

Gmina Tułowice

Raport o Stanie Gminy
za 2022 r.

**UCHWAŁA Nr XXXVI /197/21
RADY MIEJSKIEJ W TUŁOWICACH
z dnia 29 listopada 2021 r.**

**w sprawie ogłoszenia roku 2022 Rokiem Obchodów Jubileuszu
30 – Lecia Utworzenia Gminy Tułowice**

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2021 r. poz. 1372, 1834.), Rada Miejska w Tułowicach uchwała, co następuje:

§1.

Rada Miejska w Tułowicach ogłasza rok 2022 – Rokiem Obchodów Jubileuszu 30-Lecia Utworzenia Gminy Tułowice.

§2.

My, Radni VIII kadencji Rady Miejskiej w Tułowicach wyrażamy szacunek i uznanie dla wszystkich, którzy swoją działalnością i zaangażowaniem przyczynili się do utworzenia oraz rozwoju Gminy Tułowice, a w szczególności:

- 1) Pomysłodawcom i Propagatorom idei utworzenia Gminy Tułowice;
- 2) Naszym poprzednikom- wójtom, radnym, pracownikom urzędu i jednostek organizacyjnych gminy, sołtysom sołectw, członkom kolejnych rad sołeckich – za wkład pracy, którą przyczynili się do tworzenia dorobku i bytu Gminy Tułowice;
- 3) Mieszkańcom i Przedsiębiorcom za ich codzienny trud, pracowitość oraz aktywność w życiu Gminy Tułowice.

§3.

Wydarzenia promocyjne, kulturalne i sportowe organizowane w roku 2022 dla uczczenia Jubileuszu 30 – Lecia Utworzenia Gminy Tułowice objęte zostają patronatem Burmistrza Tułowic oraz Rady Miejskiej w Tułowicach.

§4.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Tułowic.

§ 5.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

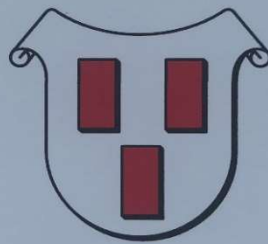
Przewodniczący Rady Miejskiej

Frédéric Coppin

**Uroczyste spotkanie z mieszkańcami
z okazji 30-lecia Gminy Tułowice
w sali widowiskowej
Tułowickiego Ośrodka Kultury
w dniu**

21 maja 2022 r.

30
lat **GMINY
TUŁOWICE
1992-2022**

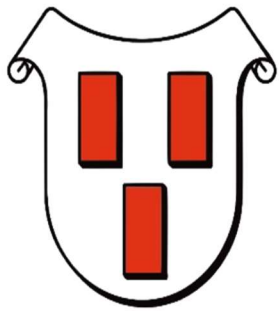
Zaproszenie

Fot. Pan Andrzej Pater pomysłodawca powstania Gminy Tułowice

Foto. Pan Leszek Krzak pomysłodawca powstania Gminy Tułowice

30
lat

**GMINY
TUŁOWICE
1992-2022**

Foto. Pan Andrzej Wesołowski Burmistrz Tułowic

Foto. Pan Frédéric Coppin Przewodniczący Rady Miejskiej w Tułowicach

Foto. Pan Roman Kopij Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej w Tułowicach

Foto. Goście zaproszeni reprezentujący samorządy powiatu opolskiego

Foto. Mieszkańcy Gminy Tułowice

Foto. Pracownicy Urzędu Miejskiego w Tułowicach

Foto. Pracownicy Jednostek Organizacyjnych Urzędu Miejskiego w Tułowicach

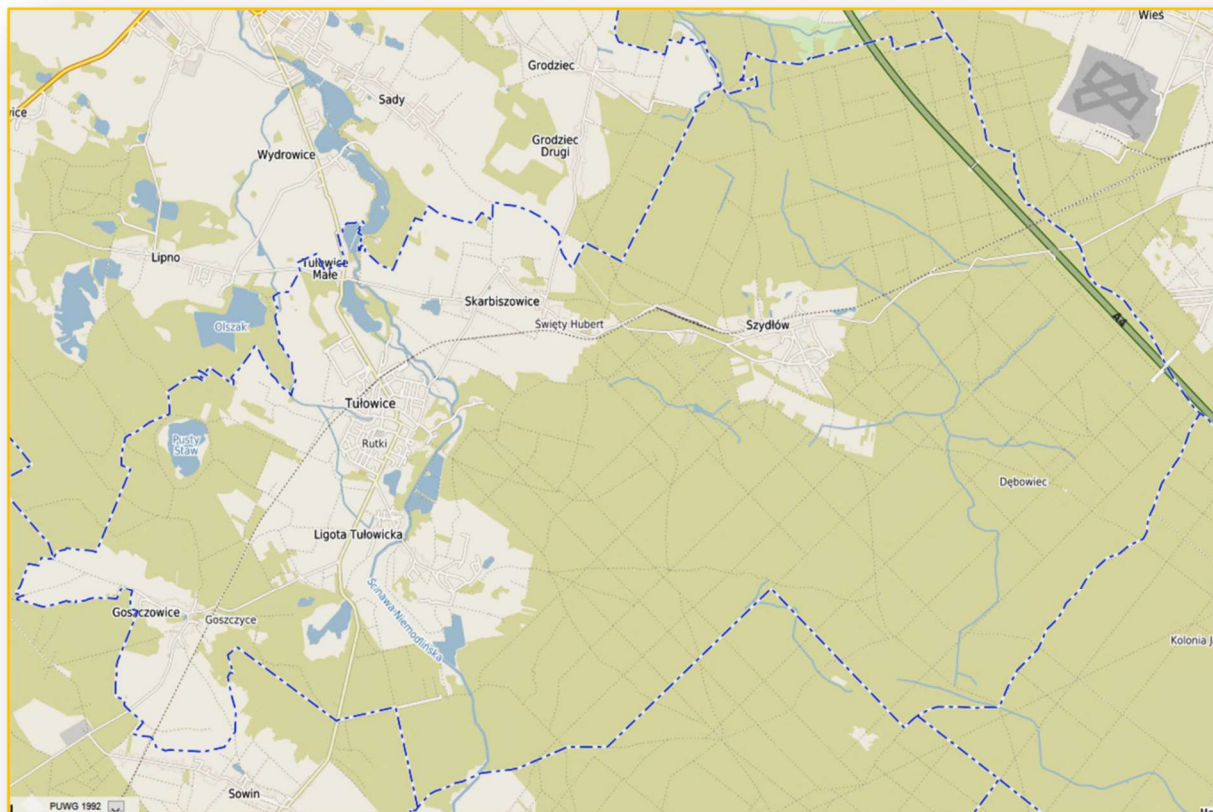
Foto. Występ zespołu Szydłowiarki

Foto. Praca zespołowa dzieci Żłobka Elephant w Tułowicach

GMINA TUŁOWICE

Gmina Tułowice położona jest w centralnej części województwa opolskiego, w powiecie opolskim. Powstała w 1992 roku z wydzielonych obszarów gmin Niemodlin i Łambinowice. **W skład gminy wchodzi miasto Tułowice i 5 sołectw: Skarbiszowice, Szydłów, Goszczowice, Ligota Tułowicka oraz Tułowice Małe**

Ludność

Liczba ludności zameldowanej na pobyt stały, według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r., **wynosi: 5.030 osoby. (w tym mężczyźni ogółem -2420; kobiety ogółem -2610).** Struktura wiekowa mieszkańców Tułowic przedstawia się następująco:

- Mężczyźni < 6 lat - **108**
- Kobiety < 6 lat - **103**
- Mężczyźni < 18 lat - **352**
- Kobiety < 18 lat - **329**
- Mężczyźni < 65 lat - **1529**
- Kobiety < 60 lat - **1351**
- Mężczyźni $\geq$ 65 lat - **431**
- Kobiety $\geq$ 60 lat - **827**

Na dzień 31.12.2021 r. w Gminie Tułowice:

- * liczba urodzeń wyniosła łącznie: **18** (w tym: Mężczyźni -9; Kobiety -9),
- * liczba zgonów wyniosła łącznie: **47** (w tym: Mężczyźni -30; Kobiety -17),
- * liczba zawartych ślubów wyniosła łącznie: **14**.

Rolnictwo

Liczba gospodarstw rolnych, w myśl ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym na terenie Gminy Tułowice wynosi **246**. Gospodarka rolna prowadzona jest przez **26** rolników głównie na obrzeżach gminy. Na podstawie informacji udzielonej przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w Opolu, ubezpieczeniu społecznemu rolników w Gminie Tułowice podlega **43** osób. Zgodnie z informacją udzieloną przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Opolu, liczba rolników w Gminie Tułowice pobierających płatności obszarowe wg. stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. wynosi: **81**. Zgodnie z wnioskami o zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej w Gminie Tułowice, zarejestrowanych jest **35** gospodarstw prowadzących działalność rolną.

Przedsiębiorcy

Na podstawie wygenerowanego dnia 07.04.2023 r. raportu z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej działających w 2022 r. na terenie Gminy Tułowice przedsiębiorstw było **291** w tym aktywnych przedsiębiorców jest **214** z zawieszoną działalnością **52**. Na podstawie raportu gminnego o przedsiębiorcach działających na terenie gminy pod względem rodzaju wykonywanej działalności stwierdzić należy, iż przeważającym rodzajem działalności są:

• handel	51	wpisów,
• przetwórstwo przemysłowe	42	wpisów,
• budownictwo	41	wpisów,
• naukowa, techniczna	19	wpisów
• rolnictwo, leśnictwo, rybactwo	15	wpisów
• usługowa	52	wpisów,
• transport, gospodarka magazynowa	17	wpisów,
• opieka zdrowotna, pomoc społeczna	16	wpisów,
• finansowa, ubezpieczeniowa	14	wpisów,
• inna	24	wpisów.

Na terenie miejscowości Tułowice utworzona została podstrefa Specjalnej Strefy Ekonomicznej „Starachowice”, na której funkcjonuje **10** dużych podmiotów gospodarczych, które zatrudniają łącznie około **290** osób. Powyższe dane potwierdzają, iż mieszkańcy gminy Tułowice w tym miejscowości Tułowice, utrzymują się z działalności pozarolniczej.

Gmina Tulowice 2022 r.

Foto: Brama wjazdowa do zespołu pałacowo-parkowego w Tulowicach – posągi jeleni.

Foto: Posąg jelenia brama wjazdowa do zespołu pałacowo-parkowego w Tulowicach.

Foto: Staw w Sołectwie Ligota Tułowicka.

Foto: Staw wraz z zagospodarowaniem terenu w sołectwie Skarbiszowice.

SPRAWOZDANIE ROCZNE Z WYKONANIA BUDŻETU GMINY TUŁOWICE ZA 2022 ROK.

Wprowadzenie

Budżet Gminy Tułowice w 2022 roku uchwalony został uchwałą Rady Gminy Tułowice, Uchwała Nr XXXVII/214/21 z dnia 16.12.2021 roku.

Sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Tułowice zostało sporządzone zgodnie z ustawą o finansach publicznych i obejmuje:

- informację opisową dotyczącą wykonania budżetu Gminy;
- informację liczbową - dane ze sprawozdawczości budżetowej w szczególności nie mniejszej niż w uchwale budżetowej, w tej części zawarto m.in.:
  - dochody i wydatki budżetu jednostki samorządu terytorialnego w szczególności określonej jak w uchwale budżetowej;
  - zmiany w planie wydatków na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, dokonane w trakcie roku budżetowego;
  - stopień zaawansowania realizacji programów wieloletnich.
  -

Informacja opisowa dotycząca wykonania budżetu Gminy Tułowice za 2022 rok

Planowanie budżetu

Budżet Gminy Tułowice w 2022 roku, który został przyjęty uchwałą Rady Gminy Tułowice nr Uchwała XXXVII/214/21 z dnia 16.12.2021 roku, zakładał:

- uzyskanie dochodów w kwocie 25 275 909,00 zł;
- realizację wydatków na poziomie 26 403 600,00 zł;
- pozyskanie przychodów w kwocie 2 302 691,00 zł;
- realizację rozchodów na poziomie 1 175 000,00 zł.
-

Różnica między planem dochodów a planem wydatków wynosiła 1 127 691,00 zł i stanowiła planowany deficyt budżetu Gminy Tułowice na 2022 rok. Planowana na 2022 rok wartość przychodów stanowiła źródło pokrycia powstałego deficytu a w pozostałej części została przeznaczona na rozchody.

W 2022 roku dokonano łącznie 37 zmian budżetu, z czego 14 uchwałami Rady Gminy Tułowice i 23 zarządzeniami Wójta Tułowice, co przedstawia tabela poniżej.

Tabela 1: Wprowadzone zmiany w budżecie na 2022 rok.

Lp.	Numer uchwały / zarządzenia	Dochody (w zł)		Wydatki (w zł)		Przychody (w zł)		Rozchody (w zł)	
		zwiększenia	zmniejszenia	zwiększenia	zmniejszenia	zwiększenia	zmniejszenia	zwiększenia	zmniejszenia
1	Zarządzenie 279/2022	0,00	0,00	15 590,00	15 590,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Uchwała XXXVIII/220/22	249 850,00	94 000,00	262 426,90	67 500,00	39 076,90	0,00	0,00	0,00
3	Zarządzenie 281/2022	242,51	0,00	1 936,51	1 694,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4	Uchwała XXXIX/223/22	168 341,00	1 517,00	259 899,00	93 075,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5	Zarządzenie 290/2022	118 710,00	11 918,00	120 230,00	13 438,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6	Uchwała XL/229/22	126 045,30	16 076,00	1 848 863,90	25 264,90	2 873 183,70	1 159 554,00	0,00	0,00
7	Zarządzenie 292/2022	21 360,00	0,00	29 360,00	8 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
8	Zarządzenie 293/2022	0,00	1 600,00	0,00	1 600,00	0,00	0,00	0,00	0,00
9	Zarządzenie 295/2022	24 760,00	0,00	24 760,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
10	Zarządzenie 297/2022	55 039,71	0,00	92 663,58	37 623,87	0,00	0,00	0,00	0,00
11	Uchwała XLI/235/22	127 198,27	0,00	142 358,27	15 160,00	0,00	0,00	0,00	0,00
12	Zarządzenie 301a/2022	13 990,00	0,00	17 990,00	4 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
13	Zarządzenie 304/2022	49 864,00	0,00	51 524,00	1 660,00	0,00	0,00	0,00	0,00
14	Zarządzenie 306/2022	4 881,00	0,00	4 881,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
15	Zarządzenie 312/2022	30 233,92	0,00	33 861,92	3 628,00	0,00	0,00	0,00	0,00
16	Uchwała XLII/239/22	47 060,93	0,00	270 260,93	223 200,00	0,00	0,00	0,00	0,00
17	Zarządzenie 316/2022	81 813,00	0,00	84 829,00	3 016,00	0,00	0,00	0,00	0,00
18	Zarządzenie 322/2022	43 322,92	0,00	56 722,92	13 400,00	0,00	0,00	0,00	0,00
19	Zarządzenie 326a /2022	13 592,77	0,00	13 592,77	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
20	Uchwała XLIV/250/22	378 933,00	3 817 203,50	770 633,00	4 038 903,50	584 259,91	584 259,91	0,00	170 000,00
21	Zarządzenie 333/2022	90 472,00	0,00	155 472,00	65 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
22	Zarządzenie 335/2022	41 700,00	5 952,00	44 200,00	8 452,00	0,00	0,00	0,00	0,00
23	Zarządzenie 336/2022	15 955,90	0,00	38 698,88	22 742,98	0,00	0,00	0,00	0,00
24	Uchwała XLV/255/22	496 972,90	0,00	502 801,04	5 828,14	0,00	0,00	0,00	0,00
25	Zarządzenie 343/2022	27 076,23	0,00	41 676,23	14 600,00	0,00	0,00	0,00	0,00
26	Zarządzenie 344/2022	40 384,00	0,00	40 396,74	12,74	0,00	0,00	0,00	0,00
27	Uchwała XLVI/257/22	3 235 884,56	1 615 381,88	2 821 333,09	1 200 830,41	0,00	0,00	0,00	0,00
28	Zarządzenie 350/2022	177 414,00	34 167,67	207 367,10	64 120,77	0,00	0,00	0,00	0,00
29	Uchwała XLVII/260/22	484 102,26	0,00	484 102,26	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
30	Zarządzenie 356/2022	124 026,09	0,00	302 021,23	177 995,14	0,00	0,00	0,00	0,00
31	Uchwała XLVIII/265/22	2 168 073,22	1 900 260,00	2 213 136,78	1 945 323,56	0,00	0,00	0,00	0,00
32	Zarządzenie 364/2022	341 858,00	19 255,00	358 049,00	35 446,00	0,00	0,00	0,00	0,00
33	Uchwała XLIX/268/22	13 100,90	36 100,00	94 877,05	117 876,15	0,00	0,00	0,00	0,00
34	Zarządzenie 368/2022	26 242,64	2 378,00	50 595,64	26 731,00	0,00	0,00	0,00	0,00
35	Uchwała L/273/22	270 000,36	25 549,09	310 382,33	65 931,06	0,00	0,00	0,00	0,00
36	Zarządzenie 371/2022	0,00	0,00	9 262,00	9 262,00	0,00	0,00	0,00	0,00
37	Uchwała LI/275/22	107 924,00	0,00	117 244,00	9 320,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	RAZEM	9 216 425,39	7 581 358,14	11 893 999,07	8 336 225,22	3 496 520,51	1 743 813,91	0,00	170 000,00

W wyniku wprowadzonych zmian w ciągu roku:

- plan dochodów wzrósł o 1 635 067,25 zł do kwoty 26 910 976,25 zł;
- plan wydatków wzrósł o 3 557 773,85 zł do kwoty 29 961 373,85 zł;
- plan przychodów wzrósł o 1 752 706,60 zł do kwoty 4 055 397,60 zł;
- plan rozchodów zmalał o 170 000,00 zł do kwoty 1 005 000,00 zł.
-

Na dzień 31 grudnia 2022 roku budżet Gminy Tułowice zamknął się planowanym deficytem budżetowym w kwocie 3 050 397,60 zł stanowiącym różnicę między planem dochodów a planem wydatków.

W poniższym opisie wykonanie odnosi się do planowanych wartości na dzień 31 grudnia 2022 roku. Ponadto w celach porównawczych na wykresach przedstawiono wielkości dochodów i wydatków zrealizowanych w 2021 roku i 2022 roku.

DANE OGÓLNE

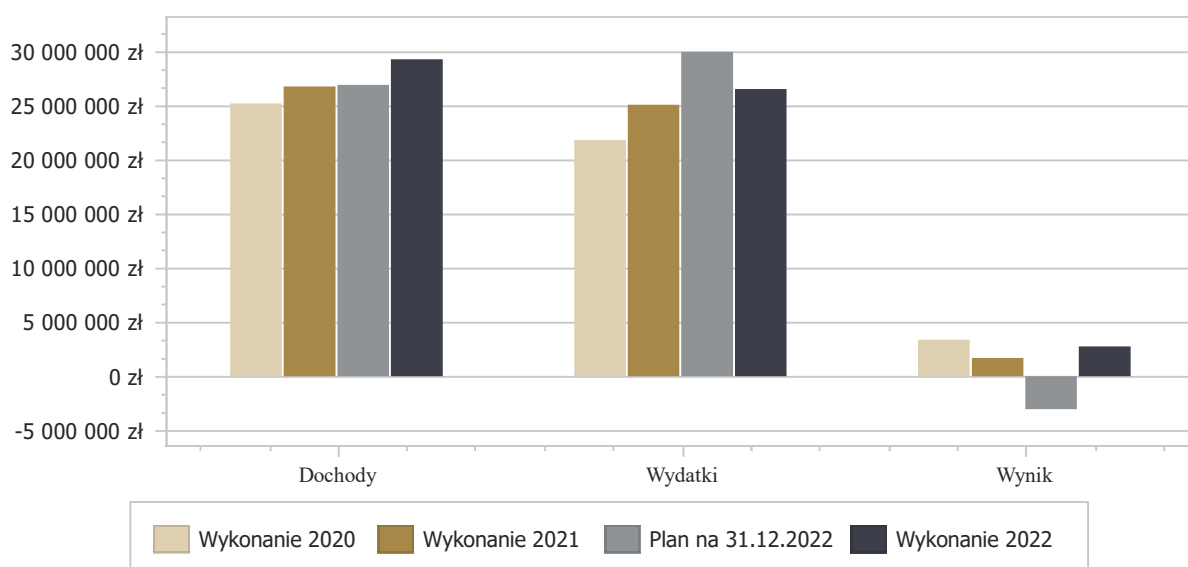
Syntetyczne zestawienie wartości dochodów, wydatków oraz wyniku finansowego wg planu na dzień 1 stycznia 2022 roku, planu na dzień 31 grudnia 2022 roku oraz wykonania za 2022 rok ujęto w ramach poniższej tabeli.

Tabela 2: Podstawowe dane budżetowe.

Wyszczególnienie	Plan na 1.01.2022 r. (w zł)	Plan na 31.12.2022 r. (w zł)	Wykonanie (w zł)	Realizacja planu po zmianach (w %)
Dochody	25 275 909,00	26 910 976,25	29 258 911,11	108,72%
Wydatki	26 403 600,00	29 961 373,85	26 513 713,90	88,49%
Wynik	-1 127 691,00	-3 050 397,60	2 745 197,21	-

Porównanie salda budżetu planowanego i wykonanego na koniec 2022 roku na przestrzeni lat: 2020-2021 ujęto na wykresie poniżej.

Wykres 1: Wynik budżetu Gminy Tułowice w 2022 roku w porównaniu do lat 2020-2021.

DOCHODY OGÓŁEM

Dochody budżetu Gminy w 2022 roku wyniosły 29 258 911,11 zł, a ich realizacja stanowiła 108,72% planu wynoszącego 26 910 976,25 zł. Realizację planu dochodów w 2022 roku przedstawiają tabele poniżej.

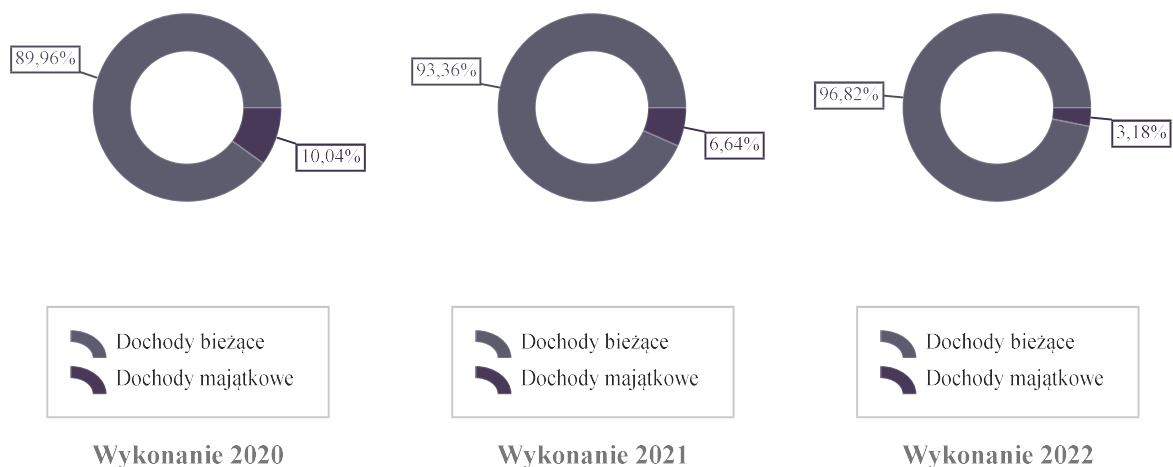
Tabela 3: Realizacja planu dochodów w 2022 roku w Gminie Tulowice.

Wyszczególnienie	Plan na 1.01.2022 r. (w zł)	Plan na 31.12.2022 r. (w zł)	Wykonanie (w zł)	Realizacja planu po zmianach (w %)	Udział (w %)
Dochody bieżące	20 052 365,00	25 245 764,95	28 327 935,99	112,21%	96,82%
Dochody majątkowe	5 223 544,00	1 665 211,30	930 975,12	55,91%	3,18%
RAZEM DOCHODY OGÓŁEM	25 275 909,00	26 910 976,25	29 258 911,11	108,72%	100,00%

Tabela 4: Realizacja planu dochodów w 2022 roku w Gminie Tulowice według działów klasyfikacji budżetowej.

Dział	Wyszczególnienie	Plan na 1.01.2022 r. (w zł)	Plan na 31.12.2022 r. (w zł)	Wykonanie (w zł)	Realizacja planu po zmianach (w %)	Udział (w %)
756	Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	8 947 077,00	9 627 826,06	13 123 556,46	136,31%	44,85%
758	Różne rozliczenia	5 485 536,00	5 930 365,58	5 933 562,63	100,05%	20,28%
855	Rodzina	3 000 000,00	3 125 776,39	3 050 261,94	97,58%	10,43%
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,00	2 357 060,00	2 266 286,45	96,15%	7,75%
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 420 500,00	1 897 056,90	1 715 457,71	90,43%	5,86%
852	Pomoc społeczna	298 000,00	1 000 380,62	983 396,35	98,30%	3,36%
801	Oświata i wychowanie	822 616,00	956 092,97	901 110,53	94,25%	3,08%
700	Gospodarka mieszkaniowa	671 000,00	769 174,10	863 670,95	112,29%	2,95%
750	Administracja publiczna	42 051,00	239 389,26	239 957,71	100,24%	0,82%
010	Rolnictwo i łowiectwo	5 000,00	114 671,86	118 874,85	103,67%	0,41%
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	8 928,00	32 976,00	32 264,00	97,84%	0,11%
926	Kultura fizyczna	0,00	27 559,01	27 559,01	100,00%	0,09%
020	Leśnictwo	0,00	0,00	1 230,52	-	< 0,01%
751	Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	1 057,00	1 057,00	1 057,00	100,00%	< 0,01%
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	0,00	6 413,00	445,00	6,94%	< 0,01%
851	Ochrona zdrowia	0,00	0,00	220,00	-	< 0,01%
600	Transport i łączność	4 465 000,00	647 796,50	0,00	0,00%	0,00%
630	Turystyka	0,00	85 913,00	0,00	0,00%	0,00%
752	Obrona narodowa	1 600,00	0,00	0,00	-	0,00%
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	107 544,00	91 468,00	0,00	0,00%	0,00%
	RAZEM DOCHODY OGÓŁEM	25 275 909,00	26 910 976,25	29 258 911,11	108,72%	100,00%

Struktura dochodów ogółem Gminy Tułowice w 2022 roku w porównaniu do lat 2020-2021.

DOCHODY BIEŻĄCE

W strukturze dochodów znaczący udział odgrywają dochoły bieżące, które w 2022 roku zostały wykonane na poziomie 28 327 935,99 zł, tj. w 112,21% w stosunku do planu wynoszącego 25 245 764,95 zł. Wartości zrealizowanych w 2022 roku dochodów bieżących według głównych źródeł przedstawia poniżej tabela.

Tabela 5: Realizacja planu dochodów bieżących w 2022 roku w Gminie Tułowice.

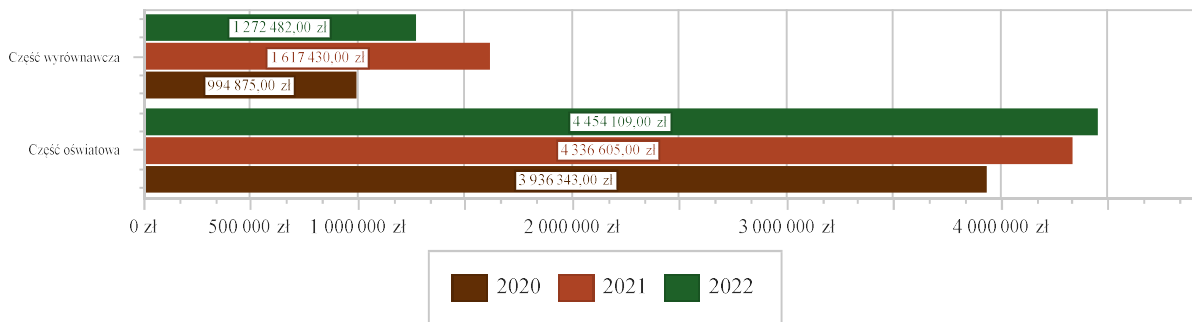
Wyszczególnienie	Plan na 1.01.2022 r. (w zł)	Plan na 31.12.2022 r. (w zł)	Wykonanie (w zł)	Realizacja planu po zmianach (w %)	Udział (w %)
Dotacje i dochoły celowe	3 423 834,00	7 116 166,67	6 970 150,80	97,95%	24,61%
Subwencja ogólna	5 485 536,00	5 726 591,00	5 726 591,00	100,00%	20,22%
Udziały w PIT i CIT	3 761 705,00	3 761 705,00	6 650 123,57	176,78%	23,48%
Wpływy z podatków i opłat	6 886 474,00	7 711 818,06	8 196 913,46	106,29%	28,94%
Pozostałe dochoły	494 816,00	929 484,22	784 157,16	84,36%	2,77%
RAZEM DOCHODY BIEŻĄCE	20 052 365,00	25 245 764,95	28 327 935,99	112,21%	100,00%

SUBWENCJA OGÓLNA

Dochody z subwencji w 2022 roku zostały zaplanowane na poziomie 5 726 591,00 zł, natomiast zrealizowane w kwocie 5 726 591,00 zł, co stanowi 100,00% realizacji planu, przy czym:

- dochody z subwencji oświatowej wyniosły 4 454 109,00 zł;
- dochody z subwencji wyrównawczej 1 272 482,00 zł.

Dochody bieżące z tyt. subwencji Gminy Tułowice w 2022 roku w porównaniu do lat 2020-2021.

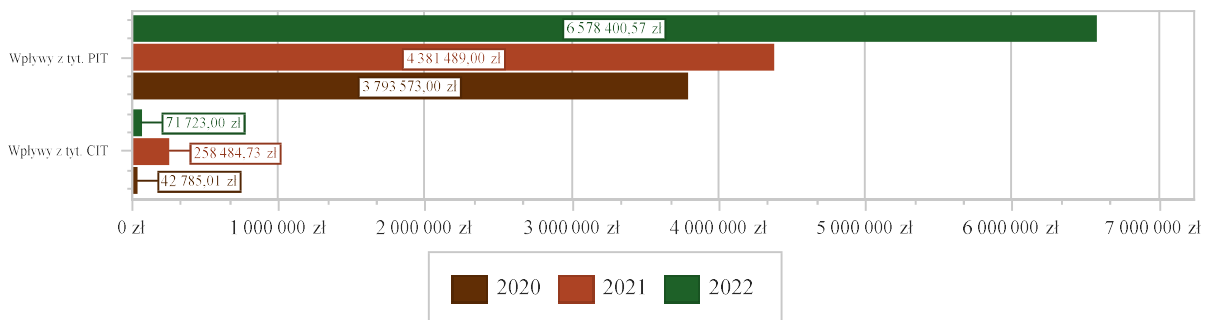

UDZIAŁY W PODATKACH STANOWIĄCYCH DOCHÓD BUDŻETU PAŃSTWA

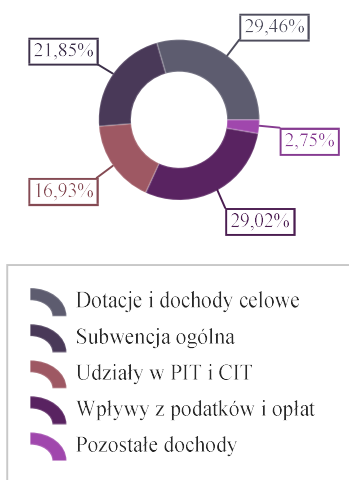
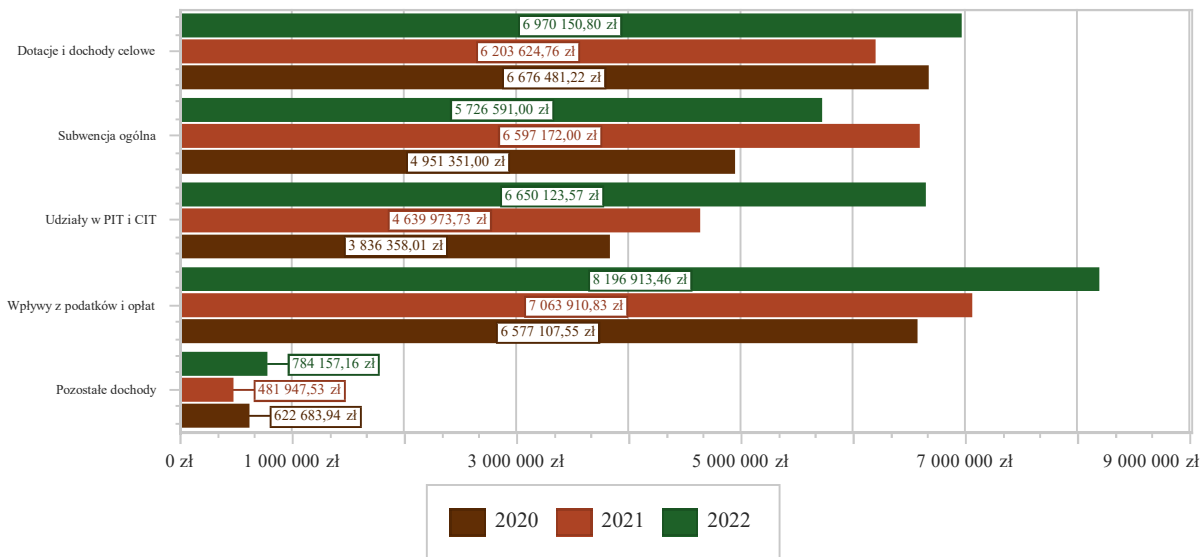
Udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa zaplanowane zostały w kwocie 3 761 705,00 zł, zaś zrealizowane w kwocie 6 650 123,57 zł, co stanowi 176,78% realizacji planu, przy czym:

- dochody z tytułu wpływów z podatku od osób prawnych wyniosły 71 723,00 zł;
- dochody z tytułu wpływów z podatku od osób fizycznych wyniosły 6 578 400,57 zł.

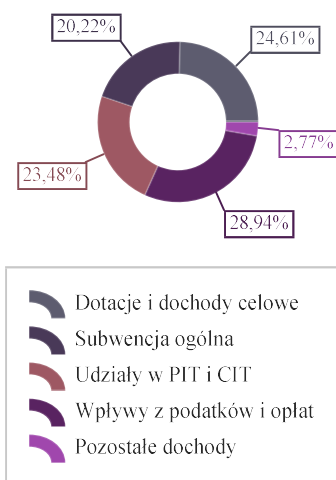
Dochody bieżące z tyt. udziału w PIT i CIT Gminy Tułowice w 2022 roku w porównaniu do lat 2020-2021.

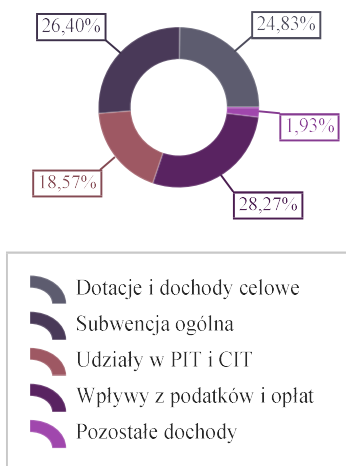
Struktura dochodów bieżących Gminy Tułowice w 2022 roku w porównaniu do lat 2020-2021.

Wykonanie 2020

Wykonanie 2022

Wykonanie 2021

REGIONALNA IZBA OBRACHUNKOWA W O P O Ł U

Uchwała Nr 139/2023

z dnia 24 kwietnia 2023 r. Składu Orzekającego
Regionalnej Izby Obrachunkowej w Opolu
w sprawie opinii o sprawozdaniu z wykonania budżetu Gminy Tułowice za 2022 r.

Na podstawie art. 13 pkt 5 w związku z art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 1668) Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Opolu w osobach:

Arkadiusz Talik – przewodniczący
Grzegorz Czarnocki
Joanna Perucka

pozytywnie opiniuje

sprawozdanie Burmistrza Tułowic z wykonania budżetu Gminy Tułowice za 2022 rok

Uzasadnienie

Zgodnie z dyspozycją art. 267 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 1634 ze zm.) do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Opolu doręczono sprawozdanie z wykonania budżetu gminy za 2022 r. wraz z informacją o stanie mienia komunalnego.

Przedłożone sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy, stosownie do treści art. 13 pkt 5 w związku z art. 19 ust. 2 cyt. ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych podlega zaopiniowaniu przez Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Opolu.

Analizując dane zawarte w przedłożonym sprawozdaniu w zakresie zgodności z wielkościami ujętymi w:

1. uchwale nr XXXVII/214/21 Rady Miejskiej w Tułowicach z dnia 16 grudnia 2021 r. w sprawie uchwały budżetowej Gminy Tułowice na 2022 rok (ze zm.),
2. sprawozdaniach sporządzonych za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2022 r., tj.:
  - z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27S),
  - z wykonania planu wydatków budżetowych (Rb-28S),
  - o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego (Rb-NDS),
  - z wykonania dochodów podatkowych (Rb-PDP),
  - o stanie środków na rachunkach bankowych j.s.t. (Rb-ST),
  - o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z),
  - uzupełniającym o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych (Rb-UZ),
  - o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N),

- z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych j.s.t. ustawami (Rb-27ZZ),
  - o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych j.s.t. ustawami (Rb-50),
  - z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych (Rb-30S),
- Skład Orzekający rozbieżności nie stwierdził.

W ocenie Składu Orzekającego przedłożone sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy spełnia wymóg określony w art. 267 ust. 1 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, tj. zostało opracowane w szczególności nie mniejszej niż w uchwale budżetowej.

Dochody budżetowe zaplanowane w budżecie Gminy na 2022 r. (po wprowadzonych zmianach) w wysokości 26 910 976,25 zł zostały wykonane w wysokości 29 258 911,11 zł, tj. w 108,7%, w tym dochody majątkowe ujęte po stronie planu w łącznej wysokości 1 665 211,30 zł wykonano w wysokości 930 975,12 zł, tj. w 55,9%.

Stopień realizacji dochodów został przedstawiony opisowo oraz tabelarycznie według źródeł wraz ze wskaźnikiem wykonania poszczególnych rodzajów dochodów.

Plan wydatków budżetowych (po zmianach) w wysokości 29 961 373,85 zł został wykonany w wysokości 26 513 713,90 zł, tj. w 88,5%, w tym wydatki majątkowe ujęte po stronie planu w łącznej wysokości 4 567 144,98 zł wykonano w wysokości 2 484 808,23 zł, tj. w 54,4%.

Burmistrz, podobnie jak w przypadku wykonania dochodów, przedstawił zróżnicowany stopień wykonania wydatków opisowo oraz w zestawieniu tabelarycznym, w podziale na wydatki bieżące oraz majątkowe.

Na koniec roku 2022 wykonane dochody bieżące wyniosły 28 327 935,99 zł, natomiast wykonane wydatki bieżące stanowiły kwotę 24 028 905,67 zł. W odniesieniu do powyższego Skład Orzekający stwierdza, iż przedstawione w sprawozdaniu dochody bieżące oraz wydatki bieżące spełniają relację, o której mowa w art. 242 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.

Realizacja budżetu Gminy za 2022 rok zamknęła się nadwyżką budżetową w wysokości 2 745 197,21 zł.

Zgodnie ze sprawozdaniem Rb-Z o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji jednostki samorządu terytorialnego łączna kwota zobowiązań finansowych Gminy wg stanu na 31 grudnia 2022 r. wyniosła 1 684 000,00 zł. Relacja łącznej kwoty długu do wykonanych dochodów ogółem na dzień 31 grudnia 2022 r. stanowi 5,7%.

W tym stanie faktycznym i prawnym należało postanowić jak w sentencji.

Na podstawie art. 20 ust. 1 powołanej na wstępie ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, od niniejszej uchwały służy odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Opolu w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.

**Przewodniczący
Składu Orzekającego**

Arkadiusz Talik

Informacja opisowa z wykonania budżetu - 2022 r.

Lp.	Nazwa zadania	Rozdział	Wykonanie[zł]	Uwagi :
ZADANIA INWESTYCYJNE				
1.	Droga transportu rolnego	01095	9 963,00	W ramach zadania przystąpiono do wykonywania projektu fragmentu drogi dojazdowej do gruntów rolnych w Ligocie Tułowickiej z przeznaczeniem do Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych.
2.	Dotacja celowa – Przebudowa drogi powiatowej i chodnika w Goszczowicach	60014	38 571,88	Na wniosek Zarządu Dróg Powiatowych w Opolu Gmina uczestniczyła w finansowaniu przebudowy i chodnika drogi powiatowej w Goszczowicach – odcinek od skrzyżowania z drogą gminną w kierunku cmentarza
3.	Zakup radaru prędkości Tułowice	60016	18 450,00	Zakupiono radar prędkości na ulicę Kościuszki w Tułowicach, obrazujący prędkość nadjeżdżających pojazdów od strony Korfantowa.
4.	Przebudowa ulicy Przedszkolnej w ramach tzw. Polskiego Ładu	60016	250 902,49	Rozpoczęto wykonywanie projektu przebudowy nawierzchni ulicy Przedszkolnej oraz nawierzchni w obrębie dworca PKP w Tułowicach i parkingu przy przedszkolu. Wykonano mapę do celów projektowych i badania geologiczne. Wykonano projekt budowlany nawierzchni i wymiany infrastruktury podziemnej. Przeprowadzono postępowanie przetargowe i wyłoniono wykonawcę robót. Roboty budowlane związane z wymianą infrastruktury technicznej na ulicy Przedszkolnej rozpoczęto we wrześniu 2022 roku.
5.	Przebudowa ulicy Sosnowej i Kwiatowej w Szydłowie	60016	29 520,00	Wykonano projekt – zakres obejmujący projekt funkcjonalno-użytkowy dla potrzeb złożenia wniosku o dofinansowanie inwestycji z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich realizowanego przez Urząd Marszałkowski
6.	Projekt ul.Gruszkowej oraz ulicy Zamkowej w Tułowicach	60016	24 600,00	Wykonano projekt nawierzchni ulicy Gruszkowej – krótki odcinek prowadzący do posesji mieszkalnych, stanowiący przedłużenie ul. Szkolnej. Wykonano również projekt przebudowy mostka na ul. Zamkowej oraz dojazdu do budynku wielorodzinnego.
7.	Zagospodarowanie placu wokół Urzędu Miejskiego	75023	28 365,29	Wykonano schody wejściowe z podjazdem dla niepełnosprawnych przy wejściu głównym do budynku Urzędu Miejskiego w Tułowicach oraz zagospodarowano skwerek przed budynkiem Urzędu Miejskiego wraz z umieszczeniem kamienia pamiątkowego.
8.	Zakup defibrylatora	75 412	7 959,84	Zakupiono defibrylator i zamontowano urządzenie na ścianie ośrodka zdrowia
9.	Przebudowa budynku Przedszkola w Tułowicach	80104	60 625,00	Wykonano koncepcję rozbudowy budynku przedszkola w Tułowicach oraz projekt przebudowy

10.	Budowa sieci kanalizacyjnej w Szydłowie	90001	11 857,20	Wybudowano sieć kanalizacyjną w Szydłowie na ulicy Kolejowej dla potrzeb budynków wielorodzinnych. Wykonano prace związane z odbudową nawierzchni drogowej.
11.	Przebudowa oczyszczalni ścieków w Tułowicach	90001	30 750,00	Rozpoczęto wykonywanie inwentaryzacji oczyszczalni ścieków w Tułowicach dla potrzeb jej modernizacji. Wykonano wstępne prace związane z oceną jej rzeczywistego stanu technicznego.
12.	Budowa sieci wodno-kanalizacyjnej w Gminie Tułowice	90001	43 246,80	Dofinansowano wykup na majątek gminy wybudowanej przez prywatnych inwestorów sieci wodno-kanalizacyjnej w Ligocie Tułowickiej, z przeznaczeniem podłączenia nowych terenów budowlanych za stadionem w Tułowicach
13.	Projekt rozbudowy PSZOK w Tułowicach	90002	59 655,00	Przygotowano projekt funkcjonalno-użytkowy rozbudowy Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów w Tułowicach. Wykonano opracowanie pn. Studium Wykonalności oraz wniosek o dofinansowanie ze środków unijnych.
14.	Zakup przyczepy dla ZGKiM	90003	57 000,00	Zakupiono przyczepę do ciągnika eksploatowanego w ZGKiM w Tułowicach
15.	Budowa oświetlenia ulicznego	90015	3 800,00	W ramach zadania wykonano projekt przebudowy słupa oświetleniowego na ulicy Wiśniowej w Tułowicach.
16.	Montaż wiaty przystankowej w Tułowicach	90095	9 474,12	Zakupiono i zamontowano wiatę przystankową w Tułowicach w kierunku wylotu w stronę Tułowic Małych
17.	Budowa świetlicy w Szydłowie	92109	1 198 671,76	Rozpoczęto wykonywanie prac związanych z budową świetlicy w Szydłowie. Rozebrano poprzedni budynek świetlicy, wykonano konstrukcję budynku w stanie surowym oraz przystąpiono do montażu stolarki okiennej i drzwiowej. W okresie zimowym rozpoczęto wykonywanie instalacji wewnętrznych w budynku.
19.	Wyposażenie muzeum ceramiki w budynku dawnego dworca PKP	92109	187 071,52	Przeprowadzono prace związane z utworzeniem muzeum ceramiki. Wyposażono pomieszczenia w regały, zakupiono meble oraz rozpoczęto prace związane z wyposażaniem obiektu.
20.	Budowa mini boiska do koszykówki w Ligocie Tułowickiej	92601	109 629,03	Wykonano boisko do mini koszykówki na stadionie sportowym w Ligocie Tułowickiej. Wykonano nawierzchnię sportową oraz ustawiono kosz.

ZADANIA REMONTOWE I USŁUGI

Lp.	Nazwa zadania	Rozdział	Wykonanie [zł]	Uwagi:
1.	Remonty bieżące dróg	60016	99 942,68	Zadanie obejmowało usuwanie ubytków w nawierzchni dróg gminnych, koszty przeglądu dróg, uzupełnianie tłuczniami ubytków na drogach gruntowych, wymianę i uzupełnienie znaków drogowych, wykonanie utwardzenie tłuczniami fragmentu ul. Jaśminowej
2.	Oznakowania dróg	60016	29 268,44	Wykonano projekty organizacji ruchu skrzyżowań dróg gminnych z przejazdami kolejowymi, wykonanie oznakowania dwóch przejazdów w Tułowicach ul. Jagodowa oraz Szydłowie ul. Fabryczna, zamówiono i wykonano tabliczki z nazwami ulic w Szydłowie.
3.	Gospodarka ściekowa i ochrona wód	90001	9 840,00	Wykonano prace związane z uporządkowaniem terenu przy osadnikach piasku na kanalizacji deszczowej przy ul. Jagodowej, wykonano oczyszczenie rowu odprowadzającego wody opadowe przy ul. Jagodowej.
4.	Oświetlenia uliczne	90015	130 629,01	Oplata ze energią elektryczną dla potrzeb oświetlenia dróg i ulic na terenie gminy.
5.	Eksploatacja oświetlenia	90015	98 011,01	Oplata do Zakładu Energetycznego za utrzymanie punktów świetlnych.
6.	Prace ZGKiM	90095	23 494,41	Wykonano przeglądy placów zabaw, wykonano prace związane z naprawami elementów zabawowych, wymianą elementów urządzeń, naprawa ławek na placach zabaw, naprawa ogrodzeń oraz wykonanie nowych tablic informacyjnych.
7.	Wykonanie audytu energetycznego budynku szkoły w Tułowicach	90095	9 225,00	Wykonano audyt energetyczny systemu grzewczego budynku szkoły w Tułowicach, określający możliwe kierunki modernizacji i rozbudowy odnawialnych źródeł energii, montaż pomp ciepła oraz solarów.
8.	Usługi – świetlice	92109	3 237,40	Wykonanie opinii kominiarskich dla budynków gminnych, wykonanie przeglądów budynków świetlic oraz przeglądów kotłów i instalacji gazowych, przegląd i wymiana gaśnic.
9.	Remonty świetlic	92109	42 586,38	Wykonano prace remontowe w budynkach świetlic, wykonanie zabezpieczenie dachu budynku po pożarze, wykonano prac remontowe w świetlicy w Skarbiszowicach w zakresie izolacji ścian parteru.
10.	Konserwacja boiska ORLIK	92601	8 827,85	wykonanie usług kominiarskich, drobne prace remontowe w obiektach sportowych, wykonanie czyszczenie boiska ORLIK w Tułowicach
11.	Prace na obiektach sportowych	92601	10 793,10	Wykonanie przeglądu serwisowego pieca i przeglądy gaśnic, wykonanie remontu boiska Orlik w Szydłowie po uszkodzeniach silnym wiatrem, wykonano naprawy bruku na boisku sportowym w Tułowicach.

Foto: Budowa sieci kanalizacyjnej w Szydłowie na ulicy Kolejowej wraz z obudową nawierzchni drogowej.

Foto: Budowa świetlicy w sołectwie Szydłów

Foto: Budowa mini boiska do koszykówki w Ligocie Tułowickiej.

Foto: Zakup wyposażenia muzeum ceramiki w Tułowicach

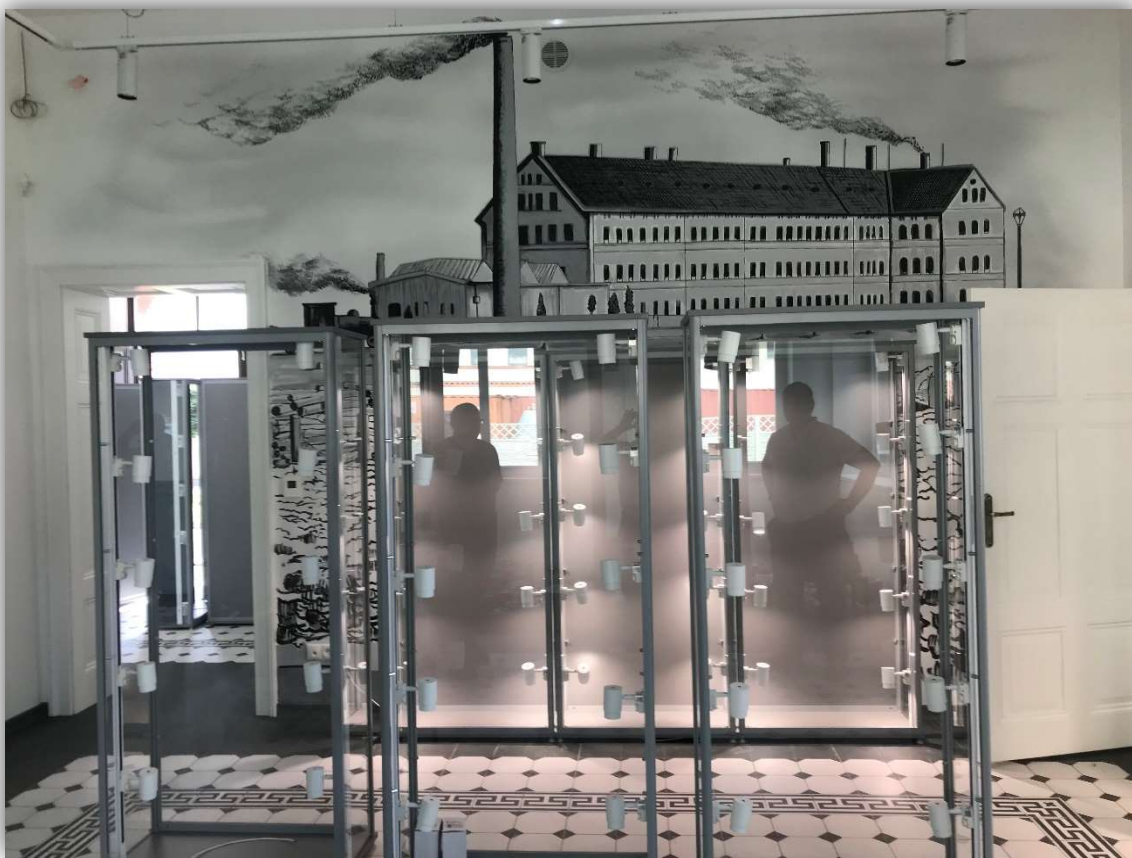

Foto: Wiata przystankowa w kierunku wylotu w stronę Tułowic Małych.

Foto: Utwardzenie terenu przy zbiornikach osadowych ul. Jagodowa.

Foto: Uporządkowanie rowu odwadniającego przy ul. Jagodowa

Foto: Wykonanie podestu oraz podjazdu dla niepełnosprawnych przy wejściu głównym do budynku Urzędu Miejskiego w Tułowicach.

Foto: Wykonanie zagospodarowania terenu przed budynkiem Urzędu Miejskiego w Tułowicach

Foto: Wykonanie drogi dojazdowej do działek budowlanych – ul. Jaśminowa.

Foto: Zakup i montaż radaru prędkości na ul. Kościuszki

Foto: Zakup i montaż defibrylatora na ścianie budynku ośrodka zdrowia w Tułowicach.

Foto: Wykonanie izolacji przeciwwilgociowej ścian budynku świetlicy w sołectwie Skarbiszowice.

Foto: Zakup przyczepy ciągnikowej o ładowności 10 t dla ZGKiM w Tułowicach.

Pozyskiwanie środków zewnętrznych w 2022 r.

Rok 2022, był bardzo intensywnym czasem realizacji zadań dofinansowanych ze źródeł zewnętrznych.

W pierwszym kwartale 2022 r. Gmina Tułowice zakończyła realizację zadania „*Budowa sieci kanalizacyjnej i przebudowa sieci wodociągowej na części ulicy Porcelitowej w Tułowicach oraz budowa sieci kanalizacji sanitarnej na ul. Kolejowej w Szydłowie*” dofinansowanego ze środków Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych. W ramach inwestycji powstały kanały z rur PVC, przewody tłoczne, studzienki inspekcyjne i rozprężne, przepompownie ścieków. Realizacja zadania wyniosła **1 333 474 zł** z czego dofinansowanie stanowiło **900 000 zł**.

W 2022 r. realizowana była operacja „*Ceramika Tułowicka po „KOLEI” – wyposażenie muzeum ceramiki w dawnym dworcu PKP w Tułowicach*” dofinansowana z Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. W ramach operacji zakupiono witryny ekspozycyjne do muzeum, ławki do poczekalni oraz wykonano mural. Wydano również publikację o tułowickiej ceramice produkowanej w Fabryce Porcelitu. Bezkosztowo wykonano kwerendę materiałów muzealnych, odrestaurowano zeszyt nieznanego projektanta oraz przeprowadzono dwa warsztaty ceramiczne. Koszt realizacji operacji wyniósł **184 540 zł** z czego dofinansowanie stanowiło **111 059 zł**. Wszystkie koszty związane z realizacją zostały poniesione w 2022 roku zaś oficjalne otwarcie muzeum nastąpiło 9 lutego 2023 r.

Foto: Muzeum porcelany „poKolei” w Tułowicach – regały wystawiennicze.

Kolejnym zadaniem, którego realizacja rozpoczęła się w 2022 r. jest projekt pn. „Przebudowa ulic Przedszkolnej, Dworcowej i Bocznej w Tułowicach wraz z przyległościami oraz budową parkingu przy Publicznym Przedszkolu i dworcu PKP”. Projekt jest dofinansowany z Rządowego Funduszu Polski Ład. W ramach zadania przebudowana zostanie ul. Przedszkolna, Dworcowa i Boczna w Tułowicach z przyległościami obejmującymi łącznik przy ośrodku kultury, parking przy przedszkolu, parking i drogę przy torach kolejowych, odcinek drogi przy budynku PKP oraz przebudowę skrzyżowania w kierunku przejazdu kolejowego, na przedłużeniu ul. Przedszkolnej. Oprócz przebudowy nawierzchni zostanie wykonana przebudowa kanalizacji deszczowej, kanalizacji sanitarnej oraz sieci wodociągowej. Zadanie w trakcie realizacji – planowe zakończenie - wrzesień 2023 r. Kwota dofinansowania wynosi **4 465 000 zł** zaś kwota wkładu własnego wynosi **806 983,34 zł**.

Foto: Ulica Przedszkolna w kierunku do przejazdu kolejowe.

Kolejnymi zadaniami realizowanymi z dofinansowaniem zewnętrznym były 3 projekty zrealizowane w ramach Marszałkowskiej Inicjatywy Sołeckiej:

- a) Pierwsze zadanie dotyczyło „Zagospodarowania szeroko rozumianego wielofunkcyjnego obiektu sportowego – wykonanie mini boiska do koszykówki”. Całkowity koszt wykonania zadania wyniósł 108 891,03 zł, kwota dofinansowania wyniosła zaś 5 000 zł z budżetu Samorządu Województwa Opolskiego

Foto: Mini boisko do koszykówki w Ligocie Tułowickiej.

- b) Drugie zadanie dotyczyło „Zagospodarowania terenu przy Stawie ogrodowym w Skarbiszowicach”. W ramach zadania wykonano rabatę ograniczoną betonową opaską z nasadzeniem niskiej roślinności oraz stół z ławkami. Dofinansowanie z budżetu Samorządu Województwa Opolskiego wyniosło 4 100 zł zaś całkowity koszt zadania wyniósł 5 100 zł

Foto: Rabata z nasadzeniem niskiej roślinności przy „Stawie ogrodowym” w sołectwie Skarbiszowice.

Foto: Stół z ławkami przy „Stawie ogrodowym” w sołectwie Skarbiszowice.

- c) Trzecie zadanie dotyczyło „Zakupu ławostołów na „Stare boisko” w Szydłowie. Zakupione ławostoły zostały zakupione a następnie zmontowane przez mieszkańców sołectwa. Ławostoły zostały ustawione pod wiatą na „Starym boisku”. Całkowity koszt zadania to 6 000 zł z czego 5 000 zł pochodziło z dofinansowania z budżetu Samorządu Województwa Opolskiego.

Foto: Ławostoły pod wiatą na „Starym boisku” w sołectwie Szydłów.

W 2022 roku rozpoczęła się realizacja projektu „Cyfrowa Gmina” dofinansowanego z Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa, w ramach zadania Urząd Miejski wyposażony zostanie w sprzęt i oprogramowanie w ramach zapewnienia cyberbezpieczeństwa, zostaną również przeprowadzone szkolenia dla pracowników. Projekt w trakcie realizacji – planowane zakończenie – czerwiec 2023 r. Kwota dotacji wynosi 155 850 zł

Kolejnym projektem, którego realizacja rozpoczęła się w 2022 r. jest „Budowa budynku świetlicy wiejskiej w Szydłowie” zadanie jest dofinansowane z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych. W ramach zadania zaplanowano budowę budynku świetlicy wraz z uporządkowaniem i zagospodarowaniem terenu wokół budynku.

Zadanie w trakcie realizacji – planowane zakończenie – czerwiec 2023 r.

ZAMÓWIENIA PUBLICZNE W 2022 ROKU

Nazwa zadania	Kwota umowy zł
Budowa budynku świetlicy wiejskiej w Szydłowie	1 746 600,00 Całkowita wartość umowy: 1 893 027,63
Ceramika Tułowicka po „KOLEI” – wyposażenie muzeum ceramiki w dawnym dworcu PKP w Tułowicach	169 740,00
Wsparcie dzieci z rodzin pegeerowskich w rozwoju cyfrowym – Granty PPGR	92 385,30
„Przebudowa ulic Przedszkolnej, Dworcowej i Bocznej w Tułowicach wraz z przyległościami oraz budową parkingu przy Publicznym Przedszkolu i Dworcu PKP”	5 348 747,66
Świadczenie usług związanych z odbiorem oraz zagospodarowaniem odpadów komunalnych, wytwarzanych przez właścicieli nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych z terenu gminy Tułowice	2 461 160,60

Postępowanie wszczęte w 2022 r. a podpisanie umowy w 2023 r.

Nazwa zadania	Kwota umowy zł
Utrzymanie instalacji oświetlenia ulic, placów i dróg publicznych na terenie gminy	330 861,44
Wsparcie rozwoju cyfrowego Gminy Tułowice w ramach programu „Cyfrowa Gmina”	151 463,16
Wsparcie dzieci z rodzin pegeerowskich w rozwoju cyfrowym – Granty PPGR II	17 478,30

REALIZACJA FUNDUSZU SOŁECKIEGO W 2022 ROKU

Goszczowice

Sołectwo Goszczowice jak co roku skupiło swoje wysiłki na upiększaniu sołectwa poprzez zagospodarowanie i utrzymanie terenów zielonych wraz z zakupem odpowiedniego sprzętu w postaci nowej kosiarki - traktorka. Sołectwo zakupiło wapno, przy pomocy którego wykonano prace konserwacyjne na zbiorniku stawu oraz materiały do remontu wiaty biesiadnej. Remont wykonali mieszkańcy pod kierownictwem sołtysa. Ze względu na fakt, że Goszczowice były gospodarzem dożynek gminnych z funduszu sołeckiego zakupiono również stroje reprezentacyjne, część środków przeznaczono również na zakup materiałów do wykonania korony dożynekowej.

Ligota Tułowicka

Sołectwo Ligota Tułowicka w ramach środków z funduszu sołeckiego głównie zajmowało się upiększaniem sołectwa poprzez zagospodarowanie i utrzymanie terenów zielonych zwłaszcza zagospodarowanie terenu przy stawie. Zakupiono kosiarkę pchaną z napędem, dmuchawę do liści, nasadzono nowe kwiaty oraz wyremontowano ławki. W ramach wydarzeń kulturalnych integrujących społeczność zorganizowano Dzień Dziecka oraz Piknik Rodzinny.

Skarbiszowice

W 2022 roku Sołectwo Skarbiszowice skupiło swoje wysiłki na upiększaniu sołectwa poprzez zagospodarowanie i utrzymanie terenów zielonych. Zakupiono pług do odśnieżania terenów sołeckich. Doposażono świetlicę wiejską a w ramach wydarzeń kulturalnych integrujących społeczność zorganizowano Festyn sołeczki oraz jak co roku uroczyste obchodzono Rocznice postawienia i poświęcenia Krzyża Przesiedleńców. Natomiast w grudniu zorganizowano warsztaty bożonarodzeniowe dla dzieci oraz dla starszych mieszkańców połączone ze spotkaniem z seniorami.

Szydłów

W 2022 roku Sołectwo Szydłów prawie cały fundusz sołeczki przeznaczyło na zagospodarowanie terenu przesiadkowego centrum przy stacji PKP. W ramach zadania wykonano nasadzenia roślin, przygotowano rabaty, wyznaczone tereny wysypano ozdobnym żwirem, a pozostały teren obsiano trawą. Pozostałe środki przeznaczono na utrzymanie pozostałych terenów zielonych sołectwa.

Tułowice Małe

Sołectwo Tułowice Małe w 2022 roku skupiło swoje wysiłki na zagospodarowaniu terenów zielonych, zakupiono i postawiono ławostoly z zadaszeniem. Zakupiono stroje reprezentacyjne i doposażono świetlicę wiejską. W ramach wydarzeń kulturalnych integrujących społeczność zorganizowano, cieszące się bardzo dużym zainteresowaniem, Potyczki rodzinne.

**OBCHODY 25 LECIA PROGRAMU ODNOWY WSI OPOLSKIEJ,
29 LISTOPADA 2022 r. FILHARMONIA OPOLSKA**

Foto: Sołectwo Goszczowice gmina Tułowice II miejsce kategoria Najpiękniejsza Wieś

Foto: Przedstawiciele Sołectwa Goszczowice, gmina Tułowie, II miejsce kategoria Najpiękniejsza Wieś

**DOŻYNKI MIEJSKO – GMINNO - PARAFIALNE GOSZCZOWICE,
27 SIERPNIĄ 2022 ROKU**

Foto: Korowód dożynkowy, Sołectwo Goszczowice.

Foto: Przywitanie Starostów Dożynek reprezentujących Sołectwo Goszczowice przez Burmistrza Tułowic.

Foto: Festyn Dożynkowy, Sołectwo Goszczowice.

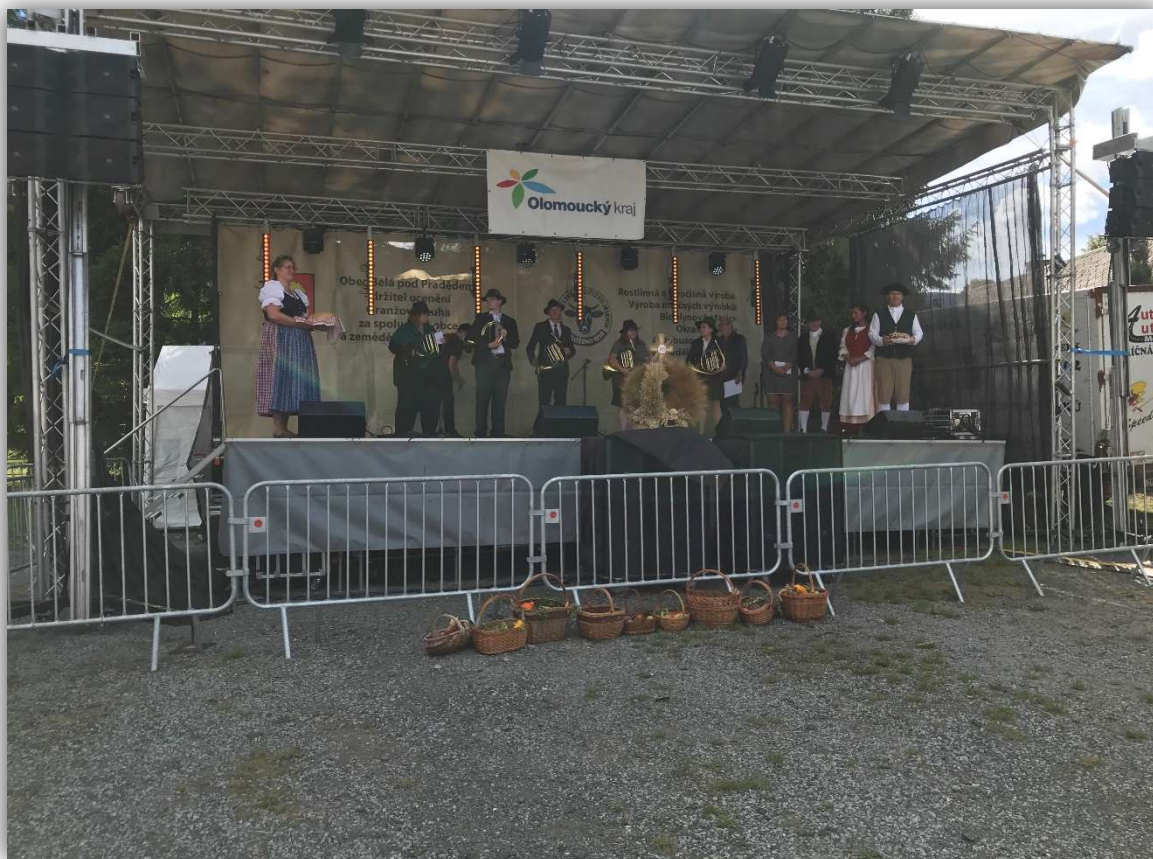
Foto: Korona Dożynkowa, Sołectwo Goszczowice.

**DOŻYNKI GMINA BĚLÁ POD PRADĚDEM, POWIAT JESIONIK,
3 WRZEŚNIA 2022 ROKU**

Foto: Delegacja przedstawicieli gminy Tułowice.

**Foto: DOŽYNKY GMINA BĚLÁ POD PRADĚDEM, POWIAT JESIONIK,
3 WRZEŚNIA 2022 ROKU**

REJESTR UCHWAŁ VIII KADENCJI RADY MIEJSKIEJ W TUŁOWICACH 2022 ROKU

XXXVIII	217 27.01.2022 r.	uchwała w sprawie zmiany uchwały Nr XXXVII/208/21 Rady Miejskiej w Tułowicach z dnia 16 grudnia 2021 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjal. usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania.	Wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dz.U.W.O.		Dz.U.W.O. poz. 262 z 28.01.2022 r.	
XXXVIII	218 27.01.2022 r.	uchwała w sprawie ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników Ochotniczych Straży Pożarnych.	Wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dz.U.W.O. ma zastosowanie od dnia 1 stycznia 2022 r.		Dz.U.W.O. poz. 263 z 28.01.2022 r.	
XXXVIII	219 27.01.2022 r.	uchwała w sprawie zatwierdzenia rocznych planów pracy stałych Komisji Rady Miejskiej w Tułowicach na 2022 rok.	Wchodzi w życie z dniem podjęcia,			
XXXVIII	220 27.01.2022 r.	w sprawie zmian budżetu Gminy Tułowice na 2022 r.	Wchodzi w życie z dniem podjęcia, Podlega ogłoszeniu w D.U.W.O.		Dz.U.W.O. poz. 377 z 07.02.2022 r.	
XXXVIII	221 27.01.2022 r.	w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej	Wchodzi w życie z dniem podjęcia, Podlega ogłoszeniu w BIP			
XXXIX	222 10.03.2022 r.	w sprawie wyrażenia poparcia i solidarności dla Narodu Ukraińskiego	Wchodzi w życie z dniem podjęcia.			
XXXIX	223 10.03.2022 r.	w sprawie zmian budżetu Gminy Tułowice na 2022 r.	Wchodzi w życie z dniem podjęcia, Podlega ogłoszeniu w D.U.W.O.		Dz.U.W.O. poz. 806 z 16.03.2022 r.	

XXXIX	224 <i>10.03.2022 r.</i>	w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej	Wchodzi w życie z dniem podjęcia, Podlega ogłoszeniu w BIP			
XL	225 <i>31.03.2022 r.</i>	w sprawie zmiany Uchwały Nr XXII/118/20 Rady Miejskiej w Tułowicach z dnia 24 września 2020 r. w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Tułowice.	Wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dz.U.W.O.		Dz.U.W.O. poz. 1054 z 05.04.2022 r.	
XL	226 <i>31.03.2022 r.</i>	w sprawie przyjęcia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Tułowice.	Wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dz.U.W.O.		Dz.U.W.O. poz. 1055 z 05.04.2022 r.	
XL	227 <i>31.03.2022 r.</i>	w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Tułowice na lata 2022 – 2025.	Wchodzi w życie z dniem z dniem 1 kwietnia 2022 r.			
XL	228 <i>31.03.2022 r.</i>	w sprawie przyjęcia planu pracy Rady Miejskiej w Tułowicach na 2022 r.	Wchodzi w życie z dniem podjęcia.			
XL	229 <i>31.03.2022 r.</i>	w sprawie zmian budżetu Gminy Tułowice na 2022 r.	Wchodzi w życie z dniem podjęcia, Podlega ogłoszeniu w D.U.W.O.		Dz.U.W.O. poz. 1174 z 11.04.2022 r.	
XL	230 <i>31.03.2022 r.</i>	w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej	Wchodzi w życie z dniem podjęcia, Podlega ogłoszeniu w BIP			
XLI	231 <i>28.04.2022 r.</i>	sprawie wyznaczenia miejsca do prowadzenia handlu w piątki i soboty przez rolników i ich domowników oraz uchwalenia Regulaminu określającego zasady handlu w piątki i soboty przez rolników i ich domowników.	Wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dz.U.W.O.		Dz.U.W.O. poz. 1426 z 05.05.2022 r.	
XLI	232 <i>28.04.2022 r.</i>	w sprawie inkasa podatku rolnego, leśnego i od nieruchomości.	Wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dz.U.W.O.		Dz.U.W.O. poz. 1427 z 05.05.2022 r.	

<i>XXI</i>	233 <i>28.04.2022 r.</i>	w sprawie wyrażenia zgody na nabycie do gminnego zasobu nieruchomości Gminy Tułowice nieruchomości położonej w miejscowości Tułowice.	Wchodzi w życie z dniem podjęcia.			
<i>XXI</i>	234 <i>28.04.2022 r.</i>	w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Tułowice na lata 2022-2030	Wchodzi w życie z dniem podjęcia, Podlega ogłoszeniu w BIP			
<i>XXI</i>	235 <i>28.04.2022 r.</i>	w sprawie zmian budżetu Gminy Tułowice na 2022 r.	Wchodzi w życie z dniem podjęcia, Podlega ogłoszeniu w D.U.W.O.		Dz.U.W.O. poz. 1444 z 06.05.2022 r.	
<i>XXI</i>	236 <i>28.04.2022 r.</i>	w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej.	Wchodzi w życie z dniem podjęcia, Podlega ogłoszeniu w BIP			
<i>XXII</i>	237 <i>30.05.2022 r.</i>	w sprawie zakresu pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.	Wchodzi w życie z mocą obowiązującą od 24 lutego 2022 r. Podlega ogłoszeniu w D.U.W.O.		Dz.U.W.O. poz. 1607 z 01.06.2022 r.	WO
<i>XXII</i>	238 <i>30.05.2022 r.</i>	w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki tej opłaty i ustalenia stawki opłaty za pojemnik lub worek.	Wchodzi w życie z dniem od 1 lipca 2022 r. Podlega ogłoszeniu w D.U.W.O.		Dz.U.W.O. poz. 1608 z 01.06.2022 r.	RIO
<i>XXII</i>	239 <i>30.05.2022 r.</i>	w sprawie zmian budżetu Gminy Tułowice na 2022 r.	Wchodzi w życie z dniem podjęcia, Podlega ogłoszeniu w D.U.W.O.			RIO
<i>XXII</i>	240 <i>30.05.2022 r.</i>	w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej.	Wchodzi w życie z dniem podjęcia, Podlega ogłoszeniu w BIP			RIO
<i>XXIII</i>	241 <i>27.06.2022 r.</i>	w sprawie zmiany Uchwały Nr XXII/238/22 Rady Miejskiej w Tułowicach z dnia 30 maja 2022 r. w sprawie wyboru metody opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki tej opłaty i ustalenia stawki opłaty za pojemnik lub worek.	Wchodzi w życie z dniem od 1 sierpnia 2022 r. Podlega ogłoszeniu w D.U.W.O.			RIO

<i>XLIII</i>	242 27.06.2022 r.	w sprawie podatku rolnego, leśnego i od nieruchomości.	Wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogł. w Dz.U.W.O.			RIO
<i>XLIV</i>	243 30.06.2022 r.	w sprawie określenia średniej ceny jednostki paliwa w Gminie Tułowice na rok szkolny 2022/2023.	Wchodzi w życie z dniem 1 września 2022 r. Podlega ogłoszeniu w D.U.W.O.		Dz.U.W.O. poz. 1877 z 01.07.2022 r.	WO
<i>XLIV</i>	244 30.06.2022 r.	zmieniającej uchwałę w sprawie określenia zasad udzielania i rozmiaru obniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycielom, którym powierzono stanowisko kierownicze oraz w sprawie określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć niektórych nauczycieli, obowiązujących w przedszkolu i szkole prowadzonych przez Gminę Tułowice.	Wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dz.U.W.O.		Dz.U.W.O. poz. 1878 z 01.07.2022 r.	WO
<i>XLIV</i>	245 30.06.2022 r.	w sprawie zakresu pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.	Wchodzi w życie z mocą obowiązującą od 24 lutego 2022 r.			WO
<i>XLIV</i>	246 30.06.2022 r.	w sprawie przyjęcia przez Gminę Tułowice realizacji zadania Województwa Opolskiego związanych z pomocą obywatelom Ukrainy pn. „Pomoc obywatelom Ukrainy, przebywającym na terenie Województwa Opolskiego, w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa”	Wchodzi w życie z dniem podjęcia,			WO
<i>XLIV</i>	247 30.06.2022 r.	w sprawie udzielenia wotum zaufania dla Burmistrza Tułowic.	Wchodzi w życie z dniem podjęcia,			WO
<i>XLIV</i>	248 30.06.2022 r.	w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego oraz sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Tułowice za 2021 r.	Wchodzi w życie z dniem podjęcia,			RIO WO
<i>XLIV</i>	249 30.06.2022 r.	w sprawie udzielenia absolutorium Burmistrzowi Tułowic.	Wchodzi w życie z dniem podjęcia,			WO

<i>XLIV</i>	250 <i>30.06.2022 r.</i>	w sprawie zmian budżetu Gminy Tułowice na 2022 r.	Wchodzi w życie z dniem podjęcia, Podlega ogłoszeniu w D.U.W.O.		Dz.U.W.O. poz. 1952 z 05.07.2022 r.	RIO
<i>XLIV</i>	251 <i>30.06.2022 r.</i>	w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej.	Wchodzi w życie z dniem podjęcia, Podlega ogłoszeniu w BIP			RIO
<i>XLIV</i>	252 <i>30.06.2022 r.</i>	w sprawie ustalenia dopłat do taryf do zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków realizowanego przez Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Tułowicach.	Wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od uzyskania od organu regulacyjnego prawomocnej decyzji zatwierdzającej taryfy dla zbiorowego odprowadzania ścieków			
<i>XLV</i>	253 <i>01.09.2022 r.</i>	w sprawie zmiany uchwały Nr XLIV/245/22 Rady Miejskiej w Tułowicach z dnia 30 czerwca 2022 r. w sprawie zakresu pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa				WO
<i>XLV</i>	254 <i>01.09.2022 r.</i>	w sprawie rozpatrzenia skargi na działania Burmistrza Tułowic.				WO
<i>XLV</i>	255 <i>01.09.2022 r.</i>	w sprawie zmian budżetu Gminy Tułowice na 2022r.	Wchodzi w życie z dniem podjęcia, Pod. ogł. w D.U.W.O.		Dz.U.W.O. poz. 2422 z 09.09.2022 r.	RIO
<i>XLV</i>	256 <i>01.09.2022 r.</i>	w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej.	Wchodzi w życie z dniem podjęcia, Podlega ogłoszeniu w BIP			RIO
<i>XLVI</i>	257 <i>29.09.2022 r.</i>	w sprawie zmian budżetu Gminy Tułowice na 2022 r.	Wchodzi w życie z dniem podjęcia, Podlega ogłoszeniu w D.U.W.O.		Dz.U.W.O. poz. 2739 z 07.10.2022 r.	RIO
<i>XLVI</i>	258 <i>29.09.2022 r.</i>	w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej.	Wchodzi w życie z dniem podjęcia, Podlega ogłoszeniu w BIP			RIO
<i>XLVI</i>	259 <i>29.09.2022 r.</i>	w sprawie zmiany statutu Tułowickiego Ośrodka Kultury	Wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dz.U.W.O.		Dz.U.W.O. poz. 2651 z 03.10.2022 r.	WO

XLVII	260 <i>13.10.2022 r.</i>	w sprawie zmian budżetu Gminy Tułowice na 2022 r.	Wchodzi w życie z dniem podjęcia, Podlega ogłoszeniu w D.U.W.O.		Dz.U.W.O. poz. 2828 z 18.10.2022 r.	RIO
XLVIII	261 <i>07.11.2022 r.</i>	Zmieniająca uchwałę w sprawie ustalenia Regulaminu określającego wysokość stawek i szczegółowe warunki przyznawania nauczycielom poszczególnych stopni awansu zawodowego dodatków: za wysługę lat, motywacyjnego, funkcyjnego, za warunki pracy, szczegółowe warunki obliczania i wypłacania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw oraz wysokość i warunki wypłacania innych składników wynagrodzenia wynikających ze stosunku pracy	Wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dz.U.W.O.		Dz.U.W.O. poz. 3073 z 09.11.2022 r.	WO
XLVIII	262 <i>07.11.2022 r.</i>	w sprawie określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych	Wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dz.U.W.O. z mocą obowiązującą od dnia 01.01.2023 r.		Dz.U.W.O. poz. 3074 z 09.11.2022 r.	RIO
XLVIII	263 <i>07.11.2022 r.</i>	w sprawie określenia stawek podatku od nieruchomości	Podlega ogłoszeniu w D.U.W.O. Wchodzi w życie z dniem 01.01.2023 r.		Dz.U.W.O. poz. 3075 z 09.11.2022 r.	RIO
XLVIII	264 <i>07.11.2022 r.</i>	w sprawie uchwalenia Rocznej strategii współpracy Gminy Tułowice z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2023 r	Wchodzi w życie z dniem 01.01.2023 r.			WO
XLVIII	265 <i>07.11.2022 r.</i>	w sprawie zmian budżetu Gminy Tułowice na 2022 r.	Wchodzi w życie z dniem podjęcia, Podlega ogłoszeniu w D.U.W.O.		Dz.U.W.O. poz. 3076 z 09.11.2022 r.	RIO
XLVIII	266 <i>07.11.2022 r.</i>	w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej	Wchodzi w życie z dniem podjęcia, Podlega ogłoszeniu w BIP			RIO
XLIX	267 <i>30.11.2022 r.</i>	w sprawie określenia stawki za 1 kilometr przebiegu pojazdu w celu zwrotu kosztów przewozu dziecka/uczniaka niepełnosprawnego oraz	Wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dz.U.W.O.		Dz.U.W.O. poz. 3437 z 06.12.2022 r.	WO

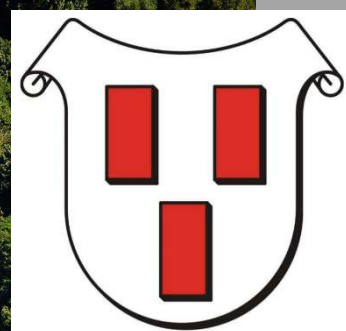
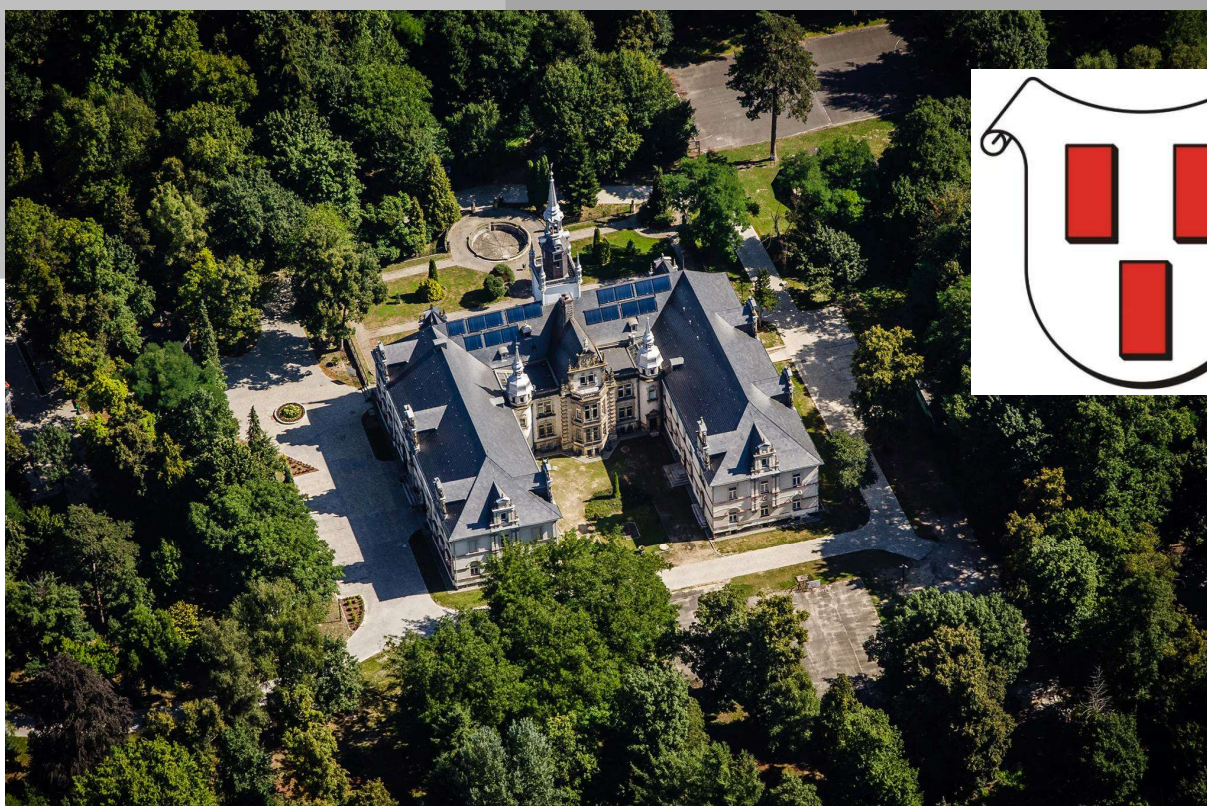
		jego rodzica do przedszkola/szkoły/ośrodka rewalidacyjno-wychowawczego prywatnym samochodem osobowym w Gminie Tułowice.				
XLIX	268 30.11.2022 r.	w sprawie zmian budżetu Gminy Tułowice na 2022 r.	Wchodzi w życie z dniem podjęcia, Podlega ogłoszeniu w D.U.W.O.		Dz.U.W.O. poz. 3461 z 07.12.2022 r.	RIO
XLIX	269 30.11.2022 r.	w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej	Wchodzi w życie z dniem podjęcia, Podlega ogłoszeniu w BIP			RIO
L	270 19.12.2022 r.	w sprawie określenia górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych oraz w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych	Wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dz.U.W.O.		Dz.U.W.O. poz. 3607 z 21.12.2022 r.	RIO
L	271 19.12.2022 r.	uchwały budżetowej Gminy Tułowice na 2023 r.	Wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2023r. Podlega ogłoszeniu w D.U.W.O.		Dz.U.W.O. poz. 3669 z 22.12.2022 r.	RIO
L	272 19.12.2022 r.	uchwały w sprawie uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej na 2023 r.	Wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2023r. Podlega ogłoszeniu w BIP			RIO
L	273 19.12.2022 r.	w sprawie zmian budżetu Gminy Tułowice na 2022 r.	Wchodzi w życie z dniem podjęcia, Podlega ogłoszeniu w D.U.W.O.		Dz.U.W.O. poz. 3670 z 22.12.2022 r.	RIO
L	274 19.12.2022 r.	w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej.	Wchodzi w życie z dniem podjęcia, Podlega ogłoszeniu w BIP			RIO
LI	275 28.12.2022 r.	w sprawie zmian budżetu Gminy Tułowice na 2022 r.	Wchodzi w życie z dniem podjęcia, Podlega ogłoszeniu w D.U.W.O.		Dz.U.W.O. poz. 11 z 2.01.2023 r.	RIO
LI	276 28.12.2022 r.	w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej.	Wchodzi w życie z dniem podjęcia, Podlega ogłoszeniu w BIP			RIO
LII	277	w sprawie pokrycia części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych	Wchodzi w życie z dniem podjęcia			RIO

	09.01.2023 r.	niepochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.				
LII	278 09.01.2023 r.	w sprawie zmian budżetu Gminy Tułowice na 2023 r.	Wchodzi w życie z dniem podjęcia, Podlega ogłoszeniu w D.U.W.O.		Dz.U.W.O. poz. 150 z 10.01.2023 r.	RIO
LII	279 09.01.2023 r.	w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej.	Wchodzi w życie z dniem podjęcia, Podlega ogłoszeniu w BIP			RIO
LIII	280 30.01.2023 r.	w sprawie przyjęcia "Lokalnego Programu Wspierania Edukacji Uzdolnionych Dzieci i Młodzieży z terenu Gminy Tułowice"	Wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dz.U.W.O.			WO
LIII	281 30.01.2023 r.	w sprawie określenia stawki za 1 kilometr przebiegu pojazdu w celu zwrotu kosztów przewozu dziecka/ucznia niepełnosprawnego oraz jego rodzica do przedszkola/szkoły/ośrodka rewalidacyjno-wychowawczego prywatnym samochodem osobowym w Gminie Tułowice	Wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dz.U.W.O.		Dz.U.W.O. poz. 486 z 02.02.2023 r.	WO
LIII	282 30.01.2023 r.	w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny w Gminie Tułowice na lata 2023 – 2025	Wchodzi w życie z dniem podjęcia			WO
LIII	283 30.01.2023 r.	zmieniająca uchwałę w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023	Wchodzi w życie z dniem podjęcia			WO
LIII	284 30.01.2023 r.	w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu”	Wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dz.U.W.O.		Dz.U.W.O. poz. 487 z 02.02.2023 r.	WO
LIII	285 30.01.2023 r.	w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania pomocy w zakresie	Wchodzi w życie po upływie 14 dni od		Dz.U.W.O. poz. 488 z 02.02.2023 r.	WO

		dożywiania dla osób objętych wieloletnim programem „Posiłek w szkole i w domu”	dnia ogłoszenia w Dz.U.W.O.			
<i>LIII</i>	286 30.01.2023 r.	w sprawie rozpatrzenia skargi na Burmistrza Tułowice	Wchodzi w życie z dniem podjęcia			WO
<i>LIII</i>	287 30.01.2023 r.	w sprawie zmian budżetu Gminy Tułowice na 2023 r.	Wchodzi w życie z dniem podjęcia, Podlega ogłoszeniu w D.U.W.O.		Dz.U.W.O. poz. 489 z 02.02.2023 r.	RIO
<i>LIII</i>	288 30.01.2023 r.	w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej	Wchodzi w życie z dniem podjęcia, Podlega ogłoszeniu w BIP			RIO
<i>LIII</i>	289 30.01.2023 r.	uchwały w sprawie zatwierdzenia rocznych planów pracy stałych Komisji Rady Miejskiej w Tułowicach na 2023 rok	Wchodzi w życie z dniem podjęcia			WO
<i>LIV</i>	290 02.03.2023 r.	w sprawie przyjęcia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Tułowice.	Wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dz.U.W.O.		Dz.U.W.O. poz. 969 z 06.03.2023 r.	WO
<i>LIV</i>	291 02.03.2023 r.	w sprawie przyjęcia "Lokalnego Programu Wspierania Edukacji Uzdolnionych Dzieci i Młodzieży z terenu Gminy Tułowice".	Wchodzi w życie z dniem podjęcia			WO
<i>LIV</i>	292 02.03.2023 r.	w sprawie zmiany Statutu Ośrodka Pomocy w Tułowicach.	Wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dz.U.W.O.		Dz.U.W.O. poz. z 06.03.2023 r.	WO
<i>LIV</i>	293 02.03.2023 r.	w sprawie inkasa podatku rolnego, leśnego i od nieruchomości.	Wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dz.U.W.O.		Dz.U.W.O. poz. z 06.03.2023 r.	RIO
<i>LIV</i>	294 02.03.2023 r.	w sprawie przyjęcia planu pracy Rady Miejskiej w Tułowicach na 2023 r.	Wchodzi w życie z dniem podjęcia			WO
<i>LIV</i>	295 02.03.2023 r.	w sprawie zmian budżetu Gminy Tułowice na 2023 r.	Wchodzi w życie z dniem podjęcia, Podlega ogłoszeniu w D.U.W.O.		Dz.U.W.O. poz. 982 z 07.03.2023 r.	RIO

<i>LIV</i>	296 02.03.2023 r.	w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej.	Wchodzi w życie z dniem podjęcia, Podlega ogłoszeniu w BIP			RIO
<i>LV</i>	297 27.03.2023 r.	w sprawie zasad przyznawania stypendium Burmistrza Tułowic dla wybitnie uzdolnionych uczniów Publicznej Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Tułowicach	Wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dz.U.W.O.		Dz.U.W.O. poz. 1110 z 28.03.2023 r.	
<i>LV</i>	298 27.03.2023 r.	w sprawie zmian budżetu Gminy Tułowice na 2023 r.	Wchodzi w życie z dniem podjęcia, Podlega ogłoszeniu w D.U.W.O.		Dz.U.W.O. poz. 1111 z 28.03.2023 r.	
<i>LV</i>	299 27.03.2023 r.	w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej.	Wchodzi w życie z dniem podjęcia, Podlega ogłoszeniu w BIP			
<i>LVI</i>	300 15.05.2023 r.	w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki tej opłaty i ustalenia stawki opłaty za pojemnik lub worek.	Wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 2023r. Podlega ogłoszeniu w D.U.W.O.		Dz.U.W.O. poz. 1753 z 16.05.2023 r.	RIO
<i>LVI</i>	301 15.05.2023 r.	w sprawie ustalenia stawki dotacji przedmiotowej dla Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Tułowicach	Wchodzi w życie z dniem podjęcia,			WO
<i>LVI</i>	302 15.05.2023 r.	w sprawie zmian budżetu Gminy Tułowice na 2023 r.	Wchodzi w życie z dniem podjęcia, Podlega ogłoszeniu w D.U.W.O.		Dz.U.W.O. poz. 1754 z 16.05.2023 r.	RIO
<i>LVI</i>	303 15.05.2023 r.	w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej.	Wchodzi w życie z dniem podjęcia, Podlega ogłoszeniu w BIP			RIO

Strategia Rozwoju Gminy Tułowice na lata: 2022-2030

UCHWAŁA Nr XLI/234/22

RADY MIEJSKIEJ W TUŁOWICACH

z dnia 28 kwietnia 2022 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Tułowice na lata: 2022-2030

Na podstawie art. 10 f ust. 4, w związku z art. 10 e ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz.U. z 2022 poz. 559 t.j.) oraz w związku z art. 3 pkt 3 i art. 9 pkt 5 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (tekst jednolity Dz.U. 2021 poz. 1057), Rada Miejska w Tułowicach uchwała, co następuje:

§ 1.

1. Przyjmuje się do realizacji Strategię Rozwoju Gminy Tułowice na lata: 2022-2030.
2. Strategia Rozwoju Gminy Tułowice, o której mowa w ust. 1, stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Tułowic.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Tułowice.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Frédéric Coppin

Słowniczek wybranych pojęć i skrótów

BDL GUS – Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego. Stanowi on największy w Polsce uporządkowany i udostępniany w Internecie zbiór informacji o sytuacji demograficznej, społecznej, gospodarczej, środowiskowej i przestrzennej gmin i innych jednostek terytorialnych.

Ewaluacja – ocena, określenie wartości czegoś. Ewaluacja strategii oznacza badanie, prowadzone z użyciem zróżnicowanych metod, które ma ocenić jakość, wartość i efekt procesu strategicznego i pomóc w poprawie zaplanowanej interwencji publicznej. Najczęściej stosowanymi kryteriami w procesie ewaluacji są: skuteczność, efektywność, użyteczność, trwałość i trafność.

JCWP - jednolite części wód powierzchniowych

JCWPD - jednolite części wód podziemnych

JST – jednostka samorządu terytorialnego. Wspólnota samorządowa na szczeblu gminy, powiatu lub województwa.

Lokalna grupa działania (LGD) - rodzaj partnerstwa terytorialnego, powstałego jako oddolna inicjatywa, zrzeszająca przedstawicieli lokalnych organizacji z sektora publicznego, prywatnego i pozarządowego oraz mieszkańców działających na rzecz lokalnej społeczności. W ramach niniejszej strategii, kiedy mowa o LGD, wskazuje się Stowarzyszenie Rybacka Lokalna Grupa Działania „Opolszczyzna” oraz Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Partnerstwo Borów Niemodlińskich”.

Melioracja - zabiegi mające na celu polepszenie żyzności gleby, polegające głównie na osuszaniu i nawadnianiu gruntów.

NFOŚiGW - Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

NFZ – Narodowy Fundusz Zdrowia

Obszar funkcjonalny - zgodnie z ustawową definicją, obszar funkcjonalny to obszar szczególnego zjawiska z zakresu gospodarki przestrzennej lub występowania konfliktów przestrzennych, stanowiący zwarty układ przestrzenny składający się z funkcjonalnie powiązanych terenów, charakteryzujących się wspólnymi uwarunkowaniami i przewidywanymi jednolitymi celami rozwoju.

Obszary strategicznej interwencji (OSI) - obszary problemowe, charakteryzujące się niekorzystnymi zjawiskami w sferze społecznej, ekonomicznej lub środowiskowej, wymagające interwencji nakierowanej na przełamanie barier rozwojowych lub obszary wzrostu, wyróżniające się szczególnymi zasobami i potencjałami, które w wyniku interwencji mogą kształtować przewagi konkurencyjne.

Partycypacja społeczna - praktyki, za pomocą których obywatele wpływają na sprawy publiczne. Angażowanie się obywateli i organizacji społecznych w życie publiczne, w procesy kształtowania polityk publicznych, podejmowania decyzji dotyczących gminy, sołectwa itd. Współuczestnictwo w prowadzenie polityki rozwoju.

Retencja - magazynowanie wody opadowej na powierzchni ziemi, w gruncie oraz w zbiornikach naturalnych i sztucznych.

PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Rozwój zrównoważony – rozwój integrujący kwestie społeczne, gospodarcze i środowiskowo-przestrzenne. Zrównoważony rozwój to taki rozwój, w którym potrzeby obecnego pokolenia mogą być zaspokojone bez umniejszania szans przyszłych pokoleń na ich zaspokojenie

Struktura funkcjonalno-przestrzenna - układ przestrzenny kształtujący funkcjonalność jednostki, na który składa się rozmieszczenie głównych elementów przyrodniczych i społeczno-gospodarczych oraz obszarów wyróżniających się charakterem i dynamiką procesów rozwojowych wraz z ich zależnościami i powiązaniem.

Suburbanizacja - migracja ludności z miast centralnych do stref podmiejskich.

Synergia - wzajemne wzmacnianie, potęgowanie się efektów interwencji publicznej. Współdziałanie czynników, które jest skuteczniejsze niż suma oddzielnych działań.

WFOŚiGW - Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Wprowadzenie

Strategia Rozwoju Gminy Tułowice na lata: 2022-2030 jest najważniejszym dokumentem samorządu gminnego, diagnozującym podstawowe uwarunkowania i potrzeby rozwojowe oraz potencjał gminy, opisującym podejście zintegrowane, określającym obszary, cele i kierunki działań lokalnej polityki rozwoju w perspektywie najbliższych lat, w tym przy szerokiej partycypacji interesariuszy i partnerów. W systemie zarządzania polityką rozwoju strategia pełni kluczową rolę jako generalny plan postępowania władz lokalnych. Dokument strategii rozwoju pełni nadrzędną rolę nad branżowymi planami rozwoju gminy. Koordynuje różne terytorialnie, sektorowo i technicznie plany oraz dokumenty strategiczne na szczeblu lokalnym. Kluczowym jej założeniem jest zintegrowanie polityki środowiskowej, gospodarczej, przestrzennej i społeczno-kulturowej – dla poprawy warunków życia i jakości usług publicznych na terenie gminy oraz zapewnienia zrównoważonego rozwoju.

Strategia Rozwoju Gminy Tułowice na lata: 2022-2030 obejmuje obszar gminy w jej administracyjnych granicach i stanowi naturalną kontynuację polityki rozwoju określonej w Strategii Rozwoju Gminy Tułowice na lata 2014-2020. Dokument powstał w wyniku wielomiesięcznej pracy interdyscyplinarnej grupy złożonej z przedstawicieli gminy Tułowice oraz zewnętrznych konsultantów. Wsparcie eksperckie świadczyli specjaliści z dwóch ośrodków Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej im. Jerzego Regulskiego - Opolskiego Centrum Demokracji Lokalnej FRDL oraz FRDL Małopolskiego Instytutu Samorządu Terytorialnego i Administracji z Krakowa.

Na proces opracowania *Strategii Rozwoju Gminy Tułowice na lata: 2022-2030* składały się następujące prace badawcze, analityczne, planistyczne, programowe oraz ewaluacyjne i konsultacyjne:

- Przeprowadzenie sondażowego badania ankietowego wśród mieszkańców, które dotyczyło warunków życia i jakości usług publicznych, wraz z podsumowaniem,
- Opracowanie statystycznej i strategicznej diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy, w ujęciu dynamicznym i porównawczym, wraz z podsumowaniem,
- Podjęcie Uchwały nr XXVIII/152/21 Rady Miejskiej W Tułowicach z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia *Strategii Rozwoju Gminy Tułowice na lata: 2022-2030* oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii, w tym trybu konsultacji,
- Opracowanie wniosków dla długofalowej polityki rozwoju wynikających z badania ankietowego oraz ze statystycznej i strategicznej diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy,
- Wypracowanie – w procesie współpracy ekspertów FRDL i zespołu roboczego składającego się z przedstawicieli wspólnoty lokalnej – założeń *Strategii Rozwoju Gminy Tułowice na lata: 2022-2030* (dedykowane warsztaty miały miejsce w czerwcu i lipcu 2021 r. w Tułowickim Ośrodku Kultury),
- Opracowanie projektu dokumentu strategii o zakresie i treści zgodnej z art. 10e ust. 2-4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- Realizacja konsultacji społecznych dotyczących strategii w szczególności z: sąsiednimi gminami i ich związkami, lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi, mieszkańcami gminy oraz z właściwym dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, wraz z ich podsumowaniem,

- Realizacja procedury opiniowania dokumentu strategii przez zarząd województwa (w celu wydania przez zarząd województwa opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa),
- Przeprowadzenie uprzedniej ewaluacji trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji strategii – przed jej przyjęciem,
- Opracowanie wersji strategii po zmianach wynikających z konsultacji, opiniowania i ewaluacji;
- Realizacja procedury w trybie przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w tym uzgodnienia z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz państwowym wojewódzkim inspektorem sanitarnym;
- Opracowanie finalnej wersji *Strategii Rozwoju Gminy Tułowice na lata: 2022-2030*, przedstawienie pod obrady i uchwalenie przez Radę Miejską w Tułowicach.

Potrzeba budowy nowej *Strategii Rozwoju Gminy Tułowice na lata: 2022-2030* wynikała z wielu przesłanek wewnętrznych i zewnętrznych. Podstawowe przesłanki opracowania strategii stanowiły:

- nowe potrzeby, problemy, oczekiwania i aspiracje mieszkańców,
- potrzeba dostosowania kierunków rozwoju gminy do zmieniających się uwarunkowań, w tym zmian społecznych, gospodarczych, środowiskowych, technologicznych i cywilizacyjnych zachodzących w otoczeniu gminy, zmian prawnych oraz nowych założeń krajowej i regionalnej polityki rozwoju oraz dokumentów strategicznych wyższego rzędu,
- dostępność środków zewnętrznych (głównie w ramach nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2021-2027) i niewystarczające własne zasoby finansowe,
- zabezpieczenie średnio- i długookresowych ustaleń na podstawie kompromisu wśród społeczności,
- mobilizacja społeczności do współrealizacji strategii.

W odpowiedzi na te przesłanki, strategia formułuje wizję rozwoju, a także stawia długo i krótkookresowe cele do osiągnięcia przez całą wspólnotę lokalną. Tym samym pełni trzy podstawowe role: kierunkowania i zabezpieczenia ciągłości polityki rozwoju, podstawy do wnioskowania o dofinansowanie na kluczowe działania rozwojowe, a także integrującą.

Procedura dotycząca opracowania *Strategii Rozwoju Gminy Tułowice na lata: 2022-2030* uwzględniała wszystkie akty prawne mające wpływ na jej przebieg, w tym ustawę z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Dokument strategii został opracowany zgodnie z przepisami art. 10e ust. 2-4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

Okres realizacji *Strategii Rozwoju Gminy Tułowice* obejmuje lata: 2022-2030, co jest zgodne z okresem kolejnej perspektywy budżetowej UE (2021-2027) wraz z dodatkowym okresem rozliczania pozyskanych środków. Strategia została sformułowana w ścisłej korelacji z kluczowymi dokumentami planistycznymi szczebla krajowego, regionalnego i subregionalnego, m.in. Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą 2030 roku), Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030, Strategią Rozwoju Województwa Opolskiego „Opolskie 2030”.

Zapisy *Strategii Rozwoju Gminy Tułowice na lata: 2022-2030*, wypracowane we współpracy różnych środowisk, mają w perspektywie prowadzić do podejmowania przez władze samorządowe, a także partnerów gospodarczych i społecznych oraz innych podmiotów publicznych, wspólnych decyzji koncepcyjnych, organizacyjnych i finansowych, zmierzających do kompleksowego wykorzystywania zasobów i możliwości rozwojowych gminy oraz neutralizowania barier, celem osiągnięcia założonej wspólnie wizji i celów rozwojowych.

Wnioski z diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy Tułowice

Celem realizowanej diagnozy było rozpoznanie najważniejszych cech, zasobów, potencjałów, problemów gminy Tułowice i jej otoczenia dla potrzeb planowania długofalowej polityki rozwoju. Prace obejmowały przeprowadzenie zarówno analiz statystycznych, jak i badania społecznego, a także warsztatu diagnostycznego i spotkań strategicznych.

W pierwszym przypadku diagnoza została zrealizowana w ujęciu dynamicznym (analizie zostały poddane dane i informacje z lata 2015/2019/2020) i porównawczym (dane dla gminy zestawiono z analogicznymi wskaźnikami dla wszystkich sąsiednich jednostek z powiatu opolskiego, tj. gmin: Niemodlin, Dąbrowa, Komprachcice, Prószków, z powiatu nyskiego, tj. gmin: Korfantów, Łambinowice, a także porównawczo gminy Murów z powiatu opolskiego, ponadto odnosząc wskaźniki dla gminy do średniej powiatowej i regionalnej), w kluczowych dla jej rozwoju obszarach (demografia, gospodarka i rynek pracy, infrastruktura techniczna, polityka społeczna i bezpieczeństwo publiczne, środowisko naturalne i zasoby dziedzictwa kulturowego, edukacja i zaangażowanie społeczne, stan finansów samorządowych), z wykorzystaniem statystyki publicznej i właściwych opracowań analitycznych (przede wszystkim materiały i dane Głównego Urzędu Statystycznego, zgromadzone w ramach Banku Danych Lokalnych GUS).

W drugim przypadku w okresie marzec-kwiecień 2021 r. przeprowadzono sondażowe badanie ankietowe wśród mieszkańców, które dotyczyło warunków życia i jakości usług publicznych, uzyskując informację zwrotną od 237 osób, co wynikało z uznania, że to właśnie mieszkańcy – przedstawiciele lokalnej wspólnoty – będą w stanie najtrafniej zdiagnozować obecny stan rozwoju gminy oraz wesprzeć proces planowania nowych celów i zadań na kolejne lata.

W strategii zamieszczono jedynie syntezę wniosków z diagnozy, które posłużyły jako baza do podejmowania decyzji dotyczących wizji rozwoju, celów i kierunków działań strategii.

Wnioski z analizy statystycznej

Gmina Tułowice położona jest w centralnej części województwa opolskiego w powiecie opolskim. Powstała w 1992 r. z wydzielonych obszarów gmin Niemodlin i Łambinowice. W skład gminy wchodzi miasto Tułowice i 5 sołectw: Skarbiszowice, Szydłów, Goszczowice, Ligota Tułowicka oraz Tułowice Małe. Miasto pełni funkcje administracyjne, usługowe i gospodarcze, natomiast sołectwa mają charakter leśno-rolniczy. Gmina posiada cechy jednostki o profilu podmiejskim, w dużym stopniu korzystającej z sąsiedztwa dużego ośrodka administracyjnego, gospodarczego, naukowego, usługowego i kulturalnego, jakim jest miasto Opole (od 2014 r. gmina Tułowice jest członkiem Stowarzyszenia Aglomeracja Opolska), ale również powiązaną w dość istotnym stopniu z mniejszym od Opola ośrodkiem miejskim, którym jest Niemodlin. Ważnym również aspektem oddziałującym na rozwój jednostki jest niewątpliwie dobra dostępność komunikacyjna - bliski dostęp do autostrady A4, dróg krajowych i wojewódzkich. W samym tylko powiecie opolskim, poza Tułowicami, podobny charakter można przypisać gminom: Niemodlin, Dąbrowa, Komprachcice czy Prószków. Najistotniejsze różnice w potencjałach rozwojowych tych jednostek wynikają najczęściej z położenia względem Opola, walorów gospodarczych oraz posiadanych zasobów przyrodniczych i kapitału społecznego.

Analiza danych statystycznych z ostatnich kilku lat pokazuje, że gminę Tułowice w przypadku większości zakresów tematycznych charakteryzuje duża stabilność – tak jest m.in. w przypadku liczby ludności, poziomu rozwoju gospodarczego czy gospodarki finansowej. Z jednej strony ułatwia to utrzymanie dotychczasowego poziomu życia mieszkańców jednostki, z drugiej nie wypracowuje znaczącej przewagi konkurencyjnej w stosunku do ościennych jednostek.

Najważniejszy potencjał, jaki wydaje się posiadać gmina Tułowice, związany jest z zasobami środowiska naturalnego (zasoby naturalne, obszary chronione), a co za tym idzie tworzący się znaczny potencjał rekreacyjno-turystyczny, ale również możliwy rozwój strefy aktywności gospodarczej.

W kwestii zagrożeń rozwojowych, jak wynika z analizy danych statystycznych, nie różnią się znacząco od obserwowanych w większości gmin w kraju. Mowa m.in. o postępującym procesie starzenia się społeczeństwa i związane z tym aspektem konsekwencje dla lokalnego systemu usług oraz budżetu jednostki. Wyzwaniem dla gminy jest także ujemne saldo migracji, a co za tym idzie postępujący proces depopulacji. Wysiłki ukierunkowane są również na wzmocnienie rozwoju gospodarczego rozbudowę strefy aktywności gospodarczej, czy rozwój i komercjalizację oferty czasu wolnego, opartej o walory przyrodniczo-krajobrazowe i dziedzictwo kulturowe.

Za najważniejsze, bezpośrednio wpływające na rozwój jednostki, można uznać poniższe uwarunkowania.

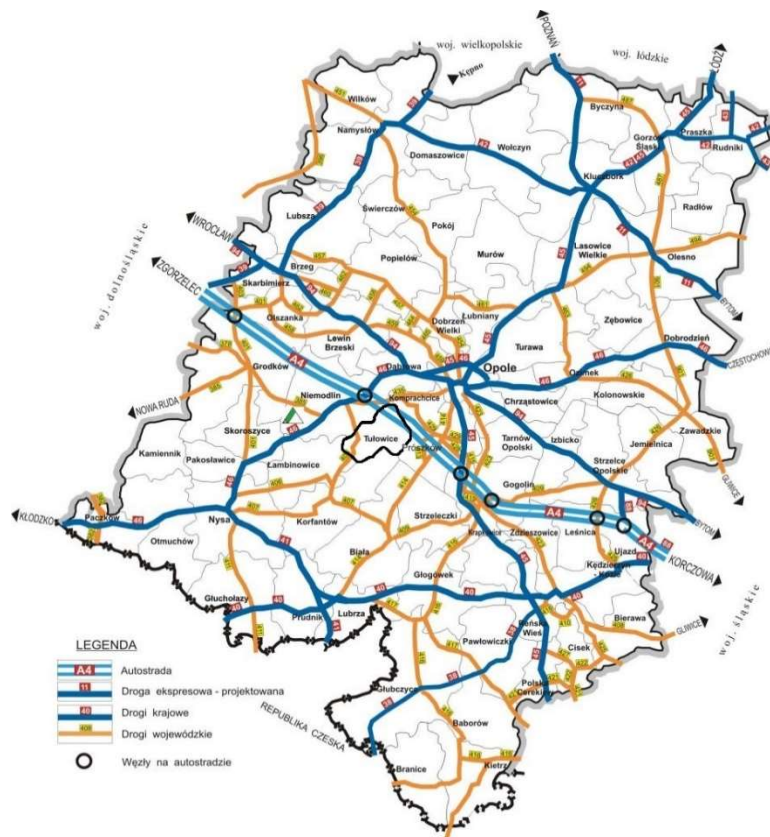
a) Uwarunkowania i wnioski diagnostyczne wynikające z położenia gminy

Gmina Tułowice należy do tych jednostek, co do których uwarunkowania lokalizacyjne znacząco wpływają na wiele aspektów codziennego funkcjonowania i w związku z tym winny być uwzględniane w polityce programowania rozwoju na czołowych miejscach.

Gmina Tułowice położona jest między Dolnym a Górnym Śląskiem. Regiony te są połączone autostradą A4, która przebiega przez obszar gminy. Najbliższy węzeł łączący gminę z autostradą jest w miejscowości Prądy (gmina Dąbrowa) w odległości ok. 12 km. Stwarza to ogromne możliwości rozwojowe pod względem lokowania na terenie gminy Tułowice nowych inwestycji zarówno polskich, jak i zagranicznych. Sprzyja temu bliskość ośrodków naukowo-technicznych, takich jak Wrocław, Katowice, Opole oraz istnienie w gminie strefy inwestycyjnej. Gmina jest również położona w stosunkowo niewielkiej odległości od ośrodków subregionalnych o istotnym znaczeniu gospodarczym: Kędzierzyn-Koźle, Nysa, Brzeg. Bliskość większych ośrodków miejskich stwarza szanse na podjęcie tam pracy przez mieszkańców gminy Tułowice. Obszar gminy charakteryzuje wysoki stopień lesistości. Wpływa to na charakter terenów oraz jego walory przyrodnicze, stwarzając duże możliwości rozwoju turystyki czynnej i zdrowotnej, rekreacji, w tym dla mieszkańców pobliskich ośrodków miejskich.

Kręgosłup komunikacyjny tworzą układ kolejowy oparty o linie kolejową nr 287 relacji Opole Zachodnie - Szydłów – Nysa oraz układu drogowy, w tym biegnąca przez północno- wschodnią część gminy autostrada A4, przebiegająca przez obszar gminy droga wojewódzka DW405, łącząca Niemodlin z Korfantowem, budowana obwodnica Niemodlina w ciągu DW46 przebiegająca blisko granic gminy, a także sieć dróg powiatowych. Na terenie gminy nie są zlokalizowane węzły autostradowe, a najbliższy węzeł Prądy znajduje się w gminie Dąbrowa. Wskazane drogi zabezpieczają w pełni możliwość rozwoju gospodarczego gminy. Udostępniane przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad badania średniego dobowego natężenia ruchu na wybranych odcinkach dróg, pomimo ich nieaktualności (GDDKiA wykonuje badania w cyklu pięcioletnim, ostatnie odbyły się w 2015 r.) pokazują, że odcinek drogi wojewódzkiej nr 405 Niemodlin - Sowin charakteryzował się przejazdem ponad 4 tys. pojazdów na dobę, z czego zdecydowaną większość (85,7%) stanowiły samochody osobowe i mikrobusy. Należy tutaj wskazać, iż ruch na tym odcinku zmalał o -7,1% w stosunku do roku 2010. Dla porównania odcinek Korfantów – Sowin w przebiegu tej samej drogi wojewódzkiej wykazywał zdecydowanie niższe natężenie ruchu, które 2015 wynosiło 1983 pojazdy na dobę. Na podstawie tych danych można wysnuć przypuszczenie, że ruch samochodowy na głównych drogach gminy Tułowice (bez uwzględnienia autostrady A4 przebiegającej przez gminę) generują dwa źródła – codzienne dojazdy do Opola i Niemodlina oraz tranzyt od strony Korfantowa na kierunku do Niemodlina. Komunikacja zbiorowa na terenie jednostki opiera się przede wszystkim na połączeniach kolejowych na linii nr 287, natomiast na terenie gminy na chwilę obecną nie funkcjonuje publiczna komunikacja autobusowa, co wpływa negatywnie na zmniejszenie wykorzystania transportu indywidualnego w codziennych podróżach mieszkańców.

Rysunek 1. Położenie Tułowic na tle województwa opolskiego z uwzględnieniem najważniejszych szlaków komunikacyjnych.

Źródło: <https://www.coi.opolskie.pl/infrastruktura-techniczna/>

Większość obszaru gminy zajmują lasy i grunty leśne, grunty zadrzewione i zalesione (71,6 %). Kolejnymi pod względem powierzchni obszarami są grunty orne (14,23%), tereny pozostałe, w tym rekreacyjno-wypoczynkowe, obsługi komunikacyjnej, wody, tereny różne (6%) oraz pozostałe użytki rolne – łąki, pastwiska, sady, zabudowane użytki rolne (5,8%). Na tereny zabudowane przypada jedynie 0,9%. 0,4% obszaru uzupełniają grunty o przeznaczeniu przemysłowym. Większość gminy jest porośnięta lasem, natomiast tereny zabudowane i mieszkaniowe w większości koncentrują się w północno zachodniej części jednostki, obejmując miasto Tułowice oraz sołectwa Tułowice Małe, Skarbiszowice oraz Ligotę Tułowicką.

Gminę Tułowice charakteryzuje znakomity odsetek pokrycia jej obszaru planami zagospodarowania przestrzennego – 99,9% (2019) to jeden z najwyższych poziomów spośród ościennych gmin (na czele z gminą Korfantów, która jest pokryta planami zagospodarowania przestrzennego w 100%).

Konsekwencje:

- Bardzo dobra dostępność komunikacyjna gminy (drogowa i kolejowa);
- Dobra atrakcyjność osadnicza gminy, położenie w obszarze oddziaływania aglomeracji opolskiej;
- Duża lesistość może ograniczać podejmowanie inwestycji w jej obszarze, w tym konieczność wyłączenia wielu obszarów gminy z jakichkolwiek działań inwestycyjnych – z drugiej strony jest walorem w kontekście kształtowania wizerunku miejsca przyjaznego dla nowego osadnictwa z miasta wojewódzkiego, dla rozwoju rekreacji i turystyki;
- Dobre uwarunkowania lokalizacyjne, komunikacyjne, przyrodnicze, kulturowe dla rozwoju w obszarze rekreacji i wypoczynku;
- Atrakcyjność terenów gminy pod kątem inwestycji;
- Dostępność różnorodnych zasobów i siedlisk przyrodniczych umożliwiających rozwój różnorodnej oferty rekreacyjno-wypoczynkowej – lasy, zbiorniki wodne, zabytki o charakterze rezydencjalnym, przemysłowym, ukształtowanie sprzyjające rekreacji rowerowej itp.

Wyzwania:

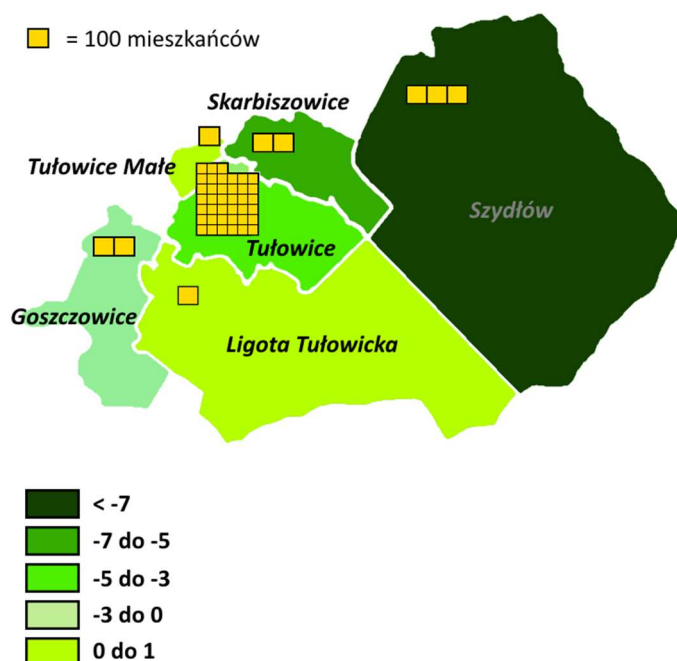
- Wykorzystanie transportu zbiorowego w codziennych dojazdach do Opola i Niemodlina;
- Rozwój oferty inwestycyjnej, efektywny, wielowymiarowy system promocji oraz obsługa i wsparcie inwestora;
- Utrzymywanie oraz podnoszenie atrakcyjności osadniczej i gospodarczo-inwestycyjnej gminy oraz w zakresie oferty czasu wolnego, przy zachowaniu dbałości o stan środowiska naturalnego.
- Integracja różnych form transportu i zwiększenie dostępności;
- Podniesienie poziomu bezpieczeństwa pieszych i użytkowników DW405 oraz dróg lokalnych;
- Rozwój infrastruktury przeznaczonej dla pieszych i rowerzystów;
- Wydzielanie i uzbrajanie obszarów pod atrakcyjną zabudowę mieszkalną.

b) Uwarunkowania i wnioski diagnostyczne wynikające z procesów demograficznych

Sytuację demograficzną gminy Tułowice na przestrzeni ostatnich kilku lat można określić jako stabilną, choć uwidaczniają się też zjawiska, które mogą wymagać podjęcia działań interwencyjnych i wspierających. Okres 2015-2019 charakteryzował się nieznacznym spadkiem liczby ludności – w zależności od źródła danych o -0,99% (Główny Urząd Statystyczny) lub -3,73% (Urząd Miejski w Tułowicach). Na koniec 2019 r. analizowaną jednostkę zamieszkiwało 5 205 (GUS) lub 5 188 (UM) osób, z czego najwięcej (aż ponad 76%) w mieście Tułowice. Mieszkańców przybywało jedynie w miejscowości Tułowice Małe (+0,5%). W pozostałych jednostkach gminy Tułowic nastąpiła regresja w liczbie ludności. Największy spadek odnotowano natomiast w m. Skarbiszowice (-7%). W Ligocie Tułowickiej liczba mieszkańców pozostała bez zmian.

Spadek liczby ludności w okresie 2015-2019 w gminie Tułowice był na tyle nieznaczny, że nie przełożył się na wyraźną zmianę gęstości zaludnienia. Ta na obszarze analizowanej jednostki wynosi 64 os./km² i spośród gmin tła porównawczego jest jedną z najniższych, odbiega też od średniej regionalnej (225 os./km²). Największa gęstość zaludnienia charakteryzuje miasto Tułowice oraz sołectwo Tułowice Małe. Zdecydowanie mniejsza jest w jednostkach pomocniczych, których większość obszaru pokrywają tj. sołectwa Szydłów i Ligota Tułowicka.

Rysunek 2. Liczba mieszkańców na koniec 2020 r. oraz depopulacja liczby mieszkańców [%] w poszczególnych miejscowościach gminy Tułowice (2015-2020).

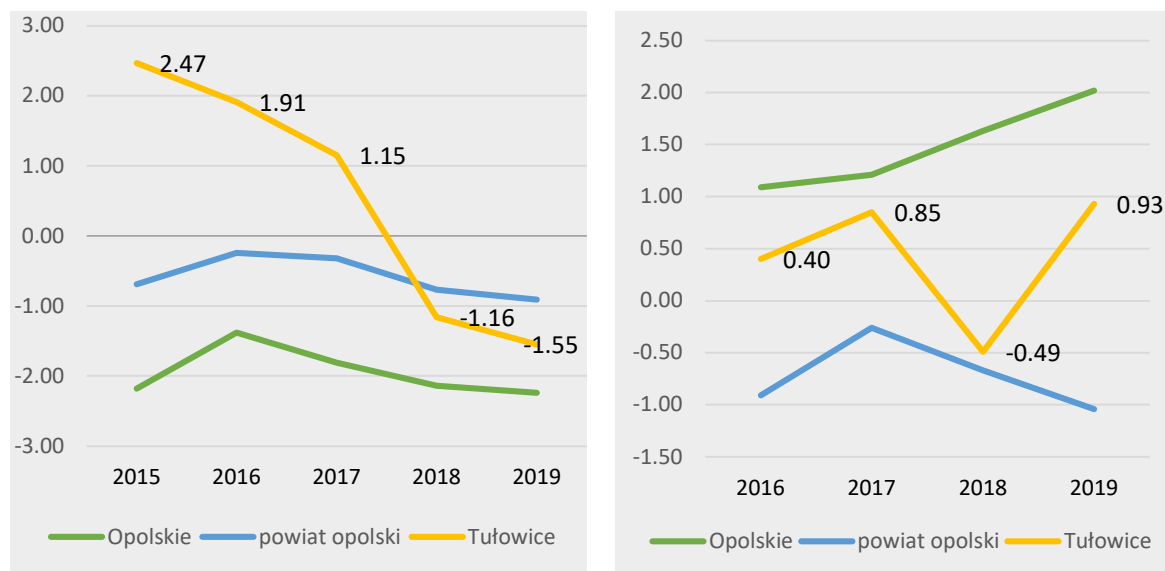
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Tułowicach

W porównaniu do powiatu opolskiego czy całej Opolszczyzny, struktura demograficzna gminy Tułowice ciągle jeszcze pozostaje lepsza, pomimo iż odnotowany w 2019 r. odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym (18%) jest niższy niż odsetek osób najstarszych (23,6%). Należy tutaj jednak wskazać postępujący wzrost odsetka osób w wieku poprodukcyjnym – do wspomnianych 23,6% (2019) z poziomu 18% (2015). Wskaźnik starości, referujący odsetek osób w wieku powyżej 65 lat w ogólnej liczbie ludności, wzrósł w okresie 2015-2019 z 13,5% do 15,1%, ale w dalszym ciągu jest niższy od obserwowanego w powiecie (15,2%) i województwie (17,0%). Proces starzenia się społeczeństwa jednak postępuje (świadczą o tym także prognozy GUS do 2030 r. – o ile liczba mieszkańców gminy Tułowice maleje w mniejszym tempie niż w jednostkach tła porównawczego, o tyle znacząco wzrośnie odsetek osób w wieku poprodukcyjnym), co już teraz winno skłaniać do pytań i działań w zakresie reorientacji polityki dostarczania odpowiednich usług publicznych, które pomogłyby zahamować ten trend.

Na sytuację demograficzną w przypadku gminy Tułowice umiarkowany wpływ ma także ujemny przyrost naturalny w ostatnich latach. W okresie 2018-2019 liczba urodzeń nieznacznie była mniejsza od liczby zgonów. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców przyrost naturalny dla gminy Tułowice w roku 2019 wyniósł -1,55, wobec -0,91 odnotowanego w powiecie i -2,24 w całej Opolszczyźnie. Umiarkowanie prezentuje się także saldo migracji – przez całe analizowane pięciolecie wahało się pomiędzy wartościami dodatnimi i ujemnymi, a rezultat odnotowany w 2019 r. (+0,93) przewyższał wartości wskaźnika dla powiatu (-1,04), natomiast był niższy od wskaźnika dla regionu (+2,02).

Wykres 1. Procesy demograficzne (przyrost naturalny - po lewej i saldo migracji - po prawej, w przeliczeniu na 1000 osób) w gminie Tułowice w porównaniu z sytuacją powiatu opolskiego i województwa opolskiego (2015/2016-2019).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Tułowicach

W przypadku wielu gmin sposobem na poprawę sytuacji demograficznej jest podnoszenie atrakcyjności osadniczej. Gminę Tułowice charakteryzuje dobre położenie i dostępność komunikacyjna oraz atrakcyjne walory przyrodniczo-krajobrazowe. Analiza danych dotyczących pozwoleń na budowę i zgłoszeń budowy obiektów mieszkalnych za lata 2018, 2019 i 2020 w skali całego powiatu wskazuje jednak, że w przypadku gminy udzielano ich – odpowiednio – 3,4%, 3,9% i 1,8%, co stanowiło jedno z niższych wyników względem gmin powiatu opolskiego. Tworzenie klimatu dla powstawania i rozwijania się na terenie gminy działalności gospodarczych, dających zatrudnienie nowym i potencjalnym mieszkańcom, powinno stanowić kluczowy element polityki podnoszenia atrakcyjności osadniczej. W tym kontekście gmina utworzyła na terenie Tułowic strefę aktywności gospodarczej, którą zamierza rozwijać w kolejnych latach. Ważnymi branżami pozostają handel i usługi oraz przetwórstwo przemysłowe. Wyzwaniem jest jednocześnie rozwój i komercjalizacja oferty czasu wolnego, z wykorzystaniem lokalnych zasobów przyrodniczych i kulturowych. Ważna będzie też realizacja prospołecznej polityki mieszkaniowej.

Warto jednocześnie wspomnieć, że w skali kraju w 2019 r. stopa przyrostu rocznego ludności na wsi wyniosła +0,04%, a ubytek w miastach sięgnął -0,15%. Kierunek zmian liczby ludności w miastach i na wsi jest niezmienny, tj. od końca lat 90. ubiegłego wieku maleje liczba ludności w miastach i rośnie na wsi – szczególnie w gminach podmiejskich, skupionych wokół dużych miast. Gmina Tułowice ma przynajmniej częściowy udział w tych procesach. Jednocześnie w 2019 r. liczba ludności w Polsce zwiększyła się tylko w 4 województwach: pomorskim (stopa przyrostu wyniosła 0,45%), mazowieckim (0,37%), małopolskim (0,30%) oraz wielkopolskim (0,14%), natomiast na drugim końcu znajduje się województwo opolskie z wynikiem (-0,39%), na co wpływ ma przede wszystkim ujemny przyrost naturalny, czyli proces obserwowany także i w gminie Tułowice.

Konsekwencje:

- Umiarkowanie pogarszająca się sytuacja demograficzna – powolny spadek liczby mieszkańców;
- Niekorzystna struktura demograficzna z wyraźnym wzrostem liczebności grupy osób w wieku poprodukcyjnym;
- Duża atrakcyjność osadnicza z podstawowym czynnikiem decydującym – odległością do Opola;
- Niewielkie zagrożenie intensywną zabudową mieszkaniową i stanowiącą konsekwencję tego zjawiska gwałtowną zmianą charakteru tkanki społecznej, typowe dla gmin podmiejskich bardzo szybko przekształcających się w „sypialnie” dużych miast.

Wyzwania:

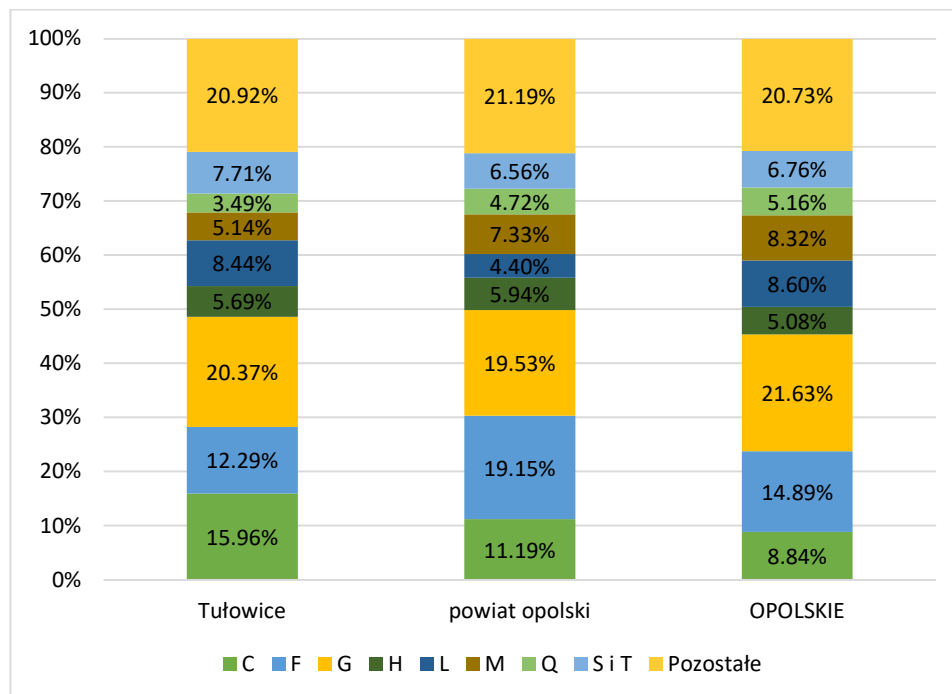
- Podejmowanie działań zmierzających do wstrzymania lub przynajmniej spowolnienia negatywnych trendów demograficznych (m.in. wsparcie w zakresie tworzenia nowych, atrakcyjnych miejsc pracy na terenie gminy, poprawa warunków życia oraz jakości i dostępności usług publicznych, skuteczna polityka mieszkaniowa);
- Łagodzenie skutków zmiany struktury demograficznej ludności gminy, m.in. za sprawą dostarczania usług publicznych na odpowiednim poziomie, dostosowanych do wieku oraz potrzeb, problemów i oczekiwań mieszkańców;
- Wzmacnianie pozytywnego wizerunku gminy, atrakcyjnego dla potencjalnych nowych osadników;
- Dopasowanie usług publicznych do zmieniającej się struktury i potrzeb społeczności lokalnej, a przez to poprawa jakości życia mieszkańców;
- Kompleksowa polityka, uwzględniająca w szczególności potrzeby grup wiekowych o rosnącym udziale;
- Wzmacnianie więzi i poczucia przynależności do miejsca zamieszkania – integracja wspólnoty lokalnej;
- Rozwój terenów mieszkaniowych i gospodarczych.

c) Uwarunkowania i wnioski diagnostyczne wynikające z sytuacji gospodarczej

Według danych BDL GUS, rok 2020 w przypadku gminy Tułowice zamknął się wynikiem 545 podmiotów gospodarczych, zarejestrowanych w REGON. Liczba ta w stosunku do roku 2015 wzrosła o 43 (+8,57%). Zdecydowaną większość (95,4%) stanowiły firmy zatrudniające nie więcej niż 9 osób, z kolei największe przedsiębiorstwa (w liczbie 6), działające na terenie analizowanej jednostki, pod względem zatrudnienia mieszczą się w przedziale 50-249 zatrudnionych. W przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców gmina Tułowice posiadała w 2020 r. 104,9 zarejestrowanych przedsiębiorstw – wśród gmin ościennych był to jeden z lepszych rezultatów, jednakże niższy od średniej wojewódzkiej (108,2), ale przekraczający wartość wskaźnika dla powiatu opolskiego (98,3). Przedsiębiorstwa, działające w 2020 r. na terenie gminy Tułowice, klasyfikowano głównie w sekcjach PKD: G (handel hurtowy i detaliczny, naprawa samochodów – 20,37%), C (przetwórstwo przemysłowe – 15,96%) oraz F (budownictwo – 12,29%).

Struktura ta nie uległa znaczącym zmianom w stosunku do roku 2015 i zbliżona jest do tej obserwowanej w powiecie opolskim, gdzie pierwszą lokatę pod względem odsetka zajmowały także podmioty przypisane do sekcji G. Jednostka różni się natomiast w drugiej i trzeciej pozycji w porównaniu do wskaźnika powiatowego i regionalnego. Tutaj na kolejnych miejscach plasowały się podmioty zaliczone do sekcji F (Budownictwo), a w kolejności do sekcji C (Przetwórstwo przemysłowe).

Wykres 2. Porównanie struktury gospodarczej gminy Tułowice, powiatu opolskiego i województwa opolskiego (2020)

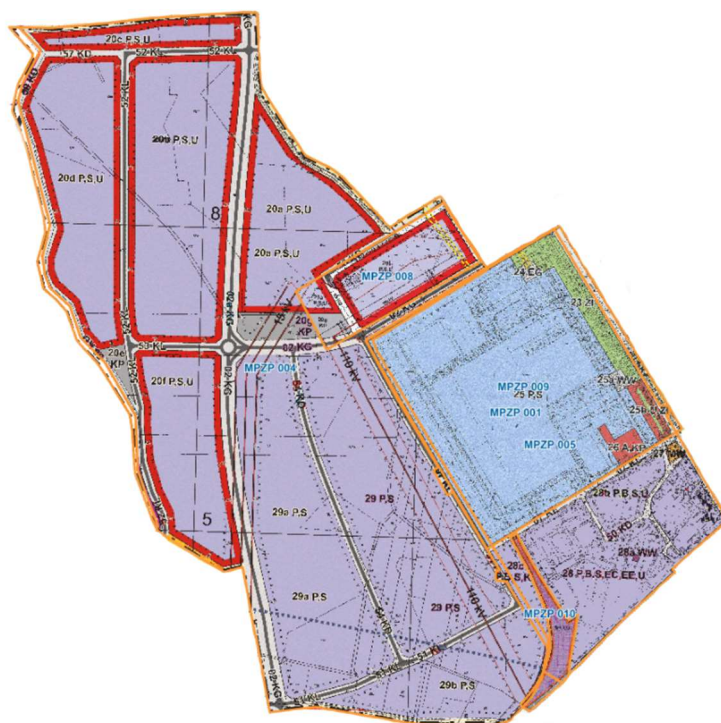
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

<p>Legenda: Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe   Sekcja F – Budownictwo   Sekcja G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle   Sekcja H – Transport i gospodarka magazynowa   Sekcja I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi   Sekcja M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna   Sekcja S – Pozostała działalność usługowa   Sekcja T – Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby</p>
--

Na terenie gminy Tułowice funkcjonuje podstrefa Specjalnej Strefy Ekonomicznej "Starachowice" S.A. i składa się z dwóch obszarów o łącznej powierzchni 15,75 ha. Tereny podstrefy są dobrze uzbrojone w infrastrukturę techniczną, w tym energię elektryczną, gaz, energię cieplną, wodę do celów przemysłowych i socjalnych, kanalizację sanitarną, sieć telekomunikacji stacjonarnej oraz dobrze rozwinięty system dróg wewnętrznych. Niestety obecnie cały obszar strefy jest zagospodarowany w 100%. Gmina posiada także wydzielone tereny pod działalność przemysłową, które tworzą strefę inwestycyjną. Wyznaczone tereny (przy drodze wojewódzkiej 405 i w ciągu planowanego obejścia drogowego Tułowic) stanowią element aktywizacji gospodarczej i powinny w przyszłości przyciągnąć nowych inwestorów.

Nie można też pominąć elementów leśnego profilu gospodarczego gminy, gdzie kompleksy leśne na terenie gminy Tułowice zajmują większą część powierzchni jednostki i są eksploatowane gospodarczo przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Tułowice.

Rysunek 3. Obszar strefy inwestycyjnej w Tułowicach.

Źródło: System Informacji Przestrzennej

Podobnie jak w całej Polsce, w gminie Tułowice w ostatnim pięcioleciu znacząco spadło bezrobocie. 116 zarejestrowanych bezrobotnych na koniec 2020 r. to o 43 (-27%) mniej niż na początku analizowanego okresu. Wyższa liczba osób bezrobotnych w roku 2020 to bez wątpienia efekt spowolnienia gospodarczego wywołanego epidemią Covid19. Należy tutaj podkreślić, iż w latach 2015-2019 obserwowano wyraźny trend spadkowy liczby osób bezrobotnych, gdzie w 2019 r. liczba mieszkańców gminy bez pracy kształtowała się na poziomie 76, co oznacza spadek aż o 52%. Zaszeregowanie osób bez pracy w gminie Tułowice ze względu na płeć, wiek oraz czas pozostawania bez zatrudnienia, pozwala na zarysowanie profilu przeciętnego bezrobotnego w 2020 r. – jest to kobieta (53% ogółu) w wieku do 30 lat (34%), bez zatrudnienia powyżej 2 lat (36%).

Jak wyżej wspomniano zadowalające tendencje na rynku pracy zostały załamane w wyniku negatywnych konsekwencji pandemii COVID-19. Jak pokazują wskaźniki na koniec 2020 r. stopa bezrobocia w całym kraju wyniosła 6,2%. W porównaniu do 2019 r. (5,2%) nastąpił wzrost o jeden procent. Sytuacja wymaga wdrożenia mechanizmów łagodzących skutki kryzysu społeczno-gospodarczego na szczeblu centralnym, ale jednocześnie zaangażowania i współpracy na poziomie lokalnym.

Konsekwencje:

- Konkurencyjność gminy Tułowice względem pozostałych jednostek tworzących powiat opolski (w dużej mierze warunkowana dostępnością komunikacyjną);
- Występujące zjawisko emigracji zarobkowej i naukowej, przekładające się na odpływ kadr oraz szereg innych negatywnych konsekwencji z nim związanych;
- Potencjał w zakresie rozwoju usług, głównie związanych z zagospodarowaniem czasu wolnego (rekreacja i wypoczynek),

Wyzwania:

- Łagodzenie skutków gospodarczych związanych z epidemią koronawirusa (2021) i wypracowanie mechanizmów reagowania na podobne wydarzenia w przyszłości;
- Podniesienie poziomu atrakcyjności gminy dla inwestorów, np. poprzez rozwój strefy aktywności gospodarczej;
- Zwiększenie udziału przedsiębiorstw zaliczanych do grupy małych i średnich w strukturze gospodarczej jednostki;

dostarczaniem zdrowej żywności i promocją zrównoważonego stylu życia;

- Znaczny odsetek osób długotrwale bezrobotnych;
- Duże problemy z aktywizacją zawodową osób o najniższym potencjale na rynku pracy;
- Ryzyko załamania gospodarczego i wystąpienia negatywnych zjawisk społecznych w związku z epidemią koronawirusa;
- Wysoki poziom aktywności gospodarczej mieszkańców gminy.
- Korzystne zmiany społeczne takie jak wzrost kreatywności, wykształcenia, wykorzystania technologii cyfrowych, postaw przedsiębiorczych, mobilności, obywatelskości.

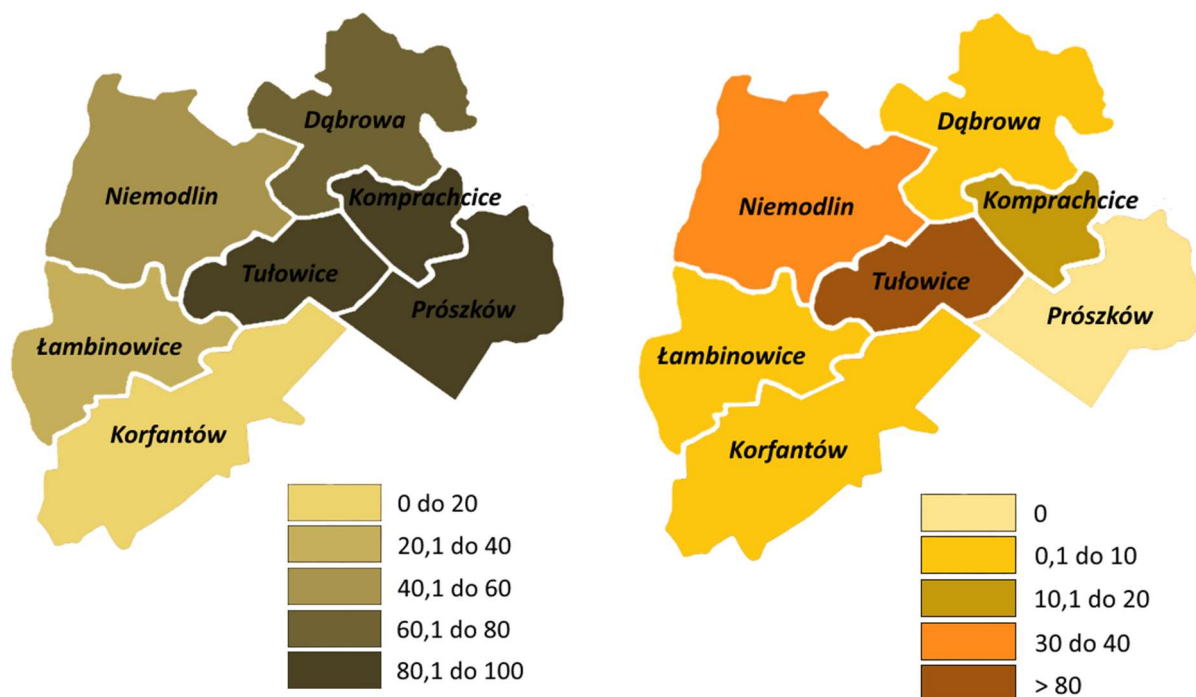
- Wsparcie procesu profesjonalizacji działania przedsiębiorstw z terenu gminy oraz promocja ich produktów i usług;
- Rozwój i komercjalizacja oferty czasu wolnego;
- Monitorowanie i obejmowanie wsparciem lub współpraca w tym zakresie grup bezrobotnych wymagających najpilniejszej interwencji;
- Współpraca z powiatem w zakresie modernizacji kształcenia zawodowego, w szczególności dostosowania oferty kształcenia do potrzeb rynku pracy.
- Wypracowanie modelu współpracy i polityki rozwoju w obrębie aglomeracji opolskiej oraz województwa.
- Objęcie wsparciem lub współpraca w tym zakresie w odniesieniu do wybranych grup bezrobotnych, w tym poszkodowanych w wyniku pandemii COVID-19;
- Współpraca międzysektorowa i międzyorganizacyjna w zakresie wsparcia biznesu dotkniętego skutkami pandemii koronawirusa.

d) Uwarunkowania i wnioski diagnostyczne wynikające ze stopnia rozwoju infrastruktury technicznej

Najbardziej aktualne dane, dotyczące stopnia rozwoju infrastruktury sieciowej, obejmowały rok 2019. Pod względem odsetka ludności, posiadającej dostęp do danego rodzaju infrastruktury, gmina Tułowice notowała znakomite wskaźniki. Z wodociągu, kanalizacji oraz gazociągu mogło korzystać, odpowiednio, 98,6%, 99,7% oraz 80,7% mieszkańców. Dostępność sieci wodociągowej jest wśród najwyższych poziomów pośród gmin ościennych. Mieszkańcy Gminy Tułowice korzystają z sieci wodociągowej zarządzanej przez Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej z Tułowic. Natomiast w przypadku sieci kanalizacyjnej oraz gazowej był to rezultat najwyższy wśród tła porównawczego. Znacznie niższymi odsetkami charakteryzowały się także powiat opolski oraz cała Opolszczyzna.

Uszczegółowiając (w oparciu o statystyki Urzędu Miejskiego w Tułowicach) dane dotyczące kanalizacji, według stanu na koniec 2019 r., odsetek gospodarstw domowych posiadających dostęp do kanalizacji wynosił 99,7%. Należy zatem stwierdzić, iż praktycznie wszystkie budynki mieszkalne mają dostęp do przedmiotowej infrastruktury.

Rysunek 4. Odsetek [%] mieszkańców gminy Tułowice i gmin ościennych posiadających dostęp do kanalizacji (po lewej) i do gazociągu (po prawej) (2019)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Dostęp do wodociągu, kanalizacji i gazociągu ma bezpośrednie przełożenie na atrakcyjność osadniczą danej miejscowości, komfort życia mieszkańców, a w szerszej perspektywie także na stan środowiska naturalnego.

Konsekwencje:

- Wysoka jakość życia mieszkańców z punktu widzenia dostępności do wielu rodzajów podstawowej infrastruktury technicznej;
- Duża atrakcyjność osadnicza i inwestycyjno-gospodarcza gminy Tułowice, konkurująca z gminami ościennymi;
- Pozytywny wpływ dużej dostępności infrastruktury technicznej na jakość środowiska naturalnego – m.in. na zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych, smog.

Wyzwania:

- Utrzymanie usług związanych z infrastrukturą techniczną na dobrym poziomie;
- Podnoszenie jakości usług związanych z infrastrukturą techniczną i dostosowanie ich do zmieniających się warunków osadniczych oraz potrzeb gospodarczych;
- Optymalizacja kosztów związanych z utrzymaniem i rozwojem infrastruktury sieciowej;
- Planowanie i realizacja nowych odcinków infrastruktury technicznej na obszarach zainwestowania mieszkaniowego lub gospodarczego w gminie

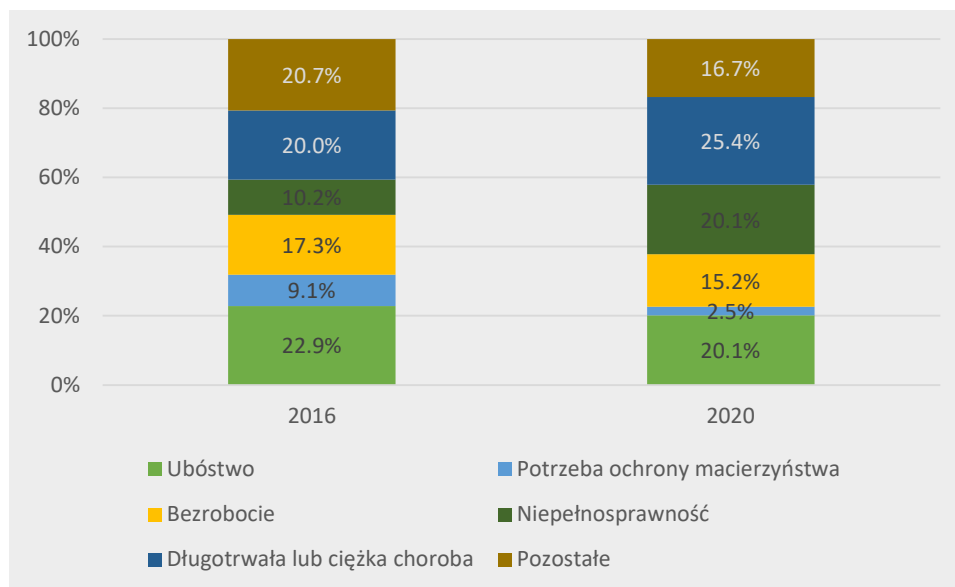
e) Uwarunkowania i wnioski diagnostyczne wynikające z potrzeb polityki społecznej i ochrony zdrowia oraz bezpieczeństwa publicznego

Na terenie gminy Tułowice funkcjonuje jedna placówka pomocy medycznej, w formie Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej – który mieści się w Tułowicach. Gmina realizuje – sama lub we współpracy z partnerami – szereg badań i akcji profilaktycznych, które pożądane są przez dużą część społeczności lokalnej. Ofertę dla mieszkańców uzupełniają przychodnie położone w gminach ościennych oraz w nieodległym Opolu. Dyżur w zakresie nocnej i świątecznej opieki medycznej pełni NZOZ Medyk Sp. z o.o. w Niemodlinie. W tej samej miejscowości całodobowo stacjonuje Zespół Ratownictwa Medycznego, obejmujący swoim zasięgiem analizowaną gminę. Działająca w gminie przychodnia lekarska, jak również bliskość Opola, przekładają się na zadowalający dostęp do rozmaitych usług medycznych dla mieszkańców gminy, a ewentualne problemy w tym obszarze mogą być związane, podobnie jak i w skali całego kraju, głównie z ujawniającymi się coraz częściej brakami w kadrze medycznej, czy sprzęcie medycznym, kolejkami do specjalistów oraz utrudnionej dostępności do placówek medycznych dla osób niepełnosprawnych lub starszych, nieposiadających własnego transportu. Sytuację tę dodatkowo pogłębia trwający obecnie (2020 rok) kryzys spowodowany pandemią Covid19.

Na terenie gminy funkcjonuje Posterunek Policji w Tułowicach. Analiza udostępnionych danych z lat 2015-2020 ukazuje gminę jako miejsce stosunkowo bezpieczne, z niewielką liczbą odnotowywanych przestępstw i wykroczeń. W zakresie bezpieczeństwa publicznego największym problemem wydają się być te związane z natężeniem ruchu drogowego, o czym może świadczyć liczba wypadków oraz przede wszystkim kolizji odnotowanych w ostatnim pięcioleciu (liczba kolizji w 2020 r. wyniosła 44 wobec 30 odnotowanych w 2015 r). Najbardziej problemowa pod tym względem jest DW405, przebiegająca przez centrum gminy. Poza tym, ważnym ogniwem w zapewnieniu bezpieczeństwa mieszkańcom gminy są ochotnicze straże pożarne – w 2020 r. funkcjonowało ich 3, z czego 2 funkcjonujące w ramach Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Okres 2016-2020 charakteryzował się zmniejszeniem się liczby osób korzystających w gminie Tułowice z pomocy społecznej. Dane, pochodzące z Ośrodka Pomocy Społecznej w Tułowicach, pokazują spadek tej liczby o 56,5%, z poziomu 262 (2016) do 114 (2020). Odnotować należy natomiast to, że bardzo duża część osób korzystających z pomocy jest od niej trwale uzależniona. W okresie 2016-2020 odsetek osób, które otrzymywały pomoc dłużej niż 12 miesięcy, spadł co prawda o 6 punktów procentowych, ale wynosił 87,7%, co jest wynikiem bardzo wysokim. Podobnie jak w przypadku pojedynczych osób, zmniejszyła się także liczba rodzin korzystających ze wsparcia społecznego. Na początku analizowanego okresu było ich 114, na koniec 66, co oznaczało spadek o 42%. Także i tutaj występuje zjawisko uzależnienia od pomocy społecznej – rodziny wspierane długotrwale stanowiły w 2020 r. 84,8% ogółu. Analiza powodów udzielania świadczeń w latach 2016 i 2020 pokazuje, że w gminie Tułowice nie ma problemu społecznego, który można byłoby określić mianem wiodącego. Największy odsetek udzielonych świadczeń w roku 2020 przypadła na „długotrwałą lub ciężką chorobę” (25,4%), a następnie równomiernie „ubóstwo” oraz „niepełnosprawność” (20,1%). Rok 2015 z kolei charakteryzował się największym udziałem „ubóstwa” (21,8%), kolejne pozycje zajęły „długotrwałe lub ciężkie choroby” (19,0%) oraz „bezrobocie” (14,7%). Analizowane pięciolecie odznaczyło się spadkiem odsetka świadczeń udzielanych przede wszystkim z przyczyn ekonomicznych, co może mieć związek zarówno z obserwowanym w skali całego kraju wzrostem gospodarczym, jak również wprowadzeniem w 2016 r. świadczenia „Rodzina 500+”. Najprawdopodobniej jednak pandemia koronawirusa spowoduje odwrócenie opisywanych trendów oraz potrzebę kompleksowego wsparcia i aktywizacji osób, które utracą w jej wyniku pracę.

Zgodnie z informacją z Ośrodka Pomocy Społecznej w Tułowicach, rośnie popyt na usługi opiekuńcze. Jest to z jednej strony związane z postępującym procesem starzenia się społeczeństwa, a z drugiej z popularnymi wśród mieszkańców wyjazdami zagranicznymi w celach zarobkowych, przez co część seniorów i osób chorych pozostaje samotna i wymaga wsparcia.

Wykres 3. Porównanie struktury świadczeń pomocy społecznej ze względu na powody ich udzielania w gminie Tułowice (2016, 2020)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Tułowicach

Konsekwencje:

- Powolny choć nieunikniony wzrost zapotrzebowania na opiekę zdrowotną i wsparcie społeczne, w tym na usługi specjalistyczne, związany ze zmianami w strukturze demograficznej;
- Niedogodność w dostępie do nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej dla mieszkańców gminy (opieka w sąsiedniej gminie).
- Duży (nawet pomimo spadku w analizowanym okresie) odsetek korzystających z pomocy społecznej długotrwanie – konieczność zdiagnozowania przyczyn zjawiska oraz wdrożenia mechanizmów pomocowych;
- Porównywalny, przewidywalny katalog problemów (osoby dotknięte chorobą i niepełnosprawnościami, a także ubóstwem, często samotne), przekładających się na konieczność udzielenia wsparcia z zakresu pomocy społecznej;
- Ryzyko problemów społecznych będących konsekwencją pandemii koronawirusa.

Wyzwania:

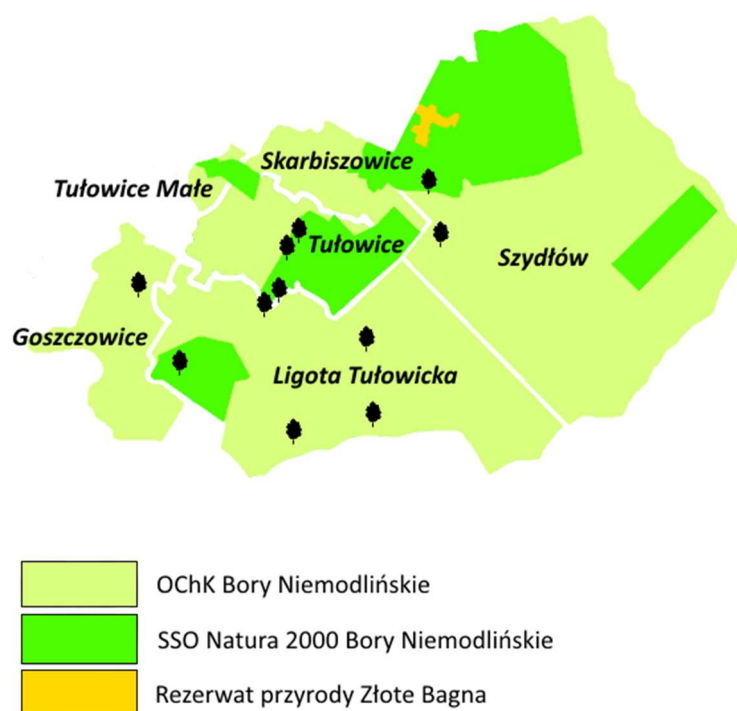
- Doskonalenie systemu ochrony zdrowia, w tym w kontekście zmian w strukturze demograficznej;
- Przeciwdziałanie (widocznym na terenie całego kraju) problemom związanym z funkcjonowaniem służby zdrowia na poziomie lokalnym;
- Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom gminy poprzez poprawę wyposażenia i podnoszenie kwalifikacji miejscowych placówek służących ratowaniu zdrowia i życia (w tym OSP);
- Skierowanie dodatkowego wsparcia z zakresu pomocy społecznej do osób i rodzin realnie tego potrzebujących;
- Monitorowanie oraz reagowanie na zmiany w zakresie liczebności i struktury ludności objętej pomocą oraz związane z tym nowe potrzeby społeczne;
- Oferta wsparcia dla osób i rodzin dotkniętych skutkami pandemii koronawirusa.

f) Uwarunkowania i wnioski diagnostyczne wynikające ze stanu oraz potencjału środowiska naturalnego oraz kultury i dziedzictwa kulturowego

Potencjał przyrodniczy gminy Tułowice można określić jako znaczący. 100% jej powierzchni objęta jest formami ochrony przyrody, które stanowią Obszar Chronionego Krajobrazu „Bory Niemodlińskie”. Atrakcyjność przyrodnicza obszaru Borów Niemodlińskich przekłada się na fakt, że wśród gmin sąsiadujących z Tułowicami także i Niemodlin, oraz Prószków notują wysoki wskaźnik odsetka obszaru objętego ochroną przyrody na poziomie w kolejności 62% i 59%. Z jednej strony jest to obszar szczególnie cenny pod względem przyrodniczym, co niewątpliwie powoduje konieczność objęcia go dodatkową ochroną i wsparciem, a z drugiej strony wprowadza on ograniczenia związane z użytkowaniem mieszkalnym, ekonomicznym oraz rolniczym i leśnym tych i okolicznych terenów. Wynikają one z przepisów prawa (przede wszystkim ustawy o ochronie przyrody; każda z form ochrony przyrody spełnia inną rolę w polskim systemie ochrony przyrody i służy innym celom, dlatego charakteryzuje się odmiennym reżimem ochronnym oraz zakresem ograniczeń w użytkowaniu) oraz są odzwierciedlone w dokumentach przestrzennych gminy (studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego).

Rysunek 5. Obszary ochrony przyrody na terenie gminy Tułowice wraz z lokalizacją pomników przyrody (2020).

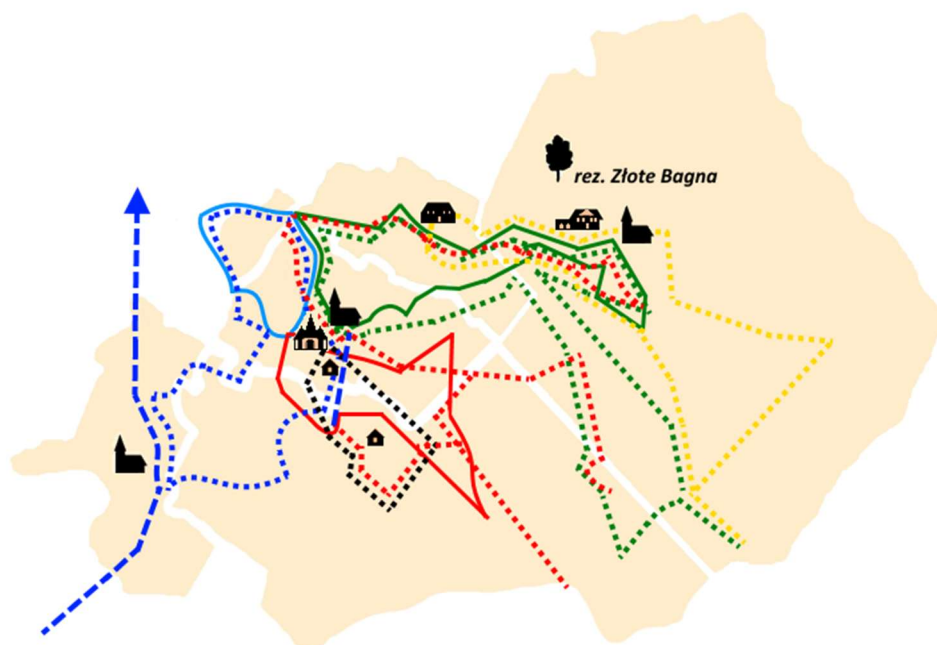

Źródło: Opracowanie własne

Stan zachowania środowiska budzi niepokój przede wszystkim w zakresie czystości powietrza. Brak jest danych dotyczących tzw. niskiej emisji (najbliższa stacja pomiarowa powietrza nadzorowana przez WIOŚ znajduje się w Opolu), jednak można przypuszczać, że piece i kotły w starszej zabudowie mieszkaniowej mają znaczny udział w zanieczyszczaniu atmosfery. W latach 2019-2020 staraniem Urzędu Miejskiego w Tułowicach zlikwidowano 27 takich instalacji, wobec 29 zinwentaryzowanych kotłów. Ułatwieniem w tym zakresie może być m.in. wskazana wcześniej bardzo dobrze rozwinięta sieć gazowa na obszarze gminy.

Analizowana jednostka wyróżnia się także dobrym – zwłaszcza na tle gmin ościennych – odsetkiem odpadów zebranych selektywnie w ogólnej liczbie odpadów. W 2019 r. wartość parametru wyniosła 38,6%, wobec 35,3% i 40,5% odnotowywanych – odpowiednio – w Opolszczyźnie i powiecie opolskim. Za organizowanie i prowadzenie działalności kulturalnej na terenie gminy Tułowice odpowiada przede wszystkim Tułowicki Ośrodek Kultury, prowadząc rozmaite zajęcia edukacyjne i artystyczne, organizując wydarzenia i wspierając inicjatywy kulturalne, a także realizując zajęcia rekreacyjne i ruchowe. Ośrodek organizuje działalność w trzech obiektach: siedzibie TOK gdzie znajdują się również pracownie, studio piosenki i biblioteka; w sali widowiskowej w Tułowicach oraz filii biblioteki w Szydłowie. Corocznie organizowane są Mistrzostwa Opolszczyzny w Kolarstwie Górskim „Family Cup” w Skarbiszowicach oraz Mistrzostwa Opolszczyzny w Pływaniu „Family Cup” w Tułowicach. Gmina słynie z porcelany i porcelitu. W połowie XIX wieku w Tułowicach powstała fabryka porcelitu – Porcelana Tułowice. Produkowano w niej ręcznie malowaną porcelanę, którą eksportowano na cały świat. Firma kilkakrotnie zmieniała właścicieli i profil produkcji. Obecnie na wyremontowanym i przebudowanym dworcu w Tułowicach powstaje muzeum ceramiki, gdzie pokazywane będą najcenniejsze wyroby z tułowickiej fabryki porcelany sprzed 1945 roku i porcelit produkowany po wojnie. Gminę wyróżniają też inne zasoby materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego. Łącznie do Rejestru Zabytków Nieruchomych Województwa Opolskiego jest wpisanych 11 obiektów z terenu gminy Tułowice, w tym 8 przypada na same Tułowice. Żywe są liczne tradycje, z których warto wspomnieć pisanie pisanek techniką batikową, które w drugiej połowie 2020 r. wpisano na Krajową listę niematerialnego dziedzictwa kulturowego.

Rysunek 6. Szlaki pieszo-rowerowe oraz ważniejsze zabytki wpisane do Rejestru Zabytków Nieruchomych Województwa Opolskiego na terenie gminy Tułowice.

Źródło: Opracowanie własne

Walory krajobrazowe i przyrodnicze oraz kulturowe stanowią o potencjale rekreacyjno-turystycznym gminy Tułowice. Póki co jest on słabo realizowany. Warto jednak wspomnieć o sieci 9 szlaków turystycznych (tras pieszo-rowerowych), które łączą najciekawsze miejsca w gminie. Mieszkańcy oraz turyści odwiedzający gminę Tułowice mają także do dyspozycji drogi rowerowe. Wyzwaniem na kolejne lata jest kontynuacja działań ukierunkowanych na rozwój oferty czasu wolnego i jej komercjalizację, w ramach szerokiej współpracy międzysamorządowej, międzysektorowej i międzyorganizacyjnej.

Konsekwencje:

- Potencjał zasobów środowiska przyrodniczego oraz dziedzictwa kulturowego jako podstawa atrakcyjnej oferty rekreacyjno-turystycznej w gminie;
- Możliwe kolizje pomiędzy planami inwestycyjnymi a regulacjami dotyczącymi ochrony przyrody (Obszar Chronionego Krajobrazu „Bory Niemodlińskie”);
- Wysokie koszty prowadzenia inwestycji;
- Zagrożenie dla mieszkańców oraz obniżenie jakości życia związane z zanieczyszczeniem powietrza – także ze względu na brak miarodajnych, analizowanych na bieżąco pomiarów;
- Wzrost kosztów gospodarowania odpadami i zagrożenia związane z nieefektywnym systemem odbioru i utylizacji śmieci (m.in. powstawanie dzikich wysypisk śmieci).

Wyzwania:

- Rozwój i komercjalizacja oferty czasu wolnego, zorientowanie jej na konkretne grupy klientów - np. mieszkańcy Opola i innych pobliskich ośrodków miejskich;
- Stworzenie nowych i promowanie istniejących produktów turystycznych i rekreacyjnych gminy w oparciu o posiadane zasoby dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego;
- Współpraca z gminami ościennymi w zakresie tworzenia jednolitej oferty turystycznej i rekreacyjnej oraz jej promocji;
- Kontynuacja działań rewitalizacyjnych i włączających spuściznę kulturową i przyrodniczą gminy w obieg turystyczny – m.in. rewitalizacja dworca w Tułowicach i utworzenie muzeum porcelany tułowickiej, wykorzystanie stawów hodowlanych i innych zbiorników wodnych;
- Tworzenie i utrzymywanie w odpowiednim stanie infrastruktury sportowej, rekreacyjnej i wypoczynkowej;
- Poprawa stanu środowiska naturalnego, w szczególności czystości powietrza (wsparcie likwidacji nieekologicznych źródeł ciepła);
- Podnoszenie świadomości ekologicznej wśród mieszkańców gminy.

g) Uwarunkowania i wnioski diagnostyczne wynikające z poziomu rozwoju kapitału społecznego

Wśród wniosków płynących z analizy rozmaitych mierników poziomu rozwoju kapitału społecznego warto zaznaczyć, obserwowaną także w skali całego powiatu oraz województwa, rosnącą frekwencję wyborczą w gminie Tułowice – w ostatnich jak dotąd wyborach, na urząd prezydenta RP (II tura), do urn udało się 63,19% uprawnionych do tego mieszkańców jednostki. Był to rezultat nieco gorszy od całego regionu, ale przekraczający frekwencję w powiecie – różnice sięgały kilku punktów procentowych.

Partycypacja społeczna mieszkańców analizowanej jednostki przejawia się także poprzez działalność fundacji, stowarzyszeń i pozostałych organizacji. Z danych przekazanych przez Urząd Miejski w Tułowicach wynika, że na koniec 2020 r. funkcjonowało ich 11. Są to przede wszystkim podmioty wspierające kulturę fizyczną, jak również organizacje wspierające rozwój lokalnych społeczności. Gmina Tułowice prowadzi finansową i pozafinansową współpracę z tymi podmiotami.

Na terenie gminy funkcjonuje Przedszkole Publiczne w Tułowicach. Działalność przedszkola obejmuje teren całej gminy, prowadząc 6 oddziałów z ilością dzieci na poziomie 136. Warto zwrócić uwagę przede wszystkim na wskaźnik obrazujący liczbę dzieci w wieku 3-5 lat przypadających na jedno miejsce w przedszkolu. W 2019 r. w gminie Tułowice wyniósł on 1,02. Wartość ta sukcesywnie spada od roku 2015 (1,33), ale i tak jest wyższa niż odnotowana w 2019 r. w województwie (0,86) oraz powiecie opolskim (0,85).

W Tułowicach działa też Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II. Na jeden oddział szkolny w 2019 r. przypadało średnio 21 uczniów, co jest wynikiem gorszym w stosunku do powiatowego (14) i wojewódzkiego (15). Według stanu na rok 2020, do szkoły podstawowej w Tułowicach uczęszczało 339 uczniów. Współczynnik skolaryzacji netto (86,26% w 2019 r.) jest niższy od wartości wskaźnika dla powiatu (89,28%) i dla całego województwa (92,84%).

Uczniowie ze Szkoły Podstawowej w Tułowicach wypadają dość korzystnie na tle swoich rówieśników z gmin ościennych, całego powiatu opolskiego oraz Opolszczyzny w przypadku ogólnopolskich egzaminów sprawdzających wiedzę – egzaminu ósmoklasisty (2019, 2020) oraz egzaminów gimnazjalnych (2015-2019). W większości przypadków, biorąc pod uwagę analizowane przedmioty (język polski, matematyka, język angielski), średni procentowy wynik punktów zdobytych przez uczniów w gminie Tułowice był lepszy, równy lub nieznacznie niższym od średniej wartości analogicznego wskaźnika dla powiatu i regionu. Sytuacja znacząco zmieniła się na niekorzyść gminy Tułowice w 2020 r., gdzie na tle analizowanych jednostek wyniki uczniów były gorsze w porównaniu zarówno z gminami ościennymi jak i na poziomie powiatu i regionu.

Ponadto, w Tułowicach na poziomie szkoły średniej funkcjonuje Zespół Szkół (Technikum Leśne i Liceum Ogólnokształcące o nachyleniu wojskowym), którego organem prowadzącym jest Powiat Opolski. Patrząc całościowo dodatkowym atutem gminy Tułowice w zakresie możliwości edukacyjnych jest bliskość Opola - regionalnego ośrodka uniwersyteckiego z dobrą bazą szkolnictwa średniego i wyższego.

Gmina Tułowice partycypuje w partnerstwach lokalnych, ponadlokalnych, krajowych i międzynarodowych, w różnych konfiguracjach, w tym o charakterze: międzysamorządowym, międzysektorowym czy też międzyorganizacyjnym, spośród których należy wskazać: Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska, Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Partnerstwo Borów Niemodlińskich”, Stowarzyszenie Rybacka Lokalna Grupa Działania „Opolszczyzna”, Związek Gmin Śląska Opolskiego, Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu Pradziad.

Konsekwencje:

- Wzrost zaangażowania mieszkańców gminy w wybory - zarówno ogólnopolskie, jak i samorządowe;
- Niewielkie ryzyko zaburzenia tkanki społecznej gminy ze względu na procesy migracji wewnętrznej;
- Potencjał zaangażowania społecznego i współpracy międzysektorowej (duża liczba aktywnych organizacji pozarządowych w stosunku do liczby ludności);

Wyzwania:

- Pełne wykorzystanie potencjału płynącego z zasobów kapitału społecznego i organizacyjnego mieszkańców gminy;
- Włączenie placówki kultury i organizacji pozarządowych w tworzenie oraz rozwój oferty spędzania wolnego czasu, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży;
- Dbłość o lokalne dziedzictwo materialne i niematerialne;
- Promocja oferty edukacyjnej oraz utrzymanie infrastruktury przedszkola i szkoły na odpowiednim poziomie;
- Optymalizacja oferty edukacyjnej z uwzględnieniem zmian i trendów demograficznych;

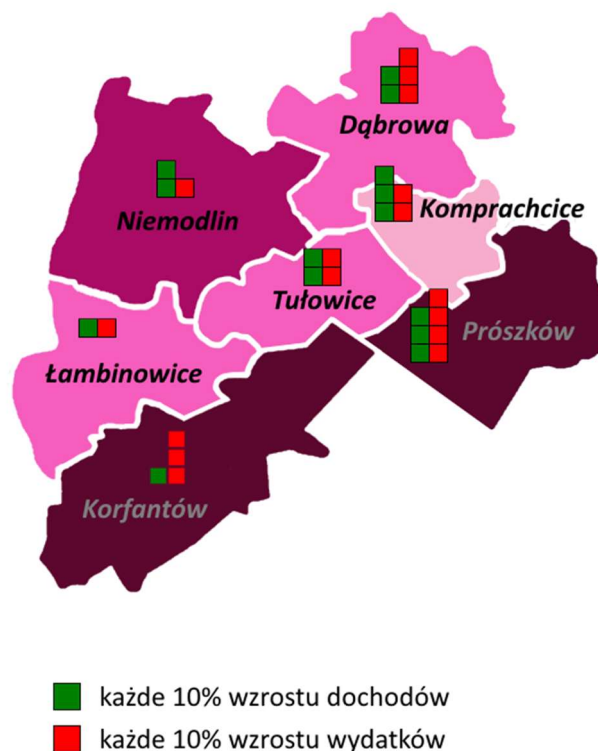
h) Uwarunkowania i wnioski diagnostyczne wynikające ze stanu finansów publicznych

Poziom dochodów gminy Tułowice w okresie 2017-2019 wzrastał, zarówno w ujęciu bezwzględny (nieco ponad 22,2 mln zł w 2019 r.), jak i w przeliczeniu na jednego mieszkańca (4 308,43 zł w 2019 r.). Ta druga wartość nie przekroczyła średniej dla wszystkich gmin powiatu opolskiego (4 570,45 zł), natomiast kształtowała się na w miarę równym poziomie w porównaniu do jednostek ościennych – wyraźnie wyższy poziom dochodów w przeliczeniu na mieszkańca osiągnięto jedynie w gminie: Niemodlin (5 025,27 zł). Ponadto poziom dochodu w przeliczeniu na mieszkańca w Tułowicach jest także niższy od przeciętnej w gminach województwa opolskiego (4 715,50 zł). W okresie 2017-2019 struktura dochodów gminy Tułowice uległa nieznacznym zmianom – sukcesywnie spadał poziom subwencji (z 27,8% do 22,0%), zmniejszył się też udział dochodów własnych (z 56,4% do 47,2%), wzrósł natomiast poziom dotacji – w 2019 r. stanowiły one 30,8% ogółu dochodów gminy, o ponad 15 punktów procentowych więcej niż na początku analizowanego okresu. Wzrost dotacji jest związany z realizacją rządowego programu „Rodzina 500+”, a także wprowadzeniem innych krajowych programów dotacyjnych.

W 2019 r. wydatki gminy Tułowice przekroczyły poziom 22,95 mln zł. W całym analizowanym okresie poziom wydatków rósł porównywalnie z poziomem dochodów. Wśród gmin ościennych, stanowiących tło porównawcze to sytuacja wyjątkowa – większość z nich notowała wyższą dynamikę przyrostu wydatków niż dochodów. W przeliczeniu na 1 mieszkańca gmina Tułowice wydawała w 2019 r. 4 438,32 zł, co na tle gmin ościennych było rezultatem nie wyróżniającym się i plasującym się poniżej średniej powiatowej (4 486,21 zł) a województwa (5 375,29 zł). Poziom wydatków inwestycyjnych gminy Tułowice w ostatnich latach wahał się pomiędzy wartościami 14,1% (2018) a 18,9% (2017). Rok 2019 zamknął się w tym przypadku odsetkiem 18,8%.

W podziale dochodów i wydatków gminy Tułowice ze względu na przyporządkowanie do poszczególnych działów klasyfikacji budżetowej największą zmianę w ostatnich kilku latach wprowadził program „Rodzina 500+”. Wskutek niego najwięcej dochodów przypada na działy „Dochody od osób fizycznych, prawnych i nieposiadających osobowości prawnej” (38,6%), „Rozliczenia różne, m.in. subwencje płynące z budżetu centralnego” (22,1%) i „Rodzina” (21,7%). Najwięcej wydawano w działach „Oświata i wychowanie” (27,8%), Rodzina (21,3%) oraz „Administracja publiczna” (13,8%).

Rysunek 7. Porównanie dynamiki [%] dochodów i wydatków budżetów gminy Tułowice i gmin ościennych (2017-2019).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Gminę Tułowice charakteryzuje także dość niski poziom zadłużenia – 18,3% odnotowane na koniec 2019 r. To jednak jeden z wyższych rezultatów wśród gmin ościennych – bardziej zadłużone były jedynie gminy Korfantów (28,4%) oraz Dąbrowa (28,8%). Odbiciem kondycji finansowej jednostki jest także 165 lokata na 628 gmin miejsko-wiejskich w ramach Rankingu Finansowego Samorządu Terytorialnego w Polsce, publikowanego przez Europejski Kongres Samorządów.

Konsekwencje:

- Względna stabilność finansów gminy – wzrost dochodów tożsamy ze wzrostem wydatków;
- Spadek poziomu dochodów własnych, rosnący udział dotacji w strukturze dochodów ogółem;
- Niski poziom zadłużenia jednostki;
- Dobrze oceniana kondycja finansowa jednostki przez zewnętrzne organy kontroli i nadzoru JST oraz jednostki rankingowe.

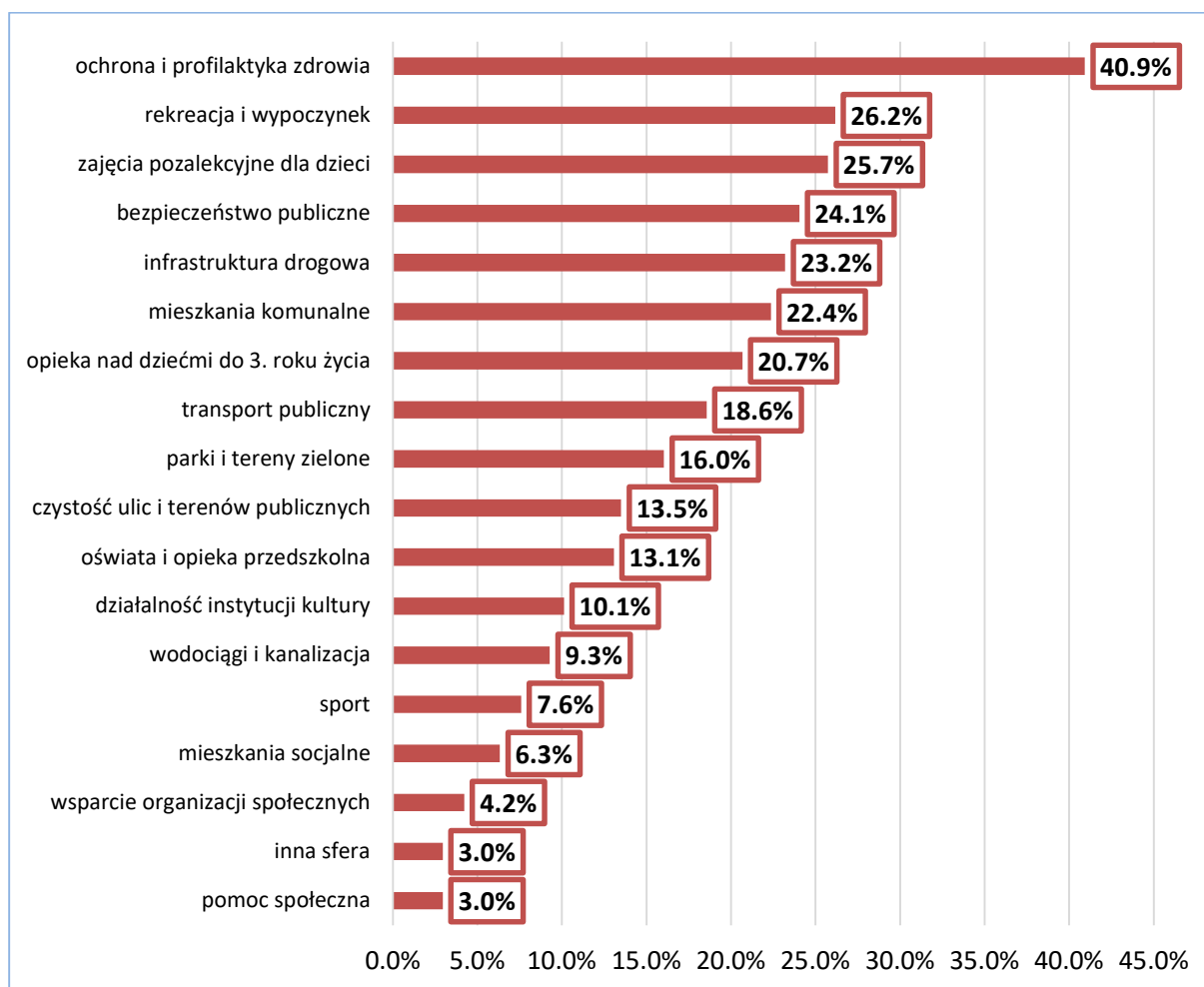
Wyzwania:

- Optymalizacja wydatków gminy przy jednoczesnym podniesieniu poziomu dochodów;
- Planowana długofalowo polityka inwestycyjna, odpowiadająca na realne problemy i potrzeby, uwzględniająca możliwości budżetowe gminy, wykorzystująca wsparcie zewnętrzne;
- Dywersyfikacja źródeł finansowania polityki rozwoju, w tym lepsze wykorzystanie narzędzi w ramach Krajowego Planu Odbudowy i nowej perspektywy finansowej UE;
- Partycypacyjne mechanizmy wydatkowania niektórych środków;

Wnioski z sondażowego badania ankietowego wśród mieszkańców

- 72,6% ankietowanych mieszkańców zadeklarowało zadowolenie z faktu, iż zamieszkuje gminę Tułowice. Z drugiej jednak strony, niemal 1/3 badanych odpowiedziało, że rozważa możliwość zamieszkania w innym miejscu, poza gminą. Wskazuje na konieczność doskonalenia lokalnych warunków życia, pracy i wypoczynku oraz realizacji działań ukierunkowanych na silniejsze zintegrowanie mieszkańców z gminą.
- 78,5% respondentów wskazywało na swoje zainteresowanie sprawami gminy. Główne źródła informacji - w opinii mieszkańców - stanowią: media społecznościowe, w szczególności profil gminy na Facebook'u, strona internetowa Urzędu Miejskiego w Tułowicach, lokalna telewizja Tułowice TV, czyli generalnie wszelkie media elektroniczne. Sprawy gminy są też częstym tematem rozmów między sąsiadami. Większość respondentów umiarkowanie oceniła przy tym system komunikacji na linii władze lokalne - społeczność lokalna. Na pytanie dotyczące tego, czy informują one mieszkańców o swoich działaniach, 40,1% ankietowanych oceniło, że robią to średnio. Pozytywnie system ten oceniło nieco ponad 1/3 ankietowanych (35,0%), a prawie 1/4 (24,9%) wskazało, że władze gminy w ogóle nie informują lub słabo informują o swoich działaniach. Z jednej strony może to wskazywać na konieczność poprawy jakości i dostępności informacji oraz doskonalenia form kontaktu i dialogu z mieszkańcami, a z drugiej może być konsekwencją bardzo dużego zainteresowania mieszkańców sprawami gminy i chęci włączania się w procesy decyzyjne.
- Przynależność do organizacji pozarządowej zadeklarowało 17,3% respondentów. Ocena tej współpracy była przeciętna, choć należy wskazać, że w wielu przypadkach nie bazuje ona na bezpośrednich doświadczeniach. Jednocześnie ponad połowa ankietowanych (57%) wskazała, że przedstawiciele ich gospodarstwa domowego uczestniczą w życiu gminy poprzez udział w wydarzeniach publicznych, imprezach, festynach, wspólnych działaniach itp. Warto zatem kontynuować działania na rzecz zwiększania aktywności mieszkańców oraz stopnia zintegrowania całej społeczności lokalnej.
- Jako najważniejsze dziedziny rozwoju w kolejnych latach respondenci wskazali: ochronę i profilaktykę zdrowia (40,9%; wydaje się, że częściowo może to być powodowane trwającą w trakcie realizacji badania pandemią i generalnie ogólnopolskimi problemami służby zdrowia, które dodatkowo obnażyła ta sytuacja; gminna powinna jednak w miarę swoich możliwości uwzględnić to wskazanie w swojej polityce rozwoju, również w ramach działań pośrednich, ukierunkowanych na zdrowie - zieleń, czyste powietrze, oferta aktywnego spędzania czasu wolnego itp.), rekreację i wypoczynek (26,2%), zajęcia pozalekcyjne dla dzieci (25,7%), bezpieczeństwo publiczne (24,1%), infrastrukturę drogową (23,2%), mieszkania komunalne (22,4%) oraz opiekę nad dziećmi do lat 3 (20,7%).

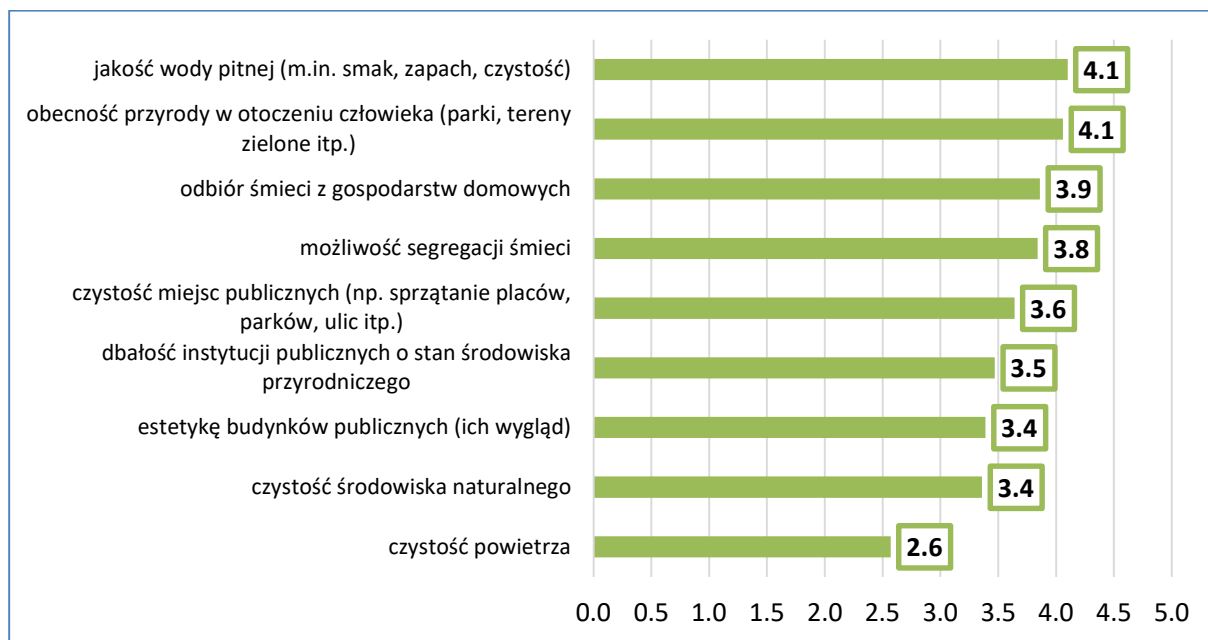
Wykres 4. Priorytety rozwojowe w ocenie mieszkańców (n=237).

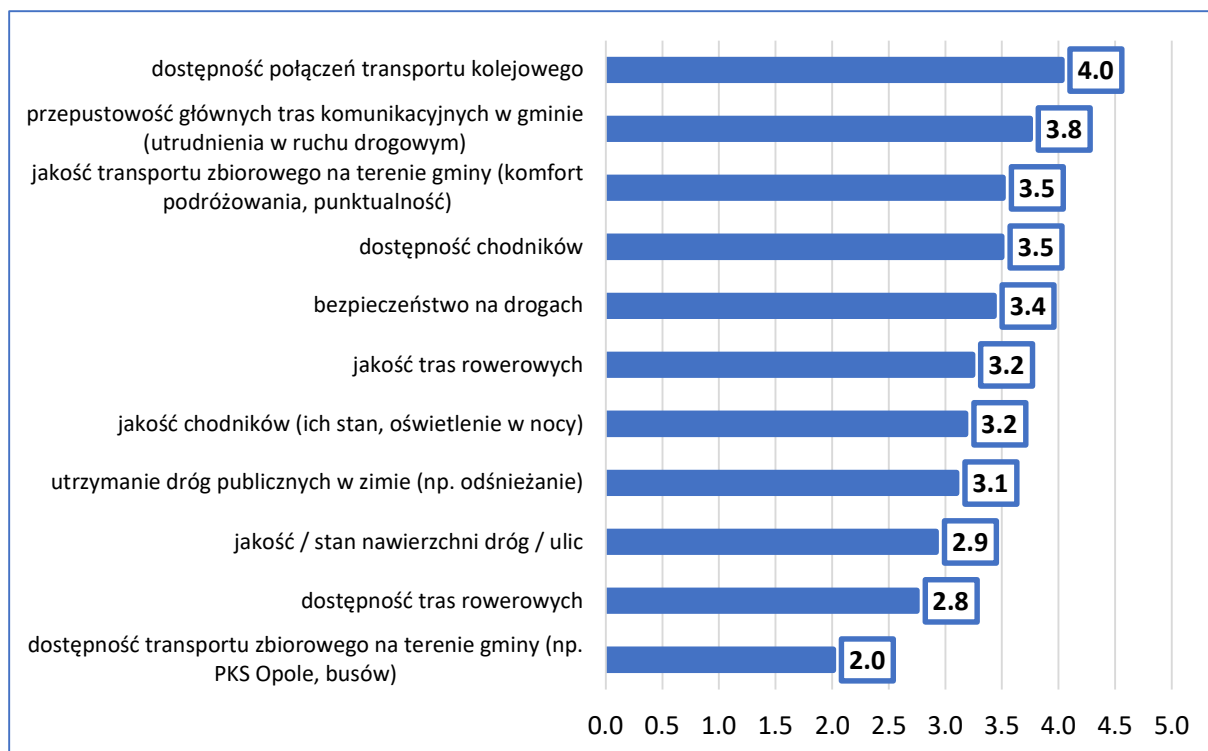
- Mieszkańcy dobrze ocenili czynniki odnoszące się do środowiska. Najniżej podsumowana została czystość powietrza. Przeciętne oceny otrzymały również: czystość środowiska naturalnego, estetyka budynków publicznych i dbałości instytucji publicznych o stan środowiska przyrodniczego. W tym kontekście, niezwykle ważnym zadaniem samorządu gminnego w kolejnych latach powinno być podejmowanie kompleksowych działań na rzecz poprawy jakości powietrza, takich jak: działania informacyjno-edukacyjne, świadczenie doradztwa dla mieszkańców, wsparcie dla wymiany nieekologicznych źródeł ciepła, rozwoju odnawialnych źródeł energii itp.
- W obszarze transportu i mobilności, do najniżej ocenianych aspektów w gminie należy: jakość dróg (2,9 pkt.), dostępność tras rowerowych (2,8 pkt.) oraz dostępność transportu zbiorowego (2,0 pkt.). Wykluczenie transportowe, związane z brakiem dostępu do transportu zbiorowego, jest często sprzężone z innymi typami wykluczenia, oraz wpływa niekorzystnie na jakość i poziom życia oraz aktywność gospodarczą i społeczną mieszkańców. Rower z kolei stanowi obecnie ważny alternatywny środek transportu czy formę rekreacji, pozytywnie wpływając na kondycję, zdrowie i samopoczucie mieszkańców. Należy uwzględnić to przy długofalowym rozwoju gminy.
- Mieszkańcy raczej dobrze oceniają poziom bezpieczeństwa w gminie – 55,7% z nich czuje się tu całkowicie bezpiecznie lub bezpiecznie. Należy jednak zwrócić uwagę na ponad 1/3 ankietowanych (35,4%), która oceniła poziom bezpieczeństwa jako średni. W tym kontekście, warto przeprowadzić pogłębioną analizę czynników wpływających na taką ocenę, aby odpowiednio zaplanować ewentualne działania interwencyjne.

Wykres 5. Ocena czynników w obszarze: ŚRODOWISKO (n=237).

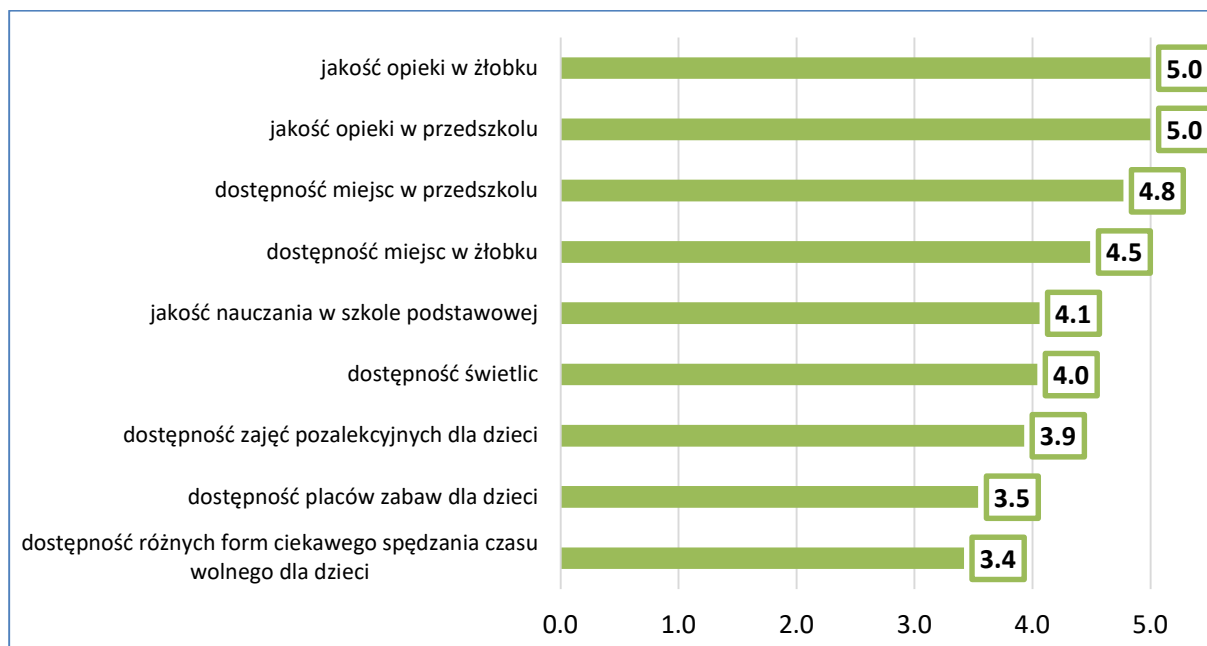

Wykres 6. Ocena czynników w obszarze: TRANSPORT (n=237).

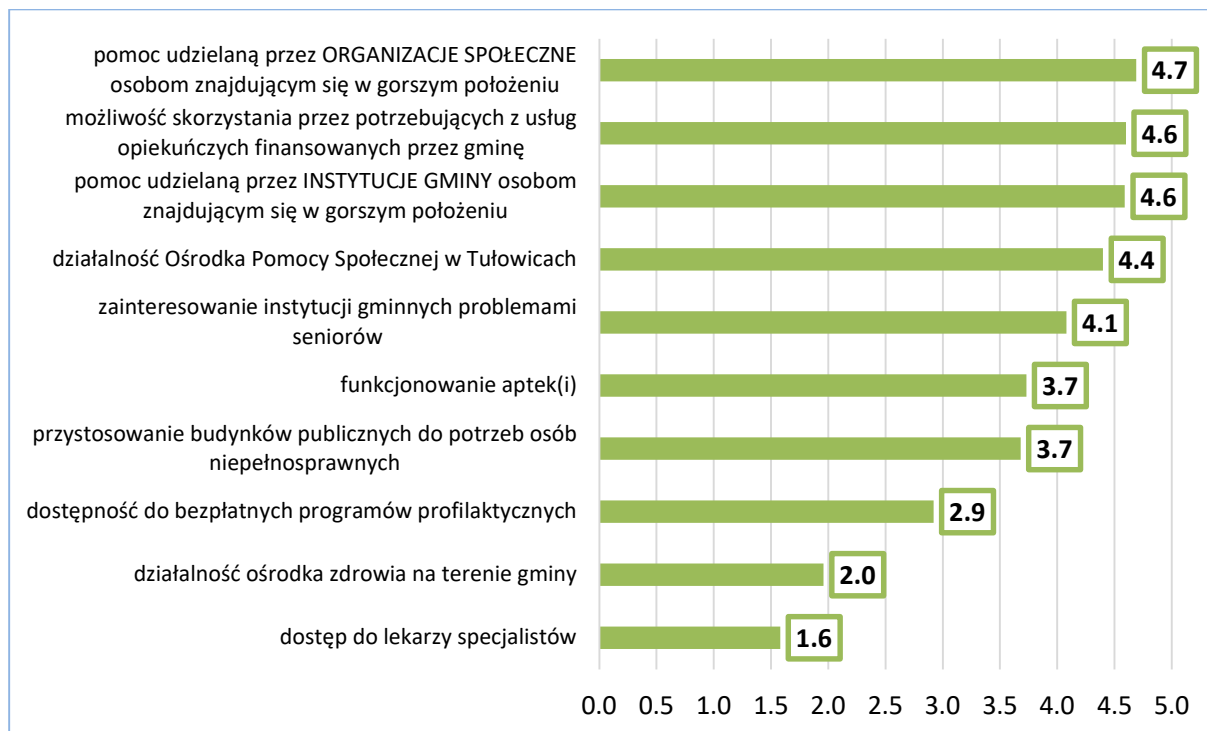
- W obszarze edukacji i wychowania respondenci najniżej, lecz wciąż powyżej 3 pkt. oceniono dostępność placów zabaw dla dzieci oraz ogólnie różnych form ciekawego spędzania czasu wolnego dla dzieci. Rozwijanie szerokiej i atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego może stanowić jedno z ważnych, a relatywnie nisko kosztowych zadań samorządu lokalnego. W tym kontekście warto zadbać nie tylko o zajęcia pozalekcyjne czy inne formalne formy, lecz także tworzenie przyjaznych, atrakcyjnych przestrzeni publicznych, dostosowanych do potrzeb najmłodszych mieszkańców.

Wykres 7. Ocena czynników w obszarze: EDUKACJA I WYCHOWANIE (n=237).

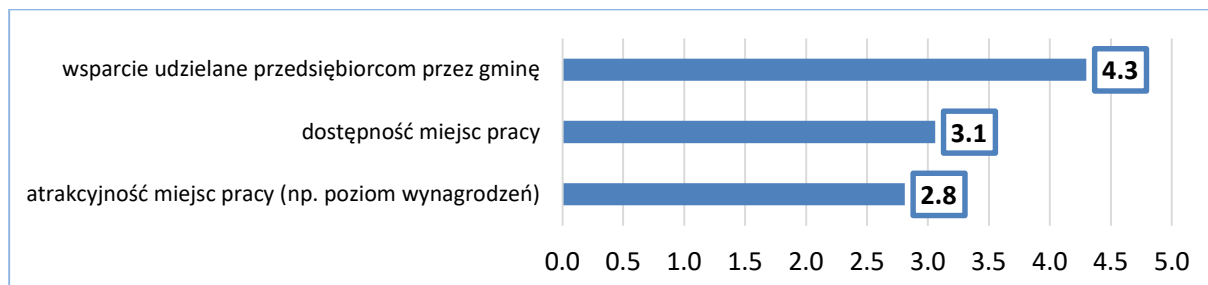
- Obszar ochrony zdrowia został krytycznie oceniony przez respondentów. Mieszkańcy nisko ocenili: dostępność bezpłatnych programów profilaktycznych (2,9 pkt.), działalność ośrodka zdrowia (2,0 pkt.) oraz dostępność lekarzy specjalistów (1,6 pkt.). Jak wspomniano, może to być powiązane z sytuacją pandemiczną oraz generalnie złym stanem służby zdrowia w Polsce. Niemniej, gmina powinna zaplanować w granicach swoich kompetencji działania mających na celu podnoszenie jakości i dostępności opieki zdrowotnej, w tym profilaktyki.

Wykres 8. Ocena czynników w obszarze: USŁUGI SPOŁECZNE I OCHRONA ZDROWIA (n=237).

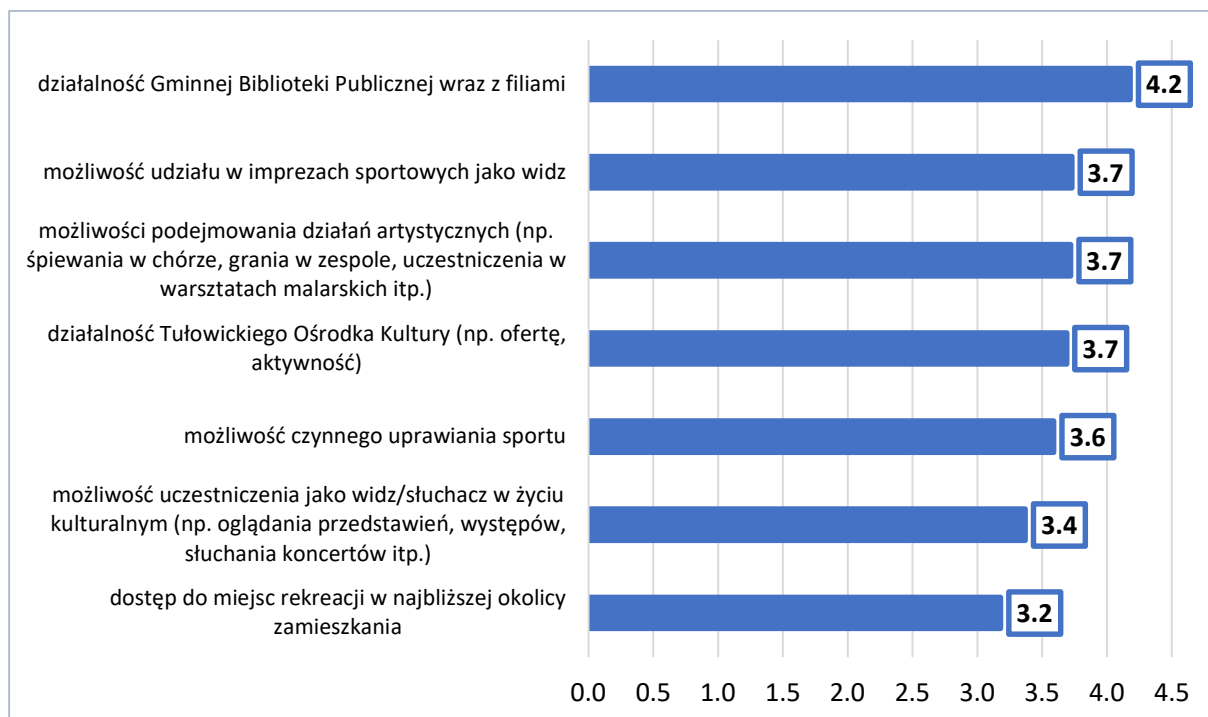
- W przypadku obszaru dotyczącego gospodarki i rynku pracy mieszkańcy pozytywnie ocenili wsparcie udzielane przedsiębiorcom, natomiast zdecydowanie słabiej dostępność oraz atrakcyjność miejsc pracy (odpowiednio 3,1 pkt. i 2,8 pkt.). Działania ukierunkowane na pobudzenia lokalnej gospodarki oraz poprawę na rynku pracy, również w związku ze spodziewanymi skutkami pandemii koronawirusa, powinny stanowić ważny obszar nowej strategii, we współpracy gminy z instytucjami odpowiedzialnymi.

Wykres 9. Ocena czynników w obszarze: RYNEK PRACY (n=237).

- Mieszkańcy umiarkowanie dobrze ocenili ofertę czasu wolnego. Pozytywnie jest postrzegana działalność Gminnej Biblioteki Publicznej oraz jej filii (4,2 pkt.), natomiast nieco niżej działalność Tułowickiego Ośrodka Kultury (3,7 pkt.). Dość wysoko mieszkańcy podsumowali możliwość biernego udziału w imprezach sportowych (3,7 pkt.), jak również czynnego uprawiania sportu (3,6 pkt.). Podobnie jeśli chodzi o możliwości podejmowania działań artystycznych (3,7 pkt.) czy biernego uczestniczenia w życiu kulturalnym (3,4 pkt.). Najniżej respondenci ocenili dostęp do miejsc rekreacji w najbliższej okolicy zamieszkania (3,2 pkt.). Potwierdza to społeczną potrzebę tworzenia atrakcyjnych miejsc i przestrzeni publicznych, sprzyjających aktywnemu spędzaniu czasu wolnego.

Wykres 10. Ocena czynników w obszarze: OFERTA KULTURALNA, SPORTOWA I REKREACYJNA (n=237).

Podsumowując, wśród czynników, które według sondażowego badania wśród mieszkańców pozytywnie oddziałują na jakość życia w gminie, można wymienić:

- obecność przyrody w otoczeniu człowieka oraz dbałość instytucji publicznych o stan środowiska przyrodniczego, w tym dobrze funkcjonujący system gospodarki odpadami;
- dostępność połączeń transportu kolejowego oraz przepustowość głównych tras komunikacyjnych;
- wysoką jakość i dostępność opieki świadczonej nad dziećmi – zarówno w żłobku, jak i przedszkolu;
- wysoką jakość nauczania w szkole podstawowej oraz dostępność świetlic i zajęć pozalekcyjnych dla dzieci;
- pomoc osobom znajdującym się w gorszym położeniu udzielaną przez organizacje społeczne, jak i instytucje gminne;
- wsparcie udzielane przez gminę przedsiębiorcom;
- działalność instytucji kultury, możliwości podejmowania działań artystycznych,
- możliwość udziału w imprezach sportowych jako widz oraz możliwość czynnego uprawiania sportu.

Wśród czynników, które według sondażowego badania wśród mieszkańców mogą negatywnie oddziaływać na jakość życia w gminie, można wymienić:

- jakość powietrza;
- jakość dróg oraz dostępność tras rowerowych;
- niską dostępność transportu zbiorowego (np. PKS Opole, busów);
- niewystarczające przystosowanie budynków publicznych do potrzeb osób niepełnosprawnych;
- niską dostępności bezpłatnych programów profilaktycznych;
- słabo ocenianą działalność ośrodka zdrowia oraz niski dostęp do lekarzy specjalistów;
- słabą dostępność oraz atrakcyjność miejsc pracy;
- niewystarczającą liczbę miejsc rekreacji.

Kluczowe rekomendacje dotyczą podejmowania przez władze samorządowe działań na rzecz:

- poprawy jakości powietrza;
- podnoszenia dostępności i jakości transportu zbiorowego;
- rozwoju infrastruktury rowerowej;
- rozwijania szerokiej i atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego, w tym również tworzenie przyjaznych, atrakcyjnych przestrzeni publicznych, dostosowanych do różnych grup i potrzeb mieszkańców;
- podnoszenia jakości i dostępności opieki zdrowotnej, w tym profilaktyki;
- poprawy warunków życia najstarszych członków lokalnej społeczności (opieka i aktywizacja);
- poprawy atrakcyjności lokalnego rynku pracy i wsparcia osób bezrobotnych;
- ciągłego doskonalenia systemu komunikacji na linii władza lokalna – społeczność lokalna, aktywizowania mieszkańców i włączania ich w procesy decydowania o rozwoju gminy.

Warsztaty i spotkania z interesariuszami lokalnymi

Konstrukcję dokumentu *Strategii Rozwoju Gminy Tułowice na lata: 2022-2030* oparto na partycypacyjno-eksperckim modelu budowy planów strategicznych jednostek samorządu terytorialnego, w pełni oddającym oczekiwania krajowych oraz unijnych instytucji odpowiedzialnych za rozwój terytorialny w Polsce. Partycypacja polegała przede wszystkim na przeprowadzeniu serii spotkań warsztatowo-konsultacyjnych z zaangażowaniem specjalnego zespołu roboczego, powołanego przez Burmistrza Tułowic, poświęconych diagnozie potrzeb rozwojowych i oczekiwań społecznych oraz identyfikacji potencjałów, barier, wyzwań i kluczowych przedsięwzięć realizacyjnych w perspektywie 2030 roku. W skład tegoż weszli m.in.:

- przedstawiciele władz samorządowych gminy - burmistrz, radni, w tym przewodniczący rady, sekretarz,
- urzędnicy samorządowi – pracownicy urzędu i jednostek gminnych, w tym przedstawiciele oświaty, instytucji kultury, pomocy społecznej, ochrony zdrowia,
- reprezentanci sfery biznesu,
- mieszkańcy, przedstawiciele lokalnych organizacji pozarządowych, liderzy lokalni.

Prace zespołu moderowali i wspierali konsultanci samorządowi.

Program i zakres spotkań przedstawiał się następująco:

- I sesja (diagnostyczna):
  - Wprowadzenie,
  - Prezentacja podstawowych wskaźników oraz trendów opisujących rozwój społeczny, gospodarczy i przestrzenny gminy – wnioski z diagnozy,
  - Prezentacja wyników sondażowego badania społecznego,
  - Przeprowadzenie analizy zasobów własnych i otoczenia gminy Tułowice – wspólne wypracowanie zapisów analizy SWOT,
  - Wstępna dyskusja na temat wyzwań i kierunków rozwoju gminy.
- II sesja (strategiczna):
  - Identyfikacja głównych wyzwań i kierunków rozwoju gminy Tułowice w oparciu o wyniki sondażu społecznego, diagnozy statystycznej oraz analizy SWOT,
  - Budowa celów strategicznych (długofalowych) i celów operacyjnych (średniookresowych),
  - Dyskusja na temat zadań, w tym z wykorzystaniem poprzedniej strategii,
- III sesja (strategiczna):
  - Dalsza identyfikacja zadań w ramach poszczególnych celów,
  - Określenie ram logistycznych realizacji kierunków interwencji – instytucja koordynująca zadanie, partnerzy realizacyjni itp.,
  - Warsztatowe opracowanie planu operacyjnego strategii.

Dzięki takiemu podejściu dokument stanowi syntezę świadomych wyborów i rekomendacji przedstawicieli różnych społeczności tworzących wspólnotę samorządową gminy Tułowice.

Ramy finansowe i potencjalne źródła finansowania *Strategii Rozwoju Gminy Tułowice na lata: 2022-2030*

Ramy finansowe

Ramy finansowe wskazują wielkości środków finansowych szacowanych na realizację strategii, a jednocześnie potwierdzają możliwość realizacji przez gminę zaplanowanych działań. Ramy finansowe są uzależnione od zakresu przedmiotowego i horyzontu czasowego podejmowanych działań, kondycji finansowej gminy oraz jej możliwości inwestycyjnych, w tym założeń długofalowej polityki finansowej i inwestycyjnej, a także uwarunkowań zewnętrznych. Przy jej konstruowaniu wykorzystano doświadczenia zebrane w wyniku działań podejmowanych w ostatnich latach, w tym przede wszystkim związane z wdrażaniem poprzedniej strategii na lata 2014-2020, a także dostępności potencjalnych zewnętrznych źródeł finansowania. Finansowanie działań rozwojowych, określonych w *Strategii Rozwoju Gminy Tułowice na lata: 2022-2030*, będzie się odbywać przy wykorzystaniu środków, które pozostają w dyspozycji samorządu lub o które gmina może skutecznie zabiegać. Wśród nich najistotniejsze są środki publiczne, wspomagane funduszami prywatnymi w ramach zawiązywanych partnerstw. Środki pochodzące z budżetu gminy będą zapewniały niezbędne współfinansowanie projektów w ramach programów operacyjnych i innych finansowanych ze źródeł krajowych i międzynarodowych.

Analizując zdolność gminy Tułowice do realizacji zadań wynikających z zapisów strategii, należy odnieść się do danych historycznych przedstawiających stan finansów gminnych, a także dokonać próby określenia potencjału inwestycyjnego gminy w perspektywie objętej strategią, opierając się przy tym na danych prognostycznych.

W analizowanym okresie 2010-2019 z roku na rok rosły dochody budżetu gminy, zwiększając się z ok. 13,7 mln zł w roku 2010 do ponad 22,3 mln zł w roku 2019 (+63%), w tym również dochody własne – z 6,2 mln do 10,5 mln zł (+70%).

Wzrosły także dochody budżetu gminy w przeliczeniu na jednego mieszkańca – na początku analizowanego okresu było to ok. 2 586 zł, a na końcu ponad 3 892 zł. Z punktu widzenia struktury budżetu gminy ważnym źródłem wzrostu poziomu dochodów były dotacje zewnętrzne. W analizowanym okresie ich wartość wzrosła z poziomu ok. 3,7 mln zł do ok. 6,9 mln zł (+85%; poziom ten zauważalnie wzrósł po roku 2015). W mniejszym stopniu, choć konsekwentnie, rósł w badanym okresie poziom subwencji ze środków budżetu państwa z 3,75 mln zł w 2010 r. do ok. 4,9 mln zł w 2019 r. (+30,5%).

Wymiarem aktywności samorządu terytorialnego w kreowaniu podstaw rozwoju lokalnego są przede wszystkim wydatki budżetowe. Zauważa się wzrost wydatków budżetowych ponoszonych przez gminę Tułowice. W analizowanym okresie 2010-2019 wzrosły one z ok. 15,1 mln zł do ok. 23 mln zł (+52%). Podobnie w całym okresie wzrastały wydatki gminy w przeliczeniu na jednego mieszkańca. W roku 2010 było to ok. 2 860 zł, a w 2019 już ok. 4 438 zł, przy czym poziom 3000 zł przekroczyły dopiero w 2016 (co wiązało się w dużej mierze z transferami przekazywanymi w ramach programu „Rodzina 500+”).

Szczególnym rodzajem wydatków są wydatki inwestycyjne, które służą kreowaniu nowej jakości życia mieszkańców gminy, tworząc podstawy trwałego rozwoju społecznego, gospodarczego, środowiskowego i przestrzennego. W okresie analizowanych ostatnich 10 lat inwestycje pochłaniały średniorocznie blisko 2,75 mln zł, przekraczając ten próg 4 razy w ciągu minionej dekady.

Wraz ze zwiększającymi się wydatkami, w tym wydatkami inwestycyjnymi, gmina z powodzeniem realizowała swoje zobowiązania z zakresu obsługi zadłużenia. Od 2012 r. widoczny jest trend zmniejszania się obciążeń budżetu gminy z tytułu obsługi długu – z 247 tys. zł rocznie do 96 tys. w 2019 r.

Przeprowadzona analiza wykazała, że w okresie 2010-2019 gmina Tułowice prowadziła konsekwentną i zrównoważoną politykę budżetową (w sposób odpowiedzialny gospodarowano środkami budżetowymi, prowadząc skuteczną politykę zwiększania dochodów gminy przy jednoczesnym zwiększaniu wydatków, w tym wydatków inwestycyjnych, stopniowo zmniejszając obciążenia wynikające z obsługi długu), a jednocześnie potwierdza możliwość wykorzystania wsparcia funduszy zewnętrznych w realizacji projektów zapisanych w strategii.

Tworząc ramy finansowe planowanej działalności związanej z realizacją projektów ujętych w strategii, należy wziąć pod uwagę prognozy dotyczące źródeł i wysokości finansowania projektów w ramach unijnych Wieloletnich Ram Finansowych na lata 2021-2027, prognozy dotyczące stanu finansów publicznych, kluczowe wskaźniki makroekonomiczne, przy uwzględnieniu sytuacji w jakiej znajdować się będzie budżet gminy Tułowice w perspektywie najbliższych lat. Założenia przyjęte w analizie dotyczą m.in.:

- Wieloletniego planowania finansowego, w szczególności powiązania Strategii z: Wieloletnią Prognozą Finansową Gminy Tułowice, Strategią Rozwoju Województwa Opolskiego „Opolskie 2030” i Regionalnym Programem Operacyjnym, Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030, Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku) itp.;
- Utrzymującej się nadal dużej liczby podmiotów publicznych, których środki mogą być wykorzystywane dla realizacji celów zapisanych w strategii w sposób bezpośredni – np. jako element kontraktów terytorialnych, środków w ramach RPO lub pośredni – jako element programów sektorowych, których instrumenty są koordynowane dla osiągnięcia celów rozwoju wyznaczonych w odniesieniu do określonego terytorium, co oznacza w konsekwencji możliwość skorzystania z dużej liczby rozproszonych źródeł finansowania przedsięwzięć ujętych w strategii;
- Rosnącej roli środków prywatnych, za pomocą których można realizować cele rozwojowe ujęte w strategii, w tym funduszy pożyczkowych, gwarancji i poręczeń kredytowych, bankowych usług finansowych, jak i mechanizmów oraz form partnerstwa publiczno-prywatnego;
- Dużej wysokości środków wydatkowanych przez budżet UE, budżet państwa i inne podmioty publiczne na realizację przedsięwzięć wspierających rozwój społeczny, gospodarczy, środowiskowy i przestrzenny oraz kreujących konkurencyjność w wymiarze lokalnym i regionalnym.

Strategia określa kierunki interwencji podejmowanej w perspektywie roku 2030, w tym szereg kluczowych inwestycji gminnych, które dotyczą przede wszystkim 3 podstawowych obszarów: rozbudowy infrastruktury sieciowej i technicznej (m.in. rozwój sieci wodno-kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków, rozbudowa i modernizacja siatki dróg oraz energooszczędne oświetlenie), otwarcia nowych terenów inwestycyjnych (zakup terenów i ich uzbrojenie) oraz infrastruktury społecznej (m.in. budowa infrastruktury i przestrzeni wspólnych oraz mieszkań dedykowanych osobom starszym lub z niepełnosprawnościami).

Inwestycje kluczowe wraz z szacowanymi ramami i potencjalnymi źródłami finansowania przedstawiono w poniżej tabeli. Wycena wykorzystuje m.in. bazę wiedzy i doświadczeń powstałą w wyniku realizacji różnego typu inwestycji w ostatnich latach w gminie, kosztorysy zawarte w opracowanych już projektach, studiach wykonalności itp., a także najbardziej aktualne informacje na temat możliwości dofinansowania działań ze środków zewnętrznych.

Tabela 1. Inwestycje kluczowe wraz z szacowanymi ramami i potencjalnymi źródłami finansowania.

Lp.	Określenie inwestycji	Lokalizacja inwestycji	Szacowane koszty [zł]	Potencjalne źródło finansowania
1.	Budowa świetlicy wiejskiej w Szydłowie	Szydłów ulica Kościelna 2	1 850 000	Budżet gminy
2.	Budowa dróg gminnych w Tułowicach	Drogi gminne	2 500 000	Budżet gminy Środki w dyspozycji Wojewody
3.	Budowa dróg gminnych w Szydłowie	Drogi gminne	3 500 000	Budżet gminy
4.	Budowa dróg gminnych w Ligocie Tułowickiej, Tułowicach Małych, Skarbiszowicach	Drogi gminne	1 500 000	Budżet gminy
5.	Modernizacja oczyszczalni ścieków w Tułowicach	Tułowice ulica Porcelanowa	3 500 000	Budżet gminy Środki unijne
6.	Rozbudowa sieci kanalizacyjnych i wodociągowych na nowych terenach budowlanych	Tułowice, Szydłów, Ligota Tułowicka, Skarbiszowice, Tułowice małe, Goszczowice	1 500 000	Budżet gminy
7.	Modernizacja oświetlenia ulicznego na energooszczędne	Teren całej gminy	250 000	Budżet gminy WFOŚiGW
8.	Zakup terenów inwestycyjnych	Tułowice	1 200 000	Budżet gminy WFOŚiGW
9.	Rewitalizacja centrum Tułowic	Tułowice – przed domem kultury i ośrodkiem zdrowia	2 500 000	Budżet gminy Środki unijne
10.	Budowa zbiorników retencyjnych w Szydłowie	Szydłów	800 000	Budżet gminy Środki unijne
11.	Budowa skateparku w Tułowicach	Tułowice	300 000	Budżet gminy Środki unijne
12.	Budowa budynku mieszkalnego dla osób starszych i niepełnosprawnych	Tułowice	900 000	Budżet gminy Środki krajowe
13.	Budowa farmy fotowoltanicznej w celu zasilania obiektów Stacji Uzdatniania Wody i Oczyszczalni Miejskiej w Tułowicach	Tułowice	1 200 000	Budżet gminny Środki krajowe
14.	Budowa obwodnicy Tułowic	Tułowice	18 000 000	Środki w dyspozycji Urzędu Marszałkowskiego
15.	Modernizacja Gminnej Biblioteki Publicznej w Tułowicach	Tułowice	200 000	Budżet gminy Środki unijne
16.	Remont świetlicy w Skarbiszowicach	Skarbiszowice	1 500 000	Budżet gminy Środki unijne
17.	Zagospodarowanie terenów użyteczności publicznej na terenie całej gminy	Gmina Tułowice	500 000	Budżet gminy Środki unijne
18.	Budowa centrum przesiadkowego w Szydłowie	Szydłów	200 000	Budżet gminy Środki unijne

Źródło: opracowanie przez Urząd Miejski w Tułowicach

Zasada dodatkowości środków finansowych w realizacji projektów zapisanych w strategii oznacza, że to od potencjału inwestycyjnego jednostki samorządu terytorialnego zależy, w jakim czasie i ile środków finansowych będzie mogła przeznaczyć na działania związane z rozwojem, czyli przede wszystkim na realizację strategii rozwoju gminy. Dlatego tak istotne jest oszacowanie potencjału inwestycyjnego gminy.

Wskaźniki do szacowania potencjału inwestycyjnego gminy zaczerpnięto z prognoz finansowych zawartych w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Tułowice na lata 2021-2024 z prognozą długu na lata 2021-2026 przyjętej Uchwałą nr XXV/139/20 Rady Miejskiej w Tułowicach z dnia 17 grudnia 2020 r. oraz zmienioną Uchwałą XXX/170/2021 Rady Miejskiej w Tułowicach z dnia 24 czerwca 2021 roku w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej. Przyjęto w nich prognozowaną, średnioroczną wysokość wydatków gminy ogółem na poziomie ok. 23,3 mln zł.

Określając potencjał inwestycyjny gminy Tułowice, posłużono się metodologią opartą na algorytmie obejmującym założenie, że:

$$PI = W_{og.} \times W_i$$

gdzie:

PI= potencjał inwestycyjny jednostki samorządu terytorialnego

$W_{og.}$ = Wydatki budżetowe ogółem

W_i = średni procentowy udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem jednostki samorządu terytorialnego.

Potencjał inwestycyjny gminy stanowi iloczyn jego prognozowanych wydatków w okresie objętym prognozą i średniego procentowego udziału wydatków inwestycyjnych w wydatkach w okresie poprzednim do prognozowanego. Tak wyliczony potencjał inwestycyjny gminy można uznać za podstawę przyszłej aktywności inwestycyjnej gminy.

Analizując dane historyczne, ustalono że średnia wartość procentowego udziału wydatków inwestycyjnych ponoszonych przez gminę w okresie 2010-2019 wynosiła 16,3%. Dzięki temu możliwe było oszacowanie potencjału inwestycyjnego gminy Tułowice w okresie realizacji strategii. Wykorzystując wskazany wyżej algorytm oszacowano, iż średniorocznie w latach 2021-2026 gmina może przeznaczyć na inwestycje ok. 3,8 mln zł. Jak wykazano, w latach 2010-2019 gmina Tułowice wydatkowała na inwestycje średniorocznie 2,75 mln zł. Prognozowane średnioroczne wydatki inwestycyjne na lata 2021-2026 mieszczą się w tych limitach. Tym samym można stwierdzić, że gmina dysponuje potencjałem sfinansowania projektów ujętych w strategii, przy uwzględnieniu wsparcia kluczowych inwestycji ze środków zewnętrznych.

Potencjalne źródła finansowania

Niniejsza strategia określa cele strategiczne i operacyjne oraz kierunki działania gminy Tułowice w perspektywie roku 2030. Chcąc zrealizować konkretne zamierzenia wynikające ze strategii, oprócz adekwatnych zasobów ludzkich, organizacyjnych i rzeczowych, niezbędne jest posiadanie odpowiednich środków finansowych. Wyzwaniem dla samorządu będzie zatem zabezpieczenie i pozyskiwanie odpowiednich środków na realizację zaplanowanych we wskazanym czasie przedsięwzięć. Budżet lokalny jest ograniczony względem potrzeb oraz stale rosnącej liczby zadań gminy. W związku z tym koniecznością staje się sięganie do innych, zewnętrznych źródeł finansowania.

Dla prowadzenia efektywnej i skutecznej polityki rozwoju gminy będą wykorzystywane wszystkie dostępne środki finansowe. Biorąc to pod uwagę, a także zakładany okres obowiązywania strategii, należy wyszczególnić następujące potencjalne źródła finansowania:

- środki własne gminy,
- środki budżetu innych jednostek samorządu terytorialnego: województwa i powiatu,
- środki pochodzące z budżetu państwa,
- środki funduszy celowych, np. pochodzące z Narodowego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- fundusze europejskie dostępne w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Społecznego, Inicjatyw Wspólnotowych oraz Wspólnej Polityki Rolnej,
- fundusze w ramach Krajowego Planu Odbudowy,
- inne fundusze ze źródeł europejskich jak np. fundusze norweskie i fundusze EOG,
- środki sektora prywatnego, w tym formuła partnerstwa publiczno-prywatnego oraz fundusze sektora pozarządowego,
- kredyty bankowe, pożyczki oraz inne instrumenty finansowe.

Z punktu widzenia dostępnych środków zewnętrznych, najistotniejszym źródłem finansowania, zarówno w zakresie zadań inwestycyjnych, jak i tzw. „projektów miękkich”, czyli projektów ukierunkowanych na rozwój zasobów ludzkich, są fundusze europejskie. Mając na względzie okres obowiązywania *Strategii Rozwoju Gminy Tułowice na lata: 2022-2030*, należy przyjąć, iż finansowanie działań w niej określonych będzie przypadło na końcówkę perspektywy budżetowej Unii Europejskiej na lata 2014-2020, ale przede wszystkim obejmie już okres **Wieloletnich Ram Finansowych na lata 2021-2027** oraz wsparcie w ramach nowego **Europejskiego Funduszu Odbudowy (Next Generation EU)**.

Podsumowując ogólną realizację programów, zgodnie z informacją Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, do 10 października 2021 r. podpisano z beneficjentami 94 679 umów o dofinansowanie projektów. Łączna wartość tych inwestycji wynosi 539,2 mld zł. W tej kwocie udział funduszy europejskich to 328,1 mld zł, czyli 91,6% całej dostępnej alokacji środków UE¹.

Nowy siedmioletni budżet Unii Europejskiej (wieloletnie ramy finansowe) zaplanowano na 1 074,3 mld euro, a dodatkowy antykrzysowy pakiet odbudowy skumulowany w pierwszych latach ma wynieść 750 mld euro, w tym 390 mld euro w formie dotacji. Łącznie oznacza to kwotę 1 824,3 mld euro. Środki te mają wspierać odbudowę państw po pandemii Covid-19 oraz inwestycje w transformację ekologiczną i cyfrową. Tematyczne kierunki wydatkowania środków określono następująco:

- Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa: 143,4 mld euro (z tego 10,6 mld euro w ramach Next Generation EU), w tym: Horyzont Europa i Fundusz InvestEU;
- Spójność, odporność i wartości: 1 099,7 mld euro (721,9 mld euro - fundusz odbudowy), w tym: fundusze polityki spójności, Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, Unijny Mechanizm Ochrony Ludności – RescEU, program działań w dziedzinie zdrowia;

---

¹ <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/postepy-w-realizacji-programow-na-lata-2014-2020---stan-na-10-pazdziernika-2021-roku>

- Zasoby naturalne i środowisko: 373,9 mld euro (17,5 mld euro - fundusz odbudowy), w tym: wspólna polityka rolna, Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji;
- Migracja i zarządzanie granicami: 22,7 mld euro, w tym: Fundusz Azylu i Migracji oraz Fundusz Zintegrowanego Zarządzania Granicami;
- Bezpieczeństwo i obrona: 13,2 mld euro, w tym: Europejski Fundusz Obronny i Fundusz Bezpieczeństwa Wewnętrznego;
- Sąsiedztwo i świat: 98,4 mld euro, w tym Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej oraz Instrument Pomocy Humanitarnej;
- Europejska administracja publiczna: 73,1 mld euro².

Zgodnie z określonymi priorytetami, rosną inwestycje w transformację klimatyczną i cyfrową. Zakłada się, że kwestie klimatyczne będą uwzględniane przekrojowo, a łączne wydatki na ten cel osiągną 30% łącznych wydatków ze wszystkich programów. Podobnie cyfryzacja ma być traktowana przekrojowo - wydatki na transformację cyfrową znajdują się we wszystkich programach.

Filarem unijnego planu odbudowy ma być **Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności**, zapewniający krajom europejskim wsparcie finansowe, by złagodzić społeczno-gospodarcze skutki pandemii Covid-19. Jego budżet ogółem to 672,5 mld euro (z 750 mld euro w ramach Europejskiego Funduszu Odbudowy), z czego 312,5 mld euro przewidziano w formie dotacji. Środki mogą zostać rozdysponowane do końca 2023 r., a reformy i inwestycje muszą zostać wykonane do 2026 r. Podstawę w tym zakresie stanowi Krajowy Plan Odbudowy, finansowany ze środków wspomnianego Europejskiego Instrumentu na Rzecz Odbudowy. Alokacja dla Polski wynosi 23,9 mld EUR, dodatkowo ponad 34 mld EUR z części pożyczkowej funduszu. Celem strategicznym KPO jest odbudowa potencjału rozwojowego gospodarki utraconego w wyniku pandemii oraz wsparcie budowy trwałej konkurencyjności gospodarki i wzrost poziomu życia społeczeństwa w dłuższym horyzoncie czasowym, co będzie odbywać się m.in. poprzez przyspieszenie rozwoju niskoemisyjnej gospodarki o obiegu zamkniętym, która w sposób odpowiedzialny wykorzystuje zasoby środowiska, a także rozwój oparty na wykorzystaniu rozwiązań cyfrowych. Oczekiwanym rezultatem realizacji celu strategicznego KPO jest zwiększenie produktywności gospodarki, która będzie zdolna do tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy, dostępnych dla większej liczby osób. Cele szczegółowe to:

- Jakościowy, innowacyjny rozwój gospodarki prowadzący do zwiększenia jej produktywności, uwzględniający transformację cyfrową kraju i społeczeństwa;
- Zielona transformacja gospodarki oraz rozwój zielonej, inteligentnej mobilności;
- Wzrost kapitału społecznego i jakości życia, w szczególności poprzez zapewnienie poprawy stanu zdrowia obywateli oraz wyższej jakości edukacji i kompetencji dostosowanych do potrzeb nowoczesnej gospodarki.

² <https://www.consilium.europa.eu/pl/infographics/recovery-plan-mff-2021-2027/>

Osiągnięcie tych celów ma być możliwe poprzez realizację pięciu komponentów oraz działań (tj. reform i inwestycji):

- Komponent A. Odporność i konkurencyjność gospodarki - 4,133 mld euro, 17,3%;
- Komponent B. Zielona energia i zmniejszenie energochłonności - 6,347 mld euro, 26,6%;
- Komponent C. Transformacja cyfrowa - 3,034 mld, 12,7%;
- Komponent D. Efektywność, dostępność i jakość systemu ochrony zdrowia - 4,262 mld, 17,9%;
- Komponent E. Zielona, inteligentna mobilność - 6,074 mld, 25,5%.

Okolo 1/3 środków z funduszu ma trafić do samorządów³.

Nowa perspektywa budżetowa Unii Europejskiej to dla Polski okolo 170 mld euro (w cenach bieżących), w tym:

- 72,2 mld euro na politykę spójności,
- 3,8 mld euro z funduszu sprawiedliwej transformacji,
- 24,9 mld euro dotacji z Funduszu Odbudowy,
- 34,2 mld euro pożyczek z Funduszu Odbudowy,
- 21,6 mld euro na płatności bezpośrednie dla rolników,
- 10,6 mld euro na rozwój obszarów wiejskich,
- okolo 2 mld euro w ramach instrumentu React EU (instrument na rzecz walki z negatywnymi skutkami COVID-19⁴).

Okolo 60% funduszy z polityki spójności trafi do **programów realizowanych na poziomie krajowym**, a pozostałe 40% otrzymają **programy regionalne**, zarządzane przez marszałków województw. Programy będą funkcjonowały w podobnym układzie, jak w ramach perspektywy na lata 2014-2020. Podział środków na poszczególne programy krajowe przedstawia się następująco:

- Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FENIKS) – ponad 25 mld euro (m.in. rozwój gospodarki niskoemisyjnej, ochrony środowiska oraz przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu, inwestycje transportowe, ochrona zdrowia, dziedzictwo kulturowe),
- Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG) – ok. 7,9 mld euro (m.in. innowacje, współpraca nauki i biznesu),
- Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS) (m.in. praca, edukacja, zdrowie oraz dostępność),
- Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC) – ok. 2 mld euro (między innymi cyfryzacja, sieci szerokopasmowe, rozwój e-usług, cyberbezpieczeństwo),
- Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej (FEPW) – ok. 2,5 mld euro (specjalna pula wsparcia dla województw Polski Wschodniej),

³ <https://www.money.pl/gospodarka/kpo-sejm-zdecydowal-ws-funduszu-odbudowy-oto-najwazniejsze-informacje-663599914160000a.html>

⁴ <https://samorzad.pap.pl/kategoria/aktualnosci/jak-beda-inwestowane-fundusze-ue-z-nowej-perspektywy-jest-plan-podzialu>

- Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich – ok. 0,5 mld euro (wsparcie dla instytucji wdrażających fundusze UE, szkolenia dla beneficjentów, działania informacyjne),
- Program dotyczący sprawiedliwej transformacji – 4,4 mld euro (pomoc w transformacji dla regionów górniczych),
- Program Pomoc Żywnościowa – 0,2 mld euro,
- Program Ryby – 0,5 mld euro,
- programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej – 0,56 mld euro⁵.

Po uzgodnieniach między ministerstwem i marszałkiem, na program regionalny do województwa opolskiego ma trafić 920 999 577 mln euro⁶.

Wydatkowanie środków europejskich powinno rozpocząć się w 2022 roku, po negocjacjach i zaakceptowaniu Umowy Partnerstwa oraz poszczególnych programów przez Komisję Europejską.

Podsumowując, potencjalne źródła finansowania kierunków działań określonych w *Strategii Rozwoju Gminy Tułowice na lata: 2022-2030* obejmują m.in.:

- Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 i w ramach nowej perspektywy finansowej UE na lata 2021-2027;
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich;
- Obecne i przyszłe programy operacyjne na poziomie krajowym (na lata 2021-2027), m.in.:
  - Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko,
  - Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki,
  - Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027,
  - Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy;
- Dodatkowe źródła finansowania, m.in.:
  - Fundusze norweskie i EOG,
  - Program Life,
  - Horyzont Europa,
  - ELENA,
  - Program ERASMUS +;
- Środki budżetu państwa, m.in.:
  - Programy Ministerstwa Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu,
  - Programy Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, w tym rządowy program na rzecz osób starszych "Aktywni plus", czy Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych,
  - Narodowy oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w tym programy: Moja woda, Czyste powietrze i STOP SMOG, Kangur - **Bezpieczna i ekologiczna droga do szkoły**,
  - Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg,
  - Fundusz Rozwoju Przewozów Autobusowych,

⁵ <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/fundusze-na-lata-2021-2027/dowiedz-sie-wiecej-o-funduszach-europejskich-na-lata-2021-2027/a>

⁶ <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/fundusze-unijne-dla-regionow---rezerwa-podzielona-po-rozmowach-z-marszalkami-wojewodztw>

- Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych,
- Program Mieszkanie +,
- Program Maluch +,
- Program Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018-2030;
- Dodatkowe formy finansowania, m.in.:
  - Partnerstwo Publiczno-Prywatne,
  - Krajowa i regionalna tarcza antykryzysowa,
  - kredyty bankowe, pożyczki oraz inne instrumenty finansowe.

Opracowanie:

Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej

im. Jerzego Regulskiego

Urząd Miejski w Tułowicach

ul.Szkolna 1, 49-130 Tułowice

tel: (77) 46 00 143, 46 00 154, 46 00 472

e-mail: tulowice@tulowic.pl

**GMINNY PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI GMINY TUŁOWICE
NA LATA 2021-2024**

Gmina Tułowice systematycznie podejmuje działania zmierzające do ochrony zabytków, popularyzacji i edukacji poświęconej lokalnej historii i kulturze. Sposób realizacji tych działań określa dokument strategiczny w obszarze dziedzictwa kulturowego: *Gminny program opieki nad zabytkami Gminy Tułowice*. Określa on kierunki działań w zakresie opieki nad zabytkami: wskazuje konieczne do wykonania zadania oraz proponuje sposoby ich realizacji poprzez określenie podstawowych działań organizacyjnych, finansowych, promocyjnych i ochronnych. Dokument został opracowany zgodnie z art. 87 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r. poz. 710 z późn. zm.) oraz na podstawie wytycznych Narodowego Instytutu Dziedzictwa. Program przygotowany jest przez samorząd, który zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2020 roku poz. 713 z późn. zm.) ma obowiązek wykonywania zadań w zakresie kultury i ochrony zabytków, a więc jest odpowiedzialny za inicjowanie, wspieranie i koordynowanie działań w obszarze ochrony zabytków oraz za popularyzację dziedzictwa kulturowego.

Program sporządzany jest na okres czterech lat przez Burmistrza i po uzyskaniu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków, zostaje przyjęty uchwałą przez Radę Miejską. Co dwa lata Burmistrz przedstawia Radzie Miejskiej sprawozdanie z wykonania określonych w nim zadań. Należy podkreślić, że Program adresowany jest do całej wspólnoty mieszkańców Gminy Tułowice, gdyż tylko poprzez system współpracy i aktywności zorganizowanych społeczności lokalnych, właścicieli poszczególnych obiektów zabytkowych oraz mieszkańców rozumiejących znaczenie dziedzictwa kulturowego, możliwa jest skuteczna ochrona pamiątek przeszłości oraz utrzymanie estetycznej i przyjaznej przestrzeni publicznej, w myśl zasady, że wspólnie zachowywane i właściwie pielęgnowane dziedzictwo kulturowe kształtuje świadomość i tożsamość regionalną mieszkańców, a także przyczynia się do zapewnienia zrównoważonego rozwoju i ładu przestrzennego oraz powiązania ochrony zabytków z ochroną środowiska naturalnego. Opracowany Program ma za zadanie pobudzenie, kierowanie i usprawnianie mechanizmów regulujących kwestie opieki nad zabytkami i inicjatyw z nimi związanych, obejmuje lata 2021 – 2024 i jest kontynuacją wcześniejszych dokumentów strategicznych poświęconych temu obszarowi działalności Gminy Tułowice.

Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Tułowice na lata 2021-2024, zgodnie z zapisami artykułu 87 ust. 2 ustawy ma na celu:

- 1) uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;
- 2) zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
- 3) wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
- 4) podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
- 5) określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;
- 6) podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

Ponadto Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami nakłada na organy administracji publicznej obowiązek (art. 4):

- zapewnienia warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowania i utrzymania;
- zapobiegania zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków;
- udaremniania niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków;
- przeciwdziałania kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę;
- kontroli stanu zachowania i przeznaczenia zabytków;
- uwzględniania zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska.

Zabytki wpisane do rejestru zabytków.

Rejestr zabytków znajdujących się na terenie województwa prowadzi wojewódzki konserwator zabytków (art. 8 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami). Rejestr ten prowadzi się w formie odrębnych ksiąg dla zabytków nieruchomych, ruchomych i archeologicznych. Wpisanie zabytku do rejestru zabytków nakłada na właściciela bądź posiadacza obowiązki wynikające m.in. z ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (wskazane szczegółowo w punkcie 5.5.1. *Programu opieki*).

W tabelach przedstawiono wykazy zabytków nieruchomych i ruchomych wpisanych do rejestru zabytków województwa opolskiego, położonych w granicach administracyjnych gminy, uszeregowany wg ksiąg rejestrowych i miejscowości.

➤ Zabytki nieruchome.

Wpis do rejestru zabytku nieruchomego może nastąpić z urzędu bądź na wniosek właściciela zabytku lub użytkownika wieczystego gruntu, na którym znajduje się zabytek nieruchomy (art. 9 ust. 1). Przedmiotowego wpisu dokonuje wojewódzki konserwator zabytków wydając decyzję administracyjną. Do rejestru może być również wpisane otoczenie zabytku wpisanego do rejestru, a także nazwa geograficzna, historyczna lub tradycyjna tego zabytku (art. 9 ust. 2).

Informację o wszczęciu postępowania w sprawie wpisania zabytku nieruchomego do rejestru oraz o ostatecznym zakończeniu tego postępowania wojewódzki konserwator zabytków przekazuje niezwłocznie właściwemu staroście. Jednocześnie informację o wszczęciu postępowania w sprawie wpisania zabytku nieruchomego do rejestru do czasu ostatecznego zakończenia tego postępowania podaje się do publicznej wiadomości na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej starostwa powiatowego, na obszarze którego znajduje się zabytek, a ponadto w siedzibie właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków lub w sposób zwyczajowo przyjęty w miejscowości, w której znajduje się zabytek. Wynika to z faktu, iż od momentu rozpoczęcia procedury wpisu do rejestru zabytek podlega ochronie prawnej (art. 9 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami).

W gminie Tułowice wojewódzki konserwator zabytków wydał 7 decyzji o wpisie do rejestru⁷, obejmujących w sumie kilkanaście zabytków nieruchomych. Do rejestru wpisany jest jeden zespół rezydencjonalny: zespół pałacowo – parkowy w Tułowicach z budynkami dawnej infrastruktury i parkiem oraz dawny folwark w Skarbiszowicach, zabytki techniki – zespół stacji kolejowej w Szydłowie, jednostkowo budynki mieszkalne: willę przy ulicy Parkowej 7 i dom przy ulicy Pocztovej 6.

Biorąc pod uwagę cenne zasoby gminy jest to ilość minimalna, nie reprezentująca faktycznych zasobów. Należy zauważyć, że ostatni wpis do rejestru pochodzi z 2001 roku,

⁷ Nie licząc kolejnych decyzji dotyczących wpisu do rejestru zabytków parku w Tułowicach

a więc nie jest to aktualna weryfikacja zasobów zabytkowych gminy. Wskazane są działania zmierzające do obejmowania tą podstawową formą ochrony ustawowej kolejnych zabytków np. obiektów sakralnych (kościół, kaplica, cmentarz).

W tabeli ujęto zespoły i obiekty wpisane indywidualnie do rejestru zabytków:

L.p.	Miejscowość	Obiekt, adres	Czas powstania	Nr rejestru zabytków i data wpisu
1.	Ligota Tułowicka	dom nr 21, dawny młyn wodny	XIX	1653/66 z 22.09.1966
2.	Skarbiszowice	zabudowania folwarczne nr 16-20	XIX	1661/66 z 23.09.1966
3.	Szydłów	zespół obiektów stacji kolejowej: <ul style="list-style-type: none"> ▪ budynek dworca kolejowego, ▪ budynek nastawni wykonawczej, ▪ budynek parowozowni, ▪ wiadukt kolejowy przy nastawni wykonawczej wraz z infrastrukturą 	1887	48/2006 z 29.05.2006
4.	Tułowice	zespół pałacowy: pałac ul. Zamkowa 1	1879	1018/65 z 8.05.1965
5.	Tułowice	zespół pałacowy: dawny młyn wodny ul. Parkowa 9	1763	1018/65 z 8.05.1965
6.	Tułowice	zespół pałacowy: czworak ul. Parkowa 9	XVIII, XIX/XX	1018/65 z 8.05.1965
7.	Tułowice	zespół pałacowy: stajnia	I poł. XIX	1018/65 z 8.05.1965
8.	Tułowice	park	II poł. XIX	1018/65 z 8.05.1965 108/84 z 28.05.1984 225/52 z 3.05.1952
9.	Tułowice	dom, ul. Poczтовая 6	I poł. XIX	1662/66 z 23.09.1966
10.	Tułowice	budynek administracyjny w zespole Fabryki Porcelany „RS Tillowitz”, ul. Porcelanowa 2E	1904	2374/97 z 10.12.1997
11.	Tułowice	willa dzierżawcy fabryki porcelany, tzw. „Stara Willa”, ul. Parkowa 7	I. 90-te XIX	2/2001 z 11.05.2001

Tabela 2 Zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków

➤ **Zabytki ruchome:**

Zgodnie z art. 3 pkt. 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, zabytkiem ruchomym jest rzecz ruchoma, jej część lub zespół rzeczy ruchomych, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową.

Zabytek ruchomy jest wpisywany do rejestru na podstawie decyzji wydanej przez wojewódzkiego konserwatora zabytków na wniosek właściciela tego zabytku (art. 10 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami). Wojewódzki konserwator zabytków może wydać z urzędu decyzję o wpisie zabytku ruchomego do rejestru w przypadku uzasadnionej obawy zniszczenia, uszkodzenia lub nielegalnego wywiezienia zabytku za granicę albo wywiezienia za granicę zabytku o wyjątkowej wartości historycznej, artystycznej lub naukowej. Do rejestru nie wpisuje się zabytku wpisanego do inwentarza muzeum lub wchodzącego w skład narodowego zasobu bibliotecznego (art. 11 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami).

Na terenie gminy rejestr zabytków ruchomych stanowi zbiór zabytków, wpisanych przez konserwatora wojewódzkiego na podstawie sześciu decyzji o wpisie zabytków ruchomych do rejestru. Są to obiekty tylko z Tułowic, przy czym warto dodać, że w rejestrze są ujęte zabytki nietypowe (stanowiące rzadkość na terenie województwa opolskiego) jak żyrandol w willi Schlegelmilcha czy kolekcja porcelany i wyrobów porcelitowych z wzorcowni Fabryki Porcelitu „Tułowice”. Cennym zabytkiem jest płyta nagrobna rycerza Dresske – wykonana z piaskowca, przeniesiona podczas budowy nowego kościoła ze starego cmentarza. Nad nią dla ochrony w 1881 roku wybudowano kapliczkę, która również została wpisana do rejestru zabytków.

Miejscowość	Obiekt	Numer rejestru i data
Tułowice	Płyta nagrobna z kościoła parafialnego pw. św. Rocha	Ks.B.t.V-802/89 z 15.12.1989 r.
Tułowice	Architektoniczny baldachim (kapliczka), wybudowany nad renesansową płytą nagrobną Henryka von Dresske i przylegający bokami do muru i metalowego ogrodzenia otaczającego kościół parafialny pw. św. Rocha,	Ks.B.t.IV-375/2018 30.04.2018 r
Tułowice	Rzeźba św. Jana Nepomucena, w kapliczce przy drodze do kościoła parafialnego (skradziona)	Ks.B.t.V-806/90 z 30.01.1990 r.
Tułowice	Żyrandol, willa przy ul. Parkowej 7	Ks.B.t.VI-970/01 z 17.04.2001 r.
Tułowice	Kolekcja porcelany i wyrobów porcelitowych z wzorcowni Fabryki Porcelitu „Tułowice”	Ks.B.t.I-4/1-744/02 z 03.09.2002 r.
Tułowice	Prospekt organowy wraz z instrumentem z kościoła parafialnego pw. Św. Rocha	Ks.B.t.IV-278/13 z 09.09.2013 r.

Tabela 3 Zabytki ruchome wpisane do rejestru zabytków

Oprócz kart ewidencyjnych, zawierających podstawowe dane adresowe, urząd konserwatorski opracowuje szczegółowe karty ewidencyjne zabytków architektury i budownictwa (tzw. karty białe). Obecnie dla gminy Tułowice w archiwum Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków znajduje się 13 kart dla zabytków ruchomych oraz 24 dla zabytków nieruchomych dla następujących obiektów:

1. Ligota Tułowicka – zbożowy młyn wodny
2. Ligota Tułowicka młyn wodny, obecnie budynek mieszkalno – gospodarczy nr 21,
3. Skarbiszowice zespół folwarczny
4. Szydłów – zespół stacji kolejowej,
5. Szydłów – dworzec kolejowy,
6. Szydłów – nastawnia kolejowa,
7. Szydłów – parowozownia,
8. Tułowice – założenia pałacowo–parkowo–folwarczne,
9. Tułowice – pałac,
10. Tułowice – dwojak, obecnie dom,
11. Tułowice – zespół nadleśnictwa,
12. Tułowice – stróżówka,
13. Tułowice – zespół dawnej fabryki porcelany i porcelitu, ul. Świerczewskiego,
14. Tułowice – budynek administracyjny w zespole dawnej fabryki,
15. Tułowice – budynek portierni w zespole dawnej fabryki,
16. Tułowice – budynek piecowni w zespole dawnej fabryki,
17. Tułowice – blok zabudowy produkcyjno – magazynowej w zespole dawnej fabryki,
18. Tułowice – budynek warsztatu mechanicznego i kuźni w zespole dawnej fabryki,
19. Tułowice – budynek formowni i odlewni w zespole dawnej fabryki,
20. Tułowice – remiza zakładowej straży pożarnej w zespole dawnej fabryki,
21. Tułowice – dawny młyn wodny – zespół, ul. parkowa 9-11,
22. Tułowice – budynek produkcyjno – mieszkalny, ul. Parkowa 9,
23. Tułowice – dawna bażanciarnia, budynek mieszkalny, ul. Parkowa 11,
24. Tułowice – maszyny i urządzenia młyńskie, ul. Szkolna 11.

W archiwum zakładowym Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Opolu znajdują się również trzy karty cmentarzy:

1. Karta Cmentarza w Szydłowie (z 2 poł. XIX w.),
2. Karta Cmentarza w Tułowicach (przy kościele poewangelickim),
3. Karta Cmentarza w Tułowicach (cmentarz parafialny założony ok. 1829 r.).

Stanowiska archeologiczne w ewidencji

Do zabytków nieruchomych zalicza się także zabytki archeologiczne, wykaz stanowisk archeologicznych ujętych w gminnej ewidencji zabytków stanowi załącznik nr 2.

W gminnej ewidencji zabytków gminy Tułowice ujęto 25 stanowisk archeologicznych odkrytych w trakcie badań powierzchniowych prowadzonych w ramach programu badawczego Archeologiczne Zdjęcie Polski oraz podczas przypadkowych odkryć oraz w ramach badań realizowanych w okresie międzywojennym XX wieku (w Muzeum Śląska Opolskiego w Opolu znajdują się materiały dotyczące tych prac). Ewidencja obejmuje takie zabytki archeologiczne jak: grodziska – 2, kurhan – 1, osady produkcyjne – 1.

Przy czym dane na temat grodzisk pochodzą z okresu międzywojennego i nie udało się tych danych potwierdzić współczesnymi badaniami. Część stanowisk archeologicznych obecnie nie ma określonej lokalizacji.

Dla zabytków archeologicznych gmina nie posiada opracowanych kart adresowych.

Działania gminy w obszarze dziedzictwa kulturowego

Obiekty zabytkowe będące własnością gminy

W celu realizacji obowiązków wynikających z ustawy o ochronie zabytków niezbędne jest podanie informacji nt. zasobów gminnych wpisanych do rejestru zabytków. Zgodnie bowiem z art. 5 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami właściciel zabytku jest zobowiązany do:

- 1) naukowego badania i dokumentowania zabytku;
- 2) prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku;
- 3) zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie;
- 4) korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości;
- 5) popularyzowania i upowszechniania wiedzy o zabytku oraz jego znaczeniu dla historii i kultury.

Obiekty znajdujące się w ewidencji zabytków, będące własnością gminy to budynki mieszkalne. Większość z nich wymaga przeprowadzenia prac remontowych.

I.p.	Miejscowość	obiekt	Adres	
1.	Tułowice	budynek mieszkalny	Przedszkolna 21	
2.	Tułowice	budynek mieszkalny	Szkolna 10	
3.	Tułowice	budynek mieszkalny	Porcelanowa 2	
4.	Tułowice	budynek mieszkalny	Porcelanowa 12	
5.	Tułowice	budynek mieszkalno-usługowy	Pocztowa 2	
6.	Tułowice Małe	budynek mieszkalny	Nr 1/16	

Tabela 4 Obiekty zabytkowe, których właścicielem jest gmina

Realizacja i finansowanie przez gminę zadań z zakresu ochrony zabytków

W latach obowiązywania Programu Gmina Tułowice realizować będzie zadania z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego, w postaci następujących działań:

- monitoringu „Programu Opieki nad Zabytkami”, w szczególności sporządzenie dwóch dokumentów podsumowujących realizację *Programu* (po dwóch latach i po czterech);
- udzielanie dotacji celowych na realizację zadań związanych z pracami konserwatorskimi, restauratorskimi lub robotami budowlanymi przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz ujętych w ewidencji,
- finansowanie prac remontowych, konserwatorskich oraz dokumentacyjnych przy zabytkach będących własnością gminy, a także starania o pozyskiwanie środków zewnętrznych na te prace,
- finansowanie publikacji, folderów i informatorów promujących zabytki i turystykę, a także przygotowywanie materiałów do stron internetowych i mediów społecznościowych,
- dofinansowanie działalności stowarzyszeń i innych organizacji pożytku publicznego realizujących zadania z obszaru dziedzictwa kulturowego,
- współorganizacja Europejskich Dni Dziedzictwa oraz innych imprez (kulturalnych, turystycznych) promujących ochronę dziedzictwa kulturowego gminy.

Wykaz zabytków nieruchomych zlokalizowanych na terenie Gminy Tułowice ujętych w gminnej ewidencji zabytków

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Adres	Uwagi, w tym nr rejestru zabytków
1.	Goszczowice	kościół pw. MB Różańcowej		
2.	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	1	
3.	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	2	
4.	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	3	
5.	Goszczowice	stodoła	5	
6.	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	6	
7.	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	8	
8.	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	12	

9.	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	13	
10.	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	15	
11.	Goszczowice	budynek mieszkalno - gospodarczy	19	
12.	Goszczowice	zabudowa gospodarcza	21	
13.	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	23	
14.	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	27	
15.	Goszczowice	budynek mieszkalno - gospodarczy	28	
16.	Goszczowice	stodoła	28	
17.	Goszczowice	budynek mieszkalno - gospodarczy	29	
18.	Goszczowice	zabudowa gospodarcza	29	
19.	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	30	
20.	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	31	
21.	Goszczowice	budynek mieszkalny	32	
22.	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	33	
23.	Goszczowice	budynek mieszkalno - gospodarczy	35	
24.	Goszczowice	budynek mieszkalny	37	
25.	Goszczowice	budynek mieszkalny	38	
26.	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	39	
27.	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	41	
28.	Goszczowice	budynek mieszkalny	42	
29.	Goszczowice	budynek mieszkalno	45	
30.	Goszczowice	budynek mieszkalno	46	
31.	Goszczowice	budynek mieszkalny	47	
32.	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	48	
33.	Goszczowice	rogatka	49a	

34.	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	50	
35.	Goszczowice	budynek mieszkalno - gospodarczy	51	
36.	Goszczowice	budynek mieszkalny	52	
37.	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	53	
38.	Goszczowice	budynek mieszkalny	54	
39.	Goszczowice	budynek mieszkalno - gospodarczy	55	
40.	Goszczowice	budynek mieszkalny	56	
41.	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	57	
42.	Goszczowice	budynek mieszkalny	58	
43.	Goszczowice	budynek mieszkalny	60	
44.	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	61	
45.	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	62	
46.	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	63	
47.	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	64	
48.	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	34	
49.	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	66	
50.	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	67	
51.	Goszczowice	budynek mieszkalno - gospodarczy	69	
52.	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	71	
53.	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	73	
54.	Goszczowice	stodoła	73	
55.	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	75	
56.	Goszczowice	budynek mieszkalno - gospodarczy	77	

57.	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	79	
58.	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	81	
59.	Goszczowice	stodoła	81	
60.	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	83	
61.	Goszczowice	budynek mieszkalny	85	
62.	Goszczowice	budynek mieszkalny	87	
63.	Goszczowice	budynek mieszkalno - gospodarczy	89	
64.	Goszczowice	stodoła	89	
65.	Goszczowice	budynek mieszkalny	91	
66.	Goszczowice	budynek mieszkalno - gospodarczy	93	
67.	Goszczowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	95	
68.	Ligota Tułowicka	budynek mieszkalny	1	
69.	Ligota Tułowicka	młyn wodny	21	1653/66
70.	Ligota Tułowicka	budynek mieszkalny	24	
71.	Ligota Tułowicka	budynek mieszkalny	26	
72.	Ligota Tułowicka	budynek mieszkalny	29	
73.	Ligota Tułowicka	budynek mieszkalny	31	
74.	Ligota Tułowicka	budynek mieszkalno - gospodarczy	32	
75.	Ligota Tułowicka	budynek mieszkalny	33	
76.	Ligota Tułowicka	budynek mieszkalno - gospodarczy	35	
77.	Ligota Tułowicka	budynek mieszkalny	36	
78.	Ligota Tułowicka	budynek mieszkalny	42	
79.	Ligota Tułowicka	kapliczka - dzwonnica		
80.	Skarbiszowice	zabudowania folwarczne		1661/66
81.	Skarbiszowice	budynek mieszkalny i obora w zespole folwarcznym	16	1661/66
82.	Skarbiszowice	czworak w zespole folwarcznym	20	1661/66
83.	Skarbiszowice	wozownia w zespole folwarcznym		1661/66
84.	Skarbiszowice	budynek mieszkalny	7	

85.	Skarbiszowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	17	
86.	Skarbiszowice	stodoła	17	
87.	Skarbiszowice	budynek mieszkalny	19	
88.	Skarbiszowice	budynek mieszkalno - gospodarczy	21	
89.	Skarbiszowice	budynek mieszkalny	23	
90.	Skarbiszowice	budynek mieszkalny	41	
91.	Skarbiszowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	46	
92.	Skarbiszowice	budynek mieszkalno - gospodarczy	47	
93.	Skarbiszowice	budynek mieszkalny	48	
94.	Skarbiszowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	51	
95.	Skarbiszowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	52	
96.	Skarbiszowice	budynek mieszkalno - gospodarczy	52a	
97.	Skarbiszowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	62	
98.	Skarbiszowice	zabudowa leśnictwa Święty Hubert	65	
99.	Skarbiszowice	budynek mieszkalny	66	
100.	Skarbiszowice	budynek mieszkalny	67	
101.	Skarbiszowice	budynek mieszkalny	70	
102.	Skarbiszowice	cmentarz wraz z ogrodzeniem		
103.	Skarbiszowice	kapliczka - dzwonnica		
104.	Szydłów	budynek mieszkalny	ul. Kościelna 15	
105.	Szydłów	dawna gospoda	ul. Kościelna/Opolska 1	
106.	Szydłów	kościół filialny pw. św. Józefa Oblubieńca NMP z ogrodzeniem	ul. Kościelna	
107.	Szydłów	cmentarz wraz z ogrodzeniem	ul. Sportowa	
108.	Szydłów	kapliczka murowana z figurą św. Jana Nepomucena	ul. Kościelna (vis a vis kościoła)	kapliczka
109.	Szydłów	budynek mieszkalny	ul. Kwiatowa 5	
110.	Szydłów	budynek mieszkalno - gospodarczy	ul. Opolska 3	

111.	Szydłów	piekarnia	ul. Opolska 5	
112.	Szydłów	budynek mieszkalny	ul. Opolska 39	
113.	Szydłów	budynek dworca kolejowego	ul. Kolejowa 1/1	48/2006
114.	Szydłów	wiadukt ceglany w zespole stacji kolejowej	ul. Kolejowa	48/2006
115.	Szydłów	budynek nastawni wykonawczej w zespole stacji kolejowej	ul. Kolejowa	48/2006
116.	Szydłów	budynek parowozowni w zespole stacji kolejowej	ul. Kolejowa	48/2006
117.	Szydłów	budynek przy dawnej gospodzie	ul. Kościelna/ Opolska	1
118.	Szydłów	budynek mieszkalny oraz gospodarczy	przy cegielni	
119.	Szydłów	budynek mieszkalny oraz gospodarczy	przy cegielni	
120.	Szydłów	budynek mieszkalny (dawn. świetlica)	przy cegielni	
121.	Szydłów	zespół budynków Gajówki Dębowiec	w obrębie Leśnictwa Ochodze Dębowiec (Ochodze), przy drodze opolskiej	Lasy Prószków
122.	Tułowice	budynek mieszkalny	ul. 1 Maja 2	
123.	Tułowice	budynek gospodarczy	ul. 1 Maja 3	
124.	Tułowice	budynek mieszkalny	ul. 1 Maja 16	
125.	Tułowice	budynek mieszkalny	ul. 1 Maja 17	
126.	Tułowice	budynek mieszkalny i zabudowa gospodarcza	ul. 1 Maja 19	
127.	Tułowice	budynek mieszkalny	ul. 1 Maja 19a	
128.	Tułowice	budynek mieszkalny	ul. Kościuszki 1	
129.	Tułowice	budynek mieszkalny	ul. Kościuszki 2	
130.	Tułowice	kościół poewangelicki pw. Zmartwychwstania Pańskiego (poewangelicki)	ul. Kościuszki 10	
131.	Tułowice	cmentarz przy kościele Zmartwychwstania Pańskiego (cmentarz poewangelicki)	ul. Kościuszki 10	
132.	Tułowice	budynek mieszkalny	ul. Kościuszki 12	
133.	Tułowice	remiza strażacka	ul. Kościuszki 11	
134.	Tułowice	budynek mieszkalny	ul. Kościuszki 14	

135.	Tułowice	budynek mieszkalny	ul. Opolska 5	
136.	Tułowice	budynek mieszkalny	ul. Opolska 10	
137.	Tułowice	budynek mieszkalno - gospodarczy	ul. Opolska 23	
138.	Tułowice	„Domek ogrodnika”	ul. Opolska 28	
139.	Tułowice	„Stara willa” Schlegelmilcha	ul. Parkowa 7	2/2001
140.	Tułowice	młyn wodny w zespole pałacowym	ul. Parkowa 9	1018/65
141.	Tułowice	czworak	ul. Parkowa 9	1018/65
142.	Tułowice	czworak	ul. Parkowa 11	
143.	Tułowice	bażanciarnia	ul. Parkowa 11	
144.	Tułowice	budynek mieszkalny	ul. Parkowa 12	
145.	Tułowice	nadleśnictwo Tułowice (księgowość)	ul. Parkowa 14	
146.	Tułowice	nadleśnictwo Tułowice (administracja)	ul. Parkowa 14a	
147.	Tułowice	poczta	ul. Pocztowa 2	
148.	Tułowice	budynek mieszkalny	ul. Pocztowa 5	
149.	Tułowice	budynek mieszkalny	ul. Pocztowa 6	1662/66
150.	Tułowice	budynek mieszkalny	ul. Pocztowa 7	
151.	Tułowice	budynek mieszkalny	ul. Poprzeczna 2/4	
152.	Tułowice	budynek mieszkalny	ul. Przedszkolna 21	d. ul. Sawickiej
153.	Tułowice	budynek mieszkalny	ul. Szkolna 2	
154.	Tułowice	budynek mieszkalny	ul. Szkolna 4	
155.	Tułowice	budynek mieszkalny	ul. Szkolna 8	
156.	Tułowice	budynek mieszkalny	ul. Szkolna 10	
157.	Tułowice	budynek mieszkalny	ul. Szkolna 12	
158.	Tułowice	budynek mieszkalny	ul. Szpitalna 5	
159.	Tułowice	krzyż kamienny	ul. Porcelanowa/ Sawickiej	
160.	Tułowice	budynek mieszkalny	ul. Porcelanowa 2	d. ul. Świerczewskiego
161.	Tułowice	budynek mieszkalny	ul. Porcelanowa 12	
162.	Tułowice	zespół fabryki „RS Tillowitz”	ul. Porcelanowa	
163.	Tułowice	portiernia w zespole fabryki porcelitu „RS Tillowitz”	ul. Porcelanowa 2d	

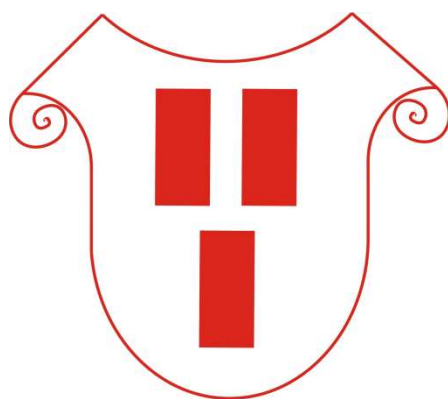
164.	Tułowice	budynek administracyjny w zespole fabryki porcelitu „RS Tillowitz”	ul. Porcelanowa 2e	2374/97
165.	Tułowice	budynek piecowni w zespole fabryki porcelitu „RS Tillowitz”	ul. Porcelanowa	
166.	Tułowice	budynek formowni w zespole fabryki porcelitu „RS Tillowitz”	ul. Porcelanowa	
167.	Tułowice	remiza w zespole fabryki porcelitu „RS Tillowitz”	ul. Porcelanowa	
168.	Tułowice	ogrodzenie zespołu fabryki porcelitu „RS Tillowitz”	ul. Porcelanowa	
169.	Tułowice	budynek mieszkalny	ul. Zamkowa 3	
170.	Tułowice	kuźnia	ul. Zamkowa 8	
171.	Tułowice	budynek mieszkalny	ul. Zamkowa 10	
172.	Tułowice	budynek mieszkalny	ul. Zamkowa 11 ABC	
173.	Tułowice	zespół pałacowo - parkowy	ul. Zamkowa 15	1018/65
174.	Tułowice	pałac	ul. Zamkowa 15	1018/65
175.	Tułowice	ogrodzenie pałacu	ul. Zamkowa 15	1018/65
176.	Tułowice	stajnia w zespole pałacowym	ul. Zamkowa 15	1018/65
177.	Tułowice	park w zespole pałacowym	ul. Zamkowa 15	1018/65
178.	Tułowice	pawilon myśliwski w zespole pałacowym	ul. Zamkowa 15	
179.	Tułowice	kościół parafialny pw. św. Rocha	ul. Szkolna	
180.	Tułowice	epitafium Henryka von Dreske	ul. Szkolna	
181.	Tułowice	cmentarz parafialny		
182.	Tułowice	dworzec PKP	ul. Poprzeczna	
183.	Tułowice	budynek w zespole stacji kolejowej	ul. Poprzeczna	
184.	Tułowice Małe	budynek dyrekcji odlewni	2/1	
185.	Tułowice Małe	budynek mieszkalny	1/16	

3. Wykaz zabytków archeologicznych ujętych w gminnej ewidencji zabytków

Lp.	Miejscowość	Stanowisko archeologiczne Obiekt	Lokalizacja	Numer obszaru AZP	Numer stanowiska na obszarze AZP	Numer stanowiska w miejscowości
1.	Goszczowice	punkt osadniczy	Brak lokalizacji	91-34	23	1
2.	Goszczowice	kurhan (?)	Dawny poligon wojskowy; x-19; y-49	91-34	2	2
3.	Goszczowice	osada produkcyjna	x-50; y-36	91-34	1	3
4.	Ligota Tułowicka	dwa punkty osadnicze	x-237; y-207	91-34	1	1
5.	Ligota Tułowicka	punkt osadniczy	x-294; y-94	91-34	3	2
6.	Ligota Tułowicka	grodzisko (?)	Brak dokładnej lokalizacji	91-34	4	3
7.	Ligota Tułowicka	ślad osadniczy	Brak dokładnej lokalizacji	91-34	5	4
8.	Ligota Tułowicka	ślad osadniczy	Brak lokalizacji	91-34	6	5
9.	Ligota Tułowicka	punkt osadniczy	Brak lokalizacji	91-34	7	6
10.	Ligota Tułowicka	punkt osadniczy	Brak lokalizacji	91-34	8	7
11.	Ligota Tułowicka	ślad osadniczy	x-280; y-51	91-34	9	8
12.	Ligota Tułowicka	nieokreślone	x-216; y-68	91-34	10	9
13.	Ligota Tułowicka	punkt osadniczy	W bezpośrednim sąsiedztwie kopalni bazaltu; x-243; y-68	91-34	11	10
14.	Skarbiszowice	punkt osadniczy	Brak lokalizacji	91-34	12	1
15.	Skarbiszowice	ślad osadniczy	Brak lokalizacji	91-34	13	2
16.	Skarbiszowice	grodzisko (?)	x-258; y-198	91-34	14	3
17.	Skarbiszowice	ślad osadniczy	Brak lokalizacji	91-34	15	4
18.	Skarbiszowice	punkt osadniczy	x-294; y-178	91-34	16	5
19.	Szydłów	osada?	W kwadracie leśnym 158	91-35	1	1

20.	Tułowice	trzy punkty osadnicze	x-216; y-164	91-34	17	1
21.	Tułowice	punkt osadniczy	Na wyniesionym terenie opadającym do rzeki Ścinawy Niemodlińskiej	91-34	18	2
22.	Tułowice	punkt osadniczy	Brak dokładnej lokalizacji	91-34	19	3
23.	Tułowice	punkt osadniczy	Brak dokładnej lokalizacji	91-34	20	4
24.	Tułowice	dwa punkty osadnicze	x-230; y-150	91-34	21	5
25.	Tułowice	stanowisko archeologiczne	x-233; y-166	91-34	22	6

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Tułowice na
lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Tułowice na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026 jest podstawowym narzędziem prowadzenia polityki ochrony środowiska na terenie gminy. Według założeń, przedstawionych w niniejszym opracowaniu, sporządzenie programu doprowadzi do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem, zapewni skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzy warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa.

Opracowanie jakim jest *Program Ochrony Środowiska* określa politykę środowiskową, a także wyznacza cele i zadania środowiskowe, które odnoszą się do aspektów środowiskowych, usystematyzowanych według priorytetów. Podczas tworzenia dokumentu, przyjęto założenie, iż powinien on spełniać rolę narzędzia pracy przyszłych użytkowników, ułatwiającego i przyspieszającego rozwiązywanie poszczególnych zagadnień. Niniejsze opracowanie zawiera między innymi rozpoznanie aktualnego stanu środowiska w gminie, przedstawia propozycje oraz opis zadań, które niezbędne są do kompleksowego rozwiązania problemów związanych z ochroną środowiska.

Przedmiotowy dokument wspomaga dążenie do uzyskania w gminie sukcesywnego ograniczenia degradacji środowiska, ochronę i rozwój jego walorów oraz racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska z uwzględnieniem konieczności jego ochrony. Stan docelowy w tym zakresie nakreśla *Program Ochrony Środowiska*, a ocenę efektów jego realizacji, zgodnie z ustawą Prawo Ochrony Środowiska, dokonuje się okresowo, co 2 lata.

Struktura opracowania obejmuje omówienie kierunków ochrony środowiska w gminie w odniesieniu m.in. do gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, ochrony powierzchni ziemi i gleb, ochrony powietrza, ochrony przed hałasem, ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym, ochrony przyrody, edukacji ekologicznej. W opracowaniu znajduje się ich charakterystyka, ocena stanu aktualnego oraz określenie stanu docelowego. Identyfikacja potrzeb gminy w zakresie ochrony środowiska, w odniesieniu do obowiązujących przepisów prawnych, polega na sformułowaniu celów nadrzędnych oraz strategii ich realizacji. Na tej podstawie opracowywany jest plan operacyjny, przedstawiający listę przedsięwzięć jakie zostaną zrealizowane na terenie gminy do roku 2026.

Cel opracowania

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Tułowice na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026 jest podstawowym narzędziem prowadzenia polityki ekologicznej na terenie gminy. Według założeń, przedstawionych w niniejszym opracowaniu, opracowanie programu doprowadzi do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem, zapewni skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzy warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa. Opracowanie jakim jest *Program Ochrony Środowiska* określa politykę środowiskową, a także wyznacza cele i zadania środowiskowe oraz szczegółowe programy zarządzania środowiskowego, które odnoszą się do aspektów środowiskowych, usystematyzowanych według priorytetów.

Podczas tworzenia *Programu*, przyjęto założenie, iż powinien on spełniać rolę narzędzia pracy przyszłych użytkowników, ułatwiającego i przyspieszającego rozwiązywanie zagadnień, będących zagadnieniami techniczno-ekonomicznymi, związanymi z przyszłymi projektami.

Zakres opracowania

Sporządzony *Program* zawiera między innymi rozpoznanie aktualnego stanu środowiska w gminie, źródła jego zanieczyszczeń, analizę SWOT, propozycje oraz opis celów i zadań, które niezbędne są do kompleksowego rozwiązania problemów związanych z ochroną środowiska. Program wspomaga dążenie do uzyskania w gminie sukcesywnego ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko źródeł zanieczyszczeń, ochronę i rozwój walorów środowiska oraz racjonalne gospodarowanie z uwzględnieniem konieczności ochrony środowiska. Stan docelowy w tym zakresie nakreśla *Program Ochrony Środowiska*, a dowodów jego osiągnięcia dostarcza ocena efektów działalności środowiskowej, dokonywana okresowo (co 2 lata). Struktura opracowania obejmuje omówienie kierunków ochrony środowiska w gminie w odniesieniu m.in. do ochrony klimatu i jakości powietrza, zagrożeń hałasem, promieniowania elektromagnetycznego, gospodarowania wodami, gospodarki wodno-ściekowej, zasobów geologicznych, gleb, gospodarki odpadami, zasobów przyrodniczych, zagrożeń poważnymi awariami, edukacji ekologicznej, z podaniem ich charakterystyki, oceną stanu aktualnego umożliwiającą tym samym identyfikację obszarów problemowych. Identyfikacja potrzeb gminy w zakresie ochrony środowiska, w odniesieniu do obowiązujących w kraju przepisów prawnych i regulacji prawnych Unii Europejskiej, polega na sformułowaniu celów średniookresowych (do 2026 roku) oraz strategii ich realizacji. Na tej podstawie opracowywany jest plan operacyjny, przedstawiający listę przedsięwzięć jakie zostaną zrealizowane na terenie Gminy Tułowice do roku 2026.

Cele i strategia ich realizacji

W niniejszym *Programie* obrano kierunki interwencji wynikające z dokumentów wyższego szczebla oraz lokalnych potrzeb i są to:

- Ochrona klimatu i jakości powietrza;
- Zagrożenia hałasem;
- Promieniowanie elektromagnetyczne;
- Gospodarowanie wodami;
- Gospodarka wodno-ściekowa;
- Zasoby geologiczne;
- Gleby;
- Gospodarka odpadami;
- Zasoby przyrodnicze;
- Zagrożenia poważnymi awariami.

UCHWAŁA Nr VI/37/19
RADY MIEJSKIEJ W TUŁOWICAZ dnia 28 marca 2019 r.

w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowej ze środków budżetu Gminy Tułowice na dofinansowanie kosztów związanych z ochroną powietrza poprzez redukcję niskiej emisji zanieczyszczeń na terenie Gminy Tułowice

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506), art. 403 ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2018 r. poz. 799, 650, 1356, 1479, 1564, 1590, 1592, 1648, 1722, 1999, 2161; z 2019 r. poz. 42, 412, 452) Rada Miejska w Tułowicach uchwała, co następuje:

§1.

Określa się zasady udzielania i rozliczania dotacji celowej ze środków budżetu Gminy Tułowice, na dofinansowanie kosztów inwestycji służących ochronie środowiska, polegających na wymianie dotychczasowego systemu ogrzewania budynków i lokali z terenu Gminy Tułowice, opartego na paliwie stałym, na ekologiczny system ogrzewania/

§2.

Zasady udzielania dotacji określa „Regulamin udzielania dotacji celowej z budżetu Gminy Tułowice osobom fizycznym i wspólnotom mieszkaniowym na wykonanie zadania inwestycyjnego służącego ochronie środowiska w zakresie ograniczenia niskiej emisji na terenie Gminy Tułowice ” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 3.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Tułowic.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Frédéric Coppin

**UDZIELONE DOTACJE DO WYMIANY SYSTEMU OGRZEWANIA
BUDYNKÓW I LOKALI Z TERENU GMINY LATA 2019 - 2022**

LATA / ROK	LICZBA ZŁOŻONYCH WNISKÓW	LICZBA ZAWARTYCH UMÓW	KWOTA UDZIELONYCH DOTACJI [zł]
2019-2021	50	43	107 500
2022	12	10	25 000

SPRAWOZDANIE BURMISTRZA TUŁOWIC
DOTYCZĄCE WSPÓŁPRACY GMINY TUŁOWICE Z SEKTOREM
POZARZĄDOWYM (POŻYTEK PUBLICZNY) W 2022 r.

Zgodnie z art. 5a ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego nie później niż do 31 maja każdego roku jest obowiązany przedłożyć organowi stanowiącemu sprawozdanie z realizacji programu współpracy z organizacjami pozarządowymi za rok poprzedni oraz opublikować w Biuletynie Informacji Publicznej.

WSPÓŁPRACA FINANSOWA

Liczba ofert złożonych przez wszystkie podmioty pożytku publicznego w 2022 r.	- 6
Liczba podpisanych umów w 2022 r.	- 6
Wysokość środków finansowych zaplanowanych w budżecie w 2022 r. dla podmiotów pożytku publicznego po dokonanych zmianach planu w ciągu roku 2022	- 205 000,00
w tym organizacje pozarządowe	- 205 000,00

W ramach udzielonego wsparcia organizacjom pożytku publicznego w realizacji przedsięwzięć w 2022 r. udzielono dotacji w kwocie 205 000,00 zł.

DOTACJE UDZIELONE:

w zakresie pomocy społecznej:

Liczba złożonych wniosków	1
Liczba zawartych umów	1
Kwota udzielonej dotacji w 2022 r.	100 000,00 zł w tym:

1. Caritas Diecezji Opolskiej	100 000,00 zł
-------------------------------	---------------

w zakresie kultury fizycznej, sportu i rekreacji:

Liczba złożonych wniosków	5
Liczba zawartych umów	5

Kwota udzielonych dotacji w 2022 r. 105 000,00 zł w tym:

1. Klub Sportowy „Spartan FIGHT Team Tułowice” ul. Ceramiczna 7/9, 49-130 Tułowice w kwocie **6 000,00 zł.**
2. Stowarzyszenie Akademia Sportowego Rozwoju ul. Luboszycka 32a/5, 45-215 Opole w kwocie **4 300,00 zł.**
3. Uczniowski Klub Sportowy UKS Tułowice ul. Porcelanowa 21, 49-130 Tułowice w kwocie **10 300,00 zł.**
4. Miejski Klub Sportowy w Tułowicach ul. Sportowa 9, 49-130 Tułowice w kwocie **54 000,00 zł.**
5. Międzyszkolny Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „MLUKS Tułowice” ul. Zamkowa 15, 49-130 Tułowice w kwocie **30 400,00 zł.**

FAKTYCZNIE WYKORZYSTANIE UDZIELONYCH DOTACJI	203 990,00 zł
POMOC SPOŁECZNA	100 000,00 zł
KULTURA FIZYCZNA, SPORT I REKREACJA	103 990,00 zł

Kwota zwróconych dotacji wynosi 1010,00 zł.

Sfery pożytku publicznego w ramach których Gmina Tułowice zlecała organizacjom pozarządowym oraz innym podmiotom prowadzącym działalność pożytku publicznego realizację zadań publicznych w 2022 r.:

- pomocy społecznej
- ochrona i promocja zdrowia
- działalność na rzecz osób niepełnosprawnych
- wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej.

Burmistrz Tułowic

Andrzej Wesołowski

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W TUŁOWICE
ZA 2022 ROK**

Niniejsze sprawozdanie obejmuje 2022 rok, jest raportem z realizacji Strategii Rozwoju Gminy Tułowice na lata 2022 - 2030. Zawarte w nim informacje mają ułatwić ocenę stopnia realizacji przyjętych w strategii celów, uświadomić istniejące wciąż problemy oraz pobudzić do większej troski o działania na rzecz rozwoju naszej Gminy. Gmina przy pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej w Tułowicach w sposób ciągły realizuje swoje ustawowe działania z zakresu pomocy społecznej. Ośrodek Pomocy Społecznej w Tułowicach jest jednostką organizacyjną i budżetową Gminy Tułowice działającą na podstawie Uchwały Rady Gminy Nr VI/27/92 z dnia 11 czerwca 1992 roku w sprawie utworzenia Ośrodka Pomocy Społecznej w Tułowicach oraz aktualnego Statutu zatwierdzonego Uchwałą Rady Miejskiej w Tułowicach Nr VIII/43/19 z dnia 3 czerwca 2019r.

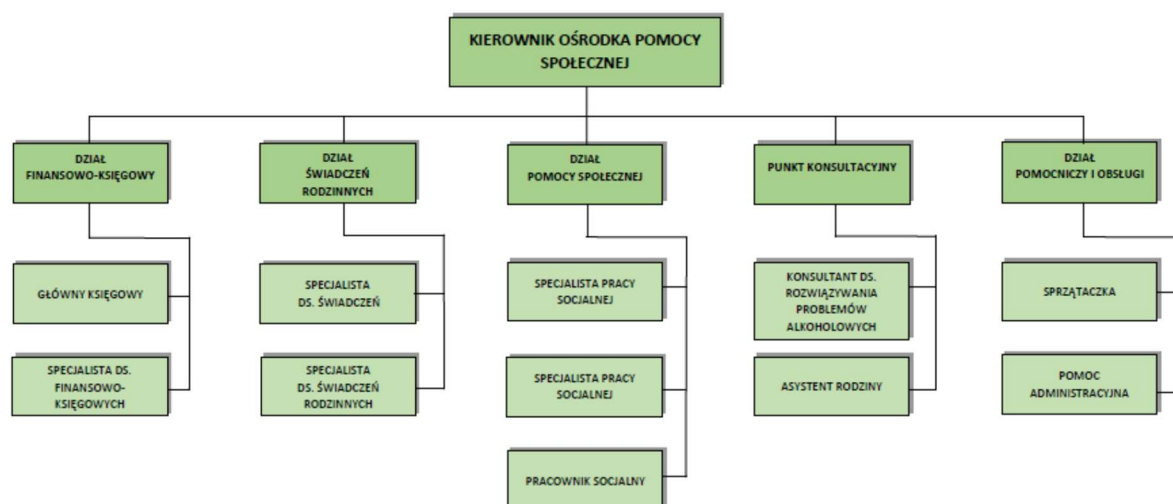
Ośrodek Pomocy Społecznej w Tułowicach w 2022 roku realizował działalność statutową oraz podejmował dodatkowe działania w celu podnoszenia jakości i poszerzania świadczonych usług na rzecz mieszkańców Gminy Tułowice. Był inicjatorem działań o charakterze pomocowym, aktywizującym oraz integrującym różnorodne środowiska na rzecz wsparcia grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Przy realizacji zadań Ośrodek Pomocy Społecznej w Tułowicach współpracował w szczególności z Powiatowym Urzędem Pracy w Opolu, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Opolu, Sądem Rodzinnym w Opolu, Komisariatem Policji w Niemodlinie, organizacjami pozarządowymi, szkołami, placówkami służby zdrowia, prokuraturą oraz Bankiem Żywności w Opolu.

II. STRUKTURA ZATRUDNIENIA W OŚRODKU POMOCY SPOŁECZNEJ W TUŁOWICACH

Utworzenie i utrzymanie Ośrodka Pomocy Społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników, jest zadaniem obowiązkowym gminy wynikającym z art. 17 ust. 18 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej.

W 2022 roku Ośrodek Pomocy Społecznej funkcjonował w następującej strukturze organizacyjnej, którą przedstawia poniższy schemat:

SCHEMAT ORGANIZACYJNY OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W TUŁOWICACH

Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Tułowicach kieruje jednoosobowo kierownik. Kierownik prowadzi nadzór merytoryczny i organizację pracy oraz ponosi odpowiedzialność finansową w Ośrodku. Według stanu na dzień 31.12.2022r. zatrudnionych było ogółem 10 osób, tj. 9 osób na umowę o pracę oraz 1 osoba na umowę zlecenie.

W przeliczeniu na pełne etaty - 9 etatów, z czego:

- Kierownik – 1 etat
- Główny Księgowy – 1 etat
- Specjalista ds. finansowo - księgowych – 1 etat
- Pracownicy socjalni – 3 etaty
- Asystent rodziny – 1/2 etatu
- Specjalista ds. świadczeń rodzinnych – 1 etat
- Specjalista ds. świadczeń – 1 etatu

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Tułowicach wszyscy pracownicy posiadają odpowiednie kwalifikacje zawodowe do wykonywania pracy na zajmowanych stanowiskach, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Ponadto, pracownicy podnosili swoje kwalifikacje, biorąc udział w wielu specjalistycznych szkoleniach, seminariach i konferencjach poświęconych pomocy społecznej, przemocy w rodzinie, świadczeniach rodzinnych, świadczeniach wychowawczych i pieczy zastępczej, księgowości i innych niezbędnych do prawidłowego wykonywania zadań, wynikających ze statutu Ośrodka.

Zgodnie z art. 110 ust. 12 ustawy o pomocy społecznej, ośrodek pomocy społecznej w 2022 roku zatrudniał nie mniej niż trzech pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy.

III. BUDŻET OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W TUŁOWICACH

Ośrodek Pomocy Społecznej w Tułowicach w 2022 roku na realizację zadań własnych i zadań zleconych wydatkował kwotę **7 451 098,54 zł.**, z czego:

– zadania własne gminy /pozostałe	1 347 516,08 zł
– zadania zlecone	3 513 866,09 zł
– Fundusz Pomocy	453 326,37 zł
– Fundusz Przeciwdziałania COVID-19	2 136 390,00 zł

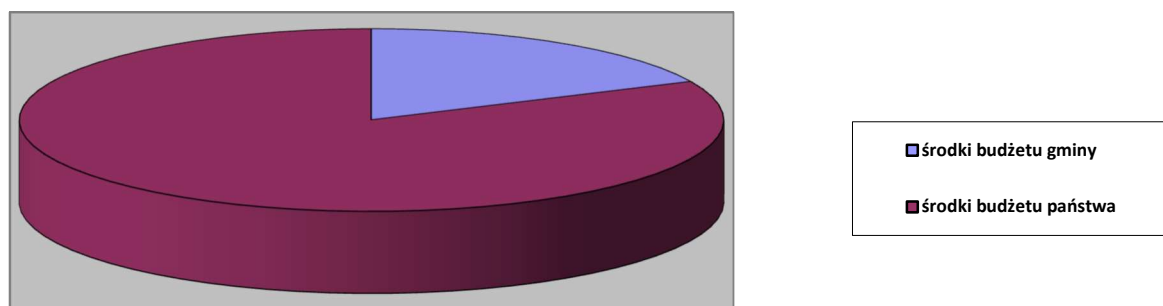
Strukturę zrealizowanych wydatków w podziale szczegółowej klasyfikacji budżetowej przedstawia poniższa tabela.

Tabela Nr 1 – Wydatki Ośrodka Pomocy Społecznej w Tułowicach za rok 2022.

Klasyfikacja budżetowa		Ogółem wykonanie wydatków w 2022r.	w tym:	
			Środki budżet gminy	Środki budżet państwa
85154	Przeciwdziałanie alkoholizmowi	5 976,94 zł	5 976,94 zł	- zł
85202	Domy pomocy społecznej	248 191,39 zł	248 191,39 zł	- zł
85205	Przeciwdziałanie przemocy	12 398,70 zł	12 398,70 zł	- zł

85213	Składki na ubezpiecz. zdrowotne - pomoc społeczna	8 609,43 zł	- zł	8 609,43 zł
85214	Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze	49 190,75 zł	30 555,00 zł	18 635,75 zł
85215	Dodatki mieszkaniowe, energetyczne	8 414,74 zł	8 277,73 zł	137,01 zł
85216	Zasiłki stałe	101 944,59 zł	- zł	101 944,59 zł
85219	Ośrodki Pomocy Społecznej, Opiekun prawny	858 159,15 zł	773 357,99 zł	84 801,16 zł
85228	Usługi opiekuńcze	32 224,00 zł	32 224,00 zł	- zł
85230	Dożywianie	32 000,00 zł	12 800,00 zł	19 200,00 zł
85295	Pozostała działalność: PSU, schronienie, dodatek osłonowy, Fundusz Pomocy - Ukraina	756 218,58 zł	50 728,08 zł	705 490,50 zł
85501	Świadczenia wychowawcze	1 793 429,72 zł	- zł	1 793 429,72 zł
85502	Świadczenia rodzinne	1 214 093,30 zł	- zł	1 214 093,30 zł
85504	Wspieranie rodziny	24 752,37 zł	24 752,37 zł	- zł
85508	Rodziny zastępcze	95 909,65 zł	95 909,65 zł	- zł
85510	Placówka opiekuńczo - wychowawcza	52 344,23 zł	52 344,23 zł	- zł
85513	Składki na ubezpiecz. zdrowotne - świad. rodzinne	20 851,00 zł	- zł	20 851,00 zł
85395	dodatek węglowy, dodatek do innych źródeł ciepła	2 136 390,00 zł	- zł	2 136 390,00 zł
RAZEM		7 451 098,54 zł	1 347 516,08 zł	6 103 582,46 zł

Udział procentowy źródeł finansowania wydatków OPS w Tułowicach w roku 2022 wskazuje na dominujący udział środków budżetu państwa, co ilustruje poniższy wykres.

W 2022 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Tułowicach odprowadził do budżetu gminy dochody w wysokości 104 329,62 zł – dane ze sprawozdania Rb-27s/27ZZ na dzień 31.12.2022r. Strukturę zrealizowanych dochodów w podziale szczegółowej klasyfikacji budżetowej przedstawia poniższa tabela.

Tabela Nr 2 – Dochody Ośrodka Pomocy Społecznej w Tułowicach za rok 2022.

Klasyfikacja budżetowa		Ogółem wykonanie dochodów w 2022r.	w tym:	
			Dochody, które pozostają w gminie	Dochody, odprowadzone do budżetu państwa
85202	Domy pomocy społecznej	4 171,46 zł	4 171,46 zł	- zł
85214	Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze	132,30 zł	132,30 zł	- zł
85216	Zasiłki stałe	- zł	- zł	- zł
85228	Odpłatność usł. opiekuńcze	9 140,40 zł	9 140,40 zł	- zł
85295	Odpłatność schronisko, ref. PUP	30 888,54 zł	30 888,54 zł	- zł
85295	Odsetki od nienależnie pobranych św. rodzinnych - Ukraina	15,61 zł	- zł	15,61 zł
85219	Wynagr. płatnika, koszty upomnienia, odszkodowanie	229,60 zł	229,60 zł	- zł
85501	Nienależnie pobrane świadczenia wych. + odsetki	3 072,10 zł	- zł	3 072,10 zł
85502	Nienależnie pobrane św. rodzinne, FA + odsetki	56 679,61 zł	5 373,06 zł	51 306,55 zł
Razem		104 329,62 zł	49 935,36 zł	54 394,26 zł

Wśród zrealizowanych dochodów Ośrodka za 2022 rok wyróżniamy dochody, które pozostają do dyspozycji gminy i gmina przeznacza je na swoje wydatki a także dochody, które muszą być odprowadzone do budżetu państwa.

Dochody pozostające do dyspozycji gminy pochodzą m.in. z odpłatności za usługi opiekuńcze, refundacji prac społecznie – użytecznych czy odpłatności za schronisko. Do dochodów odprowadzanych do budżetu państwa zaliczamy m.in. wpłaty od dłużników alimentacyjnych oraz wpłaty nienależnie pobranych świadczeń wraz z odsetkami.

IV. ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ

Celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługiwało w 2022 roku osobom i rodzinom, których dochód na osobę nie przekraczał:

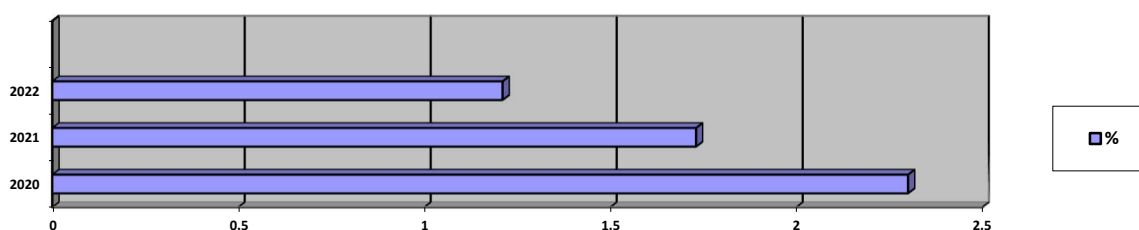
- a) 776,00 zł – dla jednoosobowego gospodarstwa domowego,
- b) 600,00 zł – dla wieloosobowego gospodarstwa domowego.

W 2022 roku ze świadczeń pomocy społecznej skorzystało 39 rodzin, w których żyło 61 osób. Liczba mieszkańców zameldowanych na stałe na terenie Gminy Tułowice na dzień 31.12.2022r. wynosiła 5030 osób. Analizując ilość osób objętych wsparciem systemu pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców Gminy Tułowice przyjąć należy, iż pomocą objęto 1,21% ogółu mieszkańców Gminy Tułowice.

Tabela nr 3: Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy w latach 2020 – 2022

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba rodzin	66	54	39
Liczba osób w rodzinach	114	84	61
% w stosunku do liczby ludności zamieszkującej w Gminie *	2,30	1,73	1,21

*stan ludności na: 31 grudnia 2020 r. - 4 947
 31 grudnia 2021 r. - 4 851
 31 grudnia 2022 r. - 5030

Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w porównaniu do lat ubiegłych znacznie zmalała.

Aby uzyskać pomoc, oprócz ubóstwa w sytuacji życiowej wnioskodawcy musi wystąpić co najmniej jedna z następujących okoliczności: sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała i ciężka choroba, przemoc w rodzinie, potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym wielodzietność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego itp. Obszary te wpływają destruktywnie na funkcjonowanie rodziny.

Dominujące problemy społeczne na terenie Gminy Tułowice, na podstawie których przyznawane były świadczenia pomocy społecznej wyszczególnia poniższa tabela.

Tabela nr 4 – Powody przyznawania świadczeń w 2022 roku.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	23	36
Bezdomność	4	4
Potrzeba ochrony macierzyństwa	1	5
Bezrobocie	10	18
Niepełnosprawność	25	32

Długotrwała lub ciężka choroba	28	37
Bezradność w sprawach opiek-wych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	3	10
Alkoholizm	8	8
Narkomania	0	0
Trudności w przygotowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1	1
Zdarzenia losowe	2	3

Źródło: MRPiPS-03 za 2022r.

W 2022 roku dominującym powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej była długotrwała lub ciężka choroba oraz niepełnosprawność i ubóstwo. Z tej przyczyny wsparciem objęto łącznie 76 rodzin, w których żyło 105 osób. Kolejnymi powodami korzystania z pomocy społecznej są bezrobocie i alkoholizm. Świadczenia pomocy społecznej są zróżnicowane, niektóre z nich mają charakter obligatoryjny, a inne fakultatywny. Każdy rodzaj świadczenia ma ustawowo określone przesłanki będące podstawą ich przyznania.

Wyodrębnić można świadczenia pieniężne z pomocy społecznej oraz świadczenia niepieniężne z pomocy społecznej, które udzielane są bezpłatnie, odpłatnie lub za częściową odpłatnością. Szczegółowe zestawienie wypłacanych świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej zawiera poniższa tabela.

Tabela nr 5 – Wybrane świadczenia pieniężne pomocy społecznej udzielone w roku 2022.

Rodzaj świadczenia	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota
Zasiłek stały	17	169	108 705
Zasiłek okresowy	8	41	18 248
Inne zasiłki celowe i w naturze, w tym zasiłki celowe specjalne	21	X	34 740
Posiłki	3	320	3 661

Źródło: MRPiPS-03 za 2022r.

Do najczęściej udzielanych świadczeń pieniężnych pomocy społecznej jest zasiłek stały, który przyznawany jest osobom całkowicie niezdolnym do pracy z powodu niepełnosprawności lub z powodu wieku (kobiety – 60 lat, mężczyźni – 65 lat) – w przypadku, gdy nie nabyli świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Z tej formy pomocy skorzystało 43% ogólnej liczby rodzin korzystających z pomocy.

Tuż za zasiłkiem stałym znajduje się zasiłek celowy, w tym celowy specjalny i celowe zasiłki przeznaczone na zakup żywności wypłacany w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”. Analizując liczbę rodzin, którym przyznano zasiłek celowy obserwujemy, iż z tej formy pomocy skorzystało 54% ogólnej liczby rodzin korzystających z pomocy. Drugą kategorią świadczeń pomocy społecznej są świadczenia niepieniężne. Katalog tych świadczeń jest tak szeroki, że należy przedstawić i opisać szczegółowo krok po kroku obszar ich realizacji. Do świadczeń niepieniężnych realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Tułowicach należą:

1. Praca socjalna

Praca socjalna prowadzona jest z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej. Ma na celu zaspokajanie ich potrzeb, lepsze dostosowanie do zasad życia społecznego, poprawę pozycji społecznej. Może być sposobem przywracania harmonii w życiu jednostki i jej relacjach z grupą społeczną lub metodą rozwiązywania problemów społecznych. Praca socjalna to także stały kontakt z rodziną i wspieranie jej w pokonywaniu trudności jakie napotyka w codziennym życiu. Praca socjalna jest świadczeniem pomocy społecznej niezależnym od dochodu rodziny. W roku 2022 pracownicy socjalni prowadzili pracę socjalną w 63 rodzinach korzystających z pomocy społecznej, co stanowi, że 79% klientów Ośrodka objętych było pracą socjalną.

2. Poradnictwo specjalistyczne

Poradnictwo specjalistyczne świadczone jest osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Realizacją tego zadania zajmują się głównie pracownicy socjalni Ośrodka przy współpracy m.in. pedagogów szkolnych, lekarzy, terapeutów, kuratorów oraz psychologa, z którym Ośrodek miał podpisaną umowę o współpracy.

3. Zapewnienie posiłku

Realizacja świadczenia polegała głównie poprzez prowadzenie dożywiania dzieci i młodzieży w szkołach i przedszkolach w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”. Dożywianiem objęto 7 dzieci i młodzieży oraz 23 osoby dorosłe z terenu Gminy Tułowice, na co wydatkowano kwotę 32 000,00 zł.

4. Usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze są zadaniami gminy o charakterze obowiązkowym. Przyznawane są osobom, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, podstawowej opieki higienicznej zleconej przez lekarza czy zapewnienia kontaktu z otoczeniem.

W 2022 roku z pomocy w postaci usług opiekuńczych skorzystało 5 osób. Koszt świadczenia usług wyniósł 32 224,00 zł. Ośrodek Pomocy Społecznej w Tułowicach w 2022 r. współpracował z Polskim Komitetem Pomocy Społecznej, który świadczył w w/w okresie usługi opiekuńcze.

5. Pobyt w domach pomocy społecznej

Kierowanie do domów pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej koszty pobytu w domu pomocy społecznej pokrywa mieszkaniec domu w wysokości 70% swojego dochodu. Pozostałą kwotę do wysokości całkowitych kosztów utrzymania w placówce dopłaca rodzina i gmina, z której pochodzi osoba umieszczona w domu pomocy społecznej.

W roku 2022 w domach pomocy społecznej przebywało 7 mieszkańców gminy Tułowice. Łączny koszt poniesiony przez gminę z tytułu opłaty za pobyt mieszkańców w DPS wyniósł 248 191,39 zł, a wpływ z tyt. opłaty za pobyt w DPS wyniósł 4 171,46 zł.

6. Udzielenie schronienia

Osoba lub rodzina ma prawo do schronienia, jeżeli jest tego pozbawiona. Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego schronienia w noclegowni, schronisku dla osób bezdomnych albo schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi. W roku 2022 w schronisku dla osób bezdomnych przebywało 3 mieszkańców gminy Tułowice. Łączny koszt poniesiony przez gminę z tytułu opłat za schronisko wyniósł 33 888,00 zł, a wpływ z tyt. odpłatności za pobyt w schronisku wyniósł 22 552,74 zł.

7. Składki na ubezpieczenie zdrowotne

Ośrodek Pomocy Społecznej w Tułowicach opłaca składkę na ubezpieczenie zdrowotne na zasadach określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. W roku 2022 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Tułowicach opłacił składkę zdrowotną w wysokości 8 609,43 zł za 16 osób pobierających zasiłek stały.

8. Prace społecznie użyteczne

Ośrodek Pomocy Społecznej w porozumieniu z Powiatowym Urzędem Pracy w Opolu w okresie od 01-03-2022 r. do 30-11-2022 r. po raz kolejny realizował prace społecznie użyteczne na terenie Gminy Tułowice. Celem programu było uaktywnienie osób długotrwale bezrobotnych i korzystających z pomocy społecznej. Wydatkowano w 2022r. na prace społecznie – użyteczne kwotę 13 893,00 zł, a wpływ z refundacji wyniósł 8 335,80 zł.

Tabela nr 6 – Prace społecznie użyteczne w 2022 roku

2021r	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	Razem
ilość osób	5	5	5	5	4	4	4	3	3	5 osób
godziny	200	200	200	200	160	160	134	120	120	1494
koszt Gminy	1800,0 0 zł	1800,0 0 zł	1800,0 0 zł	1900,0 0 zł	1520,0 0 zł	1520,0 0 zł	1273,0 0 zł	1140,0 0 zł	1140,0 0 zł	13893,0 0 zł
refundacja	1080,0 0 zł	1080,0 0 zł	1080,0 0 zł	1140,0 0 zł	912,00 zł	912,00 zł	763,80 zł	684,00 zł	684,00 zł	8335,80 zł

V. INNE DZIAŁANIA PODEJMOWANE W RAMACH POMOCY SPOŁECZNEJ

1. Informowanie oraz kierowanie mieszkańców gminy Tułowice do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Opolu

Pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Tułowicach kierują osoby przewlekle chore, które nie mogą z różnych powodów uzyskać świadczenia rentowego, do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Opolu w celu ustalenia stopnia niepełnosprawności. Na skutek tego działania osoby mogą starać się o uzyskanie pomocy finansowej w formie zasiłku stałego, zasiłku pielęgnacyjnego oraz świadczeń opiekuńczych.

2. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami

Współpraca z sektorem pozarządowym odbywa się na zasadach partnerstwa, wzajemnego wsparcia w działaniach, podejmowania przedsięwzięć likwidujących bariery społeczne oraz wspierania inicjatyw sprzyjających wzmocnieniu więzi społecznych i lokalnej solidarności. W 2022 roku Ośrodek współpracował m.in. ze Niemodlińskim Stowarzyszeniem Dobroczynnym NADZIEJA. Ponadto od 04 marca 2022 roku pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Tułowicach tworzą organizację pozarządową w formie stowarzyszenia zwykłego o nazwie POMOC, w którym działają nieodpłatnie angażując się w różne inicjatywy społeczne.

Członkowie stowarzyszenia Pomoc w 2022 uczestniczyli m.in. w Pikniku rodzinnym, gdzie dzięki hojności darczyńców zebrano fundusze na nagrody rzeczowe dla dzieci uczestniczące w grach i zabawach. Stowarzyszenie organizowało również w 2022 roku zbiórkę żywności i ubrań dla Uchodźców z Ukrainy. Na konto bankowe Stowarzyszenia wpływały środki na zakup niezbędnych artykułów pierwszej potrzeby dla Uchodźców z Ukrainy. Zorganizowano także zbiórkę dla Pogorzalców oraz zbiórkę na „paczki mikołajkowe” dla dzieci niepełnosprawnych z gminy Tułowice. Obdarowano dzięki tej akcji łącznie 35 dzieci niepełnosprawnych oraz dzieci z rodzin zagrożonych ubóstwem.

W 2022 roku Gmina Tułowice/Ośrodek Pomocy Społecznej w Tułowicach była współorganizatorem projektu pn. „Piaskownica” w projekcie Marszałka Województwa Opolskiego.

Spotkanie plenerowe dotyczące problematyki rodzin i dziecka pn. „Piaskownica” było elementem realizacji projektu Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Opolu pn. „Blżej rodziny i dziecka – wsparcie rodzin przeżywających problemy opiekuńczo – wychowawcze oraz wsparcie pieczy zastępczej – III edycja” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego 2014 – 2020 (RPO WO), Osi priorytetowej VII Integracja społeczna dla Działania 8.1 „Dostęp do wysokiej jakości usług zdrowotnych i społecznych w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej.

W ramach projektu była możliwość skorzystania z warsztatów dogoterapii, kulinarnych oraz skorzystać z specjalistycznej pomocy konsultantów Opolska mama ma moc, Opolska karta rodziny i seniora. Dla rodzin z dzieci były prowadzone animacje. Głównym celem realizacji projektu było zwiększenie dostępu do usług społecznych świadczonych w województwie opolskim na rzecz rodzin przeżywających problemy opiekuńczo - wychowawcze oraz pieczy zastępczej, które pozwolą wyeliminować deficyty lub dysfunkcje ww. grup oraz profilaktycznie przeciwdziałać ich marginalizacji.

VI. REALIZACJA PROGRAMU OPERACYJNEGO POMOC ŻYWNOŚCIOWA

2014 –2020

Ośrodek Pomocy Społecznej w Tułowicach przy współpracy z Bankiem Żywności w Opolu realizuje Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Głównym celem Programu jest zapewnienie najuboższym mieszkańcom Polski pomocy żywnościowej oraz uczestnictwo w działaniach w ramach środków towarzyszących. Cele szczegółowe, to: organizacja i koordynacja dystrybucji pomocy żywnościowej, przekazanie artykułów spożywczych osobom zakwalifikowanym do otrzymania pomocy żywnościowej zgodnie z zasadami POPŻ oraz prowadzenie działań w ramach środków towarzyszących wśród osób najbardziej potrzebujących zakwalifikowanych do objęcia pomocą żywnościową, mających na celu włączenie społeczne.

Podprogram 2021 realizowany był od lutego 2022 roku i trwa do nadal.

VII. REALIZACJA PROJEKTÓW z FUNDUSZU SOLIDARNOŚCIOWEGO:

1) OPIEKA WYTCHNIENIOWA – EDYCJA 2022

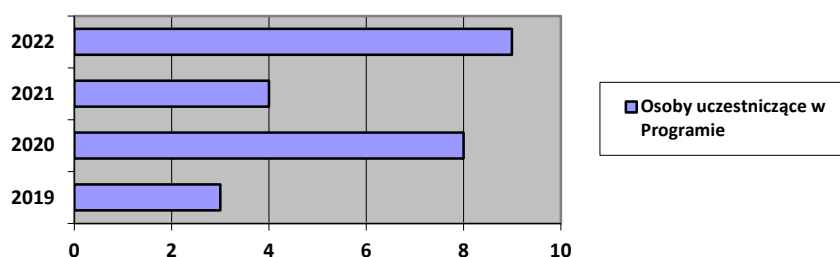
Gmina Tułowice przystąpiła do Programu resortowego „Opieka Wytchnieniowa” w 2019r. W latach 2019 – 2022 w/w Program realizowany był w ramach modułu - pobyt dzienny, który skierowany jest m.in. do członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednia opiekę nad osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności.

Program „Opieka Wytchnieniowa” w Gminie Tułowice cieszy się dużym zainteresowaniem.

Do realizacji Programu „Opieka Wytchnieniowa” w roku 2022 w Ośrodku Pomocy Społecznej w Tułowicach były zatrudnione na podstawie umowy cywilnoprawnej – umowy zlecenie - 4 osoby.

W Programie „Opieka Wytchnieniowa - edycja 2022” wzięło udział 9 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności - łącznie w 2022r. zrealizowano 893,5 godzin usług opieki wytchnieniowej w formie pobytu dziennego. Wydatkowano na w/w Program kwotę 36 454,80 zł.

Udział osób w Programie „Opieka Wytchnieniowa w latach 2019-2022”

VIII. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ

W związku z obowiązkiem wynikającym z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Uchwałą XIV/74/19 Rady Miejskiej w Tułowicach z dnia 2 grudnia 2019r. przyjęto Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Tułowice na lata 2020 – 2022. Założeniem gminnego Programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2020-2022 jest skuteczne wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, w celu przywrócenia im zdolności do prawidłowego wypełniania swoich zadań.

Zaburzeniem prawidłowego funkcjonowania rodziny może być ubóstwo, bezrobocie, narkomania, alkoholizm, bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych prowadzenia gospodarstwa domowego, przemoc, przestępczość, różnego typu choroby. Stanowią one zagrożenia współczesnej rodziny i mogą prowadzić do wykluczenia społecznego. Rodziny zagrożone kryzysem są stale monitorowane przez pracowników socjalnych, asystenta rodziny, pedagogów szkolnych, pracowników medycznych i inne instytucje, które kontaktują się z rodziną, w tym także w razie potrzeby przez kuratorów sądowych i policję.

Zadania te wchodzi w zakres Strategii Rozwoju Gminy i zakładają działania zorientowane na zabezpieczenie potrzeb, tworzenie pozytywnego środowiska wychowawczego, poprawę jakości życia dzieci i rodzin, jak również podejmowania interwencji i objęcie opieką w sytuacjach zagrożenia dobra dziecka. Wszystkie działania Programu są skoncentrowane na wsparciu rodziny biologicznej, a istotą działań podejmowanych przy jego realizacji było i jest wspieranie, a nie zastępowanie rodziny, nauczycieli i społeczności lokalnych w rozwiązywaniu problemów rodziny na naszym terenie.

W ramach realizacji ww. Programu Ośrodek Pomocy Społecznej w Tułowicach zatrudnia jednego asystenta rodziny. Jego zadaniem jest wspomaganie rodzin, w których pojawiają się problemy wychowawcze. Bywa tak, że rodzice z różnych przyczyn nie radzą sobie z wychowywaniem potomstwa i zapewnieniem mu niezbędnych warunków do prawidłowego rozwoju fizycznego, emocjonalnego i psychicznego.

Wtedy właśnie wkracza do akcji asystent rodziny, którego zadaniem jest wspieranie rodzin niezaradnych życiowo, dotkniętych ubóstwem, bezrobociem, uzależnieniami, którym grozi odebranie dzieci. Opieką asystenta w 2022 roku objętych było 10 rodzin w tym 15 dzieci.

W 2022r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Tułowicach, otrzymał w ramach „Programu asystent rodziny na rok 2022” dofinansowanie w wysokości 1 500,00 zł ze środków Funduszu Pracy. Otrzymane środki przeznaczone na dofinansowanie jednorazowego dodatku w formie nagrody dla asystenta rodziny zatrudnionego w Ośrodku Pomocy Społecznej w Tułowicach na dzień ogłoszenia programu tj. 29-12-2022r. proporcjonalnie do wymiaru etatu zgodnie z umową nr 57AR/2022 z dnia 22 grudnia 2022 r.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminy obowiązek współfinansowania kosztów pobytu dzieci w pieczy zastępczej. W 2022 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Tułowicach współfinansował pobyt w rodzinach zastępczych - 13 dzieci z terenu Gminy Tułowice oraz w placówce opiekuńczo-wychowawczej - 3 dzieci z Gminy Tułowice.

Tabela nr 7 – Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej w 2022 roku.

Rodzaj pieczy zastępczej	Liczba dzieci	Poniesione koszty
Rodzinna piecza zastępcza (rodziny zastępcze)	13	95 909,65 zł
Placówka opiekuńczo - wychowawcza	3	52 344,23 zł

IX. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Jednym z zadań Ośrodka Pomocy Społecznej w Tułowicach jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2027 zatwierdzonego i przyjętego do realizacji Uchwałą Nr XXV/134/20 Rady Miejskiej w Tułowicach z dnia 17 grudnia 2020 r. Zarządzeniem Nr 178/2016 Wójta Gminy Tułowice powołano Zespół Interdyscyplinarny. Celem Zespołu jest koordynowanie systemu przeciwdziałania przemocy domowej w obszarze gminy. Pomocą dla osób dotkniętych przemocą zajmuje się między innymi psycholog, z którym Ośrodek Pomocy Społecznej w Tułowicach ma podpisaną umowę na świadczenie usług w zakresie poradnictwa psychologicznego. Łącznie w rozdziale dot. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w 2022r. wydatkowano kwotę: 12 398,70 zł

W ramach Zespołu Interdyscyplinarnego działają grupy robocze, których przedstawiciele pracują z rodziną, zapewniając kompleksową pomoc, wspólnie opracowują, wdrażają i monitorują realizację planu pomocy w ramach procedury „Niebieskie Karty”. Jednym z zadań Ośrodka Pomocy Społecznej w Tułowicach jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie obejmującego swoim zakresem zadania mające na celu przede wszystkim ochronę osób doznających przemocy w rodzinie.

W 2022 roku Zespół Interdyscyplinarny zbierał się 4 razy, zachowując jego ustawowy termin a Przewodniczący Zespołu powołał 8 grup roboczych, które pracowały w ramach 20 posiedzeń. W 2022 roku Zespół Interdyscyplinarny zajmował się 8 „Niebieskimi Kartami” dotyczących przemocy w rodzinie. Działaniami Zespołu objętych było 8 rodzin. Z dokumentacji zgromadzonej w ramach pracy Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, że 25 osoby doświadczyły przemocy domowej, z czego 10 osób to kobiety, 1 mężczyźni i 14 dzieci.

Wobec tych osób podejmowano następujące działania: diagnozowano sytuację i potrzeby osoby, udzielano kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, świadczone pracę socjalną, w tym pracownicy socjalni i dzielnicowi odbywali cykliczne wizyty w środowisku monitorujące sytuację rodziny. Analizując powyższe dane zauważyć należy regułę, że osoby stosujące przemoc w rodzinie to najczęściej mężczyźni, często uzależnieni od alkoholu. W 2022 roku zakończono 5 procedur „Niebieskie Karty”, z czego 3 „Niebieskie Karty” zakończono z uwagi na ustanie przemocy oraz zrealizowanie indywidualnego planu pomocy i 2 „Niebieskie Karty” zakończono z uwagi na brak zasadności podejmowania działań.

X. ŚWIADCZENIA RODZINNE, FUNDUSZ ALIMENTACYJNY, ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZE

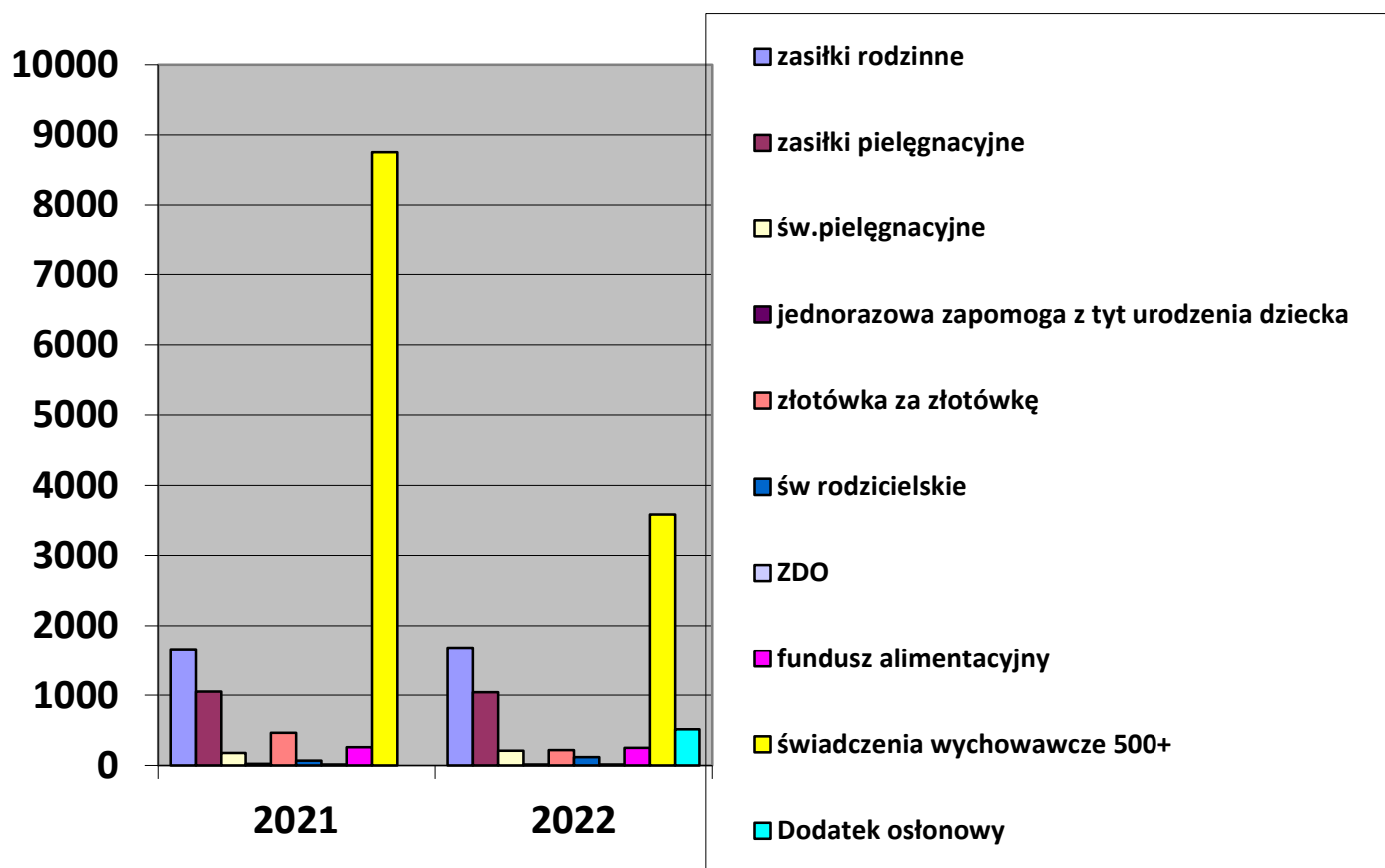
Tabela nr 8 - Rodzaje i koszty świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych i świadczeń wychowawczych w latach 2020-2021

Nazwa świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota [zł]	Liczba świadczeń	Kwota [zł]
	2021 rok		2022 rok	
	Zasiłki rodzinne w tym:	1663	191 958,00	1683
Dodatki do zasiłków rodzinnych z tytułu:	552	62 823,00	643	74 971, 00
urodzenia dziecka	5	5 000,00	2	2 000, 00
opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	14	5 253,00 zł	32	12 800,00
samotnego wychowywania dziecka	34	6 562,00 zł	27	5 211,00
kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	145	15 710,00 zł	149	16 230,00
rozpoczęcia roku szkolnego	54	5 400,00 zł	65	6 500,00 zł
podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	147	10 363,00 zł	149	11 425,00 zł
– wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	153	14 535,00 zł	219	20 805,00 zł

Zasiłki pielęgnacyjne	1051	226 847,00 zł	1041	224 689,00 zł
Świadczenia pielęgnacyjne	176	345 420,00 zł	207	432 210,00 zł
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	23	23 000,00 zł	12	12 000,00 zł
„Złotówka za złotówkę”	461	16 795,23 zł	219	7 878,51 zł
Świadczenia rodzicielskie	68	62 092,00 zł	117	109 988,00 zł
Zasiłek dla opiekuna	12	7 440,00 zł	12	7 440,00 zł
Składki społeczne za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna	131	69 568,00 zł	138	78 444,00 zł
Jednorazowe świadczenie w wysokości 4000 zł „Za życiem”	0	0,00 zł	1	4 000,00 zł
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	259	111 350,48 zł	249	109 243,01 zł
Świadczenia wychowawcze	8 755	4 345 308,44 zł	3584	1 787 512 zł
Dodatek osłonowy	-	-	515	247 219,74 zł
Ogółem:	12 138	5 399 779,15 zł	7 778	3 219 558,26 zł

*dane z kwartalnych sprawozdań rzeczowo-finansowych za 2022 rok

Liczba świadczeń w latach 2021-2022

Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, świadczenie „za życiem” oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego – łącznie wykonano kwotę 1 214 093,30 zł.

Tabela nr 9 – świadczenia rodzinne 2022rok

świadczenia rodzinne tj. zasiłki rodzinne oraz dodatki do zasiłków, zasiłki pielęgnacyjne i świadczenia pielęgnacyjne	871 680,77 zł
świadczenia rodzicielskie	109 987,90 zł
fundusz alimentacyjny	109 243,23 zł
zasiłek dla opiekuna	7 440,00 zł
świadczenie 4 tys. „za życiem”	4 000,00 zł
ubezp. emerytalne i rentowe osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne	78 443,64 zł
koszty obsługi w/w zadań	33 297,76 zł
razem	1 214 093,30 zł

Świadczenia wychowawcze za 2022 rok łącznie Ośrodek Pomocy Społecznej w Tułowicach wydatkował 1 793 429,72 zł. Wypłacono 3584 świadczeń wychowawczych. Średnioroczna liczba dzieci, które w okresie sprawozdawczym otrzymały świadczenie wychowawcze to 299.

Tabela nr 10 – świadczenia wychowawcze za 2022 rok

świadczenia wychowawcze 500+	1 787 511,40 zł
koszty obsługi	5 918,32 zł
razem	1 793 429,72 zł

W 2022 roku w ramach podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych sporządzono:

Tabela nr 11- działania podjęte wobec dłużników alimentacyjnych

wnioski/informacje do :	ilość wniosków:
Starosty Opolskiego o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika	0
Zarejestrowanie do PUP	2
Informacje do Powiatowego Urzędu Pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego	3
Informacje do komorników dot. dłużników alimentacyjnych	4
Wywiady z dłużnikami alimentacyjnymi	4
Informacje o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych do pięciu biur informacji gospodarczej	3

XI. PROGRAM „CZYSSTE POWIETRZE”

Program „Czyste powietrze” jest pierwszą ogólnokrajową inicjatywą walki ze smogiem. Realizowany jest przez Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W jego ramach można przeprowadzić termomodernizację budynków, np. wykonać termoizolację lub wymienić stolarkę okienną i drzwiową na bardziej energooszczędną. Z dofinansowania można skorzystać w celu wymiany starych, wysokoemisyjnych kotłów węglowych na ekologiczne źródła energii, np. pompę ciepła, instalację fotowoltaiczną, kolektory słoneczne, rekuperację czy wykonanie instalacji centralnego ogrzewania. Dodatkowo można przeprowadzić kompletny audyt energetyczny wykazujący rzeczywiste zapotrzebowanie budynku na energię cieplną. W dniu 01.10.2020 r. w życie weszły zmiany w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2556, z późn. zm.), które nakładają na gminy obowiązek wydawania zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadający na jednego członka gospodarstwa domowego dla potrzeb uczestnictwa w programie Czyste Powietrze. Do ustalania wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu, stosuje się przepisy ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych /tekst jednolity Dz. U. z 2022r. poz. 615 ze zm./

Zaświadczenia wydawane są przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Tułowicach po uprzednim złożeniu wniosku. W 2022 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Tułowicach wydał **8** zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadający na jednego członka gospodarstwa domowego dla potrzeb uczestnictwa w programie Czyste Powietrze.

XII. FUNDUSZ POMOCY – POMOC OBYWATELOM UKRAINY

Wojna na Ukrainie, która wywołała w 2022 roku napływ do Polski ogromnej ilości Uchodźców z Ukrainy wiązała się z koniecznością wdrożenia rozwiązań i procedur pozwalających pomagać potrzebującym w sposób zorganizowany i profesjonalny. Dlatego też w okresie od 24.02.2022 r. do 31.12.2022 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Tułowicach wydatkował kwotę **453 326,37 zł** ze środków Funduszu Pomocy, który został utworzony na podstawie zapisów ustawy z dnia 12 marca 2022r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (t.j. Dz. U. 2022 poz. 583 ze zm.).

Z Funduszu Pomocy zostały wypłacone następujące świadczenia:

Rodzaj świadczenia	liczba świadczeń	kwota
Posiłki dzieci – szkoła i przedszkole	472	2 342,40 zł
Jednorazowy dodatek 300 zł	152	45 600,00 zł
Zasiłek okresowy	12	3 081,00 zł
Świadczenia rodzinne	166	30 707,60 zł
Zakwaterowanie i wyżywienie art. 13 FP	104*	368 080,00 zł
Koszty obsługi zadań	x	3 515,37 zł
Razem		453 326,37 zł

- liczba obywateli Ukrainy objętych wnioskami art. 13 FP

Pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Tułowicach byli zaangażowani w pomoc uchodźcom z Ukrainy poprzez m.in. organizowanie zbiórek żywności i odzieży oraz wsparcie w poszukiwaniu miejsc noclegowych. Do nowych zadań pracowników Ośrodka należało m.in.:

- informowanie o punktach wydawania odzieży, żywności, miejscach noclegowych, praca socjalna, poradnictwo,
- przyjmowanie wniosków od rodzin ukraińskich o wypłatę jednorazowego świadczenia pieniężnego 300 zł,
- monitorowanie miejsc zakwaterowania osób z Ukrainy,
- sporządzanie codziennych raportów dotyczących udzielanej pomocy,
- przyjmowanie wniosków o świadczenia pieniężne na zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy, przebywającymi na terytorium RP, w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium Ukrainy i ich weryfikacja,
- prowadzenie wywiadów z rodzinami ukraińskimi w celu zapewnienia wyżywienia dla ich dzieci uczęszczających do przedszkola i szkoły,
- przyjmowanie ankiet obywateli Ukrainy w sprawie zakwaterowania.

XIII. ŚRODKI Z FUNDUSZU PRZECIWDZIAŁANIA COVID-19 – DODATEK WĘGLOWY, DODATKI INNE ŹRÓDŁA, DODATEK OSŁONOWY

Kolejnym dużym wyzwaniem dla Ośrodka Pomocy Społecznej w Tułowicach było realizowanie nowych zadań wynikających z uchwalonych w 2022 roku ustaw o dodatku węglowym, dodatku dla gospodarstw domowych i dodatku osłonowym. Szereg trudności i wdrożenia niestandardowych działań angażujących wszystkich pracowników Ośrodka sprawiły dodatki węglowe i dla gospodarstw domowych.

Dodatek osłonowy - to kluczowy element rządowej Tarczy Antyinflacyjnej, który miał zniwelować rosnące ceny energii, gazu i żywności. Dodatek ten wypłacany był tylko w 2022 roku, a wnioski składane były w okresie od 01 stycznia do 31 października 2022r. Łącznie z 2 % kosztami obsługi wydatkowano na to zadanie kwotę w wysokości **252 164,13 zł**.

Dodatek osłonowy wypłacono dla **515** gospodarstw domowych.

Dodatek osłonowy – wypłata świadczenia w tym:		247 219,74 zł
Dodatek osłonowy art. 2 ust.5 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym	321*	133 140,36 zł
Dodatek osłonowy art. 2 ust.6 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym	194*	114 079,38 zł

*liczba gospodarstw domowych

Dodatek węglowy – jednorazowe świadczenie w wysokości 3 tys. zł, przysługujące gospodarstwu domowemu, w którym główne źródło ogrzewania zasilane jest węglem kamiennym, brykietem lub peluletem zawierającym co najmniej 85 proc. węgla kamiennego w wysokości 3 000,00 zł zgodnie z ustawą o dodatku węglowym z dnia 5 sierpnia 2022r (2022 poz. 1692 ze zm.). Wydatkowano łącznie z 2% kosztami obsługi na w/w zadanie kwotę w wysokości **1 774 800,00 zł**.

Liczba wypłaconych świadczeń	Kwota
580	1 740 000,00 zł

Dodatki z ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych **źródeł ciepła** w związku z sytuacją na rynku paliw – Wydatkowano łącznie z 2 % kosztami obsługi na w/w zadanie kwotę w wysokości **361 590,00 zł**.

Realizacja tego zadania przedstawia się następująco:

Źródła ciepła	Liczba wypłaconych świadczeń	Kwota
<i>DREWNO 1000 zł</i>	66	66 000,00 zł
<i>LPG 500zł</i>	9	4 500,00 zł
<i>OLEJ OPAŁOWY 2000zł</i>	7	14 000,00 zł
<i>PELLET 3000 zł</i>	90	270 000,00 zł
RAZEM	172	354 500,00 zł

XIV. DZIAŁANIA PODEJMOWANE W PRZEZ OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W ZWIĄZKU Z COVID – 19

Ośrodek Pomocy Społecznej w 2022 roku kontynuował jako Lider Projektu w zakresie usługi „Marszałkowskiego Kuriera Społecznego” na przez okres 01-01-2022 do 31.10.2022r. Funkcja Lidera polegała na przygotowywaniu niezbędnej dokumentacji dla ROPS w Opolu.

Usługa Marszałkowskiego Kuriera Społecznego dotyczyła w szczególności: pomocy w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych takich jak dostarczanie posiłków, utrzymanie porządku, higiena osobisty czy doraźna pomoc wg potrzeb dla osób potrzebujących wsparcia, ze względu na wiek, stan zdrowia czy niepełnosprawność. Projekt cieszył się dużym zainteresowaniem wśród mieszkańców Gminy Tułowice. Usługę Kuriera świadczyły 3 osoby/opiekunki, a wsparciem objęto 27osób, z uwagi na wiek senioralny, w tym 12 osób niepełnosprawnych oraz 22 osoby 75+. Łącznie wykonano 3822 godzin usług.

XV. PODSUMOWANIE

Rok 2022 był dla Ośrodka Pomocy Społecznej w Tułowicach czasem licznych nowych zadań nakładanych przez Państwo, kontynuacją realizowanych zadań i prowadzonych działań wynikających z ustaw, przyjętych gminnych programów, a także podejmowaniem nowych inicjatyw w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, które są niezbędne, aby instytucja pomocy społecznej była efektywna i odpowiadała aktualnym problemom.

W 2023 roku Ośrodek planuje skupić swoją aktywność na skutecznym wykorzystaniu zewnętrznych źródeł finansowania w celu intensyfikacji oddziaływania Ośrodka na osoby w szczególnie trudnej sytuacji życiowej, w tym poprzez realizację różnorodnych projektów i programów skierowanych do osób niepełnosprawnych i seniorów. Skupimy się na podwyższaniu jakości świadczonych usług dla mieszkańców gminy Tułowice, na odpowiednich warunkach sprawnej obsługi oraz zapewnienie niezbędnych informacji mieszkańcom gminy Tułowice. Chcemy wzmacniać wsparcie dla seniorów we współpracy z zewnętrznymi instytucjami oraz nakierować działania na wsparcie na rzecz rodzin, w tym uchodźców. Skupimy się także na efektywnym, sprawnym realizowaniu zadań związanych z zdaniami rządowymi, pogłębianiu współpracy z partnerami zewnętrznymi w obszarach: pomocy osobom bezdomnym, seniorom i osobom niepełnosprawnym.

Ośrodek Pomocy Społecznej w 2023 roku planuje wykorzystać doświadczenia z realizacji opisanych w sprawozdaniu działań w celu adekwatnego do potrzeb udzielania wsparcia osobom potrzebującym. Niepewność w zakresie rozwoju konfliktu zbrojnego w Ukrainie i związanego z nim napływu do Polski uchodźców, wzrost obciążeń finansowych samorządu związany ze spadkiem dochodów, wzrostem wydatków wskazują na to jak dużym wyzwaniem jest dopasowanie polityki działania, strategii Ośrodka w obliczu wymienionych wyżej wyzwań, do dynamicznie zmieniającej się sytuacji społeczno – gospodarczej.

ZGKiM
TUŁOWICE

**SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI ZAKŁADU GOSPODARKI KOMUNALNEJ
I MIESZKANIOWEJ W TUŁOWICACH ZA 2022 ROK**

Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Tułowicach został powołany Uchwałą Rady Gminy Tułowice z dnia 28.10.1992 roku.

Przedmiotem działania Zakładu jest wykonywanie zadań własnych Gminy Tułowice w zakresie:

1. gospodarki mieszkaniowej i gospodarowania lokalami użytkowymi,
2. dróg, ulic, mostów, placów,
3. wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz zaopatrzenia w energię ciepłą,
4. targowisk,
5. zieleni gminnej i zadrzewień,
6. obsługi punktu PSZOK.

Wartość majątku trwałego będącego w zarządzie ZGKiM na dzień 31.12.2022 r. wynosi ogółem 34 227 463,61 zł w tym:

- grunty	290 879,96 zł
- budowle	28 816 889,21 zł
- budynki	4 324 624,20 zł
- środki transportowe	510 982,36 zł
- pozostałe	284 087,88 zł

Wartości niematerialne i prawne – pakiet oprogramowania PROBIT – 13.590,00 zł.

Wartość majątku w stosunku do 31.12.2021 r. zwiększyła się o 785 794,45 zł.

Grunty zmniejszenie:

- sprzedaż mieszkań najemcom – 1 334,64 zł.

Budynki zmniejszenie:

- sprzedaż mieszkań najemcom – 46 375,87 zł.

Budowle zwiększenie:

- modernizacja Oczyszczalnia Ścieków – 37 411,50 zł,
- modernizacja sieć wodociągowa Tułowice – 1 500,80 zł,
- modernizacja sieć wodociągowa Ligota Tułowicka – 2 622,30 zł,
- modernizacja sieć wodociągowa Goszczowice – 2 622,30 zł,
- modernizacja sieć wodociągowa Szydłów – 1 311,15 zł,
- modernizacja przepompowni Tułowice Małe – 63 100,00 zł,
- modernizacja sieć wodociągowa ul. Kościuszki – 1 447,55 zł,
- sieć wodociągowo-kanalizacyjna Ligota Tułowicka – 43 246,80 zł,
- sieć kanalizacji sanitarnej ul. Kolejowa, Szydłów – 706 852,56 zł.

Środki transportowe zmniejszenie:

- przekazanie Ciągnik MTZ-80 – 19 900,00 zł.

Pozostałe zmniejszenie:

- przekazanie pług jednostronny PJ-20/R 2,6 – 6 710,00 zł.

Zatrudnienie na dzień 31.12.2022 r. wyniosło 32 osób (+ 1 osoba na urlopie bezpłatnym).

Na dzień 31 grudnia 2022 r. stan środków obrotowych przedstawiał się następująco:

- środki pieniężne - 133 476,18 zł
- należności - 179 231,93 zł
- zobowiązania i inne rozliczenia - 361 549,00 zł

Stan środków obrotowych netto na dzień 31 grudnia 2022 r. wynosi - 48 840,89 zł.

Zakład nie posiada zobowiązań długoterminowych oraz wymagalnych.

Koszty rodzajowe za I – XII 2022 r. przedstawiają się następująco:

Dział	Rozdział	Paragraf	Nazwa	Koszty i inne obciążenia	
				plan	wykonanie
010			Rolnictwo i łowiectwo		
	01043		Infrastruktura wodociągowa wsi		
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	17 200,00	17 115,36
		4260	Zakup energii	303 300,00	243 887,26
		4300	Zakup usług pozostałych	16 000,00	14 546,70
		4430	Różne opłaty i składki	36 180,00	36 034,80
		4530	Podatek od towarów i usług (VAT)	200,00	185,57
	01044		Infrastruktura sanitacyjna wsi		
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	24 600,00	24 547,48
		4260	Zakup energii	739 900,00	592 527,51
		4300	Zakup usług pozostałych	115 000,00	114 785,40
		4430	Różne opłaty i składki	32 500,00	32 408,24
		4530	Podatek od towarów i usług (VAT)	800,00	771,09
400			Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz i wodę		
	40001		Dostarczanie ciepła		
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	250,00	70,75
		4260	Zakup energii	333 000,00	330 423,57
		4300	Zakup usług pozostałych	2 000,00	1 157,00
		4430	Różne opłaty i składki	100,00	76,00
		4480	Podatek od nieruchomości	3 000,00	2 584,00
700			Gospodarka mieszkaniowa		
	70007		Gospodarowanie mieszkaniowym zasobem gminy		
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	16 920,00	16 890,49
		4110	Składki na ubezpieczenie społeczne	3 000,00	2 920,37
		4120	Składki na Fundusz Pracy	400,00	329,64

		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	69 400,00	68 928,50
		4260	Zakup energii	2 500,00	2 374,99
		4270	Zakup usług remontowych	100,00	0,00
		4300	Zakup usług pozostałych	176 200,00	176 135,84
		4430	Różne opłaty i składki	2 600,00	2 536,00
		4480	Podatek od nieruchomości	22 800,00	22 775,00
		4610	Koszty postępowania sądowego	1 000,00	986,19
900	90002		Gospodarka komunalna i ochrona środowiska		
			Gospodarka odpadami komunalnymi		
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	200,00	0,00
		4260	Zakup energii	600,00	589,27
		4300	Zakup usług pozostałych	2 000,00	14,76
	90003		Oczyszczania miast i wsi		
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	4 800,00	4 318,67
		4300	Zakup usług pozostałych	8 300,00	8 200,09
	90004		Utrzymanie zieleni w miastach i gminach		
		4110	Składki na ubezpieczenie społeczne	100,00	80,92
		4120	Składki na Fundusz Pracy	40,00	9,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	9 010,00	4 407,29
		4300	Zakup usług pozostałych	1 400,00	1 368,00
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	550,00	547,58
		4410	Podróże służbowe krajowe	110,00	106,98
		4430	Różne opłaty i składki	190,00	184,50
	90017		Zakłady gospodarki komunalnej		
		3020	wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	19 000,00	18 401,19
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	1 868 420,00	1 818 681,66
		4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	137 000,00	136 796,47
		4110	Składki na ubezpieczenie społeczne	316 000,00	315 709,33
		4120	Składki na Fundusz Pracy	36 000,00	35 293,42
		4140	Wpłaty na PFRON	58 000,00	57 875,00
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe	8 000,00	7 160,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	107 750,00	107 746,81
		4260	Zakup energii	90 890,00	90 889,08
		4280	Zakup usług zdrowotnych	3 000,00	2 925,85
		4300	Zakup usług pozostałych	109 090,00	109 085,74
		4360	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	6 000,00	5 563,95
		4410	Podróże służbowe krajowe	2 000,00	1 637,39
		4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	59 000,00	58 129,09
		4480	Podatek od nieruchomości	8 000,00	7 862,00

		4510	Opłaty na rzecz budżetu państwa	3 000,00	2 481,43
		4530	Podatek od towarów i usług (VAT)	18 810,00	18 808,70
		4700	Szkolenia pracowników	12 000,00	11 599,41
	90095		Pozostała działalność		
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	78 700,00	50 682,57
		4270	Zakup usług remontowych	100,00	0,00
		4300	Zakup usług pozostałych	100 000,00	88 800,91
		4430	Różne opłaty i składki	53 800,00	53 782,70
		4530	Podatek od towarów i usług (VAT)	24 000,00	63,03
		6080	Zakupy inwestycyjne	50,00	15,60
		4720	Amortyzacja	1 250 000,00	1 235 622,07
			Inne zmniejszenia	0,00	4 360,25
		RAZEM		6 314 860,00	5 964 798,46

Przychody za I – XII 2022 r. przedstawiają się następująco:

Dział	Rozdział	Paragraf	Nazwa	Przychody	
				plan	wykonanie
010			Rolnictwo i łowiectwo		
	01043		Infrastruktura wodociągowa wsi		
		0830	Wpływy z usług	1 538 000,00	1 253 050,22
	01044		Infrastruktura sanitacyjna wsi		
		0830	Wpływy z usług	1 426 000,00	1 202 690,04
400			Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz i wodę		
	40001		Dostarczanie ciepła		
		0830	Wpływy z usług	880 000,00	709 688,58
700			Gospodarka mieszkaniowa		
	70005		Gospodarka gruntami i nieruchomościami		
		0750	Wpływy z najmu	12 000,00	11 927,48
	70007		Gospodarowanie mieszkaniowym zasobem gminy		
		0750	Wpływy z najmu	299 000,00	360 811,91
		0830	Wpływy z usług	310 000,00	440 110,48
		2650	Dotacja przedmiotowa z budżetu	48 000,00	48 000,00
900			Gospodarka komunalna i ochrona środowiska		
	90002		Gospodarka odpadami komunalnymi		
		0830	Wpływy z usług	60 000,00	60 172,09
	90003		Oczyszczania miast i wsi		
		0830	Wpływy z usług	63 000,00	140 421,19
	90004		Utrzymanie zieleni w miastach i gminach		
		0830	Wpływy z usług	121 000,00	67 625,70

	2650	Dotacja przedmiotowa z budżetu	4 500,00	4 500,00
90095		Pozostała działalność		
	0830	Wpływy z usług	225 000,00	268 783,26
	0920	Wpływy z pozostałych odsetek	7 600,00	7 767,90
	0970	Wpływy z różnych dochodów	0,00	56 349,82
		Amortyzacja	1 250 000,00	1 235 622,07
	RAZEM		6 244 100,00	5 867 520,74

Zakładowi Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Tułowicach przyznano w 2022 r. dwie dotacje przedmiotowe razem w wysokości 52 500,00 zł oraz dotacje celowa w wysokości 110 000,00 zł.

1. Dotacja przedmiotowa – zakup urządzenia do nawadniania przyznano w wysokości: 4.500,00 zł – koszty zakupu, wytworzenia i wydania do użytkowania systemu do nawadniania na przyczepce uwzględniające koszty robocizny i pracy sprzętu pracowników Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej wyniósł **5.336,27 zł**.
2. Dotacja przedmiotowa - remontu mieszkań przy ul. Przedszkolna 12/13 i ul. Przedszkolna 16B przyznano w wysokości: 48 000 zł - remont i modernizacja gminnego zasobu mieszkaniowego wyniósł **48.037,39 zł**.
3. Dotacja celowa – przebudowa przepompowni ścieków w Tułowicach Małych, wymiana urządzeń kanalizacyjnych oraz hydrantów przyznano w wysokości: 110.000,00 zł - koszty zakupu materiałów i usług oraz koszty robocizny i pracy sprzętu pracowników Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej wyniósł **110.015,60 zł**.

Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Tułowicach prowadzi następujące działy produkcji i usług:

1. Wydobywanie, uzdatnianie i rozprowadzanie wody.

W 2022 r. wydobyto 258 091 m³ wody, wydobycie zmniejszyło się w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku.

W ramach działalności:

- na bieżąco wykonywano przeglądy i naprawy urządzeń służących do poboru, uzdatniania i rozprowadzania wody oraz usuwano awarie sieci wodociągowej,
- przeprowadzono wymagane oraz dodatkowe badania jakości wody,
- dokonano analizy stanu technicznego infrastruktury technicznej obiektu
- przeprowadzono stały dozór techniczny sieci,
- przeprowadzono stałą wymianę wodomierzy u odbiorców,
- wykonano ogrodzenie SUW,
- przeprowadzono analizę ryzyka ujęcia wody,
- wykonano projekt strefy ochronnej ujęcia wody,
- inwentaryzacja przyłączy wodociągowych,
- wykonanie pomiarów instalacji elektrycznej.

Wpływy pokryły koszty utrzymania SUW i sieci wodociągowej. Od 28 grudnia 2022 r. cena wody wynosi 3,72 zł/m³ netto, a opłata abonamentowa 5 zł/miesiąc.

2. Odbiór i oczyszczanie ścieków.

W 2021 r. oczyszczono 344 105 m³ ścieków, z czego znaczna część to wody opadowe i infiltracyjne, które są dodatkowym kosztem w eksploatacji oczyszczalni.

W ramach działalności:

- na bieżąco wykonywano przeglądy i naprawy urządzeń służących do oczyszczania ścieków oraz usuwano awarie sieci kanalizacyjnej,
- zakupywano materiały, z których we własnym zakresie remontowano pompy zanurzeniowe, mieszadła, prasę, dmuchawy, przezwójono wirniki pompy oraz dokonywano inne niezbędne prace na terenie oczyszczalni wymagane do prawidłowej i nieprzerwanej pracy wszystkich urządzeń,
- zlecano czyszczenie przepompowni i sieci kanalizacyjnej,
- przeprowadzano wymagane oraz dodatkowe badania jakości ścieków surowych i oczyszczonych,
- dokonano zakupu flokulantu i taśmy filtracyjnej,
- na bieżąco utrzymywane są tereny zielone obiektu (oczyszczalnia i przepompownia) i tereny przylegające, wykonywane są drobne naprawy i remonty,
- zgodnie z ustawą oddano osady ściekowe do rolniczego wykorzystania oraz skratki na składowisko,
- wykonanie pomiarów instalacji elektrycznej.

Wpływy nie pokryły kosztów oczyszczalni ścieków. Cena ścieków od 28 czerwca 2020 r. wynosi 6,35 zł/m³ netto, a opłata abonamentowa 3zł/miesiąc.

3. Gospodarka mieszkaniowa.

ZGKiM w Tułowicach administruje mieszkaniem komunalnymi. Według stanu na 31 grudnia 2021 r. było ich 178 oraz mieszkań socjalnych 8. Razem 186 mieszkań. W związku z wykupem mieszkań powstały Wspólnoty Mieszkaniowe. Na dzień 31.12.2021r. w zarządzie ZGKiM jest ich 29, poza naszym zarządem są dwie małe wspólnoty: Porcelanowa 5 i Pocztowa 5. W budynkach zarządzanych przez ZGKiM według stanu na 31.12.2021 r. było wykupionych 323 mieszkań. Stawka bazowa czynszu od 1 kwietnia 2020 r. wynosi 3,00 zł/m² pow. użytkowej mieszkania. W ramach bieżącego utrzymania:

- 1) prowadzono administracyjną obsługę mieszkań,
- 2) ubezpieczono budynki,
- 3) zapewniono obsługę techniczną budynków (drobne naprawy i remonty, usuwanie awarii, obsługa kominiarska, dostawa energii elektrycznej do pomieszczeń wspólnych itd.),
- 4) opłacano zaliczki na zarząd w budynkach wspólnotowych,
- 5) utrzymywano czystość i dbano o zielen wokół budynków oraz wewnątrz (sprzątanie piwnic).
- 6) zlecono projekt instalacji gazowej w mieszkaniu przy ul. Porcelanowej 5A,
- 7) wykonano remont balkonów w budynku na ul. Przedszkolnej 12,
- 8) wymiana instalacji wodnej w Tułowice Małe 2/1/1,
- 9) wymiana instalacji wodnej i kanalizacyjnej 1Maja16A/5,

- 10) remont instalacji gazowej Elsnera 5F/10,
- 11) remont instalacji gazowej Elsnera 1B/3,
- 12) remont mieszkania Kościuszki 7/6,
- 13) projekt i wykonanie instalacji gazowej Pocztowa 3/3 i Pocztowa 3/1.

Budynki znajdujące się przy ul. Elsnera, Ceramicznej, Kościuszki 2, Szkolnej 2, Świerczewskiego 17 i Pocztowej 2 są ogrzewane przez kotłownie gazowe. Dokonywane są systematyczne przeglądy i regulacje kotłowni gazowych i sieci ciepłowniczych. Systemy kotłowe utrzymywane są w sprawności eksploatacyjnej. Cena ogrzania 1m² powierzchni użytkowej mieszkania miesięcznie wynosi:

- od 01.10.2010 r. 3,40 zł netto dla mieszkań w budynkach przy ul. Ceramicznej i Elsnera,
- od 01.09.2020r. 3,40 zł netto dla mieszkań w budynku przy ul. Porcelanowej 12,
- od 01.09.2020r. 4,80 zł netto dla mieszkań w budynku przy ul. Szkolna 2,
- od 01.09.2020r. 3,80 zł netto dla mieszkań w budynku przy ul. Kościuszki 2,
- od 01.09.2020r. 5,00 zł netto dla mieszkań w budynku przy ul. Porcelanowej 17,
- od 01.09.2020r. 5,77 zł netto dla mieszkań w budynku przy ul. Pocztowa 2.

Przychody pokryły koszty.

4. Utrzymanie dróg i placów.

Zakład otrzymał zlecenie wykonania usługi w zakresie utrzymania czystości na drogach i chodnikach oraz działkach i terenach zielonych będących w zarządzie Gminy Tułowice w okresie od dnia 01.01.2021 r. do dnia 31.12.2021 r., a w przypadku wystąpienia warunków zimowych obsługę związaną z zimowym utrzymaniem dróg gminnych i chodników w miejscowościach Gminy Tułowice. Wpływy nie pokryły kosztów.

5. Inna działalność. Podsumowanie.

Zakład wykonywał również usługi remontowo – budowlane na zlecenie gminy oraz prowadził obsługę punktu PSZOK

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI TUŁOWICKIEGO OŚRODKA KULTURY ZA 2022 ROK

prowadzącego działalność w dwóch obiektach/budynkach:

Tułowice ul. Porcelanowa 8 – siedziba, pracownia, studio piosenki, biblioteka: 780,00 m².

Tułowice ul. Porcelanowa 6 – sala widowiskowa z zapleczeniami, mała sala: 401,00 m².

SPRAWY KADROWE

Na dzień 31.12.2022 Tułowicki Ośrodek Kultury zatrudniał 10 pracowników na 9 etatach w tym:

- Dyrektor – 1 etat.
- Księgowa – 1 etat.
- Instruktorzy – 3 etaty.
- Bibliotekarki – Tułowice oraz Filia Szydłów /Goszczowice – 2 etaty.
- Konserwator, pracownik gospodarczy – 1 etat.
- Sprzątaczką 1 etat.

Uzupełnienie kadry instruktorskiej stanowią 2 instruktorzy zatrudnieni na zasadzie stawek godzinowych w celu prowadzenia zespołów muzycznych i tanecznych / Zumba Kids i Szydłowianki /.

DZIAŁALNOŚĆ KULTURALNA TOK

1. Od stycznia 2022 r. kontynuował swoją działalność tylko zespół „Szydłowianki” – który miał zorganizowane próby raz w tygodniu po 2-3 godziny w siedzibie ośrodka kultury w Tułowicach, pod kierunkiem instruktora Stanisława Nowaka.
2. Studio piosenki: prowadzone przez Piotra Sopła z trudem podnosi się po COVID 19.
4. Regularnie co tydzień odbywają się zajęcia taneczne zespołu ZUMBA KIDS w dwóch grupach wiekowych. Zajęcia są prowadzone przez Monikę Sosnowską.
5. Także raz w tygodniu odbywają się zajęcia teatralne dla dwóch grup wiekowych (młodzież i dorośli). Próby organizuje i prowadzi instruktor teatralny Tomasz Stochniał.
6. Cztery razy w tygodniu odbywają się zajęcia regionalne, plastyczne i rękodzieła.

7. Organizowane są także od stycznia w ramach Feriady 31.01. do 11.02. codzienne warsztaty pisankarskie a później do kwietnia 2 razy w tygodniu indywidualne pokoleniowe warsztaty pisankarskie. Trwały od 25 lutego do 11 kwietnia br. Rotacyjnie uczęszczało na nie około 20 osób. Były prowadzone przez Helenę Wojtasik.

8. Dla szkół przygotowane zostały warsztaty wykonywania pisanek z pogadanką na temat tradycji i zwyczajów wielkanocnych i wielkopostnych. Trwały od 14 do 18 marca br. Były prowadzone na zmianę przez; Helenę Wojtasik, Dorotę Garbiec i Annę Rup. Wzięło w nich udział 181 osób

9. W okresie wielkanocnym prowadzone są także wyjazdowe warsztaty pisankowania. W tym roku instruktorki wyjeżdżały do Publicznej Szkoły Podstawowej i Przedszkola do Łambinowic, Koła Gospodyń Wiejskich w Malarzowicach i Grabinie oraz do Biblioteki w Domaszowicach. Zapotrzebowanie na te warsztaty jest bardzo. Również Muzeum Wsi opolskiej zwraca się do nas z prośbą o pomoc w prowadzeniu zajęć.

DZIAŁALNOŚĆ REKREACYJNA

Zajęcia Zumby dla dorosłych odbywały się dwa razy w tygodniu końca czerwca 2022 r.

Siłownia ma charakter koedukacyjny. Czynna jest od poniedziałku do piątku w godzinach od 13 do 21. W ramach jej działalności organizowane są zajęcia ogólnorozwojowe dla kobiet: w poniedziałki, środy i piątki o godz 19.00 pod kierunkiem instruktora. To grupa około 20 kobiet uczęszczających regularnie na zajęcia.

W ciągu roku w siłowni sprzedano 5272 bilety w tym 1869 kobietom i 3403 mężczyznom co stanowi 3024 wejścia więcej niż w roku poprzednim. Uczestnicy zajęć kupili 184 karnety, o 121 więcej niż w roku ubiegłym. Systematycznie przeprowadzana jest konserwacja maszyn w siłowni.

Daje się zauważyć coraz większą grupę seniorów uczęszczających na ćwiczenia indywidualne.

Każdego tygodnia we wtorki i czwartki grupa seniorów, średnio 25 osób ćwiczy z instruktorem na sali widowiskowej. Są to zajęcia organizowane przed południem.

CZYTELNICTWO

Gminna Biblioteka Publiczna w Tułowicach (GBP w Tułowicach) liczy 19.671 woluminów o wartości 222.542,67 złotych. Czynna była dla Czytelników cały rok, od poniedziałku do piątku w godzinach 10.00-17.00. W tym roku zarejestrowanych zostało 405 użytkowników, w tym 379 aktywnie wypożyczających Czytelników. Wypożyczonych zostało 10.647 woluminów książek, w tym: 8.355 woluminów dla dorosłych, 1.853 woluminów dla dzieci i młodzieży oraz 439 woluminów z literatury niebeletrystycznej. Bibliotekę odwiedziło 3966 osób, a czytelnię internetową 232 osoby.

Tego roku przeznaczono 10.000,00 złotych na zakup nowości wydawniczych. Do końca roku 2022 zakupiono 416 nowych książek o wartości 10.088,53 złotych oraz wpisano jako dar do inwentarza 125 książek o wartości 788,72 złotych. 96 książek zostało zabytkowanych i wykreślonych z inwentarza, a powodem tego było nie zwrócenie ich przez Czytelników.

W pierwszym półroczu 2022 roku odbyły się 2 spotkania działającego przy Bibliotece Dyskusyjnego Klubu Książki (DKK). Wzięło w nich udział 14 osób. Omówiono 4 książki: 8 lutego skupiono się na analizie „Leśniczówki Wszebory” Joanny Tekieli oraz „Zagrywki” Katarzyny Nowakowskiej, a 18 maja omówiono książkę pt. „Gdzie jest happy end?” Krystyny Mirek.

Z okazji Walentynek zorganizowano dla czytelników „Walentynkową zabawę” na Facebooku, polegającą na odgadnięciu z grafik tytułów książek znajdujących się w Bibliotece (liczba odbiorców: 654, aktywność:143). W Czytelnii natomiast zawisło wielkie serce balonowe, w którym można było zrobić sobie zdjęcie z ukochaną książką. Została także wydzielona półka, na której znalazły się książki o tematyce romantycznej.

Dnia 6 maja Bibliotekę odwiedzili najmłodszy Czytelnicy ze żłobka Elephant w Tułowicach, którzy poznali nasze pomieszczenia biblioteczne. Czas spędzili też na wspólnej zabawie w teatr.

8 maja rozpoczęły się obchody Ogólnopolskiego Tygodnia Bibliotek pod hasłem „Biblioteka – świat w jednym miejscu”.

9 maja odbył się happening z okazji Dnia Bibliotekarza pt. „Ruszamy w świat szukać misia Boba”. Na terenie zielonym Kevin i Bob (postacie z bajki „Minionki”) wraz z dziećmi z wszystkich grup przedszkolnych udali się na wyprawę dookoła świata w poszukiwaniu zgubionego pluszaka. Bibliotekarze otrzymali prezenty – książki napisane przez każdą grupę przedszkolną, które wzbogaciły zbiory Biblioteki. W zabawie wzięło udział około 130 dzieci.

Tego samego dnia wystartowała zabawa w bibliotecznym pokoju zagadek. Polegała ona na odnalezieniu czarnej skrzynki, w której został ukryty klucz do magazynu. W nim czekały na uczestników dyplomy i nagrody. Udział wzięły 23 osoby.

12 maja w sali widowiskowej Tułowickiego Ośrodka Kultury odbyły się spektakle teatralne wystawione przez Teatr Kurtyna z Krakowa – „Mapa skarbów” i „Nowy trend”. Udział wzięło około 370 osób. Tydzień Bibliotek zakończył się 16 maja.

3 czerwca w tym samym miejscu odbyło się spotkanie autorskie z panem Krzysztofem Piersą, autorem poradników „Komputerowy ćpun”, „Trener marzeń”, czy fantastycznej serii „Kosmiczne bobry”. Tłumaczył młodzieży jak niezwykła i jednocześnie niebezpieczna potrafi być cyfrowa rozgrywka – przestrzegał przed uzależnieniem od gier komputerowych i jego konsekwencjami. Spotkanie cieszyło się dużym zainteresowaniem, trwało ponad 90 minut, a udział w nim wzięli uczniowie klas ósmych ze Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Tułowicach.

W okresie wakacyjnym (lipiec-sierpień), ze względu na rzadsze odwiedziny Czytelników Biblioteka działała w godzinach 9.00-16.00. W tychże miesiącach doszło do zmian kadrowych. Nowo zatrudnieni pracownicy 13 października rozpoczęli kurs organizowany przez Wojewódzką Bibliotekę Publiczną w Opolu (WBP w Opolu), który ma za zadanie wdrożyć ich w obowiązki bibliotekarza, pomóc w organizacji biblioteki i w codziennych obowiązkach z pracą tą związanych. Kurs potrwa do kwietnia 2023 roku.

30 września GBP w Tułowicach gościła u siebie panią Gabrielę Annę Kańtor - autorkę książek o tematyce historycznej, związanej bardzo mocno z historią lokalną Śląska i Opolszczyzny, m.in. „Śląskiego Kopciuszka”, „Bachantki na panterze” czy „Trzeciej miłości Marianny Orańskiej”. W spotkaniu autorskim wzięło udział blisko 30 osób, głównie dorosłych pasjonatów pióra pani Kańtor, a najczęściej poruszonym tematem była, jakżeby inaczej, opisana przez nią opowieść o życiu Joanny von Schaffgotsch, pierwszej właścicielki położonego nieopodal pałacu w Kopicach. Spotkanie z pisarką prowadziła pani dyrektor Helena Wojtasik.

20 września pracownicy Biblioteki odwiedzili wszystkie grupy przedszkolaków z tułowickiej placówki, zapraszając ich tym samym do rewizyty w bibliotecznych murach. Zaowocowało to serią spotkań najmłodszych w ramach dziennych zajęć w Gminnej Bibliotece Publicznej. I tak kolejno odwiedzały nas grupy: 14.10. - „Jagódki”, 17.10. - „Biedronki”, 18.10. - „Stokrotki”, 19.10. - „Motylki” i 21.10. - „Żabki”.

1 grudnia natomiast w Bibliotece zawitała grupa zerówkowiczów „Pszczółki” ze Szkoły Podstawowej. Ogółem w lekcjach bibliotecznych wzięło udział 159 osób (dzieci i wychowawcy).

Kolejna wizyta w tułowickim przedszkolu miała miejsce 4 listopada z okazji „Dnia Postaci z Bajek”. Pracownicy Biblioteki ponownie odwiedzili wszystkie grupy. Przebrani, przeprowadzili z dziećmi quizy, zabawy i zgadywanki w bajkowej tematyce.

W drugim półroczu 2022, także zorganizowano 2 spotkania Dyskusyjnego Klubu Książki. Grupa, na czele z nowym moderatorem, miała okazję przeczytać i omówić lektury: „Niewybaczalne” I. Janiszewskiej (06.10.), „Siła kobiet” B. Wysoczańskiej i „A Ty będziesz dumna” M. Sygo (07.12.). Udział wzięło łącznie 18 klubowiczów, a następane zebranie ustalono na luty przyszłego roku.

10 listopada ogłoszono także wyniki konkursu prowadzonego przez głównego koordynatora projektu DKK w województwie opolskim, w którym to tułowicki DKK otrzymał wyróżnienie.

Gminna Biblioteka Publiczna w Tułowicach po raz kolejny wzięła udział w projekcie organizowanym przez Instytut Książki pod nazwą „Mała książka, wielki człowiek”, skierowanym do dzieci w wieku 0-6 lat i ich rodziców. Do końca grudnia 2022 roku 11 najmłodszych Czytelników otrzymało książkowe wyprawki i karty do zbierania naklejek, po uzbieraniu których uczestnik otrzymuje dyplom i drobny upominek.

Pracownicy Biblioteki wzięli udział w szkoleniach i konferencjach organizowanych przez WBP w Opolu:

- „Skontrum Mak+” - 10.10.
- „Legimi” - 21.11.
- „IBUK Libra” - 29.11.

GBP w Tułowicach w 2022 roku oferowała Czytelnikom starszym, chorym i niepełnosprawnym darmowy dowóz książek do domów na terenie całej gminy po uprzednim kontakcie, jednak odzew na tę inicjatywę był bardzo mały – tylko dwa razy w ciągu roku skorzystano z takiej usługi.

GBP w Tułowicach posiada nowy profil w serwisie Facebook, a także odświeżone konto Google, gdzie umieszczane są m.in. informacje o działalności Biblioteki, godzinach jej otwarcia, czy relacje z bieżących wydarzeń. Ponadto uporządkowano Czytelnię, magazyn i archiwum GBP.

W okresie 01.01.2022 – 31.12.2022 r. pracownicy ośrodka kultury przygotowali następujące imprezy kulturalne w realu.

Działania związane z organizacją 30. Finału WOŚP.

Tegoroczny Sztab WOŚP wraz z pracownikami ośrodka przygotował 15 transmisji online. Nadawano w internecie 13 godzin. Wystawiono 267 aukcji w tym 70 aukcji lokalnych.

06.01. Koncert Bożonarodzeniowy. Powstał dzięki pomocy dyrekcji Publicznej Szkoły Podstawowej i Publicznemu Przedszkolu, mieszkańców naszej gminy i zespołów działających przy ośrodku.. Zwrócono się z prośbą o przesyłania nagrań kolęd i piosenek bożonarodzeniowych do ośrodka kultury lub umówienie się w studiu nagrań TOK. Po otrzymaniu filmów instruktor muzyczny dokonywał obróbki audio i wideo nadesłanych prac. Tak przygotowane prace utworzyły koncert transmitowany online na profilu Facebook Tułowickiego Ośrodka Kultury i na kanale YouTube. Koncerty były odtwarzany również po ich pierwszej emisji.

29.01.22. Bal karnawałowy z Minionkami dla dzieci (online), rozpoczął się o godzinie 15. Przez tydzień poprzedzający zabawę na profilu Fb TOK pokazywaliśmy nagrane zaproszenia do uczestnictwa w balu. Było pięć nagrań, każde w innej stylizacji.

Karnawałowy Bal dla dzieci, prowadzony przez dwa Minionki, był transmitowany online na profilu Facebook Tułowickiego Ośrodka Kultury i na kanale YouTube. Spotkanie z dziećmi było pokazywane na żywo. Program zawierał również pięć wcześniej przygotowanych i nagranych występów. Każde nagranie było rejestrowane w innych kostiumach. Wydarzenie składało się z zabaw ruchowych, tanecznych i sprawnościowych. Prowadzące pokazywały układ tańca, kroki i zasady zabawy licząc na interakcję przed monitorami. Kontakt utrzymywany przez komunikator potwierdzał, że bawiono się z nami.

Nadesłano wiele zdjęć przebranych dzieci, które same lub w grupie bawiły się z prowadzącymi. W nadawanym balu wykorzystano także wcześniejsze nagrania dzieci, które również przebrane, bawiły się do utworów prezentowanych przez prowadzące bal. Powstała ciekawa całość. Ta forma kontaktu z dziećmi dała możliwość uatrakcyjnienia spotkania różnymi strojami, czego na balu stacjonarnym nie da się osiągnąć.

Każdego roku bal dla dzieci ma inny temat i przebrania się nie powtarzają, ale wersja internetowa dała możliwość zaprezentowania wielu strojów w jednym wydarzeniu. Zgodnie z zapowiedziami, po balu w ośrodku uczestnicy odbierali drobne upominki, np. za przebranie się, za ocenę wysłanego nagranych tańca. Wiemy, że bal był odtwarzany również po nadawaniu na żywo. Nadal można do niego wracać. Fragmenty, głównie te wcześniej zarejestrowane filmy, można było także zobaczyć podczas 30. Finału WOŚP, który był transmitowany z sali widowiskowej Tułowickiego Ośrodka Kultury.

Czytanie przed snaniem. To czytanie wybranych wierszy Jana Brzechwy przez Burmistrza Tułowic, kierowników i dyrektorów jednostek organizacyjnych i stowarzyszeń gminnych przez 10 dni od 10 do 20 stycznia o godz. 18 tej.

Wróżby Wróżki Anabelli na życzenie droga mailową.

Orkiestrowy koncert życzeń – odbył się 22 stycznia o godz. 19. Za wrzutkę do wirtualnej skarbonki można było wysłuchać ulubionej piosenki.

Zorganizowano 4 warsztaty online:

05.01. g.19.00. warsztat wykonywania gwiazdy z papieru,

12.01. g. 19.00 papierowa wiklina,

19.01. g. 19.00 makramy,

14) 12.01. g. 19.00 kamienie szczęścia.

15)

30.01.22. – 30. Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Przy ośrodku kultury powstał Sztab WOŚP. 14 wolontariuszy w maseczkach WOŚP kwestowało do puszek od 8 rano do godz. 15 po południu. Zbiórka odbyła się na terenie gminy Tułowice i Łambinowice. Koncert online odbył się dzięki współpracy wielu instytucji, ludzi, zespołów i grup nieformalnych. Nauczyciele Publicznej Szkoły Podstawowej i Publicznego Przedszkola, rodzice, zespoły, osoby indywidualne, które chciały dołączyć do pracy przy stworzeniu koncertu same kręciły filmy lub korzystały ze studia przygotowanego w sali widowiskowej. W dowolny sposób powstawały nagrania dostarczane do TOK-u lub nagrywane u nas. Od 10 stycznia br. nagrania przygotowane lub obrobione w ośrodku kultury były emitowane na profilu Facebook Tułowickiego Ośrodka Kultury i na kanale YouTube. Były to: Koncerty zespołu Akordeonistów: Wach, Gogol Kuzdrowski, Szydłowiek, Szumiącego Boru, solistów: Małgorzaty Kulińskiej, Wacława Masłyka. Wyemitowano Prywatkę z Karolem, DJ SESSION oraz filmiki występów artystycznych dzieci z Publicznej Szkoły Podstawowej i Publicznego Przedszkola w Tułowicach.

IX Bieg „Policz się z cukrzycą” został przeprowadzony wirtualnie w w terenie. Każdy uczestnik musiał wykazać się dowolną aktywnością ponad 2,5 km, potwierdzoną filmikiem, zdjęciem itp. W plenerze został zorganizowany punkt odbioru medali dla tych, którzy zapisali się na bieg. Wzięło w nim udział 200 osób. Medale metalowe na bieg zasponsorowała Firma „Ceramika Bardon” z Tułowic. Sołtysi wszystkich sołectw Gminy Tułowice zorganizowali akcję pieczenia ciast na rzecz Orkiestry. (Tułowice Małe, Skarbiszowice, Szydłów, Ligota Tułowicka, Goszczowice i Tułowice).

Ciasta zapakowano w plastikowe pojemniki i rozdano za wrzucenie datku do puszki Orkiestry przy stanowisku odbioru medali. Oprócz emisji programu rozrywkowego przygotowano szereg licytacji np.: od usług strzyżenia, kosmetycznych, sesji zdjęciowych wyrobów ceramicznych Starej Fabryki Państwa Wojtaszków z Tułowic i Tułowicką pisanekę.

Całkowity wynik zbiórki do puszek wolontariuszy i licytacji internetowych to **31.356,20 PLN**. Sztab WOŚP zebrał do puszel; 16.527,25 PLN, do eskarbonki zebrano 1.878.00 PLN, aukcje allegro zasiliły cel zbiórki na kwotę; 12.950,95 PLN.

31.01.-11.02.20220 r., FERIADA ” w Tułowickim Ośrodku Kultury

I TYDZIEŃ, tj. od 31 stycznia do 4 lutego 2022

Poniedziałek, 31 stycznia 2022

Czas trwania	Sala widowiskowa przy dworcu PKP
10 ⁰⁰ – 14 ⁰⁰	<p>Warsztaty pisankarskie. Chętni nauczyć się techniki batiku i osoby, które już ją znają, na spotkanie przynoszą białe, ugotowane i odtłuszczone jajka.</p> <p>Szycie ręczne. Tworzenie miękkiej zabawki od projektu do efektu końcowego (w zależności od tempa pracy zajęcia mogą być kontynuowane kolejnego dnia)</p>

Wtorek, 1 lutego 2022

Czas trwania	Sala widowiskowa przy dworcu PKP
10 ⁰⁰ – 14 ⁰⁰	<ul style="list-style-type: none"> • Warsztaty pisankarskie. Chętni nauczyć się techniki batiku i osoby, które już ją znają, na spotkanie przynoszą białe, ugotowane i odtłuszczone jajka. • Ozdabianie bawełnianej koszulki. Uczestnik zajęć przynosi jednokolorową koszulkę, którą będzie ozdabiał farbami do tkanin.

Środa, 2 lutego 2022

Czas trwania	Sala widowiskowa przy dworcu PKP
10 ⁰⁰ – 14 ⁰⁰	<ul style="list-style-type: none"> • Warsztaty pisankarskie. Chętni nauczyć się techniki batiku i osoby, które już ją znają, na spotkanie przynoszą białe, ugotowane i odtłuszczone jajka. • Robótki na drutach. Rozpoczęcie nauki robienia na drutach. Chętni przynoszą druty i kłębek wełny.

Czwartek, 3 lutego 2022

Czas trwania	Sala widowiskowa przy dworcu PKP
10 ⁰⁰ – 14 ⁰⁰	<p>10.00 – 11.30 Warsztaty ceramiczne – praca z gliną. Powstałe formy będą po wyschnięciu malowane farbami akrylowymi.</p> <p>Warsztaty pisankarskie. Chętni nauczyć się techniki batiku i osoby, które już ją znają, na spotkanie przynoszą białe, ugotowane i odtłuszczone jajka.</p>

Piątek, 4 lutego 2022

Czas trwania	Sala widowiskowa przy dworcu PKP
10 ⁰⁰ – 14 ⁰⁰	<ul style="list-style-type: none"> • Warsztaty pisankarskie. Chętni nauczyć się techniki batiku i osoby, które już ją znają, na spotkanie przynoszą białe, ugotowane i odtłuszczone jajka. • Warsztaty plecienia makramy. Propozycja tworzenia makatki ze sznurka.

„FERIADA 2022” w Tułowickim Ośrodku Kultury

II TYDZIEŃ, tj. od 7 do 11 lutego 2022

Poniedziałek, 7 lutego 2022

Czas trwania	Sala widowiskowa przy dworcu PKP
10 ⁰⁰ – 14 ⁰⁰	Warsztaty pisankarskie. Chętni nauczyć się techniki batiku i osoby, które już ją znają, na spotkanie przynoszą białe, ugotowane i odtłuszczone jajka. Robótki na drutach. Kontynuacja nauki robienia na drutach. Chętni przynoszą druty i kłębek wełny.

Wtorek, 8 lutego 2022

Czas trwania	Sala widowiskowa przy dworcu PKP
10 ⁰⁰ – 14 ⁰⁰	Warsztaty pisankarskie. Chętni nauczyć się techniki batiku i osoby, które już ją znają, na spotkanie przynoszą białe, ugotowane i odtłuszczone jajka. Szycie ręczne. Tworzenie miękkiej zabawki od projektu do efektu końcowego (kontynuacja lub nowy projekt)

Środa, 9 lutego 2022

Czas trwania	Sala widowiskowa przy dworcu PKP
10 ⁰⁰ – 14 ⁰⁰	10 ⁰⁰ – 11 ³⁰ Warsztaty perkusyjne. Szansa na spróbowanie swoich sił w grze na bębnach i innych instrumentach. Warsztaty pisankarskie. Chętni nauczyć się techniki batiku i osoby, które już ją znają, na spotkanie przynoszą białe, ugotowane i odtłuszczone jajka.

Czwartek, 10 lutego 2022

Czas trwania	Sala widowiskowa przy dworcu PKP
10 ⁰⁰ – 14 ⁰⁰	Warsztaty pisankarskie. Chętni nauczyć się techniki batiku i osoby, które już ją znają, na spotkanie przynoszą białe, ugotowane i odtłuszczone jajka. Iglą i nitką. Zajęcia dla osób chcących ozdobić, własnoręcznie wykonanym haftem, chusteczkę czy tshirt. Do dyspozycji igły, mulina, tamborki

Piątek, 11 lutego 2022

Czas trwania	Sala widowiskowa przy dworcu PKP / teren
10 ⁰⁰ – 14 ⁰⁰	Zakończenie „Feriady”. Zabawa w podchody. Po powrocie ognisko z pieczeniem kiełbasek, gorąca herbata. W razie niepogody zajęcia w Sali widowiskowej.

Mając na celu zapewnienie uczestnikom alternatywnych form spędzania wolnego czasu, budowanie poprawnych relacji w grupie rówieśniczej, poznawanie pozytywnych nawyków prozdrowotnych, wskazywanie na konieczność podejmowania wyborów z podpowiedzią prawidłowych zachowań. chętni brali udział w wielu działaniach, wybranych ze względu na własne potrzeby i zainteresowania. Na organizację Feriady nie wydano środków finansowych z Funduszu Profilaktycznego Gminy. Wszystkie działania zorganizowano w ramach funkcjonowania TOK bez opłat za uczestnictwo. W zajęciach pisankarskich w ciągu 2 tygodni wzięło udział 174 dzieci. Warsztaty ceramiczne zgromadziły 12 dzieci. W pozostałych zajęciach rękodzielniczych wzięło udział 67 dzieci. Należy pamiętać, że jest to czas początku odchodzenia z restrykcji COVID 19. Nie wszyscy rodzice zgadzali się na udział dzieci w zajęciach grupowych. W zajęciach zorganizowanych przez ośrodek kultury wzięło udział razem: 253 dzieci.

15.02.22 r. XXI FESTIWAL „PIOSENKI Z SERDUSZKIEM” repertuarowo związany z ze świętem zakochanych, to prezentacja i konfrontacja dorobku artystycznego młodych wokalistów. Coroczne wydarzenie jakim jest Festiwal Piosenki z Serduszkciem, ma już swoją historię. Każdego roku tym muzycznym spotkaniom towarzyszyła miła atmosfera. Tym razem festiwal przybrał klasyczną realną formę. W XXI edycji festiwalu wzięło udział 50 wykonawców. Wystąpili soliści w kategorii 1-(wiek szkoły podstawowej kl. 1-3 i młodszy, roczniki 2012 i późniejsze) i w kategorii 2 - (wiek szkoły podstawowe, kl. 4-6 roczniki 2009-2011), kategorii 3 -(wiek szkoły podstawowej kl. 7-8, roczniki 2006-2007) i 4 - (wiek ponadpodstawowe i starsi do 24 roku życia, roczniki 1996-2007). Wydarzenie miało też formę transmisji „na żywo” na profilu ośrodka kultury na Facebook. Jak zawsze nastąpiło otwarcie festiwalu, a następnie wysłuchaliśmy wykonania poszczególnych uczestników. Festiwal został objęty patronatem: Starosty Opolskiego i Burmistrza Tułowic. Nagrody ufundowali: Starostwo Powiatowe w Opolu, Gmina Tułowice i Tułowicki Ośrodek Kultury.

Pisankowanie – warsztaty praktycznej nauki wykonywania pisanek dla zarezerwowanych grup z Tułowic i Opola odbyły się od 14 do 18 marca br.. Wzięło w nich udział 181 dzieci, które nauczyły się pisać pisanki.

26 i 27.02. Odbył się w Muzeum Wsi Opolskiej XXXI Wojewódzki Konkurs Plastyki Obrzędowej „Opolskie Kroszonki I Pisanki 2022” Celem projektu była popularyzacja tradycyjnych elementów dziedzictwa niematerialnego w zakresie plastyki obrzędowej Opolszczyzny (unikalnej w skali kraju i Europy – wpisanych na krajową listę niematerialnego dziedzictwa kulturowego: umiejętności wykonywania kroszonki opolskiej (2019) oraz pisania pisanek na Śląsku Opolskim (2020). W tym roku po raz pierwszy w tytule konkursu występuje PISANKA. Nasz ośrodek kultury od ponad 21 lat kojarzony jest z pisaniem pisanek, tak więc nie mogło zabraknąć na tym konkursie reprezentacji Tułowic. Zarówno dzieci jak i dorośli.

W kategorii dziecięcej 11 marca 2022 r. w w/w konkursie z Tułowic wzięli udział:

Imię i nazwisko	Miejsce zamieszkania	Miejsce	Kategoria
Magdalena Bąk	Tułowice	wyróżnienie	do 10 l
Michał Kasperek	Tułowice	III miejsce	do 10 l
Klaudia Czaja	Tułowice	I miejsce	kat: 15-18 l
Łukasz Szczygieł	Tułowice	wyróżnienie	kat: do 10 l
Magdalena Szczygieł	Tułowice	III miejsce	kat: 15-18 l
Zuzanna Panek	Tułowice	wyróżnienie	do 10 l
Dorota Dziergas	Tułowice	wyróżnienie	do 10 l
Aleksandra Pac	Tułowice	wyróżnienie	do 10 l
Wiktoria Galla	Tułowice	III miejsce	kat: 15-18 l
Marysia Sulikowska	Tułowice	II miejsce	do 10 l
Michał Marcinkiewicz	Tułowice	I miejsce	do 10 l
Aleksander Pamuła	Strobice	wyróżnienie	do 10 l
Antonina Wojtyczka	Opole	III miejsce	do 10 l

12 marca 2022 r. odbył się konkurs dla dorosłych. Naszą gminę reprezentowały: Halina Jakubowska (I miejsce) i nagrodę specjalną Jerzego Lipki, Dorota Garbiec (III miejsce), Anna Olszewska, Zofia Pączek – Kuta (wyróżnienie), Helena Wojtasik (III miejsce), Wiesława Żytkiewicz (I miejsce), Kazimiera Nowakowska (II miejsce), Agnieszka Pienio (wyróżnienie) Krystyna Holeniewska (II miejsce).

3 kwietnia 2022 r. Zorganizowano XVII Święto Opolskiej Pisanki. Prace konkursowe wykonywano jak przed pandemią na sali widowiskowej. W konkursie wzięło udział 44 dzieci (w tym 3 z Ukrainy) i 13 osób dorosłych.

Dorośli :- kategoria kiska: I miejsce Kazimiera Nowakowska Tułowice, II miejsce Wiesława Żytkiewicz -Tułowice, III miejsce – Michał Kita Opole.

W kategorii szpilka: I miejsce Jadwiga Cromik, Kluczbork, II miejsce Dorota Garbiec Tułowice, III miejsce Wiesława Grzybowska Czarnowąsy.

Dzieci i młodzież:

kategoria do 7 lat: I miejsce Magdalena Bąk-Tułowice, II miejsce- Dorota dziergas, III miejsca nie przyznano.

kategoria od 8 do 10 lat: I miejsce Łukasz Szczygieł- Tułowice, II miejsce Iga Borowiecka - Tułowice, III miejsce Michał Marcinkiewicz – Tułowice, wyróżnienie Klaudia Kwiatek – Opole, III miejsce Julia Nowak – Tułowice.

kategoria od 11 do 12 lat: I miejsce Martyna Topolska - Tułowice, II miejsce Hanna Perek- Głubczyce, III miejsce Michał Kasperski – Ligota Tułowicka.

kategoria od 13 do 14 lat: I miejsce Marta Marcinkiewicz -Tułowice.

kategoria od 15 do 18 lat: I miejsce Klaudia Czaja – Tułowice, II miejsce Amelia Brój – Opole, III miejsce Magdalena Szczygieł - Tułowice.

08.04.2022 r. Zorganizowano w realu XVI Gminny Konkurs „Palma Wielkanocna” z prezentacją palm o wysokości 5 metrów w kościele parafialnym w Tułowicach. Do konkursu stanęło 6 palm, które zostały wykonane przez: Rodziny: Dziura, Giez, Masiarz, Oszańca i Plata ze Skarbiszowic, Radę Sołecką Ligoty Tułowickiej, Teresę Basztabin z Ligoty Tułowickiej, Ewę Basztabin z Ligoty Tułowickiej. Wszystkie palmy otrzymały nagrody finansowe.

03.05.2022 r. Uroczystość z okazji „Uchwalenia Konstytucji 3-go Maja” przy ul. Kościuszki, zorganizowano bez rygorów, które zostały już zniesione. Po Mszy za Ojczyznę odbył się uroczysty apel przed Urzędem Gminy. Część artystą przygotowała Publiczna Szkoła Podstawowa w Tułowicach.

Delegacje przedstawicieli jednostek samorządowych i zakładów pracy złożyli wiązanek kwiatów pod pomnikiem „ **Uchwalenia Konstytucji 3-go Maja**” w Tułowicach.

21-22.05.2022 r. DNI TUŁOWIC – 30. Lecie Gminy Tułowice.

21.05.2022 r. W ramach obchodów odbyła się uroczysta msza św w oprawie sygnałów myśliwskich uczniów Zespołu Szkół w Tułowicach. Następnie odbyło się uroczyste rocznicowe spotkanie w sali widowiskowej TOK. Uczestnicy zwiedzili budynek dworca kolejowego po remoncie, który w przyszłości przeznaczony zostanie na stałą wystawę wzorcowni Fabryki Porcelitu Stołowego, która działała tu

od 1947 do 2001 roku. Wieczorem odbyła się zabawa. W niedzielę 22 maja przygotowano program artystyczny i rekreacyjny dla mieszkańców gminy (gwiazdą wieczoru był Felicjan Andrzejczak). W uroczystościach wzięły udział delegacje Partnerskich Gmin z Belli pod Pradziadem z Czech i Wendeburga z Niemiec. Koszt organizacyjny wyniósł; 52.064,33 PLN.

01.06.2022 r. Dzień Dziecka. Festyn dla dzieci z tej okazji odbył się na terenie zielonym przy ośrodku kultury. Były dmuchańce, na których z wielką przyjemnością bawiły się dzieci, nie zabrakło wspólnych zabaw ruchowych, tańców konkursów. Instruktorzy kręczyli z balonów zabawki, malowały twarze, wplatały kolorowe tasiemki we włosy, można było zrobić sobie ciekawe zdjęcia w ramce. Nie zabrakło waty cukrowej i baniek mydlanych.

ALOHA HAWAII!

akacyjne spotkania w Tułowickim Ośrodku Kultury
(tel. 77 4600672)

(zadanie dofinansowane ze środków finansowych Gminy
Tułowice)

<p><u>Poniedziałek:</u> <u>27 czerwca 2022</u></p> <p>10⁰⁰ - 14⁰⁰</p>	<p><u>Pierwszego dnia spotykamy się o godz. 10⁰⁰ w sali widowiskowej TOK (ul. Porcelanowa 6, przy dworcu PKP).</u> Poznamy się, omówimy wycieczki. Planujemy zabawę w podchody, poszukamy akcentów hawajskich w Tułowicach. Prosimy o dopilnowanie dobrego ubioru dzieci, wygodnego obuwia i nakrycia głowy oraz prowiantu i napojów. Po zajęciach dzieci rozejdą się do domów z sali widowiskowej.</p>
<p><u>Wtorek:</u> <u>28 czerwca 2022</u></p> <p>10⁰⁰ - 14⁰⁰</p>	<p><u>Główną atrakcją dnia będzie kino sferyczne.</u> Przed uczestnikami dwa pokazy, start o godz. 11³⁰ w sali widowiskowej. Do czasu pokazów, i w czasie udziału części dzieci, z pozostałą grupą będziemy tworzyć. Na bieżąco zdecydujemy o charakterze zajęć: prace manualne czy np. ćwiczenie tańca hula. Po zajęciach dzieci rozejdą się do domów z sali widowiskowej.</p>
<p><u>Środa:</u> <u>29 czerwca 2022</u></p> <p><u>Wyjazd o 10¹⁵</u></p> <p><u>Powrót</u> <u>około 14⁰⁰ - 14³⁰</u></p>	<p><u>Wyjazd do Krapkowic na basen.</u> Spotykamy się w holu TOK o godz. 10⁰⁵. W godzinach 11⁰⁰-13⁰⁰ będziemy korzystać z atrakcji krytej pływalni Delfin. Podstawą tej wycieczki jest kompletne przygotowanie akcesoriów związanych z pływaniem (ręcznik, klapki, strój czy czepek), jak również prowiant i napoje. Autokar wyruszy z okolicy ośrodka i wróci na to miejsce.</p>
<p><u>Czwartek:</u> <u>30 czerwca 2022</u></p> <p>10⁰⁰ - 14⁰⁰</p>	<p><u>Warsztaty ceramiczne.</u> Zajęcia w sali widowiskowej rozpoczną się o godz. 10⁰⁰. Zabawa z gliną, to taki rodzaj działań gdzie swobodny i „roboczy” strój jest bardzo potrzebny. W czasie pracy powstaną gliniane formy, które następnie zostaną wypalone i szkliwione. Po warsztatach, w zależności od pogody, zabawy na świeżym powietrzu lub w sali. Po zajęciach dzieci rozejdą się do domów z sali widowiskowej.</p>
<p><u>Piątek:</u> <u>1 lipca 2022</u></p> <p><u>Wyjazd o 11⁰⁰</u></p> <p><u>Powrót</u> <u>około godz. 14⁰⁰</u></p>	<p><u>Kino Helios przy Karolinie,</u> seans na 12⁰⁰, tytuł filmu: „Minionki: Wejście Gru”. Na miejscu będzie czas na zakup, we własnym zakresie, napoju czy popcornu. Autokar wyruszy z okolicy ośrodka i wróci na to miejsce.</p>

<p>Poniedziałek: <u>4 lipca 2022</u></p> <p><u>Wyjazd o 10⁰⁰</u></p> <p><u>Powrót</u> <u>około godz. 16⁰⁰</u></p>	<p><u>Wycieczka do Opola, do ZOO.</u> Ogród zoologiczny chcemy zwiedzać od 11⁰⁰ do 15⁰⁰. Spotykamy się w holu ośrodka o 9⁵⁰. Prosimy o odpowiednie przygotowanie ekwipunku dziecka: stawiamy na plecaki, nie torby. Prowiant i napoje z założeniem, że to długa wycieczka. Obowiązkowo nakrycie głowy i wygodne buty. Autokar wyruszy z okolicy ośrodka i wróci na to miejsce.</p>
<p>Wtorek: <u>5 lipca 2022</u></p> <p>10⁰⁰ - 14⁰⁰</p>	<p><u>Główną atrakcją będzie warsztat tworzenia biżuterii o godz. 12⁰⁰.</u> Zajęcia w sali widowiskowej. Dzień podzielimy na różne formy aktywności. Zaproponujemy dopełnienie powstałej biżuterii innymi ozdobami.</p>
<p>Środa: <u>6 lipca 2022</u></p> <p><u>Wyjazd o 10¹⁵</u></p> <p><u>Powrót</u> <u>około godz. 15⁰⁰</u></p>	<p><u>Wycieczka do Nysy, przejazd kolejką.</u> Spotykamy się w holu ośrodka o 10⁰⁵. W Nysie o godz. 11⁰⁰ przesiądziemy się do kolejki turystycznej, która porusza się po mieście, to nowa atrakcja. Razem z przewodnikiem poznamy ciekawe miejsca Nysy, podjedziemy nad jezioro. A gdy tam dotrzemy, to spędzimy czas na plaży. Nie planujemy kąpeli, ale plażowanie: kocyk czy ręcznik, aby położyć się na piasku, są wskazane. Prowiant i napoje we własnym zakresie, możliwy zakup w punkcie gastronomicznym. Autokar wyruszy z okolicy ośrodka i wróci na to miejsce.</p>
<p>Czwartek: 7 lipca 2022</p> <p><u>Wyjazd o 11⁰⁰</u></p> <p><u>Powrót</u> <u>około godz. 15⁰⁰</u></p>	<p><u>Wycieczka rowerowa do Lipna na basen.</u> Ruszamy całą grupą spod ośrodka. Każdy uczestnik ma sprawny rower (<u>sprawdzony przed wycieczką</u>), czapkę, preparat odstraszaający komary i kleszcze, wygodną odzież i obuwie – NIE KLAPKI. Planujemy korzystać z basenu (każde dziecko jest wyposażone w potrzebne akcesoria-strój kąpielowy, ręcznik, sucha odzież na przebranie, prowiant, napoje). Godzina powrotu zależy od stanu grzeczności/zmęczenia dzieci (może zostać przesunięta na wcześniejszą). Jeżeli pogoda nie pozwoli pływać wycieczka rowerowa pozostaje aktualna. Powrót do Tułowic około 15⁰⁰. <u>W razie deszczu:</u> zajęcia w sali widowiskowej (od 10⁰⁰ do 14⁰⁰).</p>
<p>Piątek/sobota: 8/9 lipca 2022 18⁰⁰ - 9⁰⁰</p>	<p><u>Nocka na zakończenie wakacji.</u> Nocleg w namiotach (własność uczestników), gdyby pogoda nie sprzyjała w sali widowiskowej. Wspólnie spędzimy wieczór, podsumujemy czas spotkań, posiedzimy przy ognisku, pośpiewamy i zatańczymy. Rozejdziemy się w sobotę. Prowiant na kolację (z kiełbasą do pieczenia) i śniadanie we własnym zakresie. Strój odpowiedni do warunków i prognozowanych temperatur nocnych. Konieczna obecność osoby dorosłej, która rozstawi i złoży namiot.</p>

Mając na celu zapewnienie uczestnikom alternatywnych form spędzania wolnego czasu, budowanie poprawnych relacji w grupie rówieśniczej, poznawanie pozytywnych nawyków prozdrowotnych, wskazywanie na konieczność podejmowania wyborów z odpowiedzialnością i świadomością, chętni brali udział w wielu działaniach, wybranych ze względu na własne potrzeby i zainteresowania.

Przyznana kwota **4184,70 PLN** została wykorzystana na:

bilety wstępu do ZOO w Opolu – **601 PLN**,

bilety wstępu na pływalnię Delfin w Krapkowicach – **178 PLN**,

bilety na seans filmowy w kinie Helios – **350 PLN**

warsztaty tworzenia biżuterii – **500,00 PLN**,

warsztaty lepienia z gliny – **1000 PLN**,

seanse kina sferycznego – **750,00 PLN**,

przejazd turystyczną kolejką po Nysie – **450 PLN**,

gadżet (plecak) – **287,70 PLN**,

bilet wstępu na kąpielisko w Lipnie – **68 PLN**.

Z wpłat rodziców opłacono transport (dwie wycieczki do Opoła, do Krapkowic i Nysy) oraz wejście na plażę w Skorochowie i produkty spożywcze na zakończenie spotkań).

W wakacjach wzięło udział 27 osób.

W czasie cyklu zajęć profilaktycznych dzieci czynnie brały udział w proponowanych zabawach. Z powodu upalnej pogody nie zrealizowano zabawy w podchody na terenie Tułowic. Panująca aura miała duży wpływ na wcześniej planowane działania.

W ciągu 10 dni spotkań uczestnicy sprawdzali się w wielu pracach manualnych (wykonanie wieńca lei z kwiatów wyciętych z bibuły, makrama - breloczek do kluczy, ozdobny wisiorek i kolczyki, gliniana miseczka, malowanie na plecakach wzorów kojarzących się z Hawajami), również rozwiązywali krzyżówki i łamigłówki.

W czasie spotkań wspólnie tańczyliśmy taniec hula, dzieci były aktywne fizycznie biorąc udział w zabawach zręcznościowych. Korzystając z przygotowanych materiałów filmowych odpowiedzieliśmy na rozmaite pytania dotyczące egzotycznych Hawajów. Na zakończenie wspólnie piekliśmy kiełbaski.

W czasie spotkań wakacyjnych rozmawialiśmy na temat bezpieczeństwa podczas wakacji, z uwzględnieniem negatywnych skutków sięgania po używki. Każde z planowanych działań miało na celu odciążenie od złych nawyków i środowisk zagrożonych uzależnieniami.

31 lipca Koncert Pieśni Walczącej Warszawy – przeddzień rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego zorganizowano koncert pieśni powstańczych. Wystąpił Zespół METRONOM w sali widowiskowej. W koncercie uczestniczyło 75 osób.

27 sierpnia Miejsko-Gminno-Parafialne Dożynki w Goszczowicach. Pomimo porannych drobnych opadów deszczu - piękna, słoneczna i upalna pogoda towarzyszyła tegorocznym obchodom święta plonów. Barwny korowód ruszył spod Biedronki w Tułowicach w kierunku Goszczowic. Wszyscy członkowie korowodu przejechali do kościoła, gdzie Ksiądz Proboszcz Norbert Niestrój przyjął, z rąk Burmistrza Andrzeja Wesołowskiego oraz starostów dożynkowych Pana Andrzeja Pochopienia i Pani Sabiny Projzner, chleb wypieczony z ziaren z tegorocznych zbiorów. Po mszy korowód udał się na boisko w Goszczowicach, gdzie odbyły się występy artystyczne, wiejskie igrzyska w trochę zmienionej formie, w których udział wzięło pięć sołectw: Goszczowice, Ligota Tułowicka, Skarbiszowice, Szydłów oraz Tułowice Małe i po raz pierwszy w historii drużyna Rodzinnych Ogródków Działkowych „Ceramik” Tułowice.

W trakcie obchodów rozstrzygnięte zostały konkursy na najpiękniejszą koronę żniwną, najpiękniejszy korowód, najpiękniejszą posesję oraz scenkę rodzajową. Bardzo dziękujemy wszystkim, którzy brali udział w przygotowaniach dożynek oraz tym, którzy skorzystali z zaproszenia do zabawy, dziękujemy zwłaszcza delegacji z gminy partnerskiej Bělá pod Pradědem.

Poniżej prezentujemy laureatów konkursów dożynkowych:

Konkurs „Scenka rodzajowa”

I miejsce – Państwo Łątka

II miejsce – Państwo Polak,

III miejsce – Państwo Polak

Konkurs „Najpiękniejsza posesja”

I miejsce – Państwo Wasilewscy

II miejsce – Państwo Pochopień

III miejsce – Państwo Pason

Konkurs „Najpiękniejszy Korowód Dożynkowy”

I miejsce – Sołectwo Goszczowice

II miejsce – Sołectwo Skarbiszowice

III miejsce – ROD „Ceramik” Tułowice

Konkurs „Najpiękniejsza Korona Żniwna”

I miejsce – Sołectwo Goszczowice

„WIEJSKIE IGRZYSKA”

I miejsce – Sołectwo Tułowice Małe

II miejsce – Sołectwo Szydłów

III miejsce - Sołectwo Skarbiszowice

Wyróżnienia Sołectwo Goszczowice, ROD „Ceramik” Tułowice, Sołectwo Ligota Tułowicka. Na scenie można było wysłuchać i zobaczyć Orkiestrę Dętą z Łowkowic, Leśne Echo z Brzeskiego Centrum Kultury, nasz Zespół Szydłownianki i Duo Feniks. Koszt organizacji święta plonów to 44.393,80 PLN.

4 września Festyn „Profilaktyka ma Moc” – odbył się na terenie zielonym przed ośrodkiem kultury. To działanie profilaktyczne zorganizowane we współpracy z Gminną Komisją Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych i Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Tułowicach. Przygotowano stoiska profilaktyki: zdrowotnej-dietetycznej-psychologicznej. Zorganizowano strefę rekreacyjną i plastyczną. Były także dmuchane tory przeszkód. Gastronomia serwowała dietetyczne posiłki. Festyn cieszył się dużym zainteresowaniem. Wzięło w nim udział 300 osób.

10 września Wojewódzka Inauguracja Europejskich Dni Dziedzictwa na Opolszczyźnie, odbyła się pod hasłem „Leśne Dziedzictwo”. Ośrodek kultury był współorganizatorem imprezy wraz

z Nadleśnictwem Tułowice, Fundacją Zamek Niemodlin. Zorganizowano leśny rajd rowerowy „Szlakiem Grodzisk”. Grupa ponad 40 osób zwiedzą często zapomniane historyczne miejsca w Borach Niemodlińskich, które są naszym dziedzictwem kulturowym.

22-27 października XXV Tułowicka Jesień Artystyczna Wystawa Twórców Amatorów „ART_MIKST”. 22 października br. o godz. 17.00 odbył się wernisaż wystawy. Wzięło w nim udział 42 artystów amatorów z rodzinami i przyjaciółmi oraz mieszkańcami gminy. W niedzielę 23 października odbył się koncert jesienny Trio Bliżej Sadu. Kolejne dni były wypełnione propozycją warsztatów. Przed południem 24 X spotkali się seniorzy na malowaniu porcelany, po południu wykonywano kwiaty z pianki foamiran. Następnego dnia spotkały się dzieci 6-10 lat na zajęciach plastycznych. Później dorośli wykonywali jesiennie wianki na drzwi. 26 października zorganizowano warsztaty tworzenia mozaiki ceramicznych.

Wystawę można było oglądać od niedzieli do czwartku w godz. 14-18. Zwiedziło ją 247 osób.

11 listopada Uroczystość z okazji „Święta Niepodległości” odbyła się na zakręcie ul. 1 Maja i Porcelanowej przy Pomniku „PAMIĘCI POLEGŁYCH NA FRONTACH WOJEN ŚWIATOWYCH”. Po Mszy za Ojczyznę odbyła się uroczystość pod pomnikiem w obecności pocztów sztandarowych. Część artystą przygotowała Publiczna Szkoła Podstawowa w Tułowicach.

Delegacje przedstawicieli jednostek samorządowych i zakładów pracy złożyli wiązanki kwiatów pod pomnikiem.

10 grudnia Jarmark Bożonarodzeniowy pod ośrodkiem kultury - wystawcy zaprezentowali dekoracje, wieńce, kosze, pierniki. Jarmark cieszył się znaczną frekwencją mieszkańców gminy.

Wszystkie imprezy zaplanowane w 2022 r. zostały zrealizowane zgodnie z kalendarzem imprez. Nadal jednak daje się zauważyć niechęć ludzi do zajęć w pomieszczeniach zamkniętych. Cieszą się frekwencją imprezy i zajęcia plenerowe.

Realizując plan imprez kulturalno – rekreacyjnych, pozyskano środki z innych źródeł niż dotacja:

- Powiat Opolski – 500,00 zł. - XIX Tułowicki Festiwal Piosenki z Serduszkciem, 500,00 zł. - Święto Opolskiej Pisanki,
- Gmina Tułowice – 350,00 zł. Tułowicki Festiwal Piosenki z Serduszkciem 4184,70 zł. Aloha Hawaii wypoczynek letni dla dzieci
- Marszałek Województwa Opolskiego – 2 000,00 zł. XXV Tułowicka Jesień Artystyczna Wystawa Twórców Amatorów „ART_MIKST”.

Inne działania.

Od lipca 2022 roku cała załoga Tułowickiego Ośrodka Kultury była zaangażowana w organizację wystawy ceramiki tułowickiej, organizowanej w ramach projektu Gminy Tułowice w budynku dworca PKP. Był to dla dyrekcji i załogi bardzo intensywny czas pracy poza zakresem obowiązków. Mimo przygotowania budowlanego obiektu, musiano dostosować istniejące instalacje do zakupionych gablot muzealnych, wykonać wiele precyzyjnych, wręcz jubilerskich prac, które dzisiaj dają olśniewający efekt doskonałości rzemieślniczej.

Została także przeprowadzona kwerenda materiałów archiwalnych i dostępnej bibliografii dotyczącej działających na terenie Tułowic historycznych i obecnie zakładów ceramicznych. Przeprowadzono rzeczywistą analizę wzorów i weryfikację dokumentów inwentaryzacji Wzorcowni Fabryki Porcelitu w Tułowicach w celu opracowania materiału do publikacji wydawnictwa „Ceramika Tułowicka po „KOLEI”. Odpakowano ceramikę przechowywaną w magazynie.

Przygotowano fasony wzorów do sesji zdjęciowej i razem z projektantkami opracowano scenariusz ekspozycji stałej w muzeum. Te wszystkie badania zostały wykonane w ramach pracy własnej pracowników Tułowickiego Ośrodka Kultury, gdyż tu w naszym w magazynie, złożono wszystkie dokumenty i wyroby ceramiczne wzorcowni Fabryki Porcelitu Stołowego w Tułowicach. Potwierdzeniem pracy załogi ośrodka kultury jest wydawnictwo powstałe w ramach projektu wydane przez Gminę Tułowice. Scenariusz otwarcia muzeum został przygotowany przez dyrektora ośrodek kultury z akceptacją Burmistrza. Zaproszenie przygotowane na otwarcie muzeum było zgodne z Księgą znaków, logotypami i grafikami wydawnictwa.

Otwarcie muzeum odbyło się kosztem zawieszenia wielu zajęć, po to aby instruktorzy mogli zająć się przygotowaniami do otwarcia.

Lokale w sali widowiskowej, którymi zarządza TOK są systematycznie wynajmowane na spotkania rodzinne, wesela i szkolenia. W sali widowiskowej odbywają się także zajęcia taneczne, aerobik. Zarobione w ten sposób środki uzupełniają brakujące środki na działalność statutową ośrodka. W budynku TOK ma swoją siedzibę Ośrodek Pomocy Społecznej, Stacja Caritas Diecezji Opolskiej, Zarząd Ogródków Działkowych z którymi współpraca układa się dobrze.

Inwestycje, remonty, zakupy

W czerwcu przed organizacją wypoczynku letniego złożono wniosek do Państwowej Straży Pożarnej w Opolu z prośbą o opinię miejsca, w którym organizowany będzie wypoczynek dla dzieci. Inspektor w trakcie sprawdzania obiektu a następnie dokumentacji, nie uznał certyfikatu na trudnopalność paneli ściennych. Efektem tego było zdemontowanie paneli dźwiękochłonnych na ścianie sali. Pogorszyły się w ten sposób warunki akustyczne sali, ale mamy na 3 lata opinię na organizowanie wypoczynku dla dzieci.

Systematycznie przeprowadzane są konserwacje maszyn na siłowni działającej przy ośrodku. Najczęściej wymieniane są linki w prowadnicach maszyn na których zawieszane są obciążniki.

Inne działania statutowe.

W ośrodku działa także wypożyczalnia strojów, z której korzystają mieszkańcy naszej gminy przez okrągły rok. Wypożyczalnia działa nieodpłatnie.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI PRZEDSZKOLA PUBLICZNEGO W TUŁOWICACH ZA 2022 ROK

Liczba dzieci wg stanu na grudzień 2022 r.: **139 (dzieci w wieku od 2,5 do 5 lat)**

Liczba oddziałów: **6**

Liczba pracowników pedagogicznych: **12**

Liczba pracowników obsługi: **15**

Godziny pracy przedszkola: **6:30-16:30**

Realizowane programy/projekty/innowacje:

- Program wychowania przedszkolnego „Kocham przedszkole”, autor: Mirosława Anna Pleskot, Agnieszka Staszewska-Mieszek wydawnictwo WSiP;
- Program Wychowawczy – opracowany przez nauczycieli Przedszkola Publicznego w Tułowicach;
- Program adaptacyjny „Będę przedszkolakiem” opracowany przez nauczycieli Przedszkola Publicznego w Tułowicach;
- Program profilaktyki opracowany przez nauczycieli Przedszkola Publicznego w Tułowicach;
- Program realizacji wewnątrz przedszkolnego systemu doradztwa zawodowego w Przedszkolu Publicznym w Tułowicach na rok szkolny 2022/2023;
- Program nauczania języka angielskiego dla przedszkoli i klas zerowych, autor: Mariola Bogucka, Dorota Łoś;
- Program profilaktyki logopedycznej opracowany przez nauczycielki Przedszkola Publicznego w Tułowicach;
- „4 pory roku oczami dziecka”- program edukacyjny ukierunkowany na wszechstronny rozwój dziecka z użyciem nowoczesnych technologii;
- Międzynarodowy Program Powszechnej Dwujęzyczności "Dwujęzyczne Dzieci / Bilingual Future";
- Projekt „Obchodzimy nietypowe święta w naszym przedszkolu”;
- Projekt edukacyjny „Bliżej pieska”;
- Projekt „Czyste powietrze wokół nas”;
- Projekt „Kim będę w przyszłości?”;
- Ogólnopolski Projekt Edukacyjny "Gramy zmysłami";
- Projekt edukacyjny "Kalendarz świąt nietypowych";
- Międzynarodowy Projekt Edukacyjny "Mały Miś w świecie wielkiej literatury";
- Program edukacji higienicznej "Czyściochowa Akademia" ;
- Program kształtujący prawidłowe nawyki żywieniowe "Mamo, tato wolę wodę";
- "ABC naszych imion"- projekt edukacyjny;
- „Żeby zdrowe zęby mieć, trzeba tylko chcieć"- projekt edukacyjny;
- Ogólnopolski projekt edukacyjny "Terapia ręki dla każdego";
- Ogólnopolski projekt edukacyjny "Zabawa sztuką";
- Projekt edukacyjny „Necio.pl – zabawa z Internetem;

- Projekt edukacyjny „Zabawa sztuką”- propagowanie sztuki w korelacji z kompetencjami kluczowymi oraz zgodnie z założeniami pedagogiki freblowskiej;
- "4 pory roku w ogrodzie i na talerzu"- innowacja;
- Innowacja „Kolorowe zmysły Motylków”- rozwijanie umiejętności poznawczych, nazywanie kolorów i zabaw z barwami;
- Innowacja „Z bajką logopedyczna przez świat”- stymulowanie rozwoju mowy;
- Innowacja „Lubię matematykę”;
- Innowacja "Multikolorowe zabawy sensoryczne"- zabawy z wykorzystaniem mas plastycznych, sensorycznych.

Ponadto, w każdej grupie były organizowane liczne zabawy i uroczystości tematyczne w ciągu roku. Realizowano mniejsze projekty, w które bardzo często angażowano również rodziców dzieci uczęszczających do przedszkola. Organizowano spotkania z przedstawicielami różnych zawodów oraz wycieczki.

Zajęcia dodatkowe w ramach godzin statutowych:

- „Między nami artystami” – kółko plastyczne w grupie „Motylków”.

Projekty finansowane ze środków zewnętrznych:

Przedszkole Publiczne w Tułowicach brało udział w "Narodowym Programie Rozwoju Czytelności 2.0 na lata 2021-2025", na realizację którego otrzymało wsparcie finansowe ze środków budżetu państwa w wysokości: 3 000 zł oraz 750 zł z budżetu organu prowadzącego. W ramach programu do przedszkolnego księgozbioru zakupiono 145 książek dla dzieci, w tym pozycje uwzględniające tematykę niepełnosprawności i ekologii, a także książki sensoryczne do pracy z dziećmi o specjalnych potrzebach oraz 137 książek na nagrody za udział przedszkolaków w konkursie „Pisać bajki każdy może”.

Ponadto, w ramach programu przeprowadzono wiele działań promujących czytelnictwo np.: w ramach akcji „Poczytaj przedszkolakowi” udało się zaangażować Panią Anitę Włodarczyk – polską lekkoatletkę, która przekazała nagranie video wiersza pt. „Samochwała” wraz z dedykacją dla naszego przedszkola (więcej szczegółów dotyczących NPRC na stronie: przedszkole.tulowice.pl).

Ważniejsze wydarzenia w danym roku:

Styczeń:

- „Dzień babci i dziadka” w formie nagrań występów artystycznych dla dziadków w wykonaniu przedszkolaków.

Luty:

- Bal karnawałowy z animatorem – firma „Figielek”;
- Zajęcia warsztatowe w Bibliotece Publicznej;
- Wycieczka do paśnika.

Marzec:

- Powitanie wiosny – udział w zabawach integracyjnych i Konkursie na najpiękniejszą „Marzannę”.
- Wystawa pacynek/kukielek „Pani Wiosna” na terenie przedszkola;
- Wycieczka do lasu – zajęcia z zakresu edukacji leśnej;
- Spektakl teatralny dla dzieci pt. „Przygoda Ważniaka i spółki” w wykonaniu teatru Błaszany Bębenek;
- Kino sferyczne- film edukacyjny dla dzieci w kopule audiowizualnej.

Kwiecień:

- Szukanie wielkanocnego zajączka;
- Obchody Dnia Ziemi- happening ulicami Tułowic promujący postawy proekologiczne

Maj:- Akcja sportowa „Sprintem do maratonu”;

- Dzień Rodziny – zabawy integracyjne, występy artystyczne dzieci;
- Występy artystyczne dzieci na obchodach „Dni Tułowic”;
- Warsztaty – robimy czekoladę;
- Spotkanie edukacyjne ze strażakiem w remizie połączone z wręczeniem upominku z okazji Dnia Strażaka;
- „Happening biblioteczny” z okazji Tygodnia Bibliotek- udział przedszkolaków z transparentami promującymi czytelnictwo;
- Udział przedszkolaków w profilaktycznym spektaklu „Mapa skarbów”;
- Zajęcia warsztatowe – wykonanie torby jako prezentu dla rodziców z udziałem animatorów zewnętrznych;
- Zabawy integracyjne z okazji Dnia Dziecka z animatorem zewnętrznym – firmą „Figielek”.

Czerwiec:

- Dzień Dziecka;
- Przedstawienie teatralne z okazji Dnia Dziecka w wykonaniu nauczycielek z przedszkola

pt. „Uparty kotek”;

- Warsztaty mydlarskie;
- Bal absolwenta – pożegnanie 5-latków;
- „Piknik rodzinny” z okazji Dnia Mamy i Taty;
- Spektakl w wykonaniu rodziców z gr. „Jagódek” dla dzieci *pt.* „Zamieszanie w krainie bajek”;

Lipiec:

- „Dni otwarte” – zajęcia adaptacyjne dla dzieci nowoprzyjętych;

Sierpień - przerwa wakacyjna

Wrzesień:

- Spotkanie edukacyjne dla rodziców poświęcone tematyce wpływu literatury na rozwój dzieci;

- Obchody Dnia Przedszkolaka połączone z wizytą pracowników Biblioteki Publicznej w Tułowicach i promowaniem czytelnictwa;

- Spotkanie z Policjantem o tematyce bezpieczeństwa;

- Udział w akcji # sadzimy zorganizowanej przez Nadleśnictwo Tułowice;

Październik:

- Obchody Dnia Edukacji Narodowej;

- Spotkanie z autorką wierszy i opowiadań dla dzieci panią Aldoną Pydych;

- Spotkania promujące czytelnictwo w Bibliotece publicznej w Tułowicach;

- „Skrzydłata ferajna” - spotkanie edukacyjne z sowami w gr. „Jagódek”.

Listopad:

- Obchody Święta Niepodległości- udział w akcji „Szkoła do hymnu”;

- Pasowanie na przedszkolaka;

- Dzień Pluszowego Misia;
- Andrzejkki;
- Wycieczka do Teatru Lalki i Aktora w Opolu na spektakl pt. „Psia kość”;
- „Dzień Postaci z Bajek” zabawy integracyjne z udziałem pracowników Biblioteki Publicznej

w Tułowicach w przedszkolu;

Grudzień:

- Spotkanie z Mikołajem – wręczenie prezentów dla dzieci;
- Spotkania o tematyce świątecznej z rodzicami połączone z występami artystycznymi dzieci;

- Spotkanie ze zwierzętami egzotycznymi w gr. „Biedronek”.

Udział w akcjach proekologicznych oraz charytatywnych:

- Udział w akcji „Góra grosza”;
- Kasztanobranie – zbiórka kasztanów dla firmy farmaceutycznej połączona z pozyskaniem funduszy na działania statutowe przedszkola;
- Zbiórka nakrętek na cele charytatywne;
- Zbiórka artykułów higienicznych dla Domowego Hospicjum dla Dzieci w Opolu;
- „Blżej pieska”- zbiórka karmy dla i akcesoriów dla schroniska;
- „Kolorowe kredki” – akcja proekologiczna (recykling).

Udział w konkursach/wystawach:

- Ogólnopolski konkurs plastyczny „Alicja w krainie czarów”;
- Konkurs plastyczny „Mój wymarzony lizak”;
- Konkurs plastyczny „Maska karnawałowa”;
- Konkurs czytelniczy „Pisać bajki każdy może” zorganizowany po raz drugi w przedszkolu w okresie październik-listopad. Każdy przedszkolak wykonał z rodzicem ilustrację do wspólnie tworzonej książki. Za udział w konkursie każdy przedszkolak otrzymał nagrodę w formie książeczki, a stworzone książki zostały przekazane do Biblioteki Publicznej w Tułowicach;
- Ogólnopolski konkurs „Kartka Wielkanocna”;

- Wystawa prac wykonanych przez dzieci wspólnie z rodzicami na terenie przedszkola pod hasłem „Pani wiosna”;
- Wystawa prac „Postać z bajki” w Tułowickim Ośrodku Kultury;
- „Laurka dla strażników lasu” – udział w giga wielkiej interaktywnej wystawie;
- Wystawa prac plastycznych pt. „Eco-Postać z bajki”, na której zaprezentowano prace zespołowe wykonane przez każdą z grup z materiałów odpadowych;

Współpraca ze środowiskiem lokalnym:

- z Gminną Biblioteką Publiczną w Tułowicach - liczne spotkania dzieci z pracownikami biblioteki promujące czytelnictwo, zajęcia warsztatowe dla dzieci; współpraca w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa;
- z Nadleśnictwem Tułowice: „Skąd się biorą drzewa w lesie?”- wycieczka do lasu, wycieczka do paśnika – dokarmianie zwierząt, spotkanie z ekspertem w dziedzinie edukacji leśnej- zajęcia edukacyjne dla dzieci; udział dzieci w akcji # sadzimy;

- z Tułowickim Ośrodkiem Kultury: udział przedszkolaków w Happeningu bibliotecznym, przygotowanie nagrań występów artystycznych dzieci na finał WOŚP, stworzenie prac plastycznych na licytację WOŚP, udział przedszkolaków w Koncercie kolęd; wykonanie przez każdą grupę przedszkolną „Marzanny” na konkurs; występy artystyczne przedszkolaków na obchodach „Dni Tułowic”, udział przedszkolaków w przedstawieniu teatralnym pt. „Mapa skarbów”;
- z Urzędem Miejskim: wystawy prac plastycznych dzieci w urzędzie; występy dzieci na uroczystości 50-lecia pożycia par małżeńskich; nagranie Legendy o powstaniu herbu Tułowic” z udziałem przedszkolaków, która została zaprezentowana na uroczystości z okazji 30-lecia Gminy Tułowice (09.06.2022r.);
- z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Tułowicach: wsparcie dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji; współpraca z asystentem rodziny i zespołem interdyscyplinarnym; udział przedszkolaków w realizacji projektu „Piaskownica” (organizacja zabaw ruchowych/integracyjnych);
- z Policją- spotkanie z policjantem o charakterze edukacyjnym poświęcone tematyce bezpieczeństwa;
- z OSP Tułowice- spotkanie ze strażakami w remizie strażackiej o charakterze edukacyjnym; przeprowadzenie w przedszkolu próbnej ewakuacji połączonej z lekcją pierwszej pomocy;

- z Powiatową Stacją sanitarno-epidemiologiczną w Opolu: realizacja projektów prozdrowotnych „Czyste powietrze wokół nas” i „Skąd się biorą produkty ekologiczne”;
- „Uśmiech za kartę”- obdarowanie kartkami okolicznościowymi z okazji Dnia Kobiet podopiecznych i pracowników Samorządowego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Niemodlinie,

Współpraca z rodzicami:

- przygotowanie inscenizacji utworów literackich dla dzieci w wykonaniu rodziców z gr. „Motylków” w formie nagrań audiowizualnych;
- spektakl w wykonaniu rodziców z gr. „Jagódek” dla dzieci pt. „Zamieszanie w krainie bajek”;
- prezentacje wykonywanych zawodów przez wybranych rodziców;
- współpraca przy organizacji uroczystości grupowych;
- sponsoring, np.: zakup peleryn przeciwdeszczowych dla grupy „Biedronek”, poczęstunki na uroczystości dla dzieci, kurtyna do spektakli teatralnych.

Wzbogacenie bazy materialnej i dydaktycznej:

- sale zabaw zostały wyposażone w zabawki oraz pomoce dydaktyczne,
- wzbogacono księgozbiór literatury dziecięcej o 145 książek.

Dzięki funduszom zgromadzonym na koncie Rady Rodziców (środki pochodzą z darowizn /zbiórek/ od sponsorów) w przedszkolu:

- były organizowane różnego rodzaju zajęcia warsztatowe z udziałem firm zewnętrznych dla każdej grupy;
- zakupiono stroje na uroczystości dla grupy „Biedronki”;
- zorganizowano Dzień Dziecka z udziałem animatora,
- zorganizowano przedstawienia teatralne w przedszkolu;
- zorganizowano wyjazd do Teatru Lalki i aktora dla dzieci z grup starszych.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI PUBLICZNEJ SZKOŁY PODSTAWOWEJ IM. JANA PAWŁA II W TUŁOWICACH W 2022 ROKU

I. Informacje ogólne o szkole (na dzień 24 czerwca 2022 r.):

1. Liczba uczniów: **359**
2. Liczba oddziałów: **16**
3. Liczba wychowanków w oddziałach przedszkolnych: **50**
4. Liczba oddziałów przedszkolnych: **2**
5. Liczba nauczycieli: **42**
  - Stażystów: 4
  - Kontraktowych: 5
  - Mianowanych: 6
  - Dyplomowanych: 27

II. Informacje ogólne o szkole (na dzień 30 września 2022 r.):

1. Liczba uczniów: **332**
2. Liczba oddziałów: **15**
3. Liczba wychowanków w oddziałach przedszkolnych: **59**
4. Liczba oddziałów przedszkolnych: **3**
5. Liczba nauczycieli: **42**
  - Początkujących: **11**
  - Mianowanych: **5**
  - Dyplomowanych: **26**

Działania dydaktyczno-wychowawczo-opiekuńcze podejmowane przez szkołę w 2022 r.:

17 stycznia	<ul style="list-style-type: none"> • Konkurs Fundacji Pho3nix na rzecz Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy na największą liczbę kroków
20 stycznia	„Ja w Internecie. Jak dbać o swoje bezpieczeństwo w sieci?” - projekt Uniwersytetu Dzieci
8 lutego	
15 lutego	<ul style="list-style-type: none"> • Dzień Bezpiecznego Internetu • XXI FESTIWAL PIOSENKI Z SERDUSZKIEM

3 marca	<ul style="list-style-type: none"> Uczennica kl. 8a -Marta Marcinkiewicz została podwójną laureatką Wojewódzkich Konkursów Przedmiotowych
18 marca	<ul style="list-style-type: none"> Uczennica kl. 8b -Nicola Duda zajęła II miejsce w XXIX Olimpiadzie Promocji Zdrowego Stylu Życia PCK w kategorii szkół podstawowych na etapie rejonowym
23 marca	<ul style="list-style-type: none"> WIOSENNA AKCJA INTEGRACJA
29-31 marca	<ul style="list-style-type: none"> Próbny Egzamin Ósmoklasisty
31 marca	<ul style="list-style-type: none"> NIEBO JEST NA WYCIĄgniĘCIE RĘKI! -mobilne planetarium w naszej szkole
31 marca	WIZYTA W ZESPOLE SZKÓŁ BUDOWLANYCH IM. JANA PAWŁA II W OPOLU - w ramach projektu „Kreatywna Opolszczyzna”
1 kwietnia	NIEBIESKIE SERCE DLA AUTYZMU - obchody Światowego Dnia Świadomości Autyzmu
20 kwietnia	RÓŻNORODNOŚĆ ŚWIATA – PRELEKCJA OPOLSKIEGO PODRÓŻNIKA - pana Przemysława Supernaka
20 kwietnia	UCZELNIE SZKOŁOM - O FINANSACH Z NBP. EDYCJA II
21 kwietnia	SZKOLNE TARGI EDUKACYJNE
22 kwietnia	„Zainwestuj w Naszą Planetę” – obchody Dnia Ziemi
25-26 kwietnia	Program profilaktyki zintegrowanej „Archipelag Skarbów”
29 kwietnia	Nasza szkoła zajęła I miejsce w powiecie opolskim w kategorii Szkoła Roku w Plebiscycie Edukacyjnym 2021 organizowanym przez Nowa Trybunę Opolską
29 kwietnia	Uroczysty apel z okazji Święta Konstytucji 3 maja
11 maja	III TUŁOWICKI BIEG MIEJSKI DLA DZIECI I MŁODZIEŻY, występy uczniów w czasie DNI TUŁOWIC
11 maja	PIERWSZA POMOC PRZEDMEDYCZNA U PRZEDSZKOLAKÓW – udział dzieci z grup przedszkolnych: "Smerfy" i "Pszczółki" w szkoleniu z pierwszej pomocy, które prowadzili ratownicy medyczni
11 maja	CO MOGĘ ZROBIĆ DLA NASZEJ PLANETY?- ekologiczna akademia z okazji Dnia bez Śmiecenia
24-26 maja	Egzamin Ósmoklasisty oraz Próbny egzamin klas 7
6 czerwca	WYSTĘPY NASZCH DZIECI NA DNIACH TUŁOWIC
1 czerwca	"KIEDY ŚMIEJE SIĘ DZIECKO, ŚMIEJE SIĘ CAŁY ŚWIAT" – obchody Dnia Dziecka
10 czerwca	DZIEŃ PRZYJACIELA- akcja Samorządu Uczniowskiego
14 czerwca	FIZYCY, KTÓRZY ZMIENILI ŚWIAT- projekt edukacyjny

24 czerwca	FINAŁ OGÓLNOPOLSKIEJ OLIMPIADY MATEMATYCZNO-POLONISTYCZNEJ "OLIMPUSEK" – wręczenie nagród laureatom
24 czerwca	Zakończenie roku szkolnego 2021/2022
1-12 sierpnia	Półkolonia 2022- „Wakacyjna przygoda”
31 sierpnia	NASZA SZKOŁA W PROGRAMIE LABORATORIA PRZYSZŁOŚCI - pozyskanie 101 000 zł na pomoce dydaktyczne
1 września	Rozpoczęcie roku szkolnego 2022/2023
29 września – 4 października	<p>Warsztaty dla uczniów, szkolenia dla nauczycieli i prelekcje dla rodziców przeprowadzone przez Psychologów Krakowskiego Centrum Edukacji i Profilaktyki:</p> <p>NAUCZYCIELE:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Depresja, lęki, zachowania autodestrukcyjne – jak skutecznie pomóc? • Uzależnienie od substancji psychoaktywnych (alkohol, e-papierosy, papierosy, narkotyki, dopalacze). <p>UCZNIOWIE:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uzależnienie od substancji psychoaktywnych (alkohol, e-papierosy, papierosy, narkotyki, dopalacze)-profilaktyka. • Samookaleczenie, depresja, lęki. <p>RODZICE:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Depresja i zachowania samobójcze u nastolatków. • Profilaktyka uzależnień o substancji psychoaktywnych wśród dzieci i młodzieży.
15 września	WARSZTATY EKOLOGICZNE- udział w warsztatach ekologicznych organizowanych przez Aglomerację Opolską
19 września	NARODOWE CZYTANIE W NASZEJ SZKOLE- udział w akcji organizowanej przez Prezydenta RP
21 września	Udział w akcji organizowanej przez Aglomerację Opolską pod hasłem "Mamy rady na odpady"
21 września	SZKOLNA AKCJA SPRZĄTANIA ŚWIATA
21 września	PSP TUŁOWICE PIERWSZYM FINALISTĄ! – eliminacje w ramach projektu „Szkoła Pełna Aktywności”
30 września	„LEŚNA BAZA” – PROJEKT EDUKACYJNY KLAS V
3 października	DOŁĄCZYLIŚMY DO "PROGRAMU DLA SZKÓŁ" !- unijny program polegający na dostarczaniu dzieciom owoców i warzyw oraz mleka i produktów mlecznych
7 października	XI ŚWIATOWY DZIEŃ TABLICZKI MNOŻENIA
14 października	Dzień Edukacji Narodowej

14 października	UDZIAŁ W PROGRAMIE PROFILAKTYCZNYM „SZKOŁA MYCIA RĄK ELLI I MAXA”
24 października	PASOWANIE NA SZEŚCIOLATKA W ODDZIAŁACH PRZEDSZKOLNYCH
25 października	Klasa 8b zajęła 1 miejsce w konkursie „Co, jak, gdzie i kiedy- eksperymentuj z nami” organizowany w ramach projektu „Kreatywna Opolszczyzna- program twórczych metod kształcenia w szkołach Aglomeracji Opolskiej”
28 października	OBCHODY XXIII ROCZNICY NADANIA PUBLICZNEJ SZKOLE PODSTAWOWEJ IMIENIA JANA PAWŁA II
28 października	PASOWANIE NA UCZNIĄ W KLASACH PIERWSZYCH
28 października	Szkoła Pamięta – przyłączenie się naszej szkoły do akcji organizowanej przez MEiN
4 listopada	DZIEŃ POSTACI Z BAJEK – w grupach przedszkolnych
9 listopada	Finał Powiatu w piłce ręcznej dziewcząt- 1. miejsce
10 listopada	AKADEMIA Z OKAZJI NARODOWEGO ŚWIĘTA NIEPODLEGŁOŚCI Szkoła do Hymnu – przyłączenie się naszej szkoły do akcji organizowanej przez MeIN
6 grudnia	ZAWODY MIKOŁAJKOWE
22 grudnia	Konkurs na najpiękniejszą ozdobę bożonarodzeniową
22 grudnia	Jasełka dla klas 0-3 i 4-8

W 2022 roku Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Tułowicach uczestniczyła w:

- **Projektach i akcjach rekomendowanych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, Ministra Sportu i Turystyki, Prezydenta RP:**
  - *Szkoła Pamięta!*,
  - *Szkoła do hymnu!*
  - *Szkoła Pełna Aktywności*
  - *Narodowe Czytanie*
- **Programach:**
  - *Kreatywna Opolszczyzna – program twórczych metod kształcenia w szkołach Aglomeracji* - w ramach projektu zrealizowano 5 zadań:
    - ❖ kształcenie kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych w oparciu „Program Powszechnej Dwujęzyczności”;
    - ❖ rozwijanie kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych uczniów poprzez realizację zajęć w pracowniach RZPWE;
    - ❖ tworzenie warunków do nauczania w oparciu o program „Eksperyment w Edukacji”;
    - ❖ rozwijanie kompetencji informatycznych uczniów i nauczycieli poprzez zajęcia z programowania;
    - ❖ szkolenia dla nauczycieli i doposażenie szkół w sprzęt: laptopy, zestawy słuchawek z mikrofonem, wizualizer, tablice multimedialne oraz pomoce dydaktyczne;

- *Laboratoria Przyszłości* - to inicjatywa edukacyjna realizowana przez Ministerstwo Edukacji i Nauki we współpracy z Centrum GovTech w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, której misją jest stworzenie nowoczesnej szkoły, w której zajęcia będą prowadzone w sposób ciekawy, angażujący uczniów oraz sprzyjający odkrywaniu ich talentów i rozwijaniu zainteresowań.

Wykaz zakupionego sprzętu w ramach programu Laboratoria Przyszłości:

1. Drukarka 3d – 2 szt.
2. Filament do drukarek 3d – 36szt.
3. Laptop do obsługi drukarki 3D – 2 szt.
4. Mikrokontrolery z czujnikami i akcesoriami – 12 szt.
5. Zestaw edukacyjny Arduino – 1 szt.
6. Stacja lutownicza z gorącym powietrzem – 1 szt.
7. Mikroport z akcesoriami – 1 szt.
8. Kamera przenośna cyfrowa wraz z akcesoriami – 1 szt.
9. Aparat fotograficzny wraz z akcesoriami – 1 szt.
10. Statyw z akcesoriami – 1 szt.
11. Mikrofon kierunkowy z akcesoriami – 1 szt.
12. Oświetlenie do realizacji nagrań – 2 szt.
13. Gimbal – 1 szt.
14. Zestaw oświetleniowy – 1 szt.
15. Stolik meblowy z szafką pod drukarkę 3D – 2 szt.
16. Tablica ścieralna mobilna – 1szt.
17. Google Wirtualnej Rzeczywistości (VR) wraz z akcesoriami zestaw złożony z 8 szt. i oprogramowaniem wspierającym ich funkcjonowanie – 8szt.
18. Licencja - dostęp do portalu wirtualnych lekcji VR – 1 szt.
19. Długopisy BANACH 3D
20. Tablica szkolna tryptyk – 1 szt.
21. Szyfty do pistoletu do kleju – 200 szt.
22. Bezprzewodowy głośnik przenośny - 1 szt
23. Taker – 2 szt.
24. Zszywki do takera – 10000 szt.
25. Bezprzewodowy pistolet do klejenia na gorąco z akcesoriami – 5 szt.
26. Klej – 5l
27. Lupa – 30 szt.
28. Zestaw do karaoke – 1szt.
29. Taśma miernicza – 10 szt.
30. Zestaw kompasów - 30 szt.
31. Mikroskop EXPERT elektroniczny– 1 szt.
32. Mikroskop DELTA – 10 szt.
33. Apteczka szkolna – 2 szt.
34. Zestaw uniwersalny skrzynka na narzędzia– 11 szt.
35. Tło fotograficzne białe i zielone – po 1 szt.
36. Zestaw do mocowania teł – 2 szt.
37. Rękawice ochronne – 6 szt.
38. Okulary ochronne – 6 szt.
39. Fartuch roboczy – 2 szt.
40. Zestaw BHP– 2 szt.
41. Zestaw do pracowni robótek ręcznych – 1 szt.
42. Zestaw elektroniczny Boffin II Światło – 10 szt.
43. Stanowisko pracy nauczyciela – 1 szt.
44. Stół warsztatowy ucznia z nadstawką- 2 szt.
45. Taboret obrotowy z podnóżkiem- 2 szt.
46. Grande zestaw – 1 szt.
47. Kreatywny zestaw krosno i duże krosno – razem 28 szt.
48. Suszarka plastyczna – 2 szt.
49. Włóczka- mix kolorów- 2 szt.

51. Lutownica i wypalarka do drewna- 6 szt.
52. Plastry drewniane – 7 szt.
53. Pędzle- 2 szt.
54. Farby – 16 l
55. Kolorowe druciki - 1 szt.
56. Kartonowe wyszywanki – 7 szt.
57. Klocki mini wafle – 1 szt.
58. Zestaw klejów- 1 szt.
59. Wstążeczki – 1 szt
60. Pojemnik do przechowywania – 1 szt.

Zakupiony sprzęt będzie wykorzystywany na zajęciach lekcyjnych, m.in. informatyce, technice, biologii, przyrodzie, chemii, matematyce, w edukacji wczesnoszkolnej, zajęciach opiekuńczo – wychowawczych w świetlicy szkolnej oraz podczas zajęć pozalekcyjnych, m.in.: kółku teatralnym, plastycznym, muzycznym, tanecznym oraz podczas organizacji eventów i uroczystości szkolnych.

- Zgłoszenie szkoły do programu *Poznaj Polskę*- przedmiotem przedsięwzięcia było wsparcie organów prowadzących publiczne i niepubliczne szkoły dla dzieci i młodzieży w realizacji zadań mających na celu uatrakcyjnienie procesu edukacyjnego dzieci i młodzieży poprzez umożliwienie im poznawania Polski, jej środowiska przyrodniczego, tradycji, zabytków kultury i historii oraz osiągnięć polskiej nauki.

W ramach programu „Poznaj Polskę” pięć klas otrzymało dofinansowanie do wycieczki szkolnej w wysokości 80% całkowitego kosztu.

- **Programach profilaktycznych oraz projektach społecznościowych:**

- *Dzień bez plecaka*
- *Wiosenna akcja -Integracja*
- *Dzień sprzątania biurka*
- Program profilaktyki zintegrowanej *Archipelag Skarbów*
- *Dzień Przyjaciela*
- Program profilaktyczny *Szkoła mycia rąk Elli i Maxa*
- Udział w akcji organizowanej przez Aglomerację Opolską pod hasłem *Mamy rady na odpady*
- *Program dla szkół*- unijny program polegający na dostarczaniu dzieciom owoców i warzyw oraz mleka i produktów mlecznych

- **Akcjach charytatywnych, działaniach na rzecz drugiego człowieka i środowiska:**

- Akcja wolontariatu szkolnego związana z przygotowaniem paczki świątecznej dla naszego ucznia objętego nauczaniem indywidualnym w domu.
- Konkurs Fundacji Pho3nix na rzecz Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy na największą liczbę kroków.
- Zaangażowanie i udział uczniów w WOŚP.

Uczniowie Publicznej Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Tułowicach brali udział w licznych projektach edukacyjnych:

- *W zalewie reklam*
- *Lektura w pudełku od zapalek*
- *Lekturowo projektowo*
- *Dzień postaci z bajek*

- *Nasza drużyna*- projekt na podstawie lektury
- *Nasz plac*- projekt na podstawie lektury
- *Jak Ariadna pomogła Tezeuszowi?*- projekt mitologiczny
- Przystąpienie szkoły do projektu pt. *Uczelnie Szkołom – o finansach z NBP. Edycja II* organizowanym przez Wydział Ekonomii i Zarządzania Politechniki Opolskiej wraz z Narodowym Bankiem Polskim.
- Udział w projekcie edukacyjnym *Leśna Baza* będącym częścią działań programu *Naturalnie Zaangażowani*
- *Fizycy, którzy zmienili świat*
- *Ja w Internecie. Jak dbać o swoje bezpieczeństwo w sieci?* - projekt Uniwersytetu Dzieci

Wybrane wydarzenia z życia szkoły:

PIERWSZA POMOC PRZEDMEDYCZNA U PRZEDSZKOLAKÓW

11 maja 2022 r. dzieci z grup przedszkolnych: "Smerfy" i "Pszczołki" wzięły udział w szkoleniu z pierwszej pomocy, które prowadzili ratownicy medyczni. Zajęcia były bardzo ciekawe, bowiem każdy przedszkolak mógł w praktyce sprawdzić zdobyte umiejętności i wiadomości. Na zakończenie zajęć dzieci doskonaliły umiejętności opatrywania ran ... i to zadanie sprawiło im najwięcej radości.

SZKOŁA ROKU

Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Tułowicach zajęła **I miejsce w powiecie opolskim w kategorii Szkoła Roku w Plebiscycie Edukacyjnym 2021** organizowanym przez Nową Trybunę Opolską.

ARCHIPELAG SKARBÓW W NASZEJ SZKOLE

W dniach 25.04– 26.04.2022 roku zrealizowany został w naszej szkole program profilaktyki zintegrowanej „Archipelag Skarbów”. Dzięki szerokiemu zakresowi treści program odegrał ważną rolę w pracy wychowawczej z młodzieżą szkolną. Stanowi cenną i skuteczną pomoc w przeciwdziałaniu zachowaniom problemowym i ryzykownym młodzieży.

EGZAMIN ÓSMOKLASISTY W NASZEJ SZKOLE

W dniach 24 - 26 maja 2022 roku w naszej szkole odbył się egzamin ósmoklasisty. Uczniowie najstarszych klas przystępowali do egzaminu w wersji pisemnej z następujących przedmiotów: język polski, matematyka oraz język obcy.

PÓŁKOLONIA „WAKACYJNA PRZYGODA”

Po raz kolejny w naszej szkole w terminie 01.08.2022 r. – 2.08.2022r. odbyła się półkolonia letnia pod hasłem: „**Wakacyjna przygoda**”. Uczestniczyło w niej 40 dzieci z gminy Tułowice. Dzieci realizowały szczególnie przygotowany program, który składał się z zajęć rekreacyjnych oraz zajęć o charakterze profilaktycznym. Odpowiednie metody i formy pracy pozwoliły na stworzenie pozytywnego klimatu zachęcającego do aktywnego wypoczynku.

NATURALNIE ZAANGAŻOWANI – PROJEKT EDUKACYJNY KLAS V

Czy zabawa na świeżym powietrzu jest fajna? No pewnie... A czy można się wtedy czegoś nauczyć? To oczywiście ... Grupa Naturalnie Zaangażowanych wie coś więcej na ten temat ...Uczniowie z klasy 5 a i 5 b biorą udział w projekcie edukacyjnym Leśna Baza będącym częścią działań programu Naturalnie Zaangażowani realizowanym z dotacji programu Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy finansowanego przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię w ramach Funduszy EOG.

NASZA SZKOŁA W PROGRAMIE LABORATORIA
PRZYSZŁOŚCI.

Łączna kwota otrzymana z programu: 101 000,00zł

dzisiaj **SPORTOWY24**

● **3 liga piłkarska.** Przełamanie Stali Brzeg, niepowodzenia MKS-u Kluczbork oraz Polonii Nysa **str. 14** ● **Siatkarze Grupy Azoty ZAKSY Kędzierzyn-Koźle** od zwycięstwa rozpoczęli rywalizację w sezonie 2022/23 **str. 16**

Poniedziałek
03.10.2022

Nr 230 (8962)

www.nto.pl
Cena 3,90 zł (w tym 8% VAT)

Remont murów w Buczynie został wstrzymany. Firma nie wywiązywała się z zaleceń **str. 3**

Polska wyśle Niemcom notę dyplomatyczną ws. reparacji **str. 8**

Młodzi Ukraińcy w ten sposób podziękowali Polsce i Polakom za okazaną pomoc **str. 6**

Nr ISSN 1230-6134

Nr indeksu 348-252

Kreatywni i wysportowani!

Za nami dopiero pierwszy miesiąc nowego roku szkolnego, a uczniowie Publicznej Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Tułowicach już mogą pochwalić się znaczącymi sukcesami naukowymi i sportowymi.

21 września 2022 r. na stadionie lekkoatletycznym przy PSP2 w Opolu odbyły się pierwsze eliminacje w ramach projektu Szkoła Pełna Aktywności realizowanego przy wsparciu Ministerstwa Sportu i Turystyki, Akademickiego Związku Sportowego oraz KU AZS Politechnika Opolska.

W zabawie udział wzięło 36 szkół z województwa opolskiego, a 1. miejsce zajęła reprezentacja klasy 6a Publicznej Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Tułowicach pod opieką Pani Joanny Muraszko. Nagrodą w zawodach

jest bilet dla całej klasy na finał akcji w Wilkasach na Mazurach (4 dni wspaniałej zabawy). Kolejnym sukcesem Szkoły jest zwycięstwo w konkursie „Co, jak, gdzie i kiedy - eksperymentuj z nami”, adresowanym do uczniów czterdziestu szkół podstawowych Aglomeracji Opolskiej. Organizatorem konkursu był Regionalny Zespół Placówek Wsparcia Edukacji w Opolu, a konkurs organizowany był w ramach projektu „Kreatywna Opolszczyzna - program twórczych metod kształcenia w szkołach Aglomeracji Opolskiej”.

Również w tym konkursie 1. miejsce zajęła reprezentacja klasy 8b Publicznej Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Tułowicach, wygrywając dla całej swojej klasy 4-dniowy wyjazd edukacyjny do Trójmiasta. Pod czujnym okiem opiekunów projektu - Pani Moniki Maliny-Strzępek i Pani Justyny Nowak oraz przy wsparciu technicznym Pani Justyny Hunc i informatyka szkolnego uczniowie nagrali film, w którym w sposób innowacyjny pokazują wykorzystanie otrzymanych w ramach projektu zestawów eksperymentalnych.

